

**Ewaluacja „Partnerstwa dla Wolontariatu” w ramach Rządowego
Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na
lata 2018–2030 – Korpus Solidarności”**

RAPORT Z BADANIA

**KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO**

**Korpus
Solidarności**

Zamawiający

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Narodowy Instytut Wolności – Centrum
Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Al. Jana Pawła II 12
00-124 Warszawa

Wykonawca

Instytut Badawczy IPC Sp. z o.o.
ul. A. Ostrowskiego 9
53-238 Wrocław

Wrocław, grudzień 2023 r.

Spis treści

1.	Wykaz skrótów	4
2.	Metodologia i cele badania.....	5
3.	Najważniejsze informacje o Programie	7
4.	Wyniki badania.....	10
4.1.	Ocena systemu zarządzania Programem.....	10
4.2.	Ocena założeń konkursów.....	15
4.3.	Działania realizowane w ramach Partnerstwa dla Wolontariatu a cele Programu	20
4.4.	Czynniki wpływające na poziom zaangażowania Partnerów	23
4.5.	Studia przypadków.....	28
4.5.1.	Przypadek 1 – Stowarzyszenie Ruch Pomocy Psychologicznej INTEGRACJA.....	28
4.5.2.	Przypadek 2 – Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, Ich Rodzin i Przyjaciół POMOST.....	33
4.5.3.	Przypadek 3 – Stowarzyszenie Czajnia	39
4.5.4.	Przypadek 4 – Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych WSPÓLNA TROSKA.....	44
4.5.5.	Przypadek 5 – Fundacja Grupa Zainteresowania Alternatywnego	49
4.5.6.	Przypadek 6 – Fundacja MERKURY.....	53
4.5.7.	Przypadek 7 – Stowarzyszenie SURSUM CORDA	58
4.5.8.	Przypadek 8 – Fundacja Q.....	63
4.5.9.	Przypadek 9 – Regionalne Centrum Wolontariatu w Kiecach.....	68
4.5.10.	Przypadek 10 – Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu	73
4.5.11.	Przypadek 11 – Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych	78
4.5.12.	Przypadek 12 – Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu w Lublinie.....	83
4.5.13.	Przypadek 13 – Stowarzyszenie POLITES.....	88
4.5.14.	Przypadek 14 – Fundacja OKNO NA WSCHÓD	93
4.5.15.	Przypadek 15 – Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych.....	100
4.5.16.	Przypadek 16 – Fundacja Katolicka Inicjatywa BERIT	105
4.5.17.	Przypadek 17 – Regionalne Centrum Wolontariatu w Słupsku	110
4.5.18.	Przypadek 18 – Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych ERAZMUS	114
4.5.19.	Przypadek 19 – Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS.....	119
4.5.20.	Przypadek 20 – Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych.....	124
4.5.21.	Przypadek 21 – Fundacja W ROZWOJU	129
4.5.22.	Przypadek 22 – Stowarzyszenie Rozwoju Produktu Lokalnego WIATRARI MAZUR	134

4.5.23.	Przypadek 23 – Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji POMOST	139
4.5.24.	Przypadek 24 – Fundacja Jagniętków	143
4.5.25.	Przypadek 25 – Fundacja Bieszczadzka	148
4.5.26.	Przypadek 26 – Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych 152	
4.5.27.	Przypadek 27 – Fundacja Bona Fide - W Dobrej Wierze	156
4.6.	Wkład „Partnerstwa dla Wolontariatu” w dotychczas osiągnięte efekty Programu	160
4.7.	Realizacja Partnerstwa dla Wolontariatu w ujęciu wskaźnikowym	164
4.7.1.	Partnerzy Lokalni	164
4.7.2.	Partnerzy Regionalni	166
4.8.	Potrzeby w zakresie wsparcia organizacji w obszarze organizacji i koordynacji wolontariatu 168	
5.	Syntetyczna odpowiedź na pytania badawcze	172
6.	Kluczowe wnioski z badania	178

1. Wykaz skrótów

Biuro KS	jednostka koordynująca Rządowy Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2020 z ramienia NIW-CRSO
IZ	Instytucja Zarządzająca Rządowym Programem Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2020
KS	Rządowy Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2020 Korpus Solidarności
NIW-CRSO	Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
SKW	Szkolny Klub Wolontariatu
SOW	System Obsługi Wolontariatu

2. Metodologia i cele badania

Celem głównym badania była ocena realizacji działań w ramach „Partnerstwa dla Wolontariatu” pod kątem skuteczności, użyteczności, oddziaływania oraz trwałości efektów. Badanie umożliwiło zebranie doświadczeń z okresu dotychczasowego wdrażania „Partnerstwa dla Wolontariatu” oraz sformułowanie przesłanek w zakresie dalszego realizowania Programu Korpus Solidarności.

Okres objęty badaniem to lata 2019-2023.

W toku badania zastosowano następujące techniki badawcze:

1) Analiza danych zastanych (desk research)

Metoda desk research polega na zbieraniu i analizie danych wtórnych, czyli takich, które już istnieją i zostały przygotowane przez inne podmioty. Nie są więc wytwarzane przez badacza i nie wymagają prac w terenie¹.

Analiza danych zastanych objęła przede wszystkim:

- dokument Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018-2020 (wersja aktualna na kwiecień 2023 roku);
- wnioski złożone w konkursach ogłoszonych w ramach Partnerstwa dla Wolontariatu;
- sprawozdania Partnerów Lokalnych i Regionalnych;
- sprawozdania z działalności NIW-CRSO;
- strony internetowe Partnerów Lokalnych i Regionalnych;

2) Wywiad internetowy CAWI

Polega na samodzielnym wypełnieniu internetowej wersji kwestionariusza przez respondenta, który jest mu udostępniany w formie internetowego linku, przekierowującego do przygotowanych pytań. Uczestnikami badania CAWI byli przedstawiciele Regionalnych i Lokalnych Partnerów. Liczebność badanej grupy to 37, natomiast pozyskano 34 kompletne ankiety. Badanie CAWI posłużyło zebraniu najistotniejszych informacji o Partnerach w celu stworzenia ich charakterystyki (metryczka podmiotu), wytypowania podmiotów do badania jakościowego (IDI on-line) oraz studium przypadku, a także pozyskanie informacji o podmiotach współpracujących z Partnerem w ramach KS.

3) Wywiad częściowo ustrukturyzowany (SSI)

Wywiad SSI jest techniką mieszaną. Narzędziem jego realizacji jest kwestionariusz składający się zarówno z pytań zamkniętych, jak i otwartych. Zawiera określone wytyczne, jednak daje także możliwość pogłębienia wiedzy o interesującym nas zagadnieniu, czyli inaczej niż w przypadku wywiadu nieustrukturyzowanego, gdzie to respondent nadaje tok rozmowy, badacz jedynie określa temat, a także inaczej niż w wywiadzie ustrukturyzowanym, gdzie wszystkie pytania brzmią tak samo, nie ma możliwości ich pogłębienia, gdyż niemożliwe byłoby wtedy ich całkowite porównanie między sobą. Uczestnikami

¹ Z. Bednarowska, Desk research — wykorzystanie potencjału danych zastanych w prowadzeniu badań marketingowych i społecznych, „Marketing i Rynek”, 2015, nr 7, s. 18-26; M. Makowska, Analiza danych zastanych. Przewodnik dla studentów, Warszawa 2012.

badania byli przedstawiciele podmiotów współpracujących z Partnerami Lokalnymi i Regionalnymi. Przeprowadzono 49 wywiadów SSI.

4) IDI on-line – wywiady pogłębione przeprowadzone z wykorzystaniem platformy internetowej

Wywiad pogłębiony polega na prowadzeniu przez badacza indywidualnej rozmowy z respondentem w oparciu o wcześniej przygotowany scenariusz. Respondent dobierany jest ze względu na jego powiązanie z tematyką badań. Celem wywiadu jest poznanie poglądów, opinii i oczekiwań jednostek oraz uzyskanie możliwie największej ilości ważnych dla badania szczegółów². Respondentami byli:

- przedstawiciele Instytucji Zarządzającej Programem: NIW-CRSO; przeprowadzono 3 wywiady;
- przedstawiciele Regionalnych i Lokalnych Partnerów: przeprowadzono 34 wywiady, w tym 27 wywiadów na potrzeby studium przypadku.

5) Studium przypadku

Studia przypadków miały umożliwić szeroki opis doświadczeń organizacji – Partnerów mający na celu pogłębioną analizę i ocenę Partnerstwa dla Wolontariatu. Stąd istotne było, aby uzyskać jak najbardziej szczegółowe informacje o przypadku. Do przeprowadzenia studium użyto następujących technik:

- desk research – w celu pozyskania informacji o podmiocie (Partnerze) oraz na temat działań jakie podejmował (podejmuje) jako Partner w Programie, oraz poza nim;
- badanie CAWI – w celu zebrania najważniejszych informacji metryczkowych, identyfikacji podmiotów współpracujących z Partnerem podczas wdrażania Programu;
- badanie IDI z Partnerami – w celu eksploracji wybranych zagadnień;
- badanie IDI on-line z przedstawicielami NIW-CRSO – w celu eksploracji zagadnienia współpracy pomiędzy IZ a Partnerami;
- badanie SSI – w celu poznania doświadczeń podmiotów współpracujących.

Głównym narzędziem doboru przypadków do analizy była ankieta CAWI. Wyboru respondentów dokonano m.in. na podstawie odpowiedzi na pytania o:

- problemy/trudności w realizacji zadań Partnerów (istotnym było, aby studium uwzględniło również te podmioty, które na problemy/trudności natrafiły);
- ocenę zadań, które realizowali Partnerzy w ramach KS pod kątem ich racjonalności i adekwatności z analizą wszystkich okoliczności, które złożyły się na ten sukces;
- realizację założonych celów;
- współpracę z Biurem KS.

Ponadto, przy wyborze przypadków wzięto pod uwagę wielkość podmiotu, okres jego funkcjonowania, doświadczenie w ramach Korpusu Solidarności.

Samo studium, poza częścią metryczkową, objęło następujące zagadnienia: zakres działalności, czynniki wpływające na chęć udziału w Programie, zakres działań, założone cele oraz poziom ich realizacji (w tym w ujęciu wskaźnikowym), efektywność kosztową, napotkane trudności, współpraca z innymi podmiotami.

Studia przypadku zaprezentowano w punkcie 4.5 niniejszego raportu.

² D. Maison, Jakościowe metody badań marketingowych: jak zrozumieć konsumenta, Warszawa 2010; J. W. Croswell, Projektowanie badań naukowych: metody jakościowe, ilościowe i mieszane, Kraków 2013.

3. Najważniejsze informacje o Programie

Program Korpus Solidarności to kompleksowa oferta składająca się z współzależnych i uzupełniających się zespołów działań tematycznych, adresowanych do różnych grup odbiorców:

- propozycji kierowanej do wolontariuszy i przygotowującej ich do wolontariatu oraz umożliwiającej im angażowanie się we współpracy z organizacjami w działania realizowane w dowolnych obszarach życia społecznego i rozwijające postawy obywatelskie;
- propozycji kierowanej do organizatorów wolontariatu (organizacji pozarządowych oraz instytucji publicznych) w zakresie inicjowania i prowadzenia projektów z udziałem wolontariuszy oraz kształtowania lokalnych planów w zakresie funkcjonowania wolontariatu;
- działań kierowanych do koordynatorów oraz menadżerów wolontariatu, wspierających i rozwijających ich kompetencje w zakresie zarządzania wolontariatem;
- otoczenia wolontariatu w zakresie idei wolontariatu, jego promocji, podnoszenia świadomości obywateli na temat istoty działań wolontariackich, oferowania rozwiązań i narzędzi ułatwiających podejmowanie działań społecznych w środowisku lokalnym.

Strategicznym celem rządowego Programu jest wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez wypracowanie i wdrożenie rozwiązań ułatwiających i zachęcających do systematycznego angażowania się obywateli w wolontariat.

Nastąpi to przez:

- zwiększenie liczby wolontariuszy, którzy w sposób systematyczny angażują się w działania obywatelskie;
- rozwój różnorodnych form wolontariatu charakteryzujących się wysoką jakością prowadzonych działań, oferowanych obywatelom przez organizacje pozarządowe i instytucje publiczne;
- wzrost skuteczności działania koordynatorów wolontariatu w organizacjach, instytucjach publicznych współpracujących z wolontariuszami;
- pozytywną zmianę postrzegania wolontariatu i wzrost świadomości otoczenia w zakresie zasad organizowania wolontariatu i włączania się obywateli w działania ochotnicze.

Program realizuje cztery **cele operacyjne**:

1. Wzrost liczby wolontariuszy angażujących się w sposób trwały w działania wolontariatu systematycznego

Cel szczegółowy: poszerzenie zakresu tematycznego i ułatwienie dostępu do oferty wsparcia dla wolontariuszy, pozwalającej świadomie i odpowiedzialnie podjąć lub rozwinąć aktywność wolontariacką.

Działania w ramach celu:

Zaprojektowanie i wdrożenie modelu wsparcia służącego przygotowaniu wolontariuszy do udziału w wolontariacie systematycznym oraz wzmacnianego ich bieżące funkcjonowanie w nim:

- zapewnienie sprawnego systemu rekrutacji wolontariuszy;
- opracowanie i realizacja programu edukacyjnego dla wolontariuszy;
- zapewnienie dostępu do zróżnicowanego katalogu ofert prac;
- udostępnienie zróżnicowanych form doradztwa i poradnictwa w zakresie wolontariatu;

- wdrożenie ogólnopolskiego systemu benefitowego Karta Wolontariusza pozwalającego nagradzać wolontariuszy;
 - umożliwienie wymiany doświadczeń i nawiązywania współpracy pomiędzy wolontariuszami;
 - zapewnienie warunków do podejmowania autorskich inicjatyw społecznych i realizacji projektów wolontariackich, w tym umożliwienie wolontariuszom pozyskiwania środków na takie działania;
 - realizacja branżowych, tematycznych projektów wolontariackich angażujących ochotników w wybranych obszarach życia społecznego, na przykład wolontariatu szkolnego, senioralnego, kulturalnego;
 - organizacja konkursów dla wolontariuszy wzmacniających ich poczucie wartości, celowości prowadzonych działań;
 - wsparcie w ocenie kluczowych kompetencji i predyspozycji zawodowych wolontariuszy poprzez udział w programach, działaniach oraz innych inicjatywach wolontariackich;
 - inne działania uzupełniające ofertę.
2. Wzrost skuteczności działania koordynatorów wolontariatu u organizatorów współpracujących z wolontariuszami oraz zwiększenie liczby podmiotów podejmujących systematyczną współpracę z wolontariuszami.

Cel szczegółowy: zaprojektowanie i wdrożenie adresowanego do koordynatorów wolontariatu modelowego systemu wsparcia w zakresie organizacji i zarządzania wolontariatem.

Działania:

- realizacja programu edukacyjnego (szkolenia) zwiększającego kompetencje koordynatorów w kierowaniu wolontariatem;
 - dostęp do informacji, poradnictwa i wsparcia w bieżącym zarządzaniu wolontariatem;
 - organizacja spotkań, konferencji, seminariów służących wymianie doświadczeń i nawiązywaniu współpracy (sieciowanie);
 - organizacja wizyt studyjnych, staży w placówkach wzorowo współpracujących z wolontariuszami;
 - wypracowanie i wdrożenie standardów współpracy z wolontariuszami Korpusu Solidarności;
 - rozwijanie ogólnopolskiego „systemu benefitowego” pn. Karta Wolontariusza, dostępnego dla koordynatorów wolontariatu;
 - organizacja konkursów dla koordynatorów wolontariatu wzmacniających ich poczucie wartości, celowości prowadzonych działań;
 - wsparcie finansowe i organizacyjne dla NGO zatrudniających koordynatorów wolontariatu;
 - inne działania uzupełniające ofertę.
3. Zwiększenie liczby organizatorów wolontariatu podejmujących systematyczną współpracę z wolontariuszami i wzmocnienie ich zdolności organizacyjnych w zakresie zarządzania wolontariatem.

Cel szczegółowy: podniesienie roli, pozycji i kompetencji organizatorów wolontariatu w zakresie funkcjonowania wolontariatu w środowisku lokalnym.

Działania:

- edukacja oraz wsparcie merytoryczne w zakresie przygotowywania oraz wdrażania wolontariatu w strukturach organizacji i instytucji publicznych;
 - realizacja programów edukacyjnych zwiększających wiedzę w zakresie funkcjonowania wolontariatu wśród pracowników administracji publicznej, którzy wspierają działalność organizacji pozarządowych i/lub współpracują z wolontariuszami;
 - wsparcie (w tym finansowe) zatrudniania koordynatorów wolontariatu oraz zapewnienie pomocy w zakresie podniesienia zdolności organizacyjnych w zarządzaniu wolontariatem;
 - zapewnienie organizatorom wolontariatu warunków umożliwiających współpracę z wolontariuszami w ramach specjalnych programów adresowanych do wybranych grup wolontariuszy;
 - udział organizatorów wolontariatu w procesie certyfikacji oraz wyróżnianie tych, którzy prowadzą wzorową współpracę z wolontariuszami - poprzez przyznanie tytułu Miejsce Przyjazne Wolontariuszom;
 - udostępnienie organizatorom wolontariatu narzędzi przydatnych w organizacji wolontariatu, m.in. System Obsługi Wolontariatu, filmy edukacyjne dot. wolontariatu, poradniki specjalistyczne;
 - inne działania uzupełniające ofertę.
4. Pozytywna zmiana postrzegania wolontariatu i wzrost świadomości otoczenia w zakresie zasad organizowania wolontariatu i włączania się obywateli w działania ochotnicze.

Cel szczegółowy: zwiększenie liczby i różnorodności form działań promocyjnych oraz wizerunkowych w zakresie popularyzowania wolontariatu.

Działania:

- realizacja kampanii społecznych i wizerunkowych na temat wolontariatu;
- ułatwienie dostępu do informacji nt. wolontariatu, poprzez zbudowanie internetowego serwisu informacyjnego;
- organizacja forów wolontariatu, spotkań, konferencji, konkursów innych form promocji wolontariatu;
- organizacja wydarzeń o zasięgu ogólnopolskim i lokalnym, które mają na celu popularyzującą wolontariatu np. Dni Otwartych Korpusu Solidarności, akcji ogólnopolskich, koncertów;
- produkcja i promocja filmów, podcastów, materiałów audiowizualnych o wolontariacie i Korpusie Solidarności;
- produkcja i dystrybucja materiałów promocyjnych Korpusu Solidarności;
- realizacja modelowych projektów wolontariackich angażujących społeczności lokalne w działania ochotnicze;
- inne działania uzupełniające ofertę.

Współpraca z Partnerami Programu – realizacja regionalnych i lokalnych planów rozwoju wolontariatu

Realizacja ogólnopolskiego Programu wymaga współpracy z regionalnymi i lokalnymi partnerami. Przewidziano w niej zarówno branżowe sieci organizacji pozarządowych, jak i pojedyncze podmioty – organizatorów wolontariatu. Partnerzy wybierani są w drodze konkursów ofert. Wykonują będą umówione działania, współpracując z Korpusem Solidarności, a także realizują własne autorskie projekty,

które rozwijają ideę wolontariatu systematycznego Korpusu Solidarności. Rolą Partnerów jest inicjowanie, rozwijanie działań zmierzających do rozwoju wolontariatu w środowisku lokalnym. Mogą to być np. programy wprowadzające wolontariat do lokalnych instytucji pomocy społecznej, kultury, organizacji sportowych, placówek edukacyjnych, czy dotyczące tworzenia koalicji na rzecz wolontariatu, realizacji szkoleń, podejmowania lokalnych projektów wolontariackich. Program wspiera te inicjatywy. Szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju działań obywatelskich jest budowanie lokalnych koalicji na rzecz wolontariatu. Skupienie ważnych dla środowiska lokalnego osób, instytucji i organizacji, które dbają wspólnie o rozwój lokalnej aktywności obywatelskiej, jest najbardziej pożądaną formą działań wspierających funkcjonowanie Korpusu Solidarności na poziomie lokalnym.

Wsparcie działań Korpusu Solidarności przebiega dwutorowo, poprzez realizację projektów przez Partnerów regionalnych i lokalnych. Celem działań we współpracy z Partnerami jest pobudzenie lokalnych środowisk do wzmożonej aktywności wolontariackiej, zwiększenie różnorodnych form wspierania sektora wolontariatu, rozwinięcie zindywidualizowanych, dopasowanych do profilu działalności beneficjentów oraz ich odbiorców form wsparcia, które pozwalają w większym stopniu angażować do wolontariatu systematycznego wolontariuszy, koordynatorów, organizatorów.

Cele, które realizują Partnerzy to m.in. rozwijanie i wspieranie Programu Korpusu Solidarności na terenie całego kraju; aktywizowanie, pobudzenie lokalnych środowisk do stałej, systematycznej aktywności wolontariackiej; sieciowanie, budowanie stałych relacji wśród partnerów KS na terenie całego kraju (poprzez regionalne spotkania, wydarzenia inicjowane przez partnerów regionalnych), zwiększenie zaangażowania lokalnych instytucji, organizacji pozarządowych, administracji w rozwój wolontariatu systematycznego w ramach Korpusu Solidarności.

Działania partnerów są zależne od ich indywidualnych projektów—Partner Regionalny aktywnie działa na obszarze całego województwa, Partner Lokalny na terenie co najmniej jednego powiatu.

Część rezultatów (wskaźników) jest tożsama dla wszystkich partnerów. W ramach projektu Partnerzy wdrażają Regionalne/Lokalne Plany Rozwoju Wolontariatu angażujące do działań nie tylko lokalny sektor obywatelski, ale również instytucje publiczne, struktury samorządowe oraz inne podmioty. Ważnym elementem działań jest lokalna administracja SOW, promocja wolontariatu w Korpusie Solidarności, szkolenie podmiotów działających na terenie powiatów w zakresie budowania oferty w SOW. Ma to umożliwić efektywny rozwój bazy nowych podmiotów i wolontariuszy w Korpusie Solidarności. Plany opierają się na podobnych wskaźnikach (minimalna liczba partnerstw, które są podstawą jej wdrażania, minimalna liczba działań /akcji/szkoleń/konferencji itd., określone minimum w zakresie promocji). Plany dotyczą również zakładanych rezultatów, w obrębie których pojawiają się takie elementy jak zakładany udział oraz wzrost liczby aktywnych wolontariuszy, wzrost liczby organizacji w SOW itd.

4. Wyniki badania

4.1. Ocena systemu zarządzania Programem

Instytucją Zarządzającą Programem Korpus Solidarności jest Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. NIW jest instytucją właściwą w sprawach wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a także działalności pożytku publicznego i wolontariatu w zakresie określonym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60, 573 i 1909). Zadania, organy oraz zasady

funkcjonowania NIW-CRSO określa Ustawa z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz.U. 2017 poz. 1909).

Zgodnie z treścią Programu (wersja po zmianach, kwiecień 2023 r.) w ramach systemu zarządzania Programem, można wskazać następujące jednostki:

- Zespół Koordynujący Program – to osoby i instytucje, którym w zależności od kompetencji i roli w Programie, przydzielono zadania, które mają wpływ na jego realizację; w skład Zespołu Koordynacyjnego wchodzi: Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, Dyrektor NIW-CRSO, Biuro Programu Korpus Solidarności, Partnerzy Programu, Zespoły Doradców – doradców branżowych w poszczególnych dziedzinach Programu np. ekspert ds. szkoleń, promocji, IT.
- Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego – nadzór nad realizacją Programu Korpus Solidarności sprawuje Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego; nadzór jest realizowany zgodnie z ustawą o NIW-CRSO oraz UoDPPIW.
- Komitet Sterujący-Monitorujący – zespół ekspertów złożony z osób dysponujących doświadczeniem w zakresie wolontariatu i dziedzin pokrewnych, ze szczególnym uwzględnieniem sektora obywatelskiego. Członkowie Komitetu wspierają Biuro Programu głosem doradczym, przekazują opinie i rekomendacje między innymi w zakresie bieżącego funkcjonowania Programu, planów jego rozwoju. Do zadań Komitetu będzie należeć w szczególności opiniowanie zasad i warunków uzyskiwania dotacji w ramach Programu, okresowe kontrolowanie postępu w zakresie osiągnięcia celów Programu, na podstawie informacji przedkładanych przez Instytucję Zarządzającą, analizowanie sprawozdań z realizacji Programu, przedkładanie Instytucji Zarządzającej propozycji zmian w Programie ułatwiających realizację jego celów.
- Dyrektor NIW-CRSO – osoba odpowiedzialna za funkcjonowanie Instytucji Zarządzającej, sprawująca bezpośredni nadzór nad Programem, opiniująca kierunki jego rozwoju, planowane działania, podejmująca ostateczne decyzje dotyczące kształtu Programu, i sposobów jego realizacji.
- Biuro Programu Korpus Solidarności – w składzie m.in. Kierownik Biura, specjaliści w dziedzinach objętych działaniami Programu, eksperci posiadający rozległą wiedzę w zakresie wolontariatu i dziedzin pokrewnych oraz wolontariusze.

Podejmowane w Programie działania są planowane i koordynowane przez Biuro Programu oraz współpracujące z nim zespoły doradców i partnerów. Współpraca z organizacjami i placówkami, które są dobrze zorientowane w lokalnych działaniach wolontariackich i nierzadko mają wpływ na kształtowanie lokalnych rozwiązań w tym zakresie, jest bezcenna dla realizatorów Programu. W założeniu ma to przyspieszyć proces wdrażania Programu oraz pozwolić uniknąć błędów wynikających z braku znajomości lokalnych i regionalnych uwarunkowań.

Do realizacji wybranych zadań, konsultacji, opiniowania, realizatorzy Programu zapraszają ekspertów posiadających wiedzę w wybranym zakresie (Zespół Doradców). Dotyczy to takich działań jak na przykład: organizacja procesu edukacyjnego dla uczestników Programu, opracowanie kampanii społecznej promującej wolontariat, konsultacje w zakresie rozwiązań IT przy tworzeniu portalu wiedzy i serwisu kojarzeniowego.

Partnerzy Programu to lokalne i regionalne organizacje uczestniczące w wybranych działaniach Programu. Partnerzy wspierają realizatorów m.in. w procesie organizacji szkoleń, rekrutacji, promocji

wolontariatu, realizacji lokalnych projektów wolontariackich. Partnerzy współpracują najczęściej bezpośrednio z Kierownikiem Programu oraz specjalistami w wybranych obszarach tematycznych. Przedstawiciele Partnerów mogą wchodzić w skład Rady Programu i Zespołu Doradców.

System zarządzania Programem był jednym z głównych tematów wywiadów pogłębionych, przeprowadzonych z przedstawicielami Narodowego Instytutu Wolności. Jak wynika z tych rozmów, przyjęty sposób zarządzania Korpusem Solidarności sprawdza się, za czym przemawiają: mało rozbudowana struktura zarządcza (która sprzyja sprawnemu przepływowi informacji, szybkiej komunikacji oraz stosunkowo niewielkiej biurokratyzacji, co pozwala na załatwianie części spraw „od ręki”), czytelny podział zadań oraz brak rozbudowanych, zewnętrznych ciał nadzorczych.

Zwracano uwagę, jak istotnym czynnikiem jest dobra współpraca NIW z Partnerami Lokalnymi i Regionalnymi. Podkreślano, że to na Partnerach spoczywa ciężar realizacji zadań na najniższym szczeblu (w środowisku lokalnym/regionalnym), a zatem ich opinie i postulaty odnoszące się do założeń Partnerstwa dla Wolontariatu, winny być rozpatrywane. Ogólnopolski zakres Programu, jego specyfika, czyli koncentracja na działaniach informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych, oraz konieczność uwzględnienia charakteru obszaru, na którym podejmowane są działania sprawiają, że jego skoordynowanie bez udziału Partnerów, nie byłoby możliwe. Ponadto, współpraca z Partnerami jest nieodzowna dla dostosowywania założeń Korpusu Solidarności do warunków realizacji zadań na określonym terenie, wobec konkretnych grup społecznych.

Ta elastyczność w reagowaniu na zmieniające się okoliczności i dostosowanie Programu do możliwości Partnerów (które to było konsekwencją zderzenia pierwotnych założeń z realiami funkcjonowania organizacji wolontariackich i wolontariatu w Polsce w ogóle), to czynniki kluczowe dla sprawnego zarządzania oraz późniejszego wdrażania Programu Korpus Solidarności.

Staramy się zmienić ten Program i uelastyczyć go (...). Wolontariat jest różny, nasi partnerzy kooperują z różnymi grupami wolontariuszy, a praca tych wolontariuszy jest odpowiedzią na zapotrzebowanie różnych grup społecznych (...). Program ma się rozwijać, być elastyczny i ma być realną odpowiedzią na to, co się dzieje w środowisku wolontariatu w Polsce.

Źródło: wywiad pogłębiony, przedstawiciel NIW-CRSO

Do takich czynników zaliczyć można również:

- odpowiednie przygotowanie merytoryczne członków zespołu odpowiedzialnego za koordynację Programu;
- dobre relacje w zespole odpowiedzialnym za koordynację Programu, oparte na wzajemnym zrozumieniu i odpowiedzialności za powierzone zadania;
- skrócona ścieżka decyzyjna;
- wspomniane wcześniej: uproszczona struktura zarządcza oraz stosunkowo nieduża biurokratyzacja;
- odbiór działań realizowanych w ramach Programu, wśród beneficjentów pośrednich (osób i organizacji zaangażowanych w wolontariat, w tym tych, którzy uczestniczą w działaniach Korpusu), który może przekładać się na zainteresowanie Programem i jego efektami, a dalej, zaangażowaniem się w niego;
- odbiór społeczny i postrzeganie wolontariatu w ogóle, w tym wolontariatu systematycznego – to, jak rozumiany i popularny jest wolontariat, bezsprzecznie wpływa na poziome zaangażowania w działania realizowane przez Partnerów.

Wspomniane przygotowanie merytoryczne członków zespołu odpowiedzialnego za koordynację Programu jest kluczowym zasobem Narodowego Instytutu Wolności, w zakresie realizacji Korpusu Solidarności. O ile co do zaangażowania tych osób w pracę nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń, o tyle wiele uwag czy spostrzeżeń dotyczyło wielkości zasobów kadrowych oraz mnogości zadań, które muszą być przez zespół realizowane. Warto w tym miejscu raz jeszcze podkreślić specyfikę Programu, bo ta niewątpliwie wpływa na charakter pracy IZ oraz Biura KS, co wynika z dynamiki samego Programu. Otóż programy o charakterze dotacyjnym czy grantowym (do których nie należy KS) mają pewien cykl. W dużym uproszczeniu, można wskazać pewne stałe, następujące po sobie etapy: przygotowanie i ogłoszenie konkursu, ocena złożonych wniosków, podpisanie umów z beneficjentami, bieżący monitoring, sprawozdawczość, wypłata środków. W przypadku Korpusu Solidarności praca ma charakter bardziej dynamiczny, a okresy, w których pracy jest mniej, w zasadzie nie występują. Tu należy ponadto zaznaczyć i przypomnieć, że Partnerstwo dla Wolontariatu jest częścią Programu Korpus Solidarności, nie zaś jego całością. Tym samym, pracownicy Biura realizują również inne zadania wynikające z Programu, a niekoniecznie związane stricte z Partnerstwem. Poza tym, jako etatowi pracownicy NIW-CRSO, w razie takiej potrzeby mogą być angażowani także w inne zadania Narodowego Instytutu Wolności.

Pracownicy Biura KS, poza bieżącą współpracą z Partnerami oraz zadaniami związanymi z organizacją i przebiegiem konkursów, zajmują się m.in. organizacją różnego rodzaju wydarzeń (np. szkolenia, konferencje, spotkania). Każdy z pracowników pełni rolę opiekuna dla kilku Partnerów i odpowiada za ich pełną obsługę administracyjną oraz merytoryczną. Ich liczba będzie zwiększać się w kolejnych latach, co będzie niosło za sobą zwiększoną ilość pracy chociażby związanej z załatwianiem spraw administracyjnych. Rzetelna ocena wniosków złożonych w konkursach, wsparcie beneficjentów podczas wdrażania, rozliczenie działań i środków to czasochłonne zadania, których jednak nie da się uniknąć. Należy jednak wziąć pod uwagę, że liczba pracowników Biura nie zwiększa się, a zadań będzie przybywać w kolejnych latach – nie tylko tych wynikających z Partnerstwa dla Wolontariatu, czy Korpusu Solidarności w ogóle. Pojawiają się obawy co do możliwości sprawnego koordynowania i wdrażania Programu przy obecnych zasobach. Być może zasadnym byłoby wydzielenie, w strukturach Biura, dodatkowej komórki odpowiedzialnej wyłącznie za część Programu, jaką jest Partnerstwo dla Wolontariatu. Obecny system pracy nie pozwala bowiem skupić się na rozwijaniu samego Programu Korpus Solidarności w takim stopniu, w jakim byłoby to możliwe przy oddelegowaniu przynajmniej części zadań związanych z Partnerstwem, ewentualnie utworzonej komórce/jednostce dedykowanej współpracy z Partnerami Regionalnymi i Lokalnymi.

Partnerstwo dla Wolontariatu jest dla nas takim dodatkowym elementem do działań, które są wpisane w Program Korpus Solidarności (...). To skutecznie odciąga nas od tych pierwotnych zadań, które mają na celu promować, rozwijać i wzmacniać wszystkich aktorów sceny wolontariackiej (...). Przez obsługę konkursów, i siłą rzeczy delegowanie pracowników do tych zadań, czas, który pozostaje na inne działania, jest niewystarczający.

Źródło: wywiad pogłębiony, przedstawiciel NIW-CRSO

Jak dotąd, mnogość zadań realizowanych przez Biuro nie miała swoich konsekwencji w postaci opóźnień, czy innych sytuacji negatywnie wpływających na przebieg Programu. W dużej mierze wynika to jednak z dużego zaangażowania pracowników oraz dobrych kontaktów interpersonalnych, zarówno na poziomie Biura, na linii Biuro-dyrekcja NIW-CRSO, jak i w kontaktach z Partnerami. Dzieje się to jednak kosztem innych zadań, które muszą być nadrabiane w nadgodzinach.

Moment ogłoszenia konkursu oraz etap sprawozdawczy (przełom stycznia i lutego), to dwa okresy, w których ilość pracy dodatkowo się zwiększa. Pojawiają się wówczas różnego rodzaju pytania ze strony potencjalnych wnioskodawców oraz zwiększa się liczba dokumentów, które należy poddać weryfikacji. Niemniej ze względu na wcześniej wspomnianą dynamikę Programu, wskazane etapy nie stanowią „wąskich gardeł”, czyli okresów szczególnie trudnych, ponieważ w ciągu roku kalendarzowego nie ma momentów, w których dzieje się znacznie mniej. Liczne wydarzenia, takie jak np. konkurs Wolontariusz Roku Korpusu Solidarności i Koordynator Roku Korpusu Solidarności, Campus Wolontariatu czy Ogólnopolskie Forum Wolontariatu, wymagają wielotygodniowych przygotowań i dużych nakładów pracy, przy jednoczesnych ograniczonych możliwościach promocji Programu i jego działań (zarówno przez Instytucję Zarządzającą, jak i Partnerów).

Poza wyżej opisanymi, można wskazać trzy sytuacje, które skutkowały wytężoną pracą Biura oraz IZ, a które udało się pozytywnie zakończyć:

- konieczność dostosowania pierwotnych założeń i wytycznych Programu do możliwości Partnerów Partnerstwa dla Wolontariatu, oraz warunków w jakich realizowany jest wolontariat w Polsce;
- konieczność dostosowania pierwotnych założeń i wytycznych Programu do zmieniających się okoliczności i pojawienia się sytuacji kryzysowych, takich jak wybuch pandemii COVID-19, czy rosyjska agresja na Ukrainę;
- pierwotny, bardzo szczegółowy układ budżetu Programu, który powodował problemy w zakresie sprawnego i prawidłowego księgowania określonych pozycji.

Każda z powyższych kwestii została zweryfikowana i skorygowana tak, aby Program jak najlepiej odpowiadał aktualnym potrzebom. Jak wynika z przeprowadzonych wywiadów, najistotniejszą obecnie trudnością, jest wygospodarowanie odpowiedniej ilości czasu na realizację wszystkich zadań związanych z rozwijaniem Programu, w tym współpracą z Partnerami.

4.2. Ocena założeń konkursów

Konkursy Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu

Na moment realizacji badania przeprowadzono 3 konkursy:

- Edycja 2020
- Edycja 2021-2023
- Edycja 2022-2024

Edycja 2020

Nabór:	28.11.-19.12.2019
Wnioski oceniane pod względem formalnym:	18
Suma wnioskowanych dotacji:	1 382 180,00 zł
Wnioski zakwalifikowane do realizacji:	7
Suma przyznanych dotacji:	311 820,00 zł (22,6% wnioskowanej)

Dotacja była przyznawana maksymalnie na okres 12 miesięcy, nie dłużej niż do 31 grudnia 2020 r.

Edycja 2021-2023

Nabór:	8-30.12.2020
Wnioski oceniane pod względem formalnym:	37
Suma wnioskowanych dotacji:	5 731 762,00 zł
Wnioski zakwalifikowane do realizacji:	14
Suma przyznanych dotacji:	2 168 117,00 zł (37,8% wnioskowanej)

Dotacja była przyznawana maksymalnie na okres 3 lat (36 miesięcy), nie dłużej niż do 31 grudnia 2023 r.

Edycja 2022-2024

Nabór:	7-29.12.2022
Wnioski oceniane pod względem formalnym:	21
Suma wnioskowanych dotacji:	3 117 022,88 zł
Wnioski zakwalifikowane do realizacji:	7
Suma przyznanych dotacji:	1 085 160,00 zł (34,8% wnioskowanej)

Dotacja była przyznawana maksymalnie na okres 3 lat (33 miesięcy), nie dłużej niż do 31 grudnia 2024 r.

Konkursy Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu

Na moment realizacji badania przeprowadzono 2 konkursy:

- Edycja 2019-2020
- Edycja 2021-2023

Edycja 2019-2020

Nabór: 29.04.-20.05.2019

Wnioski oceniane pod względem formalnym: 25

Suma wnioskowanych dotacji: 4 269 446,36 zł

Wnioski zakwalifikowane do realizacji: 12

Suma przyznanych dotacji: 2 094 600,36 zł (49,1% wnioskowanej)

Dotacja była przyznana na okres maksymalnie 12 miesięcy (od stycznia do grudnia 2020 r.).

Edycja 2021-2023

Nabór: 8-30.12.2020

Wnioski oceniane pod względem formalnym: 17

Suma wnioskowanych dotacji: 5 380 308,11 zł

Wnioski zakwalifikowane do realizacji: 14

Suma przyznanych dotacji: 4 259 278,11 zł (76,3% wnioskowanej)

Dotacja była przyznawana maksymalnie na okres 3 lat (36 miesięcy) od 01.2021 do 12.2023 r.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie działań, które możliwe były do sfinansowania w ramach poszczególnych konkursów.

Tabela 1. Działania możliwe do sfinansowania w ramach poszczególnych konkursów

OBSZAR DZIAŁAŃ	LOKALNE			REGIONALNE	
	Edycja 2020	Edycja 2021-2023	Edycja 2022-2024	Edycja 2019-2020	Edycja 2021-2023
Wolontariusze					
Lokalne spotkania promujące Korpus Solidarności	X			X	
Szkolenia podstawowe	X	X	X	X	X
Spotkania promocyjne dla uczniów - wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności	X	X	X	X	X
Akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS	X	X	X	X	X
Spotkania rozwijające dla wolontariuszy	x	X	X	X	X
Promocja Korpusu Solidarności skierowana do wolontariuszy (w tym promocja konkursu Wolontariusz Roku w regionie)	X	X	X		
Wolontariusz Roku – regionalne nominacje				X	X
Poradnictwo dla wolontariuszy	X	X	X	X	X
Koordynatorzy					

OBSZAR DZIAŁAŃ	LOKALNE			REGIONALNE	
	Edycja 2020	Edycja 2021-2023	Edycja 2022-2024	Edycja 2019-2020	Edycja 2021-2023
Lokalne spotkania z wolontariatem	X			X	
Szkolenia podstawowe	X	X	X	X	X
Debaty wolontariackie	X	X	X	X	X
Staże rozwojowe dla koordynatorów				X	X
Szkolenia rozwijające dla koordynatorów	X	X	X	X	X
Poradnictwo dla koordynatorów	X	X	X	X	X
Koordynator roku – regionalne nominacje					X
Organizatorzy					
Spotkania informacyjne/szkolenia dla liderów i kierowników	X	X	X	X	X
Poradnictwo dla organizatorów wolontariatu	X	X	X	X	x
Szkolenia dla nauczycieli SKS	X	X	X	X	X
Lokalne spotkania branżowe	X	X	X	X	X
Promocja Korpusu Solidarności skierowana do koordynatorów wolontariatu (w tym promocja konkursu Koordynator Roku w regionie)	X	X	X		
Standaryzacja działań – certyfikacja organizacji				X	X
Koordynator roku – regionalne nominacje				X	
Otoczenie					
Spotkania lokalnych koalicji wolontariatu	X	X	X	X	X
Projekty lokalnych koalicji wolontariatu	X	X		X	X
Działania skierowane na pozyskiwanie lokalnych ambasadorów Korpusu Solidarności oraz lokalnych partnerów Karty Wolontariusza			X		
Obsługa działań					
Koszty związane z koordynacją, promocją, koszty administracyjne, koszty przejazdów personelu oraz uczestników	X	X	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie regulaminów konkursów

Partnerów poproszono o ocenę założeń konkursów pod względem wysokości dotacji, zakresu działań możliwych do sfinansowania oraz kryteriów oceny wniosków.

Zakres działań możliwych do realizacji

Zakres działań możliwych do sfinansowania i realizacji w ramach Programu został oceniony średnio na 3,7 w 5-stopniowej skali (ocena 1 oznaczała, że zakres działań był zbyt wąski, niewystarczający, natomiast ocena 5, że zakres był odpowiednio szeroki). W toku wywiadów Partnerzy uzasadniali swoje oceny, co pozwoliło na wskazanie głównej przyczyny takiego zdania na temat tego elementu konkursów. Wyrażone opinie można podsumować pisząc, że precyzyjne wskazanie w regulaminie zadań, które należy zrealizować, niejako odebrało Partnerom możliwość podjęcia działań, które w ich opinii równie dobrze, albo i jeszcze lepiej, wpisałyby się w cele Programu. Zwracano uwagę, że przeprowadzenie konkursów w ramach Partnerstwa dla Wolontariatu miało wyłonić podmioty, które dzięki swojemu doświadczeniu, kompetencjom, oraz pozostałym zasobom są w stanie sprawnie i efektywnie wdrażać założenia programowe. Jednocześnie, Partnerom nie pozostawiono miejsca do zaproponowania innych działań, które w ich ocenie trafniej odpowiadałyby lokalnym/regionalnym potrzebom. Wnioskodawcy mogli we

wniosku aplikacyjnym opisać sposób, w jaki działania zrealizują, niemniej ich liczba oraz grupy docelowe były z góry narzucone.

Nasz region jest specyficzny, naprawdę różni się od Śląska, czy od Mazowsza, czy od Warszawy, czy od Szczecina, i organizacja potrzebuje czegoś innego.

Niby macie wolną rękę, ale my wam sugerujemy dosyć mocno, że musicie to zrobić w taki i taki sposób. I potem jeszcze to ocenimy tak, jak będziemy uważać. Mam wrażenie, że trzeba było się wpasować odpowiedziami i czasem iść przeciw swoim ideom po to, żeby dostać punkty w projekcie.

Rozumiem ideę autora tego schematu. Być może sam też bym tak szedł w tę stronę, ale życie pokazuje, że to jednak nie jest chyba najlepsze rozwiązanie. Inne są potrzeby tu, inne są potrzeby gdzie indziej.

Jest diagnoza ogólnopolska i ona jest trafna, bo z większością z tych wyzwań czy szans każdy z nas się spotyka. Natomiast jeżeli mamy wcielać działania realnie, to na różnych płaszczyznach i w różnej skali.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Jak zaznaczył jeden z badanych, dobrym rozwiązaniem byłoby ocenianie, w jaki sposób wnioskodawca planuje odpowiedzieć na potrzeby identyfikowane w jego regionie i/lub powiecie. Dlaczego planuje takie, a nie inne działania, dlaczego do takich, a nie innych grup.

Odgórnie określenie działań oraz ich liczby nie uwzględnia długiego czasu trwania poszczególnych projektów (Partnerstw). O ile projekty wieloletnie dają swoim beneficjentom pewne poczucie stabilności (czego wagę wielokrotnie podkreślano), to nie uwzględniają takich czynników jak zmiana cen, czy zmieniające się w skali regionu/powiatu potrzeby, w tym zaistnienie nieoczekiwanych zdarzeń.

Bywa, że na początku wdrażania projektu trudno jest ocenić skalę zainteresowania poszczególnymi działaniami. Mając ogólnie ustaloną liczbę konkretnych działań, nie ma możliwości odpowiedzenia na potrzeby, które uwidaczniają się w trakcie.

Widząc na przykład, że nie mamy chętnych na szkolenie, moglibyśmy przesunąć środki i zrobić więcej staży. Gdybyśmy nie musieli tego aneksować i zawsze robić tego tak bardzo formalnie (...), to mogło nam trochę uprościć funkcjonowanie i bardziej elastycznie odpowiadać na realną potrzebę, szczególnie w takich dłuższych okresach programowania (...). Teraz to wróżenie, czy my za trzy lata będziemy mieć ciągle tak samo chętną grupę odbiorców na specjalne formy szkoleniowe.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Kolejną kwestią jest to, że wiele działań, do których realizacji zobligowani byli Partnerzy, miało charakter promocyjno-informacyjny. Odpowiada to oczywiście założeniom samego Programu, natomiast Partnerzy, jako podmioty będące najbliższe środowiska, działające w terenie, dostrzegali, że część odbiorców w większym stopniu oczekuje zaangażowania w konkretne działania i inicjatywy.

I fajnie byłoby móc zrobić więcej tego dobra w terenie, a nie tylko kampanii informacyjnej o idei wolontariatu. Bo czuje się Korpus bardziej promuje ideę wolontariatu, a nie realizację.

Bardziej czujemy wykonanie pracy w terenie niż mówienie o niej. Chciałabym skupić się bardziej na realizacji inicjatyw społecznych, a nie na promowaniu, czyli robieniu debat czy spotkań.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Wysokość dotacji

Wysokość dotacji została oceniona średnio na 3,1 w 5-stopniowej skali (ocena 1 oznaczała, że dotacja była zbyt niska, niewystarczająca, natomiast ocena 5, że dotacja była zdecydowanie wystarczająca). Podczas wywiadów zwracano uwagę na wielość zadań do realizacji, ale jednocześnie podkreślano, że każdy z Partnerów przystępował do Programu świadomie, wiedząc jakimi środkami będzie dysponował. Wiąże się to z pozafinansowymi celami, jakie stawiali sobie Partnerzy. Więcej na ten temat piszemy w punkcie 4.4. niniejszego raportu.

Tu ponownie należy wskazać, że problemem projektów wieloletnich jest możliwe wystąpienie zewnętrznych, niezależnych czynników, które w znacznym stopniu wpływają na ich wdrażanie np. poprzez wzrost cen. Zasady Programu dopuszczają przesuwanie środków pomiędzy działaniami, np. gdy w ramach któregoś z zadań uda się poczynić oszczędności. Problem jednak pojawia się, gdy zainteresowanie danym działaniem jest zdecydowanie wyższe. Wówczas Partner staje przed dylematem – czy odpowiedzieć na to zainteresowanie i podjąć ryzyko większych kosztów, czy ograniczyć się do realizacji zadań w stopniu, który umożliwi osiągnięcie założonych we wniosku wskaźników. Jako przykłady podawano debaty czy spotkania, do udziału w których zgłaszało się więcej osób (co wiązało się ze zwiększonymi kosztami chociażby cateringu), oraz mini granty, które swoją wysokością ograniczały zakres zgłaszanych przez wolontariuszy inicjatyw.

Dodatkowo zwracano uwagę na inne, niejako poboczne koszty, jakimi są duży nakład pracy organizacyjnej, promocja, w tym bieżąca obsługa mediów społecznościowych. Badani wysuwali również postulat dotyczący zwiększenia ogólnopolskiej promocji Programu Korpus Solidarności.

Kryteria oceny wniosków

Sposób sformułowania kryteriów oceny wniosków został przez Partnerów oceniony dość wysoko – średnia wyniosła 4,2. Z kolei adekwatność kryteriów merytorycznej oceny wniosku względem przedmiotu Konkursu uzyskała średnią ocenę na poziomie 4,3. Podczas wywiadów respondenci twierdzili, że kryteria były jasno określone i zrozumiałe, przez co jako wnioskodawcy nie mieli trudności z ich interpretacją.

4.3. Działania realizowane w ramach Partnerstwa dla Wolontariatu a cele Programu

Jak zapisano w punkcie 3. Program Korpus Solidarności realizuje cztery cele operacyjne. Dla każdego z nich sformułowano kierunki działań, które mają w efekcie przyczynić się do realizacji celów, a tym samym całego Programu.

W poniższej tabeli przedstawiono przypisanie działań możliwych do sfinansowania w ramach konkursów dotyczących Partnerstwa Lokalnego i Partnerstwa Regionalnego, wobec działań nakreślonych w dokumencie Programu. Jak widać wyraźnie, działania Partnerów wymagane regulaminami konkursowymi w pełni wpisują się w założenia programowe – kierunki, które przyjęto mają swoje odzwierciedlenie w zadaniach, jakie postawiono przed Partnerami.

Warto zauważyć, że część działań zmierza ku realizacji tych samych celów, co wskazuje na zwiększoną możliwość synergicznego oddziaływania na odbiorców. Np. realizacji programu edukacyjnego zwiększającego kompetencje koordynatorów w kierowaniu wolontariatem, służą zarówno szkolenia dla tej grupy odbiorców, jak i staże i poradnictwo. Jednocześnie działania te uzupełniają się – z jednej strony zapewniają podstawową wiedzę merytoryczną (szkolenia), zaś z drugiej, umożliwiają przyjrzenie się koordynacji wolontariatu w praktyce (staże).

Działania promujące wolontariat (jeden z celów Programu), prowadzone są niezależnie od tego w ramach którego obszaru zostały przewidziane, np. wolontariusze: akcje społeczne, spotkania promocyjne; koordynatorzy: lokalne spotkania z wolontariatem, koordynator roku; organizatorzy: koordynator roku, szkolenia dla nauczycieli SKS; otoczenie: działania skierowane na pozyskiwanie lokalnych ambasadorów Korpusu Solidarności. Tym samym wspomniany cel realizowany jest na różnych płaszczyznach, a same działania mają różny zasięg (lokalny lub regionalny).

Tabela 2. Działania możliwe do sfinansowania w ramach Partnerstwa dla Wolontariatu a cele Programu

DZIAŁANIA PRZEWIDZIANE W PARTNERSTWACH	DZIAŁANIA WSKAZANE W PROGRAMIE KORPUS SOLIDARNOŚCI
WOLONTARIUSZE	
Lokalne spotkania promujące Korpus Solidarności	• umożliwienie wymiany doświadczeń i nawiązywania współpracy pomiędzy wolontariuszami
Szkolenia podstawowe	• zapewnienie sprawnego systemu rekrutacji wolontariuszy • opracowanie i realizacja programu edukacyjnego dla wolontariuszy
Spotkania promocyjne dla uczniów - wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności	• opracowanie i realizacja programu edukacyjnego dla wolontariuszy • zwiększanie liczby zaangażowanych w wolontariat szkolny, zwiększenie liczby różnych form wolontariatu w szkołach • zaangażowanie nauczycieli w wolontariat • wsparcie organizacyjne nauczycieli • sieciowanie szkół z miejscowymi odbiorcami działań wolontariackich • organizacja Forum Wolontariatu, konferencje, debaty, warsztaty, poradnictwo, udział w akcjach wolontariackich
Akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS	• umożliwienie wymiany doświadczeń i nawiązywania współpracy pomiędzy wolontariuszami • realizacja branżowych, tematycznych projektów wolontariackich angażujących ochotników w wybranych obszarach życia społecznego, na przykład wolontariatu szkolnego, senioralnego, kulturalnego

DZIAŁANIA PRZEWIDZIANE W PARTNERSTWACH	DZIAŁANIA WSKAZANE W PROGRAMIE KORPUS SOLIDARNOŚCI
	- wsparcie w ocenie kluczowych kompetencji i predyspozycji zawodowych wolontariuszy poprzez udział w programach, działaniach oraz innych inicjatywach wolontariackich - organizowanie akcji wolontariackich (okolicznościowe) przez organizacje wolontariackie, Partnerów Programu i Instytucję Zarządzającą - planowanie akcji przez Instytucję Zarządzającą poparte wspólnymi działaniami organizatorów i wolontariuszy
Spotkania rozwijające dla wolontariuszy	- opracowanie i realizacja programu edukacyjnego dla wolontariuszy - umożliwienie wymiany doświadczeń i nawiązywania współpracy pomiędzy wolontariuszami - zapewnienie warunków do podejmowania autorskich inicjatyw społecznych i realizacji projektów wolontariackich w tym umożliwienie wolontariuszom pozyskiwania środków na takie działania - wsparcie w ocenie kluczowych kompetencji i predyspozycji zawodowych wolontariuszy poprzez udział w programach, działaniach oraz innych inicjatywach wolontariackich - rozwój integracji i budowanie tożsamości - pogłębienie wiedzy, rozwój zainteresowań - spotkania z doświadczonymi wolontariuszami oraz praktykami działań (m.in. pracownik socjalny, negocjator, psycholog, animator lokalny) - prowadzenie szkoleń liderskich - organizacja wakacyjnych obozów wolontariackich – Campus Wolontariat - Wizyty studyjne à edukacja i tworzenie warunków sprzyjających nawiązywaniu relacji, wymianie doświadczeń
Promocja Korpusu Solidarności skierowana do wolontariuszy (w tym promocja konkursu Wolontariusz Roku w regionie)	- prowadzenie systemu motywacyjnego, „Karta Wolontariusza” – bonusy, Bony edukacyjne - wdrożenie ogólnopolskiego systemu benefitowego Karta Wolontariusza pozwalającego nagradzać wolontariuszy - organizacja konkursów dla wolontariuszy wzmacniających ich poczucie wartości, celowości prowadzonych działań - rozwój integracji i budowanie tożsamości - minigranty na inicjatywy wolontariackie
Wolontariusz Roku – regionalne nominacje	organizacja konkursów dla wolontariuszy wzmacniających ich poczucie wartości, celowości prowadzonych działań
Poradnictwo dla wolontariuszy	- SOW: zapewnienie dostępu do zróżnicowanego katalogu ofert prac, zapewnienie sprawnego systemu rekrutacji wolontariuszy; propagowanie wolontariatu, zbudowanie zaangażowania ochotników, zbieranie baz danych à wsparcie i uzupełnienie badań sytuacji wolontariatu i wolontariuszy; wsparcie procesu organizacji i zarządzania pracą; zamieszczanie ofert przez organizatorów wolontariatu - udostępnienie zróżnicowanych form doradztwa i poradnictwa w zakresie wolontariatu - zapewnienie warunków do podejmowania autorskich inicjatyw społecznych i realizacji projektów wolontariackich w tym umożliwienie wolontariuszom pozyskiwania środków na takie działania

DZIAŁANIA PRZEWIDZIANE W PARTNERSTWACH	DZIAŁANIA WSKAZANE W PROGRAMIE KORPUS SOLIDARNOŚCI
	- wsparcie w ocenie kluczowych kompetencji i predyspozycji zawodowych wolontariuszy poprzez udział w programach, działaniach oraz innych inicjatywach wolontariackich - wsparcie w pośrednictwie wolontariatu lokalnego partnera programu, ułatwienie nawiązywania kontaktu wolontariusz – organizacja
KOORDYNATORZY	
Lokalne spotkania z wolontariatem	organizacja spotkań, konferencji, seminariów służących wymianie doświadczeń i nawiązywaniu współpracy(sieciowanie)
Szkolenia podstawowe	realizacja programu edukacyjnego (szkolenia) zwiększającego kompetencje koordynatorów w kierowaniu wolontariatem
Debaty wolontariackie	organizacja spotkań, konferencji, seminariów służących wymianie doświadczeń i nawiązywaniu współpracy(sieciowanie)
Staże rozwojowe dla koordynatorów	- realizacja programu edukacyjnego (szkolenia) zwiększającego kompetencje koordynatorów w kierowaniu wolontariatem - organizacja wizyt studyjnych, staży w placówkach wzorowo współpracujących z wolontariuszami
Szkolenia rozwijające dla koordynatorów	realizacja programu edukacyjnego (szkolenia) zwiększającego kompetencje koordynatorów w kierowaniu wolontariatem
Poradnictwo dla koordynatorów	- SOW – wsparcie w zarządzaniu wolontariuszami - dostęp do informacji, poradnictwa i wsparcia w bieżącym zarządzaniu wolontariatem wypracowanie i wdrożenie standardów współpracy z wolontariuszami Korpusu Solidarności
Koordynator roku – regionalne nominacje	- Rozwijanie ogólnopolskiego „systemu benefitowego” Karta Wolontariusza dostępnego dla koordynatorów wolontariatu - organizacja konkursów dla koordynatorów wolontariatu wzmacniających ich poczucie wartości, celowości prowadzonych działań
ORGANIZATORZY	
Spotkania informacyjne/szkolenia dla liderów i kierowników	- edukacja oraz wsparcie merytoryczne zakresie przygotowywania oraz wdrażania wolontariatu w strukturach organizacji i instytucji publicznych - realizacja programów edukacyjnych zwiększających wiedzę w zakresie funkcjonowania wolontariatu wśród pracowników administracji publicznej, którzy wspierają działalność organizacji pozarządowych i/lub współpracują z wolontariuszami - szkolenie organizatora wolontariatu
Poradnictwo dla organizatorów wolontariatu	- edukacja oraz wsparcie merytoryczne zakresie przygotowywania oraz wdrażania wolontariatu w strukturach organizacji i instytucji publicznych - wsparcie (w tym finansowe) zatrudniania koordynatorów wolontariatu oraz zapewnienie pomocy w zakresie podniesienia zdolności organizacyjnych w zarządzaniu wolontariatem - zapewnienie organizatorom wolontariatu warunków umożliwiających współpracę z wolontariuszami w ramach specjalnych programów adresowanych do wybranych grup wolontariuszy
Szkolenia dla nauczycieli SKS	edukacja oraz wsparcie merytoryczne zakresie przygotowywania oraz wdrażania wolontariatu w strukturach organizacji i instytucji publicznych
Lokalne spotkania branżowe	udział organizatorów wolontariatu w procesie certyfikacji oraz wyróżnianie tych, którzy prowadzą wzorową współpracę

DZIAŁANIA PRZEWIDZIANE W PARTNERSTWACH	DZIAŁANIA WSKAZANE W PROGRAMIE KORPUS SOLIDARNOŚCI
	z wolontariuszami- poprzez przyznanie tytułu Miejsce Przyjazne Wolontariuszom
Promocja Korpusu Solidarności skierowana do koordynatorów wolontariatu (w tym promocja konkursu Koordynator Roku w regionie)	• udział organizatorów wolontariatu w procesie certyfikacji oraz wyróżnianie tych, którzy prowadzą wzorową współpracę z wolontariuszami - poprzez przyznanie tytułu Miejsce Przyjazne Wolontariuszom
Standaryzacja działań – certyfikacja organizacji	• udostępnienie organizatorom wolontariatu narzędzi przydatnych w organizacji wolontariatu, m.in. System Obsługi Wolontariatu, filmy edukacyjne dot. wolontariatu, poradniki specjalistyczne • zapewnienie organizatorom wolontariatu warunków umożliwiających współpracę z wolontariuszami w ramach specjalnych programów adresowanych do wybranych grup wolontariuszy
Koordynator roku –regionalne nominacje	• organizacja konkursów dla koordynatorów wolontariatu wzmacniających ich poczucie wartości, celowości prowadzonych działań
OTOCZENIE	
Spotkania lokalnych koalicji wolontariatu	• organizacja forów wolontariatu, spotkań, konferencji, konkursów innych form promocji wolontariatu • organizacja wydarzeń o zasięgu ogólnopolskim lokalnym popularyzujących wolontariat, np. Dni Otwartych Korpusu Solidarności, akcji ogólnopolskich, koncertów
Projekty lokalnych koalicji wolontariatu	• realizacja modelowych projektów wolontariackich angażujących społeczność lokalne w działania ochotnicze
Działania skierowane na pozyskiwanie lokalnych ambasadorów Korpusu Solidarności oraz lokalnych partnerów Karty Wolontariusza	• realizacja kampanii społecznych i wizerunkowych na temat wolontariatu • ułatwienie dostępu do informacji nt. wolontariatu, poprzez zbudowanie internetowego serwisu informacyjnego • produkcja i promocja filmów, podcastów, materiałów audiowizualnych o wolontariacie i Korpusie Solidarności • produkcja i dystrybucja materiałów promocyjnych dotyczących Korpusu Solidarności

Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentu Programu oraz regulaminów konkursów w ramach Partnerstwa dla Wolontariatu

4.4. Czynniki wpływające na poziom zaangażowania Partnerów

Trudne, a może i niemożliwe, jest dokonanie ogólnej oceny poziomu zaangażowania poszczególnych Partnerów Lokalnych i Regionalnych, we wdrażanie założeń Programu. Bowiem Partnerzy różnią się między sobą, zarówno dostępnymi własnymi zasobami, doświadczeniem, jak i uwarunkowaniami, w jakich realizują swoje zadania.

Poziomu zaangażowania nie można ocenić także poprzez analizę osiągniętych wskaźników. Jak zostanie to zaprezentowane poprzez studia przypadku, Partnerzy realizowali projekty na poziomie wskaźników, nierzadko przekraczając założone wartości. Jednak jak wynika z przeprowadzonych wywiadów, niekiedy było to konieczne, bo np. dotąd przeprowadzone spotkania lub szkolenia, nie zagwarantowały odpowiedniej (wymaganej wskaźnikiem) liczby uczestników. W związku z tym, odbywało się więcej spotkań lub szkoleń, niż w teorii było to wymagane. Jasne jest również, że niektórzy Partnerzy wkładali większy wysiłek w realizację swoich zadań, co z kolei wynikało z czynników, które opisano poniżej.

Podzielono je na dwie zasadnicze grupy: czynniki sprzyjające oraz czynniki ograniczające sprawną realizację działań programowych.

Zanim jednak do nich przejdziemy należy zwrócić uwagę, że regulaminy konkursów nie nakładały na wnioskodawców wymogu posiadania doświadczenia w zakresie działań wolontariackich, co w efekcie, w ocenie Instytucji Zarządzającej Programem, w naturalny sposób powodowało, że podmioty mniej doświadczone, dla których wolontariat nie był dotąd ważnym obszarem działalności, nie realizowały swoich zadań w taki sposób, jak Partnerzy dla których wolontariat, od początku ich istnienia, stanowił niejako misję i był od dawna rozwijany. Podobną refleksję miał przedstawiciel jednego z badanych Partnerów:

Dotychczasowe procedury związane z organizacją konkursu nie weryfikują czy Partner jest profesjonalny, czy potrafi to zrealizować, czy ma wiedzę. I nie ma znaczenia czy (...) dopiero od teraz działa w wolontariacie, czy działa już 20 lat. Możemy dostać tyle samo punktów, jeżeli tylko dobrze to sformułujemy. To nie do końca tak powinno być, bo jeżeli mówimy o profesjonalnym wolontariacie, to kryteriami powinno być doświadczenie Partnera (...). Jeżeli już certyfikował, jeżeli prowadził szkolenia, ma pewne uprawnienia, kompetencje, no to powinno to dać dodatkowe punkty. Tak samo jeśli ktoś był już Partnerem i ma to doświadczenie, to też powinno być uwzględnione. Nie tylko potencjał organizacji. Bo organizacja może mieć super potencjał, super pomysły, super projekty, a może nie dźwignąć Programu.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Czynniki sprzyjające sprawnej realizacji działań programowych:

- zgodność założeń i celów Korpusu Solidarności z celami i obszarem dotychczasowej działalności Partnera

Wielokrotnie podczas wywiadów podkreślano, że głównym powodem i motywem przystąpienia do Programu była zgodność jego założeń z celami i misją Partnera. Biorąc pod uwagę, że wysokość dotacji była stosunkowo niska, przy dużej liczbie działań koniecznych do przeprowadzenia, aspekt finansowy schodził na dalszy plan. Nie był on zupełnie bez znaczenia (o czym nieco dalej), niemniej wypowiedzi respondentów jasno wskazują co sprawiało, że zechcieli oni włączyć się w Korpus Solidarności – reprezentowane w Programie cele i wartości, których realizacja miała być naturalną kontynuacją działań Partnera.

Zasady Programu wspierają wartości, z którymi my się utożsamiamy jako organizacja (...). Nie było to dla nas nowością, nie było to dla nas wyzwaniem, bo tak działamy od 18 lat.

Program wpisuje się w nasze cele statutowe. Zajmujemy się rozwijaniem działalności pozarządowej w różny sposób, w tym również w wymiarze organizacji i koordynacji wolontariatu. Dla nas to było przedsięwzięcie, które po pierwsze idealnie wpisywało się w to, czym my się zajmujemy, po dwa, pozwalało na takie łączenie zasobów, tzn. na wspólne przedsięwzięcie organizacji naszej i naszych członków.

Tak naprawdę realizując działania statutowe naszego centrum wolontariatu, kiedy ogłoszono konkurs na partnera Korpusu Solidarności, wydawało nam się, że jesteśmy odpowiednim kandydatem.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

- Partnerstwo jako szansa na rozwój wolontariatu w Polsce

Korpus Solidarności postrzegany jest jako pierwszy taki program w skali kraju, który w sposób kompleksowy podchodzi do rozwoju wolontariatu. Zakłada określony zestaw zadań, zapewnia ich finansowanie, co daje szansę na profesjonalizację dotąd realizowanych działań wolontariackich (nie tyle co w jednostce samego Partnera, lecz na poziomie koordynatorów i organizatorów wolontariatu). Ponadto, przedsięwzięcie zakłada udział 16 Partnerów Regionalnych oraz kilkudziesięciu Partnerów Lokalnych, co skłaniało organizacje do wzięcia w nim udziału i bycia częścią zmian, które mogłyby się dokonać w Polsce poprzez wdrażanie Korpusu. Ta świadomość działała motywująco nie tylko na samą chęć udziału, ale i na poczucie odpowiedzialności za przygotowanie, a następnie wdrożenie jakościowych działań.

- rozpoznawalność organizacji

Rozpoznawalność organizacji i jej zakorzenienie w świadomości ludzi i innych organizacji, są efektem wieloletniej działalności w środowisku lokalnym i/lub regionalnym. Czynnikiem ten ułatwia nawiązywanie współprac czy zachęcanie do udziału w działaniach Korpusu, takich jak szkolenia czy spotkania, oraz sprzyja promocji Partnera i samego Programu.

- zasoby niematerialne Partnera

Pisząc o zasobach mamy na myśli przede wszystkim wcześniejsze doświadczenie Partnera w działaniach wolontariackich, które pozwoliło mu na zbudowanie pewnego zaplecza, a które to było nieocenione w trakcie organizacji i realizacji działań w ramach Korpusu. Na to zaplecze składają się m.in. współpracujący z Partnerem wolontariusze, szkoleniowcy, eksperci oraz organizacje.

- możliwość pokazania różnych oblicz wolontariatu

Czynnikiem sprzyjającym zaangażowaniu Partnerów w działania z pewnością jest ich podejście do wolontariatu, które odbiega od powszechnego, stereotypowego postrzegania wolontariatu oraz samych wolontariuszy.

Nasze własne badania pokazują, że młodzi wciąż uważają wolontariuszy za „frajerów” którzy robią coś za darmo, a organizacje pozarządowe kojarzą im się z blokowaniem tankowców przez Green Peace, a nie z lokalnymi działaniami

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Możliwość pokazania różnych oblicz wolontariatu oraz korzyści, jakie płyną z tej działalności (zarówno dla otoczenia, jak i samego wolontariusza), a także możliwość dotarcia z tym przekazem do jak najszerszego grona odbiorców, również motywuje Partnerów do jak najlepszego wywiązania się z powierzonych zadań.

Patrzę na wolontariat inaczej i to za każdym razem podkreślam (...). Nie postrzegam wolontariatu wyłącznie jako pomagania, choć to słowo tutaj jest bardzo mocno przyklejone. Wolontariat to przede wszystkim zgodnie z definicją, zgodnie z ustawą, praca nieodpłatna. I cały czas (...) przepisujemy wolontariatowi działalność, która jest kojarzona w głównie z działalnością charytatywną, pomocową, związaną z jakimś miłosierdziem. To nie jest złe, ale bardzo mocno zawęża definicję i bardzo mocno ogranicza wolontariat.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

- stabilizacja finansowa

Bycie Partnerem Korpusu Solidarności daje organizacjom możliwość zaplanowania harmonogramu zadań oraz pewność środków finansowych na ich realizację. To sprzyja ustabilizowaniu funkcjonowania jednostki, która zamiast na szukaniu pieniędzy, może skupić się na przygotowaniu jakościowych działań i tworzeniu atrakcyjnej oferty dla swoich obecnych i potencjalnych partnerów.

- dobra współpraca z NIW-CRSO

Jak będzie to opisane w części raportu poświęconej studiom przypadków, Partnerzy dobrze oceniają dotychczasową współpracę z Instytucją Zarządzającą. W ich opinii, obie strony mogą na sobie polegać, a w razie pojawienia się trudności, wspólnie poszukiwać najlepszych rozwiązań. To buduje zaufanie i poczucie partnerskiego traktowania, co przekłada się na większe zaangażowanie. Włączanie Partnerów, jako ekspertów, w inne działania NIW, dodatkowo wpływa na poziom motywacji.

- możliwość przesuwania środków finansowych

Do takich sytuacji dochodzi np. gdy w ramach danego zadania Partnerowi uda się poczynić oszczędności. Wówczas ma możliwość spożytkowania tych środków na realizację innego zadania, np. umożliwić udział w wydarzeniu większej liczbie osób, opłacić przejazd czy inną potrzebę.

- konieczność osiągnięcia wskaźników

Wskazanie konieczności osiągnięcia wskaźników jako czynnika motywującego do zaangażowania się w działania, które zadeklarowało się zrealizować, wynika z trudności, które napotykali niektórzy Partnerzy, a o których więcej piszemy w studiach przypadku. W sytuacji, gdy podejmowane w ramach Korpus Solidarności działania nie przynosiły zamierzonych efektów, to właśnie potrzeba zrealizowania projektu na poziomie wskaźnikowym, motywowała do podejmowania dalszych prób.

Czynniki ograniczające sprawną realizację działań programowych:

- brak/mała elastyczność w zakresie działań

Czynnik wskazywany przez Partnerów najczęściej, związany z koniecznością zrealizowania bardzo konkretnej listy działań, która, w ocenie respondentów, nie pozostawiała zbyt dużo przestrzeni na realizację własnych pomysłów czy inicjatyw, które mogłyby okazać się bardziej trafne z punktu widzenia lokalnych lub regionalnych uwarunkowań.

- niska dotacja

Kwestia wysokości dofinansowania była poruszana już przy okazji oceny założeń konkursowych, a także we wcześniejszych badaniach prowadzonych przez Instytucję Zarządzającą. Partnerzy, pytani o ograniczenia dla ich zaangażowania w Korpus Solidarności, również w tym wypadku wskazywali na wysokość dostępnych środków finansowych. Środki te, z jednej strony (jak już zapisano) dawały pewność co do tego, że Partner będzie mógł sfinansować określone działania, z drugiej zaś, ich wysokość pozwalała na zrobienie tylko niewielu rzeczy ponadto, co zostało zaplanowane, a co zdaniem Partnerów podniosłoby jakość i atrakcyjność wydarzeń w ramach Korpusu Solidarności.

- konieczność utrzymania zespołu organizacji

Z konieczności utrzymania zespołu wynika potrzeba angażowania się również w inne zadania i projekty, które dostarczają środków finansowych:

Z jednej strony się angażujemy na tyle, ile możemy, ale z drugiej, jeżeli mamy zlepić dla naszego zespołu jakieś minimalne wynagrodzenia, to musimy robić różne rzeczy, bo jeden projekt nie da utrzymania nawet jednej osoby w zespole. W związku z tym nie jesteśmy w stanie angażować się na tyle, na ile byśmy chcieli (...). Jeśli mamy pracownika etatowego, (...) mamy też większą odpowiedzialność (...). W związku z tym mamy też inne programy, też między innymi dlatego, żeby utrzymać zespół, żebyśmy my mogli robić ten wolontariat ciekawszym, na większą skalę, z większą liczbą partnerów.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

- liczba działań w Programie

Liczba działań do realizacji oraz związany z nim nakład czasu pracy nie były czynnikami o tyle ograniczającymi możliwość zaangażowania się w te działania, o ile były sporym obciążeniem dla Partnera i jego zespołu. Podkreślano, że nawet krótkie, kilkugodzinne działania, wymagały dużej ilości pracy organizacyjnej. To z kolei, uniemożliwiało lub znacznie utrudniało zaangażowanie się w inne działania.

- wiele działań o charakterze informacyjnym i promocyjnym

Charakter działań, do których podjęcia zobligowały Partnerów założenia konkursów, nie zawsze był dopasowany do lokalnych uwarunkowań. Podkreślano, że szczególnie w mniejszych ośrodkach, lokalni aktorzy – organizacje, koordynatorzy, wolontariusze, nastawieni są na bezpośrednie działania, udział w konkretnych akcjach. Działania informacyjne czy promocyjne nie cieszyły się zbyt dużym zainteresowaniem, a w efekcie, trudniej było je sprawnie organizować.

- taki sam zestaw działań dla wszystkich lokalizacji

Partnerzy podkreślali, że ogólnie ustalony zakres działań nie uwzględniał okoliczności i obiektywnych czynników wynikających ze specyfiki regionalnej lub lokalnej. Poszczególne obszary różnią się między sobą, chociażby zasobami (np. liczba aktywnych organizacji, liczba ludności) czy potrzebami. Z nich wynikała mniejsza bądź większa trafność zaplanowanych działań, a dalej trudności, na które napotykali Partnerzy. Często twierdzono, że Korpus Solidarności i zdefiniowane wskaźniki, bardziej odpowiadały potrzebom i możliwościom dużych ośrodków miejskich.

- konieczność rejestracji w SOW

Problemy z rejestracją w SOW wynikały z dwóch spraw. Pierwszą z nich były początkowe liczne błędy w systemie, które zniechęcały do jego użytkowania. Drugą natomiast, ogólna niechęć uczestników do przekazywania swoich danych, podejmowania zobowiązań, czy formalizowania swoich działań wolontariackich, co postrzegane było jako zbędne. Dla Partnerów oznaczało to niemożność uwzględnienia niektórych osób we wskaźnikach, pomimo że wzięły one udział w działaniach Korpusu. Część osób natomiast rezygnowała otrzymując informację o obowiązkowej rejestracji w SOW.

- łączenie Programu z polityką

Zarówno nazwa Programu zawierająca słowo „rządowy”, jak i nazwa Instytucji Zarządzającej, mogły powodować kojarzenie tej inicjatywy, a więc i innych działań z niej wynikających, z konkretną opcją polityczną. W przypadku osób, instytucji czy samorządów, które w sposób bardziej lub mniej otwarty, popierały ówczesną opozycję, chęć zaangażowania w działania Partnera mogła być ograniczona (należy zaznaczyć, że według deklaracji respondentów, sytuacje tego typu nie należały do częstych).

4.5. Studia przypadków

4.5.1. Przypadek 1 – Stowarzyszenie Ruch Pomocy Psychologicznej INTEGRACJA

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Stowarzyszenie Ruch Pomocy Psychologicznej "INTEGRACJA"
LOKALIZACJA:	województwo: podkarpackie powiat: stalowowolski gmina: Stalowa Wola
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	2
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	1993
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	• wspieranie rozwoju osobistego i umiejętności zawodowych osób zajmujących się udzielaniem wsparcia w obszarach edukacji, kultury, zarządzania, pomocy społecznej i opieki zdrowotnej • organizowanie działalności profilaktyczno-wychowawczej oraz pomocy psychologicznej • wspieranie rozwoju osób zagrożonych i wykluczonych społecznie • wspieranie rozwoju osób podejmujących działania na rzecz innych • profilaktyka uzależnień • przeciwdziałanie kryzysom psychicznym oraz zjawiskom agresji, przestępczości, nietolerancji, dyskryminacji i demoralizacji
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	edukacja i wychowanie, rozwój lokalny, rynek pracy, aktywność zawodowa, profilaktyka uzależnień, interwencja kryzysowa
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo podkarpackie
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Projekt „Chrońmy młodzież od e-uzależnień”. Od roku 2023 Stowarzyszenie po raz drugi, realizuje projekt z zakresu profilaktyki uniwersalnej na zlecenie Ministerstwa Zdrowia w ramach Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych. Program jest odpowiedzią na potrzebę poszerzenia działań profilaktyczno-edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i e-uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży. Zasadniczym celem projektu jest wzrost wiedzy i świadomości młodzieży szkolnej, kadry pedagogicznej i rodziców w zakresie higieny cyfrowej, czynników ryzyka i czynników chroniących oraz zagrożeń związanych z nadużywaniem i uzależnieniem od

	komputera i Internetu poprzez realizację szeregu kompleksowych i spójnych działań profilaktyczno-edukacyjnych.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	powiaty: niżański, stalowowolski
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	• wspieranie i zachęcanie osób do własnego rozwoju tak, aby mogli pomagać innym • rozwój INTEGRACJI jako organizacji promującej i organizującej działania związane z rozwojem wolontariatu • wzmocnienie potencjału Stowarzyszenia poprzez pozyskanie nowych wolontariuszy, sympatyków lub członków spośród zarówno dorosłych jak i młodzieży uczestniczącej w programie • wzrost wiedzy i rozwój umiejętności społecznych wolontariuszy, koordynatorów, kierowników i liderów, dzięki czemu mieli stać się lokalnymi partnerami dla NGO, szkół, placówek wsparcia dziennego, domów dziecka, JST • rozwój różnorodnych form wolontariatu oferowanych mieszkańcom
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2022-2024
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Zaplanowane działania oceniono jako adekwatne do rzeczywistych potrzeb. Jak podkreślono podczas wywiadu, działania Korpusu mocno odpowiedziały na potrzeby samego Stowarzyszenia, ponieważ popularyzacja i rozwój wolontariatu w ogóle oraz w samym Stowarzyszeniu, pozytywnie wpływa chociażby na możliwość zabezpieczenia i realizacji działań własnych.
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Pewną innowacją, z punktu widzenia dotychczasowej działalności Partnera, była konieczność podjęcia współpracy z innymi instytucjami pod kątem rozwoju wolontariatu. Stowarzyszenie już wcześniej działało we współpracy z innymi podmiotami (np. szkołami, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej czy poradnią psychologiczno-pedagogiczną), to jednak działania te nie polegały stricte na rozwoju wolontariatu w tych jednostkach.

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:

Stworzenie i rozwój lokalnej mapy miejsc przyjaznych wolontariuszom (miejsca same zgłaszają się, przekazują informacje o swoich działaniach oraz zakresie aktywności, które mogą zaoferować wolontariuszom).

Podjęcie współpracy z nowymi podmiotami: *Trochę nas to zaskoczyło, pozytywnie, że na spotkaniach zaczęły pojawiać się osoby z organizacji, o których istnieniu nie wiedzieliśmy (...). Nie spodziewałam się, że ta współpraca będzie się tak fajnie rozwijała.*

Nastąpiło zwiększenie roli wolontariatu w Stowarzyszeniu, a w szczególności w zakresie jego sformalizowania. Pomimo że w jego strukturach działał koordynator wolontariatu oraz realizowane były cykliczne warsztaty dla wolontariuszy, to nie było to do końca usystematyzowane i uporządkowane. *To są trwałe zmiany dlatego, że teraz ciężko by było się z tego wycofać (...). Jesteśmy już rozpoznawalni pod tym kątem (...). Zarówno te narzędzia, które zostały wypracowane, kontakty, które gdzieś tam się nawiązały, materiały, którymi dysponujemy. Wszystko zostaje w organizacji. Trenerzy Korpusu, którzy prowadzą szkolenia dla wolontariuszy, koordynatorów, młodzieży, to już jest ten zasób, który można dalej wykorzystać.*

Jak wynika z wywiadu SSI przeprowadzonego z jednym z podmiotów, który uczestniczył w działaniach Partnera (uczestnictwo w szkoleniach dla wolontariuszy i koordynatorów, udział w debacie i spotkaniach koalicji, inicjatywa w ramach mini grantów), efektami zamierzonymi tej współpracy były: powstanie koalicji, rozwój kompetencji wolontariuszy i koordynatorów, promowanie idei, popularyzacja wolontariatu, nawiązanie kontaktów, nowych współprac. Z kolei skutkiem nieplanowanym było uczestnictwo Amazonek w spotkaniu koalicji, co zaowocowało zaproszeniem Amazonek do innych grup, spotkań, a więc zwiększeniem zakresu tematycznego podejmowanych działań.

Dzięki szkoleniom wzrosło zainteresowanie wolontariatem, rozwija się sieć uczestników wolontariatu, zwiększają się zasoby i kompetencje, co w efekcie podnosi jakość działań wolontariackich.

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

Osiągnięte efekty oceniono jako adekwatne do poniesionych kosztów. Zwrócono uwagę, że budżet Partnerstwa był stosunkowo mały, biorąc pod uwagę, jak liczne zadania Partner musiał zrealizować. Niemniej wcześniejsze rozpisanie poszczególnych kategorii kosztów i przypisanie ich do konkretnych zadań, umożliwiło sprawne zarządzanie budżetem. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły szkoleń dla nauczycieli dotyczących organizacji i prowadzenia Szkolnego Korpusu Solidarności (240 zł/osoba), zaś najmniejsze, poradnictwa dla wolontariuszy (60 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM³

Założone cele zostały zrealizowane w dość dużym stopniu, natomiast biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to nie osiągnięto w pełni jednego:

- o działania rozwijające dla koordynatorów – zakładano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 24.

Pięć wskaźników przekroczyło zakładaną wartość:

- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy- zakładano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 29;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyły 34;
- o działania rozwijające dla wolontariuszy – przewidziano 4 działania (udział 40 osób), a zrealizowano 5 (uczestniczyło 50 osób);
- o szkolenia podstawowe dla koordynatorów- zakładano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 14;
- o projekty lokalnych koalicji wolontariatu – zakładano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 25.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• stosunkowo mało czasu na realizację działań w pierwszym roku pełnienia funkcji Partnera • System Obsługi Wolontariatu- wyegzekwowanie od uczestników Programu rejestracji w SOW, zwłaszcza że większość osób uczestniczyła np. jednorazowo w danym szkoleniu • przenikanie się grup docelowych, szczególnie koordynatorów i organizatorów wolontariatu (<i>Bardzo często koordynator jest na przykład pracownikiem MOPS-u, organizatorem jest też w MOPS. Więc czasami te różne działania gdzieś tam przeplatały, np. na spotkania organizatorów zapraszam kierowników, czy dyrektorów, a oni delegują swojego przedstawiciela i przez często te osoby się powielają.</i>)
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• termin ogłoszenia i rozstrzygnięcia konkursu przez Instytucję Zarządzającą Programem • niechęć do przekazywania danych osobowych, rejestracji w jakimkolwiek systemie i zobowiązanie się do określonej aktywności • brak motywacji do zostania wolontariuszem i rejestracji w systemie, np. wśród uczniów, którzy przychodzą na spotkanie informacyjne i jest to ich pierwszy kontakt z wolontariatem
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	• prezentacja korzyści płynących z rejestracji w SOW

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Pełniąc rolę Partnera Lokalnego Stowarzyszenie odbyło wiele spotkań m.in. z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, w którym prowadzony jest klub wolontariusza, przez co współpraca z MOPS jest dość intensywna.

³ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 47842.

Partner współpracuje ze szkołami (zarówno podstawowymi, jak i średnimi), z terenu Stalowej Woli i powiatu nizańskiego.

Współpraca dotyczy także organizacji pozarządowych (np. Amazonki w Stalowej Woli, Stowarzyszenie Centrum Aktywności Lokalnej Spektrum, Stowarzyszenie Pokój i Dobro).

Efektem współpracy jest wspólne planowanie działań w obszarze wolontariatu, a również niesienie pomocy sobie nawzajem w zakresie wykraczającym poza wolontariat oraz integracja w ramach różnorodnych akcji i spotkań organizowanych przez instytucje współpracujące.

Stowarzyszenie INTEGRACJA jest cenione jako Partner, dzięki swojemu bogatemu doświadczeniu i posiadanym kompetencjom, a także wsparciu w nawiązywaniu kolejnych kontaktów i współprac. Te z kolei przekładają się na rozwój innych instytucji, zintegrowanie środowiska osób, instytucji, organizacji, które mają wspólne cele oraz ogólny rozwój i promowanie idei wolontariatu.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Dotychczasowa współpraca z NIW-CRSO oceniona została bardzo dobrze, na co wpłynęła m.in. możliwość poznania wszystkich pracowników Biura KS, swobodny, stosunkowo mało sformalizowany kontakt oraz bieżące wsparcie.

Takiej współpracy jak akurat z biurem Korpusu Solidarności, to jeszcze do tej pory nie miałam (...) na zasadzie takiego bezpośredniego, naprawdę fizycznego kontaktu. Miałam okazję poznać wszystkie osoby z biura, (...) to jest w zupełnie innej formule niż dotychczas, więc bardzo dobrze tę współpracę oceniam.

4.5.2. Przypadek 2 – Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, Ich Rodzin i Przyjaciół POMOST

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, Ich Rodzin i Przyjaciół "Pomost"
LOKALIZACJA:	województwo: łódzkie powiat: Łódź gmina: Łódź
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	40
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2000
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Stowarzyszenie powstało, aby pomagać w zmaganiach po przebytych kryzysach młodym osobom (w wieku do 35-ciu lat) i ich rodzinom. Pomoc osobom wkraczającym w dorosłość, jak również wsparcie dla ich rodzin to szansa na zapobiegnięcie trwałej inwalidyzacji osób chorujących psychicznie, aby potrafiły skutecznie radzić sobie z własnymi ograniczeniami, a tym samym miały szansę na rozwój osobisty i zawodowy tak, jak wszyscy młodzi ludzie. Cele Stowarzyszenia: • promocja zdrowia psychicznego • wspieranie młodych osób po przebytych kryzysach psychicznych w powracaniu do życia w społeczeństwie • pomoc rodzinie w odzyskaniu równowagi zachwianej poprzez wystąpienie kryzysu psychicznego u jednego z jej członków • wspieranie dostosowania systemu edukacji i rynku pracy do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi • walka z krzywdzącymi uprzedzeniami i stygmatyzacją osób z problemami psychicznymi w społeczeństwie • promocja i rozwój wolontariatu, także jako skutecznej formy terapii
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	usługi socjalne, pomoc społeczna
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo łódzkie
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Wolontariat integracyjny - to nowatorska forma polegająca na angażowaniu osób chorych i z niepełnosprawnościami w wolontariat. Do tej pory tylko kilka organizacji w Polsce wdrażało tego typu rozwiązania jako pojedyncze działania i projekty. Cele i zadania wolontariatu integracyjnego są następujące: • aktywizacja osób z niepełnosprawnościami,

- zwiększenie kwalifikacji zawodowych osób z niepełnosprawnościami dzięki świadczeniu bezpłatnych usług w formie wolontariatu,
- poszukiwanie odpowiednich miejsc odbywania wolontariatu odpowiednio do predyspozycji,
- wzrost poziomu pewności siebie u wolontariuszy,
- lepsza orientacja na rynku pracy wśród wolontariuszy,
- poznanie własnych słabych i mocnych stron,
- zwalczanie wykluczenia społecznego i marginalizacji osób z niepełnosprawnościami,
- prowadzenie szkoleń i konsultacji specjalistycznych dla wolontariuszy,
- monitoring pracy wolontariuszy,
- wzrost zaangażowania w wolontariat mieszkańców oraz poprawa jakości usług oferowanych przez instytucje udzielające pomocy dzięki pracy wolontariuszy i promocji idei wolontariatu.

Prekursorem zorganizowanych i spójnych działań wolontaryjnych jest Mariusz Kołodziejcki (członek zarządu ds. działalności gospodarczej Stowarzyszenia). W 2008 r. ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych powstało biuro wolontariatu „Centerko” w ramach projektu „Centerko” – rehabilitacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych z powodu choroby psychicznej w wieku 19-29 lat poprzez wolontariat. Przez lata program był dopracowywany i udoskonalany, a w 2013 r. dzięki dotacji unijnej przetestowany i opublikowany w formie podręcznika. Efekty projektu „Wolontariat jako narzędzie aktywnej integracji osób „chorujących” wyraźnie wskazały na potrzebę realizacji tego typu rozwiązań, które byłyby łagodną formą przejściową między biernością i funkcjonowaniem w placówce a podjęciem aktywności zawodowej.

DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:

ZAKRES TERYTORIALNY:

województwo łódzkie

CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:

- udział w tworzeniu Programu Korpus Solidarności i chęć jego dalszego wdrożenia
- zbudowanie silnej i rozpoznawalnej w skali regionu organizacji działającej w sferze wolontariatu
- podniesienie poziomu profesjonalizacji wolontariatu wśród innych organizacji i instytucji: *brakuje wiedzy merytorycznej z zakresu prawa i organizacji*

	<i>wolontariatu, tak żeby był on dobrze prowadzony, bezpieczny.</i>
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2021-2023 oraz edycja 2019-2020
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania podjęte w ramach Programu zostały ocenione jako trafne, niemniej zwracano uwagę na to, że Korpus Solidarności nie uwzględnia specyfiki regionów i wynikających z niej różnic, podczas gdy każdy z Partnerów Regionalnych jest zobligowany przeprowadzić te same działania. O ile z punktu widzenia Instytucji Zarządzającej takie rozwiązanie ułatwia koordynację prac, to jednak wskazane byłoby bardziej elastyczne podejście do potrzeb i oczekiwań odbiorców. Nie wszystkie działania cieszą się takim samym zainteresowaniem. Warto zatem większą wagę przyłożyć do tych, które rzeczywiście pobudzają aktywność motywującą ze strony odbiorców i odpowiadają ich obecnym kompetencjom i doświadczeniu w zakresie wolontariatu: <i>najważniejsze jest to, żeby było więcej działań oddolnych, takich pozwalających na zdobycie doświadczenia, pozwalających na nauczenie się tego [organizacji i koordynacji wolontariatu]. Żeby ktoś dostał certyfikat, to dajmy mu najpierw czas, żeby on się tego nauczył, przygotował. W piątym roku realizacji Programu widzimy wyniki tego, co robiliśmy na początku, w 2019, w 2020.</i>
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Działania w ramach Korpusu Solidarności były w dużej mierze rozwinięciem dotychczasowych działań Partnera. Nowością były debaty, certyfikacja miejsc przyjaznych wolontariuszom, mini granty i staże rozwojowe dla koordynatorów, które cieszyły się dużym zainteresowaniem.
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
• zwiększenie rozpoznawalności Partnera i związana z tym większa liczba chętnych do nawiązywania współpracy • rozwój kadry Partnera i większa profesjonalizacja świadczonych usług • otwarcie się szkół na działania Korpusu, które zaczęły dostrzegać potencjał wolontariatu • otwarcie i zmotywowanie ze strony wolontariuszy, którzy chętnie korzystali z możliwości zdobycia mini grantu • dobra współpraca z podmiotami, którym udało się uzyskać certyfikat • udaje się zapełnić lukę w zakresie podstawowej wiedzy na temat wolontariatu, wśród wolontariuszy i koordynatorów; szkolenia podstawowe cieszą się dużym zainteresowaniem, co potwierdza opinię Partnera na temat dużego zapotrzebowania na tego typu wiedzę	

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

Biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty przekroczyły oczekiwania Partnera. Wynika to z dużego zaangażowania zespołu, jego wkładu czasowego i merytorycznego, które pozwoliły zrealizować zadania na poziomie wyższym, niż pozwalałaby na to dotacja.

Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika; nie biorąc pod uwagę bonów, grantów i certyfikacji) dotyczyły staży rozwojowych dla koordynatorów (550 zł/osoba), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (40,48 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD WZGLĘDEM WSKAŹNIKOWYM⁴

Założone cele zostały zrealizowane, natomiast biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to nie osiągnięto w pełni dwóch:

- o działania rozwijające dla liderów i kierowników – zakładano udział 21 osób, ostatecznie uczestniczyło 20;
 - o działania rozwijające dla wolontariuszy – zakładano udział 60 osób, ostatecznie uczestniczyło 55.
- Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, w tym:
- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy - zakładano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 31;
 - o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (SKS) – zakładano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyły 42;
 - o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – zakładano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 81;
 - o poradnictwo dla wolontariuszy – zakładana wartość wskaźnika to 3, zrealizowano 4;
 - o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy - zakładano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 17;
 - o debaty wolontariackie – zakładano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 57;
 - o szkolenia dla nauczycieli dotyczące organizacji i prowadzenia Szkolnego Korpusu Solidarności – zakładano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 21.

CO SIĘ NIE UDAŁO?

Niedużym zainteresowaniem cieszyły się spotkania informacyjne. Wynikało to z chęci potencjalnych uczestników do podejmowania bardziej aktywnych działań i inicjatyw, a niezbędną wiedzę zdobywali podczas szkoleń.

Podobnie było z debatami, choć w tym wypadku zwracano uwagę na brak pewnego zaplecza w regionie do realizacji takich działań – wyspecjalizowania, wiedzy,

⁴ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28838.

	osób, które poczułyby się ekspertami, gotowych do dzielenia się swoimi doświadczeniami z innymi. Ta luka powodowała również trudności w zakresie działań związanych z certyfikacją: <i>To, co udało nam się już przecertyfikować, to zrobiliśmy w pierwszych dwóch latach, a potem to już na zasadzie poszukiwania (...). Mamy organizacje przedłużające certyfikat, natomiast mało jest tych nowych, bo już sama procedura certyfikacji jest trudna (...). Też model certyfikacji jest skomplikowany, nie jest przejrzysty, nie pasuje do wszystkich organizacji, jak na przykład szkoły (...).</i>
NAPOTKANE TRUDNOŚCI:	
RODZAJ TRUDNOŚCI:	• nieprzystosowanie narzędzi internetowych (np. SOW) do potrzeb użytkowników (np. do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów, niepełnoletnich uczniów) • rosnące koszty usług niezbędnych z punktu widzenia prowadzenia działań Korpusu • niedziałająca Karta Wolontariusza • powielanie się uczestników działań skierowanych do różnych grup- koordynatorów, liderów, organizatorów, co w konsekwencji powodowało trudności z wypracowaniem wskaźnika liczby uczestników, przez co konieczne było organizowanie dodatkowych spotkań • brak dedykowanej ścieżki dla szkół
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• brak umiejętności obsługi aplikacji internetowych (np. seniorzy) • inflacja • mało rozwinięty wolontariat w jednostkach, w tym brak struktur lub samodzielnych pracowników odpowiadających za wolontariat • stosowanie w Programie niegotowych rozwiązań, które zamiast zachęcać, mogą zniechęcać
WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:	
Partner współpracował z osobami i organizacjami, których udział wprost wynikał z założeń działań Korpusu. Współpraca na ogół przebiegała prawidłowo, natomiast zwrócono uwagę na specyfikę grupy jaką są kierownicy i liderzy, którzy często na dedykowane im spotkania kierują inne osoby, np. koordynatorów. Powodowane jest to jednej strony deficytem czasu, zaś z drugiej, stosunkowo małą świadomością w zakresie wolontariatu w ogóle. Pod kątem organizacji działań uwzględniających tę grupę, zadanie to jest trudniejsze. Sami koordynatorzy postrzegani są natomiast jako grupa dość mocno zmotywowana, ale ograniczana przez inne obowiązki zawodowe. Bywa, że funkcja koordynatora jest bowiem dodatkową, co wynika ze wspomnianych już, słabo rozbudowanych struktur w jednostkach, które uczestniczą w działaniach	

Korpusu. Niemniej koordynatorom *zależy na tym, aby się spotykać, chłoną wiedzę na tyle, na ile jest to możliwe, korzystają z niej.*

Otoczenie wolontariatu jest grupą bardzo niejednorodną, w której znajdziemy zarówno przedstawicieli urzędów, jak i uczelni, organizacji pozarządowych czy spółdzielni socjalnych. Chętnie korzystają ze spotkań i zdobywają wiedzę nt. podstaw wolontariatu.

Z przeprowadzonego badania SSI wynika, że współpraca Partnera z organizacjami pozarządowymi miała na celu m.in.: zwiększenie jakości pracy z wolontariuszami, docenienia ich oraz wzmocnienie wolontariatu w powiecie. Organizacje te, w wyniku współpracy, rozszerzyły swoją działalność, a kompetencje ich koordynatorów wzrosły (ankietowani korzystali z takich działań jak: szkolenia dla wolontariuszy i koordynatorów, lokalne inicjatywy, wizyty studyjne). Partnera oceniono jako organizację dostępną i otwartą.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Partner bardzo dobrze ocenia współpracę z NIW-CRSO, co uzasadnia m.in. otwartością dyrekcji Narodowego Instytutu Wolności na potrzeby Partnerów, oraz przychylnością w przypadku wystąpienia nieoczekiwanych sytuacji. To buduje poczucie zaufania co do wiary w kompetencje i umiejętności Partnera. Jednocześnie Stowarzyszenie oczekiwałoby dalszej pracy nad zasadami realizacji Korpusu Solidarności w zakresach, które na bieżąco (wraz z pozostałym Partnerami) sygnalizuje IZ.

4.5.3. Przypadek 3 – Stowarzyszenie Czajnia

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Stowarzyszenie Czajnia
LOKALIZACJA:	województwo: lubelskie powiat: tomaszowski gmina: Tomaszów Lubelski
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	37
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2004
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Stowarzyszenie prowadzi działalność charytatywną, kulturalną, edukacyjną, sportową, resocjalizacyjną i rehabilitacyjną, uwidaczniającą się poprzez takie działania jak: oferowanie pomocy społecznej rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, dotkniętym przemocą domową, organizowaniem wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, a także zapobieganie uzależnieniom. Kolejną sferą aktywności stowarzyszenia jest animowanie rozwoju społeczeństwa, świadczenie poradnictwa obywatelskiego oraz działania na rzecz zachowania i promocji dorobku mniejszości narodowych. Zajmuje się również działaniami promującymi zatrudnienie i rozwój zawodowy, przeciwdziałanie bezrobociu, zwłaszcza wśród osób chorych i niepełnosprawnych oraz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Udziela wsparcia ofiarom katastrof, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą. Pielęguje dziedzictwo kulturowo - historyczne, wspomaga organizacje pozarządowe i podmioty działające na rzecz społeczności lokalnej, oferując szereg informacji oraz szkoleń.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	sport, turystyka, rekreacja, hobby; edukacja i wychowanie; rozwój lokalny
ZAKRES TERYTORIALNY:	wschodnia część województwa lubelskiego
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	„Działaj Lokalnie” to program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowany od 2000 roku przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce. Celem jest aktywizowanie lokalnych społeczności wokół różnych celów o charakterze dobra wspólnego. Realizacji Programu służy organizowanie konkursów grantowych, w ramach których wspierane są projekty inicjujące współpracę mieszkańców z małymi miejscowościami. Stowarzyszenie Czajnia jest jednym z 67 ośrodków Działaj Lokalnie i systematycznie co roku przyznaje

	55 000 zł w postaci małych grantów dla organizacji pozarządowych lub grup nieformalnych z terenu powiatu tomaszowskiego. Od 2009 r. Stowarzyszenie prowadzi dwie szkoły – szkołę podstawową w Przeworsku oraz liceum w Łaszczowie (placówka przekazana uchwałą Rady Miejskiej w Łaszczowie).
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	powiat tomaszowski
CEL DZIAŁAŃ I CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO ICH PODJĘCIA:	• potrzeba promocji długofalowej współpracy z wolontariuszami przez pryzmat korzyści, jakie za sobą niesie • braki w zakresie skoordynowanej pracy na rzecz wolontariatu na poziomie powiatu tomaszowskiego • chęć rozwoju wolontariatu szkolnego
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2020 i edycja 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania podjęte w ramach Programu zostały ocenione jako nie do końca trafne, z uwagi na nagłe potrzeby, które pojawiły się na początku realizacji Programu, a były trudne do przewidzenia na etapie jego planowania. Mowa o pandemii oraz wybuchu wojny w Ukrainie. Wydarzenia te w dużej mierze wpłynęły na ukierunkowanie aktywności, nie tylko Stowarzyszenia Czajnia, ale również innych organizacji. Sam charakter Partnerstwa, czyli projekt 3-letni, niesie za sobą ryzyko zmian, zarówno ze względu na zmieniające się potrzeby odbiorców i okoliczności, ale również na możliwość (bądź jej brak) zrealizowania zadań w pierwotnym kształcie. <i>Żaden rok prowadzenia Programu chyba nie był normalny, więc większość rzeczy, które są takim pozytywnym efektem, wynikały z tego, że my dostosowywaliśmy się bardzo szybko do zmieniającej się rzeczywistości.</i>
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Dotychczasowa działalność Stowarzyszenia była zbliżona do działań prowadzonych w ramach Partnerstwa. Różnica polegała w dużej mierze na tym, że dotąd działania te skoncentrowane były głównie na samym Stowarzyszeniu, natomiast Korpus Solidarności i związana z nim rola Partnera, wymagały wyjścia z ideą wolontariatu niejako na zewnątrz.

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:

- rozwój wolontariatu w prowadzonej przez Stowarzyszenie szkole
- wzrost znaczenia działań wolontariackich, w tym organizacji, koordynacji, sieciowania, wspierania innych podmiotów, w Stowarzyszeniu: *Priorytet tego zadania jest inny niż był, gdy wchodziliśmy [do Programu]. Jest wyższy. Program (...) to nas to już jest działanie takie, które naprawdę dla nas ma sens, ma znaczenie i chcielibyśmy to rozwijać i kontynuować (...). Otworzyliśmy swój jakby nowy obszar w działalności naszej organizacji.*
- rozwój działalności humanitarnej Stowarzyszenia (efekt niezamierzony, wywołany zewnętrznymi zdarzeniami, a który wspierany był poprzez podejście kierownictwa NIW-CRSO, czyli elastyczne zmiany w projekcie tak, aby w pierwszej kolejności odpowiedzieć na bieżące potrzeby)
- budowa partnerstwa lokalnego poprzez połączenie własnych zasobów (prowadzone szkoły) oraz możliwości, jakie daje udział w Korpusie Solidarności

Uczestnicy badania SSI, przedstawiciele podmiotów współpracujących ze Stowarzyszeniem w ramach Korpusu Solidarności zadeklarowali, że cele tej współpracy również zostały zrealizowane. Mianowicie doszło do:

- pobudzenia aktywności wśród społeczności lokalnej
- wymiany doświadczeń
- zwiększenia zasięgu prowadzonej działalności.

Wzmocnienie organizacji (m.in. poprzez doradztwo, pomoc techniczną, przekazanie know-how) przełożyło się na lepsze planowanie i przeprowadzanie różnych działań, zwiększenie bazy potencjalnych partnerów, wzmocnienie rozpoznawalności. Jeden z respondentów przyznał, że choć jego podmiot wcześniej podejmował samodzielnie działania zbliżone do tych, które podjął we współpracy ze Stowarzyszeniem Czajnia, to nie osiągnął takich efektów. Wcześniej brakowało bowiem odpowiedniego finansowania i wsparcia, zaufania mieszkańców, wiedzy.

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

Uzyskane rezultaty oceniono jako adekwatne do poniesionych kosztów. Choć wysokość dotacji jest stosunkowo niska, to Partnerowi udało się zrealizować wszystkie założenia, bez konieczności zaangażowania wszystkich swoich zasobów. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły poradnictwa dla organizatorów wolontariatu (400 zł/osoba), zaś najmniejsze, debat wolontariackich (1,77 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD WZGLĘDEM WSKAŹNIKOWYM⁵

Założone cele zostały zrealizowane, natomiast biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to nie osiągnięto w pełni jednego:

- o szkolenia dla nauczycieli dotyczące organizacji i prowadzenia Szkolnego Korpusu Solidarności – we wniosku założono 2 spotkania, zgodnie ze sprawozdaniem za rok 2022, zrealizowano jedno spotkanie.

Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, w tym:

⁵ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28853.

- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy - zakładano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 25;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – zakładano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 45;
- o poradnictwo dla wolontariuszy – zakładana wartość wskaźnika to 3, zrealizowano 10;
- o poradnictwo dla koordynatorów – zakładana wartość wskaźnika to 3, zrealizowano 10;
- o debaty wolontariackie – zakładano udział 15 osób, ostatecznie uczestniczyły 903.

CO SIĘ NIE UDAŁO?

Partner wyrażał większe nadzieje na rozwój wolontariatu w niektórych powiatach województwa lubelskiego, niemniej główny nacisk położony był na rozwój obszaru wskazanego we wniosku.

Zwraca się również uwagę na fakt, że budowa lokalnego systemu wsparcia wolontariatu to proces, który został już rozpoczęty, ale będzie trwał w kolejnych latach i wymaga dalszej animacji. Stowarzyszenie, chcąc zostać lokalnym liderem w obszarze rozwoju wolontariatu, do którego zwracać o wsparcie będą się inne podmioty, musi kontynuować rozpoczęte działania, aby w większym stopniu zaistnieć w świadomości lokalnej społeczności.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:

- trudność w zaplanowaniu działań w obliczu dynamicznie zmieniających się okoliczności zewnętrznych
- konieczność realizacji określonych, z góry przypisanych działań
- dotarcie, a następnie zmotywowanie do udziału w działaniach osób decyzyjnych z grupy organizatorów wolontariatu

ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:

- pandemia, wojna w Ukrainie
- brak doświadczenia Partnera w realizacji określonych zadań
- stosunkowo słabo rozwinięta działalność wolontariacką wśród lokalnych podmiotów i instytucji: *Funkcjonujemy w terenie, na którym nie znamy takiej organizacji, która w sposób profesjonalny zajmuje się wolontariatem. Jest on doczepiony do innych działań. Dlatego też nie ma osób, które pełnią rolę koordynatorów, a nawet jeżeli są to często dlatego, że wyznaczył je np. dyrektor w szkole.*

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Warunkiem udanej współpracy, niezależnie od tego, jakiego podmiotu to dotyczy, jest dostrzeżenie sposobu, w jaki udział w przedsięwzięciach Partnera w ramach Korpusu, wzmocni, wesprze lub rozwinię działania instytucji: *to [udana współpraca] bardziej zależało od tego, czy Program pomaga*

innym organizacjom i instytucjom realizować ich cele. Jeżeli pomagał, to oni chętniej w to wchodziłi i w związku z tym ta współpraca była fajniejsza. A jeżeli nie pomagał, czyli oni nie widzieli, że to może być dla nich pomocne w realizacji ich celów (...) to efekty tej pracy były dużo niższe.

Partner współpracuje z różnorodnymi rodzajami podmiotów, są to zarówno szkoły, fundacje, koła gospodyń wiejskich, czy kluby sportowe. Niezależnie jednak od sektora, wyżej postawiony wniosek potwierdza jego doświadczenia i wskazuje, że organizacja wolontariatu w środowisku lokalnym wymaga w pewnym sensie pracy od podstaw, czyli budowania pozytywnego wizerunku wolontariatu i przedstawiania go przez pryzmat korzyści.

Uczestnicy badania SSI deklarowali, że współpraca ze Stowarzyszeniem przebiegała bardzo pozytywnie i pozwoliła im się rozwinąć, nawiązać nowe relacje, uzyskać dostęp do zaplecza technicznego, wypromować się. Podobnie jak Partner Lokalny, podkreślano znaczenie wspólnego celu.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Partner bardzo dobrze ocenia współpracę z NIW-CRSO, co uzasadnia m.in. swobodą kontaktu, otwartością na trudności czy wątpliwości Partnerów w zakresie założeń Programu. Instytucja Zarządzająca elastycznie podeszła do zmiany okoliczności, w których Partnerzy musieli wdrażać swoje projekty i stosowała możliwe ułatwienia.

4.5.4. Przypadek 4 – Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych WSPÓLNA TROSKA

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Wspólna Troska”
LOKALIZACJA:	województwo: łódzkie powiat: Skierniewice gmina: Skierniewice
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	41
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	1994
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Stowarzyszenie powstało w celu zwiększania aktywności zawodowej, społecznej i fizycznej osób niepełnosprawnych oraz rozwoju i promocji idei społeczeństwa obywatelskiego. W obszarze wolontariatu Stowarzyszenie prowadzi Centrum Wolontariatu, w ramach którego funkcjonuje Biuro Pośrednictwa Pracy dla Wolontariuszy, organizowane są szkolenia dla wolontariuszy i koordynatorów pracy wolontariackiej, oraz akcje społeczne podejmowane przez wolontariuszy. Centrum Wolontariatu przy Stowarzyszeniu „Wspólna Troska” jest jedynym w Skierniewicach Centrum Wolontariatu funkcjonującym zgodnie z zasadami, standardami i w ramach Ogólnopolskiej Sieci Centrum Wolontariatu. W ramach nieodpłatnej działalności Stowarzyszenie udziela również pomocy rodzinom w rozwiązywaniu codziennych problemów związanych z edukacją dzieci i innymi trudnościami życia codziennego. W ramach działań odpłatnych natomiast prowadzi Ośrodek Opiekuńczo-Rehabilitacyjny dla Dzieci Niepełnosprawnych.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	niepełnosprawność, wolontariat, poradnictwo obywatelskie
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo łódzkie
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej „Balcerów” – ZAZ jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostką utworzoną przez Stowarzyszenie w celu zatrudnienia osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności i osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną.

DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:

ZAKRES TERYTORIALNY:	Powiaty: skierniewicki, rawski, łowicki Miasto Skierniewice
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	• przygotowanie nowych chętnych społeczników do aktywnego pomagania • wzrost skuteczności koordynatorów wolontariatu w regionie • wymiana myśli, wiedzy i doświadczeń związanych z wolontariatem w regionie • nawiązanie kontaktów oraz poznanie wzajemnych potrzeb pomiędzy poszczególnymi grupami odbiorców • ustabilizowanie i usystematyzowanie działań wolontariackich prowadzonych przez Stowarzyszenie • chęć rozwoju idei wolontariatu długoterminowego • chęć rozwoju działalności Centrum Wolontariatu w Skierniewicach • potrzeba wdrożenia oferty stałych, regularnych rozwiązań i działań szkoleniowo-doradczych, których celem jest usystematyzowanie zasad funkcjonowania wolontariatu długoterminowego (zauważalny jest problem w zakresie organizacji wspólnych i spójnych działań partnerskich, które wpłyną na organizację wolontariatu w regionie)
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2022-2024
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Podjęte działania postrzegane są jako adekwatne do rzeczywistych potrzeb. Zwraca się jednak uwagę, że o ile idea informowania, promowania i tworzenia koalicji jest jak najbardziej słuszna, to Partnerowi i instytucjom z nim współpracującym, najbardziej zależy na podejmowaniu konkretnych inicjatyw i działań „w terenie”: <i>W trakcie spotkań słysząc ten wydźwięk, że nie potrzeba o tym za dużo rozmawiać, po prostu działajmy (...). Bez oficjalnych spotkań, bez list obecności, bez takich rzeczy. Po prostu jesteśmy w takim gronie tutaj w środowisku lokalnym, że dzwoniemy, umawiamy jakieś działanie, realizujemy akcje.</i>
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Przed przystąpieniem do Programu Partner nie dysponował środkami, które mógłby przeznaczyć np. na spotkania promocyjne dla wolontariuszy, nauczycieli, szkolenie nauczycieli i koordynatorów wolontariatu placówkach.

Nie było również środków na działalność koalicji dla wolontariatu.

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ ZMIANY W ORGANIZACJI:

- zwiększenie grona szkół, organizacji pozarządowych i mediów, które zainteresowały się tematem wolontariatu (w tym organizacji spoza województwa łódzkiego)
- zacieśnienie i sformalizowanie współpracy ze szkołami (podpisanie porozumień: *Program Korpus Solidarności pozwolił nam jakby ponownie wrócić do szkół. To spowodowało taką reakcję, super, fajnie, że jesteście, cieszymy się, że macie te działania. Zapraszano nas bardzo chętnie od samego początku do szkół. Przyjeżdżają po nas z uczniami, do nas do siedziby na spotkania dla wolontariuszy. Nastąpiło takie odświeżenie tematu, świeży powiew dobrej energii. To na pewno nas zaskoczyło, bo zaczęły się zgłaszać szkoły nie tylko ze Skierniewic, ale też z różnych powiatów.*)
- zwiększenie promocji wolontariatu w mediach
- zwiększenie rozpoznawalności Stowarzyszenia w środowisku lokalnym

Efektom współpracy nawiązanej np. z domem pomocy społecznej jest to, że zwiększenie komfortu podopiecznych, pod kątem psychologicznym i społecznym, oraz nawiązywanie interakcji mieszkańców DPS z osobami spoza domu. Zwiększyło się zaangażowanie wśród samych wolontariuszy, co może zaowocować powstaniem oddolnych inicjatyw.

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W opinii Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty przekroczyły oczekiwania. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły poradnictwa – zarówno dla wolontariuszy, koordynatorów, jak i organizatorów wolontariatu (po 440 zł/osoba), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (SKS) (29,36 zł/osoba), działań rozwijających dla koordynatorów oraz dla liderów i kierowników (po 34,09 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM⁶

Założone cele zostały zrealizowane w dość dużym stopniu, a biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to osiągnięto w pełni wszystkie.

Czternaście wskaźników przekroczyło zakładaną wartość:

- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (SKS)- przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyły 34;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano 2 akcje i 20 osób, ostatecznie w 3 akcjach uczestniczyło 27;
- o działania rozwijające dla wolontariuszy – przewidziano 4 działania (udział 40 osób), a zrealizowano 5 (uczestniczyło 75 osób);
- o szkolenia podstawowe dla koordynatorów- zakładano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 15;
- o debaty wolontariackie – zakładano udział 15 osób, ostatecznie uczestniczyło 19;

⁶ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 47691.

- o działania rozwijające dla koordynatorów – przewidziano 3 działania (udział 30 osób), a zrealizowano 4 (uczestniczyły 44 osoby);
- o działania rozwijające dla liderów i kierowników – przewidziano udział 14 osób, uczestniczyły 22;
- o szkolenia dla nauczycieli dotyczące organizacji i prowadzenia Szkolnego Korpusu Solidarności- przewidziano 2 działania (udział 10 osób), a zrealizowano 3 (uczestniczyły 24 osoby);
- o lokalne spotkania branżowe- zakładano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 13;
- o projekty lokalnych koalicji wolontariatu – zakładano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 27.

CO SIĘ NIE UDAŁO?

Projekt został zrealizowany na poziomie wskaźników, natomiast przystępując do Programu liczono na intensywniejszą promocję Programu z poziomu krajowego.

Jak wcześniej zaznaczono, działaniem, które nie do końca sprawdziło się w środowisku lokalnym była inicjatywa koalicji dla wolontariatu.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:

- duża liczba działań rozproszonych rodzajowo do wykonania w ramach realizacji zadania, szczególnie w pierwszym roku Partnerstwa (2022)
- małe zainteresowanie społeczności, szkół i instytucji udziałem w spotkaniach i szkoleniach wymaganych do realizacji w zadaniu
- zbyt mała liczba osób zaangażowanych w pracę operacyjną przy realizacji zadania
- brak finansowania wynagrodzenia koordynatora wolontariatu
- niechęć uczestników działań do rejestracji w SOW i konieczność kontrolowania tego elementu przez zespół Partnera
- małe zainteresowanie organizacji, instytucji i koordynatorów z zewnątrz do aktywnego włączenia się w pracę i działania grupy roboczej

ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:

- późne otrzymanie dofinansowania (ostatni kwartał 2022)
- natura wolontariatu: *jeśli ktoś chce naturalnie tym wolontariuszem być, to on to robi po prostu (...). Często słyszę takie argumenty, że my chcemy działać, chcemy to zrobić, ale jeżeli za tym wszystkim stoi jeszcze szereg dokumentów, to po prostu nie mamy na to czasu, nie mamy na to zasobów ludzkich, żeby to zorganizować, skoordynować.*
- „konkurencja” ze strony innych organizacji pozarządowych, działających na tym samym, stosunkowo niewielkim terenie

PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:

- dostosowywanie terminów szkoleń do możliwości uczestników i trenerów
- stworzenie grupy roboczej z osób dotychczas zaangażowanych w realizację zadania, natomiast w kolejnych krokach zespół roboczy promował ideę Koalicji wśród przedstawicieli koordynatorów, organizatorów i otoczenia wolontariatu prezentując efekty działań (zrealizowanych akcji) i zachęcając do włączenia się w kolejnych latach realizacji zadania większej liczby osób w pracę zespołu roboczego

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

W toku wdrażania Programu Partner podejmował m.in. współpracę ze szkołami, instytucjami pomocy społecznej i lokalnym radiem. Przykładem współpracy jest kierowanie uczniów szkoły do sąsiadującego z nią domu pomocy społecznej, celem nawiązania porozumienia i świadczenia pomocy podopiecznym placówki: *Dzięki Korpusowi, dzięki spotkaniu lokalnej koalicji i dzięki inicjatywie wolontariuszy, uczniowie szkoły spędzają czas z podopiecznymi. Grają w planszówki, wychodzą na spacer, czasem zapraszają się na spotkania. To jest świeża sprawa, nowa współpraca, ale bardzo fajnie zagrało.* Celem tej współpracy była pokoleniowa wymiana doświadczeń, stworzenie warunków nawiązywania interakcji, podejmowania rozmów, integracja mieszkańców DPS z młodzieżą. Odbývają się cykliczne spotkania wolontariuszy z mieszkańcami DPS, organizowane są imprezy okolicznościowe (przez wolontariuszy) oraz inne wydarzenia dla mieszkańców DPS.

W efekcie rośnie zainteresowanie wolontariatem wśród podobnych placówek, które zachęcają się nawzajem do podejmowania tego typu współpracy.

Dzięki współpracy z lokalnym radiem, które cieszy się wśród mieszkańców dużą popularnością, wzrasta rozpoznawalność Stowarzyszenia i samego programu. Radio oferuje Partnerowi nagrania np. spotu na preferencyjnych warunkach finansowych, a dziennikarze radia pojawiają się na akcjach organizowanych przez Stowarzyszenie, nagrywają materiał, który później publikują.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została oceniona stosunkowo dobrze. Zwrócono uwagę, że NIW-CRSO zawsze służył pomocą i wsparciem (*Nie zdarzyło mi się, żebym zwróciła się z jakąś prośbą i została bez odpowiedzi.*). Zwrócono uwagę na niedosyt działań promocyjnych kierowanych np. do samorządów i czegoś, co można by określić wsparciem formalnym w dotarciu do odbiorców. To z kolei dałoby poczucie, że Program wdrażany jest wspólnie, nie zaś na zasadzie zleceniodawca-wykonawca. NIW oferuje Partnerom udział w różnego rodzaju wydarzeniach, co postrzegane jest pozytywnie. Stowarzyszenie utrzymuje regularny kontakt z Partnerem Regionalnym dla województwa łódzkiego, w związku z czym, nie ma potrzeby bardzo intensywnych kontaktów z samą IZ.

4.5.5. Przypadek 5 – Fundacja Grupa Zainteresowania Alternatywnego

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Fundacja Grupa Zainteresowania Alternatywnego
LOKALIZACJA:	województwo: pomorskie powiat: malborski gmina: Malbork
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	0
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2016
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Fundacja prowadzi Malborskie Centrum Wolontariatu- miejsce inkubowania wolontariatu w powiecie malborskim. Misją Fundacji jest rozwijanie i promowanie idei wolontariatu. Pośredniczy w nawiązywaniu współpracy między wolontariuszami a organizacjami i instytucjami. Głównym celem działania jest rozwój wolontariatu i szeroka promocja idei wolontariatu.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	Szeroko pojęta promocja i organizowanie wolontariatu
ZAKRES TERYTORIALNY:	Województwo pomorskie, głównie powiat malborski.
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Malborskie Centrum Wolontariatu. Centrum jest miejszem spotkań i odpraw dla wolontariuszy, którzy działają na rzecz miasta Malborka oraz organizacji pozarządowych w mieście. Każda organizacja pozarządowa, instytucja oraz jednostka samorządowa może skorzystać z usług placówki. Centrum prowadzi różne sekcje wolontariatu specjalistycznego.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	Powiaty województwa pomorskiego: malborski, sztumski, nowodworski, tczewski
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	• zwiększenie skali własnych działań • uzyskanie stabilności finansowej dla działań wpisujących się w dotychczasowe działania Fundacji • budowanie partnerstwa dla lokalnych NGO • potrzeba rozwoju wolontariatu długoterminowego, zarówno pod względem promocji wśród organizacji i instytucji, jak i potencjalnych wolontariuszy • zwiększenie liczby osób zaangażowanych w działania wolontariackie Fundacji
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2022-2024
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania podjęte w ramach Programu zostały ocenione jako nie do końca trafne, co uzasadniano koniecznością

przeprowadzenia tych samych działań przez wszystkich Partnerów, niezależnie od ich lokalizacji i specyfiki regionu. Z doświadczenia Partnera wynika, że bardziej efektywnie byłoby pozostawić nieco więcej elastyczności i miejsca na inicjatywę właśnie Partnerom, z których wielu odznacza się dużym doświadczeniem w zakresie prowadzenia działań wolontariackich.

Trochę inne potrzeby mamy, każdy region rządzi się swoimi prawami. Na początku założenia Programu ideowo były dla nas świetne (...). Wszędzie będzie tak samo. Ale to tak nie działa. To trzeba dostosować do odbiorców na miejscu i zdecydowanie więcej zaufania mieć do animatorów, którzy działają na miejscu.

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ ZMIANY W ORGANIZACJI:

- wzrost rozpoznawalności Fundacji jako profesjonalnej organizacji zajmującej się wolontariatem w regionie
- rozszerzenie działalności i chęć jej kontynuowania, niezależnie od uzyskania kolejnej dotacji
- stabilność działania zapewniona dzięki realizacji kilkuletniego projektu
- nawiązanie sieci kontaktów i dotarcie do większej liczby potencjalnych odbiorców działań Fundacji
- pokazanie różnych oblicz wolontariatu
- wzrost zainteresowania wolontariatem wśród młodzieży szkolnej

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W opinii Partnera, koszty, które poniesiono, są zbyt wysokie wobec uzyskanych rezultatów, co powodowane jest m.in. trudnościami w dotarciu do poszczególnych odbiorców wsparcia oraz ich niechęcią do współpracy. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły poradnictwa – zarówno dla wolontariuszy, jak i koordynatorów wolontariatu (po 500 zł/osoba), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (SKS) (21,18 zł/osoba) i debat wolontariackich (5,44 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM⁷

W odczuciu Partnera Lokalnego założone cele nie zostały w pełni zrealizowane, a biorąc pod uwagę poziom wskaźników, to jednego z nich nie osiągnięto w pełni (szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano udział 20 osób, uczestniczyło 16), zaś dwóch nie zrealizowano wcale. Chodzi o szkolenia dla nauczycieli dotyczące organizacji i prowadzenia Szkolnego Korpusu Solidarności (zakładano udział 10 osób). Jak czytamy w sprawozdaniu, działanie to nie odbyło się. Po wielokrotnych naborach, telefonach i rozmowach, wciąż brakowało chętnych do udziału w szkoleniach. Szkoły były wówczas nastawione na nadganie zaległości spowodowanych nauczaniem zdalnym, a sami nauczyciele nie mieli możliwości czasowych, aby uczestniczyć w dodatkowych aktywnościach.

⁷ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28890.

Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, np.:

- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano 2 spotkania dla 30 osób, ostatecznie w 4 spotkaniach uczestniczyło 51 osób;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 30;
- o debaty wolontariackie – przewidziano udział 15 osób, uczestniczyły 193 osoby;
- o działania rozwijające dla koordynatorów – przewidziano udział 30 osób, uczestniczyło 55 osób;
- o projekty lokalnych koalicji wolontariatu – przewidziano udział 20 osób, uczestniczyło 64 osób.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• trudności w nawiązaniu współpracy z systemem oświaty, w tym rekrutacji nauczycieli na szkolenia • niechęć do profesjonalizacji wolontariatu wśród niektórych lokalnych organizacji i instytucji • niechęć do rejestracji w SOW • trudności w skompletowaniu grup szkoleniowych/uczestników działań rozwijających
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• wolontariat jako dodatkowy obowiązek dla nauczycieli • małe organizacje nie mają zasobów kadrowych, aby tworzyć struktury odpowiadające za wolontariat • niechęć do formalizowania wolontariatu i podejmowania zobowiązania • osoby zainteresowane szkoleniami zapisują się na nie, potwierdzają udział, a następnie nie pojawiają się, nie uprzedzając o tym • brak środków finansowych na pokrycie kosztu dojazdów osób z innych powiatów
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	• organizacja indywidualnych spotkań dla nauczycieli • rekrutacja bezpośrednia, telefoniczna

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

W ramach współpracy, jaką podejmował Partner z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, podmioty te mogły m.in. korzystać z infrastruktury Fundacji, uczestniczyć w warsztatach i szkoleniach, spotkaniach różnych środowisk i instytucji, a także prowadzić wspólne działania promujące wolontariat. Ich celem było m.in. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, a dostrzegalnym efektem, poprawa dobrostanu odbiorców wsparcia oraz wzrost empatii i zaangażowania młodych osób w realizowane działania pomocowe. Współpraca z Partnerem oceniona została bardzo dobrze (w badaniu SSI) – komunikacja prowadzona jest sprawnie, a zakres udzielanego wsparcia szeroki i adekwatny do potrzeb.

W ramach współpracy, jaką podejmował Partner ze szkolnymi kołami wolontariatu, jednostki te mogły m.in. korzystać ze szkoleń dla kadry, opiekunów, szkoleń dla młodzieży licealnej (ratownictwo). Wspólnie wspomagano lokalną społeczność w jej potrzebach, w tym organizowano pomoc materialną. Poza niesieniem pomocy, celem działań było propagowanie idei wolontariatu wśród młodzieży i ukazywanie tej formy wspomaganie lokalnej społeczności jako alternatywy dla spędzania

wolnego czasu. Współpraca oparta jest na komunikacji, wsparciu, wspólnym rozstrzyganiu problematycznych kwestii.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została oceniona stosunkowo dobrze. Opiekun ze strony NIW-CRSO zawsze służył pomocą i wsparciem. Zwrócono uwagę na istotność regularnych spotkań, podczas których Partnerzy mogą wymieniać się doświadczeniami. Fundacja utrzymuje regularny kontakt z kilkoma innymi Partnerami Lokalnymi.

4.5.6. Przypadek 6 – Fundacja MERKURY

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Fundacja "Merkury"
LOKALIZACJA:	województwo: dolnośląskie powiat: wałbrzyski gmina: Wałbrzych
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	4
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2003
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Misją Fundacji jest rozwiązywanie problemów społecznych poprzez animowanie aktywności obywatelskiej, w tym wspieranie tworzenia NGO, grup samopomocowych, Podmiotów Ekonomii Społecznej. Główny obszar działalności to budowanie społeczeństwa obywatelskiego, polityk lokalnych włączających osoby defaworyzowane w nurt życia społecznego i zawodowego. Od 2009 roku Fundacja pomaga lokalnym NGO m.in. w formie doradztwa z różnych dziedzin, szkoleń i warsztatów, animacji i tworzenia podmiotów, udostępniania sal i urzędzeń biurowych. Prowadziła m.in.: Lokalny Inkubator NGO, Dolnośląski Punkt Konsultacyjno-Doradczy. Obszary uzupełniające to działalność bezpośrednio skierowana do osób zagrożonych marginalizacją, w tym: aktywizacja społeczna seniorów, aktywizacja osób z niepełnosprawnościami, aktywizacja społeczna i zawodowa klientów OPS, bezdomnych, wychodzących z uzależnień, etc., wsparcie dzieci i młodzieży.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	rozwój lokalny, prawa człowieka, demokracja, prawo, rynek pracy, aktywizacja zawodowa
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo dolnośląskie, ponadregionalny
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Fundacja „Merkury” wraz ze Wspólnotą Roboczą Związków Organizacji Socjalnych WRZOS realizowała projekt pn. „Punkty Inkubacji Innowacji”. Jego celem było wyłonienie, sfinansowanie i zrealizowanie najciekawszych i najbardziej innowacyjnych inicjatyw nakierowanych na aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnościami. O grant mogły ubiegać się różnego rodzaju podmioty, instytucje, osoby fizyczne, przedsiębiorcy z terenu całej Polski. Wsparcie finansowe udzielane było w wysokości do 30 tys. zł tzw. małe granty (przeznaczone dla osób fizycznych i małych podmiotów) oraz do 70 tys. zł tzw. duże granty

	(adresowane do podmiotów o dużym potencjale, np. PUP-ów). Była to rzadka okazja na realizację pomysłu, który nie mieścił się w standardach projektowych, a którego przetestowanie mogło zaowocować wdrożeniem nowych, skutecznych metod aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo dolnośląskie
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	Głównym motywem podjęcia działań w charakterze Partnera Regionalnego była chęć zapewnienia dostrzeganej przez Fundację luki- braku rozpoznawalnej organizacji o znaczeniu regionalnym, wyspecjalizowanej w organizacji i koordynacji wolontariatu.
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2019-2020 oraz 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania podjęte w ramach Programu zostały ocenione jako nie do końca trafne, co uzasadniano brakiem zapotrzebowania na część z nich, wśród ich potencjalnych odbiorców na terenie województwa. Aby móc je zrealizować, Partner musiał częściowo polegać na poleceniach ze strony zaprzyjaźnionych organizacji, które wspierały go w rekrutacji i pozyskiwaniu uczestników. Dotyczyło to przede wszystkim grupy organizatorów wolontariatu, która dość mocno zazębiała się z inną wspieraną grupą- koordynatorami. Zatem biorąc pod uwagę obecny stan rozwoju wolontariatu w instytucjach, charakteryzujący się mało rozbudowaną strukturą, zaproponowany w Programie podział na konkretne grupy odbiorców, okazał się nietrafiony. W drugiej kolejności zwrócono uwagę na SOW, który ma za zadanie m.in. kojarzyć wolontariusza z instytucją, która potrzebuje jego wsparcia. W przypadku mniejszych miejscowości, w których działa mało organizacji i każda osoba zainteresowana wolontariatem wie dokładnie, gdzie się udać, taki system jak SOW okazuje się zbędny (z punktu widzenia wolontariusza i instytucji). O ile mógłby posłużyć skojarzeniu wolontariusza z jednostką spoza gminy, to tu pojawia się problem komunikacyjny – nie każdy chce i może dojeżdżać do pracy np. do innej miejscowości. <i>Kiedy jeździmy do Warszawy i oglądamy bardzo dobrze rozwinięty wolontariat w schronisku dla zwierząt albo w Muzeum Powstania Warszawskiego, widzimy, że tam</i>

problem jest zupełnie inny niż u nas. Tam jest nadmiar chętnych. U nas jest na odwrót. Dlatego to pośrednictwo nie jest potrzebne albo jest potrzebne w bardzo niewielkim stopniu.

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ ZMIANY W ORGANIZACJI:

W przypadku Partnera Regionalnego:

- nawiązywanie kontaktu ze strony organizacji, z którymi Fundacja wcześniej nie współpracowała
- uwzględnianie wolontariatu oraz jego promocji we wszystkich działaniach Partnera: *wszystkie, albo może prawie wszystkie działania, które podejmujemy na różnych polach i na różną rzecz, zawsze wspominamy o wolontariacie, czego do tej pory nigdy nie robiliśmy (...).*
- zacieśnianie współprac nastawionych na promocję wolontariatu

W przypadku wspartych jednostek:

- zmiana postrzegania jednostki (jednostka pomocy społecznej), większa otwartość ze strony mieszkańców, którzy dostrzegli, że działania instytucji mogą posłużyć również im
- zdobycie certyfikatu „Miejsce przyjazne wolontariuszom”

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty przekroczyły oczekiwania. Było to możliwe m.in. ze względu na to, że w czasie pandemii czy wybuchu wojny w Ukrainie, wiele osób, które powinny zostać wynagrodzone w ramach środków Korpusu Solidarności, wykonywała swoje zadania wolontaryjnie, również pracownicy Fundacji. Zaoszczędzone w ten sposób fundusze mogły być wykorzystane na inne, niezbędne w danej chwili działania. Jak wynika ze sprawozdania z okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku, bezpłatnie udało się przeprowadzić szkolenia podstawowe dla wolontariuszy, a środki przeniesiono na zadanie związane z koordynacją, promocją, kosztami administracyjnymi, kosztami przejazdów personelu oraz uczestników projektu.

Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika; nie licząc bonów edukacyjnych) dotyczyły akcji społecznych z udziałem wolontariuszy promujących KS (156,70 zł/osoba), zaś najmniejsze, działań rozwijających dla liderów i kierowników (23,53 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM⁸

Założone cele zostały zrealizowane w dość dużym stopniu, a biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to sześciu nie osiągnięto w pełni:

- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy- przewidziano udział 30 osób, uczestniczyło 27;
- o działania rozwijające dla wolontariuszy - przewidziano 6 wydarzeń, zrealizowano 5;

⁸ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28764.

- o debaty wolontariackie – przewidziano udział 30 osób, uczestniczyło 26;
- o działania rozwijające dla koordynatorów – przewidziano udział 40 osób, uczestniczyły 42;
- o działania rozwijające dla liderów i kierowników – przewidziano udział 21 osób, uczestniczyło 17;
- o lokalne spotkania branżowe – przewidziano udział 15 osób, uczestniczyło 12.

Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, np.:

- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano 3 akcje i 30 osób, ostatecznie w 4 akcjach uczestniczyło 41;
- o działania rozwijające dla wolontariuszy – przewidziano udział 60 osób, uczestniczyło 76 osób;
- o szkolenia podstawowe dla koordynatorów – przewidziano udział 10 osób, uczestniczyło 14 osób;
- o projekty lokalnych koalicji wolontariatu – przewidziano udział 20 osób, uczestniczyło 48 osób.

CO SIĘ NIE UDAŁO?

- nie wszyscy wieloletni wolontariusze Fundacji zdecydowali się na rejestrację w SOW i wolą działać poza tym systemem
- nie wszystkie organizacje i instytucje rozwijające w swoich jednostkach wolontariat, zdecydowały się na współpracę z Partnerem Regionalnym, wybierając, tak dotąd, działania samodzielne

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:

- trudna rekrutacja wolontariuszy na szkolenia i działania rozwijające
- niechęć uczestników do rejestracji w SOW – zarówno wolontariuszy, uczniów, jak i osób zasługujących na nominacje w konkursach
- trudna rekrutacja koordynatorów do działań stażowych
- brak rzeczywistego zainteresowania nauczycieli spotkaniami i szkoleniami w zakresie wolontariatu szkolnego

ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:

- wolontariusze nie chcą/ nie mogą deklarować systematyczności w podejmowaniu pracy wolontaryjnej
- niechęć ze strony części rodziców i nauczycieli wobec wolontariatu dzieci/uczników, szczególnie systematycznemu (który, ich zdaniem, koliduje z nauką)
- aktywni wolontariusze wiedzą gdzie mogą się zgłaszać i nie widzą potrzeby rejestrowania się w SOW
- liczne początkowe awarie i błędy w SOW
- bycie koordynatorem wolontariatu bardzo często stanowi dodatkowe zajęcie, które osoba godzi z innymi obowiązkami zawodowymi i rodzinnymi (dotyczy to również nauczycieli): *Koordynatorzy pełnią tę funkcję poza pracą, tj. w swoim czasie*

	<i>wolnym lub jako dodatek do obowiązków zawodowych (np. pracownicy socjalni dodatkowo zajmują się wolontariatem). Stąd ich udział we wsparciu np. w postaci stażu, wymaga wzięcia dnia urlopu. Osoby nieaktywne zawodowo (seniorzy, młodzież) podejmują się roli koordynatora tylko doraźnie, np. podczas realizacji akcji.</i>
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	Rozpoznawanie zapotrzebowania na działania kierowane do wolontariuszy bezpośrednio od przedstawicieli tej grupy.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Fundacja najliczniej podejmowała działania z organizacjami pozarządowymi i jednostkami pomocy społecznej. Współpraca przebiegała sprawnie, niemniej warunkiem było faktyczne zaangażowanie jednostki, chęć zdobycia wiedzy na temat sposobów organizacji i koordynacji wolontariatu. Jak wynika z badania SSI, celem udziału w działaniach Partnera była chęć skorzystania z możliwości rozwoju wolontariatu i poszerzenie działalności na rzecz społeczności lokalnej, dzięki czerpaniu z doświadczenia Fundacji w zakresie pracy z osobami zagrożonymi lub wykluczonymi społecznie. Finalnie współpraca zaowocowała m.in. zintegrowaniem społeczności lokalnej, poszerzeniem działalności, utrzymaniem dotychczasowych wolontariuszy, i oczywiście wzrostem wiedzy nt. wolontariatu. Wspólnie zorganizowano szkolenie dla wolontariuszy jednostki i takie akcje jak np. przygotowanie paczek dla samotnych seniorów, pikniki wolontariatu, wydarzenia integracyjne. Poza wsparciem podczas projektów, Partner Regionalny oferował stały i sprawny kontakt.

Dzięki otrzymanym bonom wolontariusze jednej z badanych organizacji otrzymali konkretne narzędzia do pracy, wolontariat stał się bardziej profesjonalny, daje wolontariuszom poczucie sprawczości, oraz możliwość rozwoju w zgodzie ich pasjami.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została oceniona stosunkowo dobrze. Zwrócono uwagę na początkowe trudności w kontaktach z osobą odpowiedzialną za promocję i umieszczanie aktualności i informacji o działaniach Partnerów, na oficjalnej stronie Korpusu. Opiekun wspierał Fundację, szczególnie na początku realizacji Partnerstwa, gdy pojawiało się sporo pytań i wątpliwości.

4.5.7. Przypadek 7 – Stowarzyszenie SURSUM CORDA

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Stowarzyszenie Sursum Corda
LOKALIZACJA:	województwo: małopolskie powiat: Nowy Sącz gmina: Nowy Sącz
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	15
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2000
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Misją Stowarzyszenia jest tworzenie warunków i przestrzeni, by ludzie mogli sobie wzajemnie, efektywnie pomagać. Uczy samodzielności, pomocniczości, upowszechnia postawy odpowiedzialności za siebie i innych, prowokując do aktywności. Najważniejsze cele statutowe to: • pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans • promocja i organizacja wolontariatu • udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa • działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynek dzieci i młodzieży
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	sport, turystyka, rekreacja, hobby; edukacja i wychowanie; usługi socjalne, pomoc społeczna
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo małopolskie
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Od 2014 r. w Stowarzyszeniu działa Ośrodek Pomocy Postpenitencjarnej. Jest to miejsce, w którym osoby zwolnione oraz ich bliscy, a także bliscy osób osadzonych, mogą korzystać z różnych form wsparcia w okresie do 3 miesięcy od zwolnienia z zakładu karnego lub aresztu śledczego (w szczególnych przypadkach do 6 miesięcy). Dodatkowo, bliscy osób osadzonych mogą skorzystać z pomocy w okresie do 3 miesięcy od ich osadzenia. Dostępna pomoc specjalistyczna (spotkania z doradcą zawodowym, rejestrowanie do punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, Treningi Zastępowania Agresji w zakładach karnych) oraz materialna (np. bony żywnościowe, pokrycie kosztów leczenia i rehabilitacji, bilety komunikacji miejskiej, szkolenia i kursy podnoszące kwalifikacje, opłacenie doraźnego, krótkotrwałego miejsca noclegowego - do 10 dni – dla osób zagrożonych bezdomnością).

DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:

ZAKRES TERYTORIALNY:

województwo małopolskie

CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:

- chęć podzielenia się doświadczeniem i zasobami oraz poszerzenie potencjału i kompetencji w zakresie budowy i rozwijania struktur wolontariatu
- nawiązanie i wzmocnienie relacji z różnymi podmiotami społecznymi, samorządowymi i biznesowymi
- zachęcanie mieszkańców do aktywności wolontariackiej
- budowanie pozytywnego wizerunku wolontariatu jako wartościowej działalności społecznej
- chęć podniesienia wiedzy organizacji i instytucji na temat wolontariatu – czym jest profesjonalny wolontariat, jak pozyskiwać wolontariuszy, w jaki sposób korzystać z ich pracy i wydobyć z nich potencjał
- Korpus daje możliwość przeszkolenia własnych wolontariuszy
- Korpus daje możliwość podjęcia długofalowych i kompleksowych działań: *Sam wolontariusz nie robi niczego, jeżeli nie ma dobrego koordynatora. Dobry koordynator nie robi niczego, jeśli nie ma dobrego organizatora, czyli dobrego prezesa organizacji, czy dyrektora szkoły. A dla każdej tej grupy było coś dedykowane. I to było ważne.*

OPIS DZIAŁAŃ:

Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2019-2020 oraz 2021-2023

OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:

OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:

Działania podjęte w ramach Programu zostały ocenione jako dość trafne z punktu widzenia potrzeb. Zwrócono jednak uwagę, że liczba szkoleń dla koordynatorów i organizatorów wolontariatu była zbyt duża, biorąc pod uwagę, że dla organizatorów organizowano jeszcze m.in. spotkania branżowe. Z doświadczenia Partnera wynika, że inne działania dostępne w ramach Korpusu Solidarności cieszyły się większym zainteresowaniem, co wskazywałoby na zasadność zmniejszenia liczby niektórych działań (na które nie było wystarczającej liczby chętnych), na rzecz tych, które cieszyły się zainteresowaniem.

INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:

Udział w Programie pozwolił Partnerowi na zdobycie nowego doświadczenia w zakresie organizacji debat

	wolontariackich oraz lokalnych spotkań branżowych. Oba działania wymagały wyszukania, a następnie zaproszenia potencjalnych partnerów i koalicjantów. Stowarzyszenie koncentrowało się dotąd na wolontariacie szkolnym, ukierunkowanym na działania wychowawcze czy opiekuńcze. Udział w Programie wymagał poszerzenia zakresu tematycznego o nowe obszary (np. sport, kultura) tak, aby odpowiedzieć na potrzeby organizacji z różnych branż. Dodatkowo, zmieniła, a raczej poszerzyła się optyka w zakresie szkoleń dla koordynatorów, które poza aspektami np. prawnymi, musiały zapewnić uczestnikom również umiejętności miękkie, takie jak sprawna komunikacja czy asertywność.
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
Wzmocnienie Stowarzyszenia w dwóch aspektach: • merytorycznym – budowanie marki organizacji tako tej, która dysponuje wiedzą i doświadczeniem, przez co może wspierać inne podmioty działające na terenie województwa, wzrosła rozpoznawalność • finansowym – zapewnienie stabilności finansowania zaplanowanych działań. Ponadto: • nawiązanie relacji z nowymi organizacjami działającymi regionie, jeszcze większa otwartość na nie • nawiązanie relacji z Partnerami z innych województw, co zadziało motywująco i inspirująco • wzrost kompetencji pracowników Stowarzyszenia, lepsze zarządzanie własnym wolontariatem • polepszenie relacji z wolontariuszami, koordynatorami, większa otwartość ze strony pracowników Stowarzyszenia. Efekty odnosiły również organizacje korzystające z działań Partnera. Jako przykład można wskazać takie rezultaty jak: podtrzymywanie i rozwijanie tożsamości kulturowej, zmiany w przestrzeni miasta (tworzenie miejsc związanych z historią i różnorodnością miejsca), pobudzenie aktywności społeczności lokalnej, poznawanie lokalnej historii i kultury przez mieszkańców.	
EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:	W ocenie Partnera poniesione koszty były adekwatne do uzyskanych rezultatów. Choć wysokość dotacji jest stosunkowo niska, to zaangażowanie pracowników Stowarzyszenia i motywowanie poprzez osiągnięte pozytywne efekty, wpływały na chęć realizacji zadań w sposób merytoryczny i jakościowy, przy niewielkich możliwościach finansowych. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika; nie licząc bonów edukacyjnych i konkursów) dotyczyły staży rozwojowych

i szkoleń podstawowych dla koordynatorów (odpowiednio 637,50 i 236 zł/osoba), zaś najmniejsze, debat wolontariackich i spotkań promocyjnych dla uczniów (odpowiednio 17,97 i 20,53 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM⁹

Zdaniem Partnera założone cele nie zostały do końca zrealizowane, co wynika z postanowień i motywów, jakie kierowały organizacją, gdy przystępowała do Korpusu. Nie udało się bowiem dotrzeć do wszystkich części województwa, co powoduje poczucie niedosytu. Jak jednak zaznaczono, udało się uruchomić trzy centra wolontariatu, co samo w sobie świadczy o tym, że idea wolontariatu się rozwija.

Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to nie osiągnięto w pełni dwóch, związanych z organizacją staży rozwojowych dla koordynatorów (założono 5, zrealizowano 4).

Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, np.:

- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 75;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyły 53;
- o poradnictwo dla wolontariuszy oraz poradnictwo dla koordynatorów – zaplanowano po 3 doradztwa, przeprowadzono po 6;
- o debaty wolontariackie – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyły 281;
- o działania rozwijające dla liderów i kierowników – przewidziano udział 21 osób, ostatecznie uczestniczyły 33.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• konieczność realizacji dużej liczby działań w krótkim czasie • wzrost kosztów prowadzenia szkoleń • niechęć do rejestracji w SOW • małe zainteresowanie stażami rozwojowymi dla koordynatorów • niewielka liczba organizacji, które mogłyby ubiegać się o certyfikację • pozyskanie niepowtarzających się uczestników działań kierowanych do koordynatorów i organizatorów wolontariatu • trudności w rekrutacji na szkolenia podstawowe dla wolontariuszy i koordynatorów
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• otrzymanie dotacji w drugiej połowie roku • inflacja • niechęć organizacji do profesjonalizacji wolontariatu • zazębianie się dwóch grup docelowych – koordynatorów i organizatorów wolontariatu

⁹ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28876.

- osoby zainteresowane szkoleniami zapisują się na nie, potwierdzają udział, a następnie nie pojawiają się, nie uprzedzając o tym

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Współpraca Stowarzyszenia z innymi instytucjami na ogół przebiegała pomyślnie. Bywało, że polegała na wzajemnej wymianie zasobów np. Partner delegował trenerów do przeprowadzenia szkolenia, a organizacja bezpłatnie użyczała lokalu na ten cel.

Dobrze przebiegała współpraca ze szkołami, które wykazywały dużą otwartość na działania w ramach Korpusu. Współpraca ta polegała przede wszystkim na rozwoju wolontariatu, integracji różnych podmiotów, szkoleniach, a także pozyskiwaniu mini grantów. Dzięki wszechstronnemu wsparciu ze strony Stowarzyszenia, szkolny wolontariat rozwinął się, a pomoc wolontariuszy trafiała do osób, które rzeczywiście jej potrzebowały (Sursum Corda podawało informacje o placówkach potrzebujących wolontariuszy). Zwiększyła się również liczba wolontariuszy.

Jako inny przykład współpracy, można podać nawiązanie relacji z jedną z małopolskich organizacji skupiających młodzież. Celami tej współpracy były: integracja społeczności lokalnej poprzez poznawanie historii i kultury, promocja wielokulturowości wśród społeczności lokalnej, rozwijanie lokalnej specyfiki kulturowej. Cele te udało się zrealizować, a pracowników Partnera określono jako *osoby szalenie otwarte i wspierające*.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została oceniona bardzo dobrze. Zwrócono uwagę, że przedstawiciele NIW-CRSO podeszli elastycznie do występujących w czasie pandemii realiów i obostrzeń, przez co Partner mógł modyfikować planowane działania (z zachowaniem wskaźników). Na co dzień brakuje nieco spotkań, podczas których można by wymienić się doświadczeniami, jednak w ocenie Partnera, są traktowani przez IZ po partnersku i zawsze są w stanie dojść do porozumienia.

4.5.8. Przypadek 8 – Fundacja Q

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	FUNDACJA Q
LOKALIZACJA:	województwo: podkarpackie powiat: tarnobrzski gmina: Nowa Dębia
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	10
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2018
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Fundacja podejmuje działania m.in. wolontariackie, we wszystkich obszarach, w których widzi szanse na budowanie postaw obywatelskich. Przez cały rok uczestniczy w różnych partnerstwach i kampaniach społecznych, aktywizuje, edukuje i wspiera wolontariuszy. Tworzy przedsięwzięcia, które mają pomóc w rozwoju osobowości młodych ludzi oraz sprzyjać nabywaniu przez nich nowych umiejętności. Od samego początku Fundacja dużą wagę przykładła do rozwoju obszarów wiejskich.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	Edukacja, kultura i dziedzictwo
ZAKRES TERYTORIALNY:	Fundacja nie ogranicza swoich działań terytorialnie – stara się być aktywna tam, gdzie akurat jest to potrzebne.
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Projekt CITY NGO – okazja do prezentacji NGO`sów, działających na rzecz własnych społeczności. Organizacje pozarządowe, kolektywy, spółdzielnie socjalne, stowarzyszenia, fundacje, przedsiębiorstwa społeczne i wszyscy, którzy z nimi współpracują, mają możliwość zaprezentowania swoich możliwości i działań, a przy okazji zaangażować społeczność lokalną i festiwalową w działania. Odbývają się m.in. warsztaty (kulinarne, rękodzielnicze, interpersonalne), coroczny cykl Otwartych Głóv, a w nim spotkania, debaty itd. W City NGO swoje stałe miejsce mają koncerty nocne w Cerkwi, namiot kinowy, LITERAkcje, spotkania z zespołami, scena kameralna i wiele, wiele innych. W 2022 roku odbyła się 10., jubileuszowa edycja City NGO.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	Powiaty: tarnobrzski, kolbuszowski, stalowowolski, lubaczowski, krośnieński, sanocki
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	• pogłębienie wiedzy wolontariuszy, a także rozwój zainteresowań, ułatwiające podjęcie/kontynuację

	aktywności wolontariackiej w organizacjach/instytucjach • rozwój umiejętności leaderskich (koordynatorzy wolontariatu) • pogłębienie wiedzy organizatorów wolontariatu, ułatwiające organizacji wolontariatu, nauka motywowania wolontariuszy • wymiana wzajemnych doświadczeń • sieciowanie • potrzeba edukacji koordynatorów oraz organizacji współpracujących z Fundacją • uzupełnienie zasobów własnych Fundacji • budowa współpracy międzypokoleniowej • rozwój i popularyzacja kultury i dziedzictwa regionalnego w społeczności lokalnej
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone przez Partnera w ramach Korpusu Solidarności postrzegane są jako adekwatne i trafne do potrzeb dostrzeganych przez Fundację. Mianowicie, uzyskane efekty odpowiadają brakom, których chęć uzupełnienia przyświecała Partnerowi, gdy przystępował do Programu. Widząc jak rozwija się wolontariat w samej Fundacji, oraz jak przeprowadzone działania wpłynęły na rozszerzenie sieci współpracy i powstawanie nowych inicjatyw, uznać należy je za odpowiadające diagnozowanym lokalnym potrzebom. Program jest dla Partnera doskonałym uzupełnieniem jego dotychczasowych działań, pozwala w pewnym sensie je połączyć, dając w efekcie kompleksową ofertę.
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Przed przystąpieniem do Programu Korpus Solidarności, Fundacja nie organizowała specjalistycznego poradnictwa (np. konsultacje z psychologiem – spotkania dla nauczycieli). Jeżeli podobne działania były podejmowane, to miały formę mniej zorganizowaną.
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
• wzrost wiedzy wolontariuszy, w tym współpracujących z Fundacją, m.in. w zakresie praw wolontariusza • wzrost wiedzy koordynatorów i innych współpracowników Fundacji • dotarcie do niewielkich szkół na obszarach wiejskich i zaznajomienie ich z ideą wolontariatu • rozszerzenie sieci współpracy, nawiązanie bliskich relacji i wymiana doświadczeń • wzrost jakości wydarzeń organizowanych przez Fundację (pochozna podnoszenia kompetencji wolontariuszy)	

- zmiana podejścia do wolontariatu w samej Fundacji (*Wolontariat w naszej organizacji jest traktowany jeszcze bardziej poważnie, więc to jest dla nas ogromna sprawa.*)
- mnogość różnorodnych spotkań przekłada się na nowe pomysły i możliwość uczestnictwa w nowych inicjatywach i akcjach, będących odpowiedzią na bieżące potrzeby współpracujących organizacji i ich odbiorców

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W ocenie Partnera koszty, które poniesiono w związku z realizacją działań Korpusu Solidarności, były stosunkowo wysokie, jak na uzyskane rezultaty. Jak zaznaczono, uczucie niedosytu spowodowane jest ograniczonymi zasobami ludzkimi oraz czasowymi, które utrudniły realizację zadań na wyższym niż minimalny, poziomie ilościowym (i wskaźnikowym). Jak wynika ze sprawozdania za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku, suma poniesionych kosztów wyniosła 51 510,00 zł. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły poradnictwa dla koordynatorów oraz poradnictwa dla organizatorów (po 480 zł/osoba; w obu przypadkach przeprowadzono po 3 poradnictwa, a realizacja wskaźnika wyniosła 100%), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów i działań rozwijających dla wolontariuszy (odpowiednio 35,68 i 60,63 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM¹⁰

W ocenie Partnera założone cele zostały zrealizowane w dość dużym stopniu. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to osiągnięto wszystkie zaplanowane, a 8 z nich przekroczyło zakładaną wartość, w tym:

- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyły 22;
- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano 2 spotkania dla 30 osób, ostatecznie zrealizowano 3 spotkania, w których uczestniczyło 37 osób;
- o działania rozwijające dla koordynatorów – przewidziano 3 działania dla 30 osób, ostatecznie zrealizowano 4, w których uczestniczyło 38 osób;
- o działania rozwijające dla liderów i kierowników – przewidziano udział 14 osób, ostatecznie uczestniczyło 18;
- o projekty lokalnych koalicji wolontariatu – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 30.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:

- niechęć uczestników działań do rejestracji w SOW
- konieczność zaplanowania działań na kolejne 3 lata

¹⁰ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28833.

	• niechęć ze strony niektórych osób/instytucji do podejmowania współpracy w ramach Korpusu Solidarności • zapewnienie odpowiedniej frekwencji na szkoleniach
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• niechęć do formalizowania wolontariatu • obawy co do przekazywania danych, połączone z brakiem umiejętności obsługi komputera/aplikacji (szczególnie w przypadku seniorów – wolontariat senioralny) • zmieniające się potrzeby i okoliczności wdrażania działań programowych • stosunkowo małe zasoby lokalne pod względem liczby organizacji, z którymi można nawiązać współpracę w ramach Korpusu • łączenie Programu z konkretną opcją polityczną • osoby zainteresowane szkoleniami zapisują się na nie, potwierdzają udział, a następnie nie pojawiają się, nie uprzedzając o tym

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Partner podejmował działania wraz z lokalnymi organizacjami i instytucjami, np. kołami gospodyń wiejskich czy OSP. Z uwagi na skoncentrowanie działań na wspólnym terenie, na rzecz wspólnej społeczności, współpraca przebiegała sprawnie, a jej celem była np. edukacja ekologiczna społeczeństwa, rozwój zasobów ludzkich, aktywizacja społeczności lokalnej, wsparcie osób potrzebujących. Podobnie jak Partner, przedstawiciele tych organizacji byli zdania, że choć zasadnicze cele współpracy zostały osiągnięte, to mając więcej środków, można by zrobić jeszcze więcej (np. lepiej promować działania tak, aby dotrzeć z informacją do jak największej liczby odbiorców).

Współpraca z jedną ze szkół zaowocowała m.in. pomocom dla potrzebujących rodzin, poznaniem nowych sposobów działania, powstaniem sieci współpracy. Szkoła prowadziła wcześniej działania wolontariackie, lecz w sposób mniej sformalizowany. Na jej rozwój wpłynęły kryzysowe wydarzenia związane z wybuchem wojny w Ukrainie, Fundacja Q bardzo wspomagała jednostkę w tym zakresie. Podkreślane jest znaczenie ciągłej, systematycznej współpracy, ponieważ to warunkuje zaistnienie określonych zmian w przyszłości.

Jako stosunkowo trudną Partner ocenia współpracę z mediami, stąd widziałby potrzebę zintensyfikowania działań promocyjnych samego Korpusu i budowania jego pozytywnego wizerunku, również w lokalnych mediach.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została dobrze oceniona. Zwracano uwagę na otwartość pracowników Biura KS oraz samej dyrekcji, łatwość nawiązywania kontaktu oraz angażowanie się w wydarzenia organizowane przez Fundację: *Zdaję sobie sprawę, że jesteśmy jedną z organizacji i jesteśmy na rubieżach tego kraju (...), ale gdy poproszę jakiegoś przedstawiciela (...), żeby coś od siebie dodał podczas takiego wydarzenia, (...) to w takich miasteczkach, zawsze jest to nobilitujące. Zwłaszcza, że zapraszamy też nasze władze, naszych lokalnych VIP-ów i widzą, że to nie tylko znaczek, ale ktoś przyjeżdża, i to takie uwiarygodnienie daje naszym działaniom.*

W sytuacjach nieprzewidzianych, takich jak wybuch pandemii COVID-19, NIW razem z Partnerem poszukiwał najlepszych rozwiązań dla pojawiających się problemów. Pracownicy IZ byli pomocni także na innych płaszczyznach, np. w sytuacji, gdy potrzebne było nawiązanie kontaktu z innym podmiotem, z którego wsparcia mogła skorzystać Fundacja.

4.5.9. Przypadek 9 – Regionalne Centrum Wolontariatu w Kiecach

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Regionalne Centrum Wolontariatu
LOKALIZACJA:	województwo: świętokrzyskie powiat: Kielce gmina: Kielce
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	9
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2005
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Regionalne Centrum Wolontariatu zajmuje się organizacją i promocją wolontariatu, pracą z młodzieżą, edukacją poza formalną oraz międzynarodową mobilnością młodzieży. Do najważniejszych celów statutowych należą: • zwiększenie wiedzy z zakresu wolontariatu i upowszechnianie idei pracy wolontariackich, • organizowanie i promocja wolontariatu, wspieranie szeroko pojętej aktywności obywatelskiej ze szczególnym uwzględnieniem działalności wolontariackiej, • działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami • działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz działalność na rzecz dzieci i młodzież
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	rozwój lokalny, prawa człowieka, demokracja, prawo; działalność międzynarodowa
ZAKRES TERYTORIALNY:	ponadregionalny
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	RCW od lat jest organizacją ekspercką w zakresie Programu Erasmus+, nawiązuje współpracę z wolontariuszami zagranicznymi w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności. Przykładowe projekty: • Projekt „Technology for Peace” - to międzynarodowy projekt mający na celu wzmocnić kooperację pomiędzy europejskimi i azjatyckimi organizacjami po to, by wspólnie działać na rzecz rozwoju aktywności wolontariackich w wybranych krajach. Partnerami projektu byli: International Educenter (Rumunia), Regionalne Centrum Wolontariatu (Polska), Igeei (Filipiny), FSL (Indie), CSDS (Wietnam).

	Projekt goszczenia wolontariuszy zagranicznych - projekt wolontariatu długoterminowego Europejskiego Korpusu Solidarności zakłada przyjazd do Polski trzydziestu wolontariuszy z krajów Unii Europejskiej oraz krajów sąsiadujących i partnerskich. Pobyt wolontariuszy ma trwać 150 dni. Uczestnicy projektu uczęszczają do akredytowanych placówek edukacji i kultury. Część wolontariuszy pomaga w szkołach podstawowych, dzieląc się swoim doświadczeniem, pomagając w nauce języka angielskiego i dzieląc się swoją kulturą. Inni udzielają się w przedszkolach poprzez zabawę przekazując dzieciom różne wartości, ucząc je języka angielskiego. W projekcie biorą też udział biblioteki miejskie, w których to wolontariusze skupiają się na organizacji różnego rodzaju wydarzeń kulturalnych. Sferą działań uczestników projektu jest też biuro Regionalnego Centrum Wolontariatu, gdzie wolontariusze biorą udział w organizacji różnych projektów międzynarodowych i lokalnych.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo świętokrzyskie
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	- poszerzenie skali działań Centrum i współpracy z innymi instytucjami z regionu - rozwój osobisty, podnoszenie kompetencji i zdobywanie doświadczenia przez wolontariuszy - zwiększenie wpływu na rozwój wolontariatu i aktywności obywatelskiej w społeczności lokalnej - możliwość uświadomienia instytucji działających na poziomie centralnym, co do wyzwań i bolączek, z jakimi borykają się takie podmioty jak RCW: <i>Oczekiwaliśmy, że dzięki Korpusowi, zaangażowaniu samej „góry”, zostaną dostrzeżone wyzwania, z którymi borykamy się jako koordynatorzy wolontariatu – od kwestii finansowania, przez realizację działań (...), po trudność utrzymania wolontariuszy. Wyzwania zawarte w celach Programu stanowiły dla nas ogromną wartość i taki kierunek, w jakim (...) my możemy ten wolontariat lokalny rozwijać.</i>
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2019-2020 oraz 2021-2023

OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:

OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:

Działania prowadzone przez Partnera w ramach Korpusu Solidarności postrzegane są jako adekwatne i trafne do potrzeb i wyzwań dostrzeganych przez Centrum. Z tego względu cele Programu od początku były zbieżne z ideą działań Partnera i w pewnym sensie pozwoliły mu na wdrażanie określonej ścieżki rozwoju. Pomagały w tym jasno określone wskaźniki do realizacji i od górnicy ustalony schemat działań. Trafność działań wzmacnia możliwość ich modyfikacji w sytuacji, gdy potrzeby lokalne zmieniały się lub pojawiały się nowe, niespodziewane, związane z zewnętrznymi czynnikami.

INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:

Za wartościowe i nowe rozwiązanie uznano działania, które w sposób bezpośredni umożliwiały wolontariuszom rozwój – bony edukacyjne i mini granty. Formy te dały wolontariuszom poczucie sprawczości i odpowiedzialności za działania, do których się zobowiązują: *Dostrzeżenie w wolontariuszach osób, które nie tylko mają taką służebną rolę wobec innych, ale zdecydowanie też zasługują na dostrzeżenie, aby działać na rzecz własnego rozwoju i potem móc dzięki temu jeszcze prężniej działać na rzecz innych osób.*

Z punktu widzenia Partnera istotne były działania, które pozwoliły lepiej poznać organizacje (np. starające się o certyfikację). To dało możliwość bezpośredniego kontaktu z osobami odpowiedzialnymi za ich funkcjonowanie (*Mogliśmy się mocniej wgryźć w profile organizacji, porozmawiać nie tylko z koordynatorami, ale także z tymi, którzy stoją na straży danej organizacji, danej instytucji (...). To pomogło nam się sieciować, odnaleźć głębsze potrzeby związane z wolontariuszami i z ich pracą.*).

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:

Podpisano porozumienia pomiędzy Stowarzyszeniem LGD „Krzemienny Krąg” oraz Regionalnym Centrum Wolontariatu w Kielcach, na rzecz utworzenia Centrum Wolontariatu w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Zawiązano partnerstwo mające na celu wpieranie rozwoju wolontariatu na terenie powiatu ostrowieckiego, w skład którego weszły: Stowarzyszenie LGD „Krzemienny Krąg”, Miejskie Centrum Kultury i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim; przyszłe działanie Centrum Wolontariatu wspiera również Prezydent Miasta. Inspiracją do stworzenia Centrum Wolontariatu były obserwacje prowadzone przez wyżej wymienione instytucje, a także wiedza na temat potrzeb w zakresie zaangażowania wolontariuszy.

Efektem Programu jest także wykorzystywanie SOW. O ile początkowo system sprawiał problemy, to po niezbędnych modyfikacjach stanowi dla Partnera użyteczne narzędzie (*Mamy wszystko w jednym*

miejscu, schodzimy z dokumentacji papierowej, nie mnożymy kolejnych segregatorów, mamy wszystko w jednej platformie.).

Inne efekty dostrzegane przez Partnera to:

- docenienie wolontariuszy poprzez umożliwienie im skorzystania z bonów i grantów
- docenienie koordynatorów wolontariatu poprzez przyznawanie ich podmiotom certyfikatów (to również poznanie miejsc, które mogą pochwalić się wysokimi standardami współpracy z wolontariuszami) oraz zapraszanie do udziału w ważnych, ogólnopolskich wydarzeniach
- możliwość podjęcia akcji wolontariackich ad-hoc (dostępność środków finansowych), stanowiących odpowiedź na bieżące potrzeby, co wpisane jest w zadania organizacji pozarządowych
- poprzez połączenie działań realizowanych w ramach innych projektów RCW, możliwe było włączenie do Korpusu Solidarności wolontariuszy zagranicznych, co jednocześnie stanowiło działania integrujące i wzmocniło samo Centrum
- wzrost rozpoznawalności RCW w regionie jako Partnera Regionalnego, co dodatkowo motywowało do jeszcze bardziej wytężonej pracy (*To jednak prestiż być realizatorem Programu Korpusu Solidarności i to sprawiło, że ta koordynacja była, jest i musi pozostać na wysokim poziomie.*)
- usystematyzowanie współpracy ze szkołami i wsparcie koordynatorów wolontariatu szkolnego, którzy czuli się w tej roli nieco osamotnieni i „rzuceni na głęboką wodę”

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty przekroczyły oczekiwania. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika; nie licząc bonów edukacyjnych, certyfikacji i staży) dotyczyły poradnictwa dla koordynatorów oraz poradnictwa dla organizatorów (po 500 zł/osoba; w obu przypadkach przeprowadzono po 3 poradnictwa, a realizacja wskaźnika wyniosła 100%), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów, szkoleń podstawowych dla koordynatorów oraz akcji społecznych z udziałem wolontariuszy, promujących KS (odpowiednio 34,00, 34,70 i 35,20 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM¹¹

W ocenie Partnera założone cele zostały zrealizowane w dość dużym stopniu. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to w pełni nie osiągnięto tylko jednego z nich: działania rozwijające dla koordynatorów – przewidziano udział 40 osób, ostatecznie uczestniczyło 37.

Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, w tym:

- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano 2 spotkania dla 30 osób, ostatecznie zrealizowano 3 spotkania, w których uczestniczyło 40 osób;

¹¹ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28766.

- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 220;
- o szkolenia podstawowe dla koordynatorów – przewidziano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 30;
- o debaty wolontariackie – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyły 42.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• trudności w dotarciu do jednej z grup docelowych – organizatorów wolontariatu • niechęć uczestników do rejestracji w SOW • mało atrakcyjna Karta Wolontariusza
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• liderzy i kierownicy organizacji zazwyczaj nie mają czasu na to, aby brać udziału w spotkaniach, dlatego oddelegowują koordynatorów ze swoich placówek, nawet jeżeli wcześniej deklarowali swoją obecność • początkowe błędy i awarie SOW
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	• organizacja dodatkowych spotkań dla organizatorów wolontariatu

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Bardzo korzystnie układa się współpraca RCW ze szkołami, które mogły zostać objęte dedykowanym wsparciem, którego w ocenie Partnera, bardzo potrzebowały.

Współpraca z instytucjami kultury polega przede wszystkim na usystematyzowaniu wolontariatu w jednostkach (w których wolontariat już funkcjonuje), ale również pokazywaniu, na ile wolontariat może być działalnością wspierającą zadania organizacji, które nie miały z nim jeszcze styczności. W przypadku sektora kultury zwraca się uwagę, że istnieje tu duża szansa na rozwój wolontariatu systematycznego, co w zasadzie już się dzieje.

Nieco inaczej wygląda to w przypadku organizacji sportowych, gdzie wolontariat nadal ma głównie charakter akcyjny, co wynika ze specyfiki tej branży.

Wśród korzyści, jakie odniosły organizacje, które zwracały się do RCW o wsparcie, wymienić można: aktywizację społeczności lokalnej (mikro granty skierowane do dzieci i młodzieży), wzmocnienie marki, profesjonalizację działań wolontariackich, w tym zwiększenie dostępu do wolontariuszy. Jak zaznaczył jeden z uczestników badania SSI, jego organizacja działa od 5 lat, ale dotąd brakowało jej wiedzy wystarczającej, aby działać na większą skalę: *Brakowało nam wolontariatu, więc to była idealna okazja (współpraca z RCW), szkolenia były strzałem w dziesiątkę, a wolontariat wyszedł poza obszar szkoły.*

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona. Zwracano uwagę na dobry kontakt z opiekunką Partnera, która zawsze służyła pomocą: *Za każdym razem, gdy tylko była jakaś trudność albo zapytanie, kontakt telefoniczny albo mailowy jak najbardziej działał, więc (...) mamy same dobre doświadczenia.*

Częste spotkania z Biurem KS i pozostałymi Partnerami oraz uwzględnianie części uwag i postulatów co do zmian niezbędnych w Programie, budowały poczucie zaufania i wzajemnego szacunku.

4.5.10. Przypadek 10 – Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu
LOKALIZACJA:	województwo: warmińsko-mazurskie powiat: Elbląg gmina: Elbląg
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	2
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2001
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Misją Stowarzyszenia jest rozwój wolontariatu w regionie na rzecz społeczności lokalnych poprzez kompleksową obsługę partnerów Stowarzyszenia. Celem jest zwiększanie aktywności społecznej obywateli, umożliwianie im podejmowania działań w charakterze wolontariuszy oraz zwiększanie wiedzy z zakresu wolontariatu i upowszechnianie idei pracy wolontariackiej. Stowarzyszenie realizuje swoje cele m.in. poprzez prowadzenie pośrednictwa pracy dla wolontariuszy, organizację i prowadzenie szkoleń przygotowujących wolontariuszy i instytucje do podejmowania współpracy, promocję wolontariatu, organizowanie seminariów, spotkań i uroczystości dotyczących wolontariatu, pomoc zainteresowanym w tworzeniu centrów wolontariatu na terenie całego województwa warmińsko-mazurskiego oraz Polski i wspieranie ich w działaniu. Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu współpracuje z jednostkami administracji samorządowej i organizacjami pozarządowymi z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, realizuje programy tematyczne np. wolontariat w szkole, wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	rozwój lokalny, prawa człowieka, demokracja, prawo, działalność międzynarodowa
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo warmińsko-mazurskie, ponadregionalny
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Od kwietnia 2020 roku Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu realizowało akcję, której celem było szycie maseczek ochronnych dla seniorów, wolontariuszy. Kilkanaście pań z grupy wolontariuszy poświęciło swój czas i szyło maseczki w swoich domach. Uszyte maseczki w pierwszej kolejności trafiły do wolontariuszy i seniorów, Zadanie realizowane było w ramach Korpusu Solidarności.

	W roku 2019 RCW zorganizowało akcję w duchu <i>less waste</i> , która zakładała szycie wielorazowych woreczków (np. na owoce i warzywa, pieczywo). W tym celu zbierano stare, niemodne lub po prostu nieużywane firanki, które przerabiano na woreczki, który był następnie rozdawane mieszkańcom Elbląga przy różnych okazjach (np. podczas świątecznych zbiórek żywności organizowanych przez Bank Żywności w Elblągu).
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo warmińsko-mazurskie
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	Promocja instytucji wolontariatu, która powinna służyć utrwalaniu jej znaczenia we współczesnym świecie oraz przyczynić się do zwiększania społecznych motywacji do działań na rzecz innych. Projekt Partnera był (jest) propozycją inwestycji w budowanie naturalnych więzi społecznych, a sam Program wpisuje się w statutową działalność Centrum oraz jej dotychczasowe, bogate doświadczenie w zakresie organizacji wolontariatu.
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2019-2020 oraz 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania podjęte w ramach Programu zostały ocenione jako nie do końca trafne, co uzasadniano powielaniem się działań kierowanych do częściowo pokrywających się grup docelowych – koordynatorów, kierowników, organizatorów wolontariatu. Choć w Programie stanowią one działania odrębne, to w praktyce, zdarza się, że korzystają z nich te same osoby: <i>Często ze szkoleń, spotkań albo doradztwa, korzystały osoby wyznaczone przez kierowników, czyli koordynatorzy wolontariatu, którzy wcześniej brali udział w szkoleniach przewidzianych dla nich.</i> W opinii Partnera, bardziej adekwatne w tej sytuacji byłyby działania kierowane do koordynatorów szkolnych kół wolontariatu. Rozważałby rezygnację lub ograniczenie szkoleń dla kierowników i organizatorów, i połączenie ich ze szkoleniami dla koordynatorów wolontariatu w danej jednostce (często kierownik danej jednostki jest równocześnie koordynatorem wolontariatu).
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Z punktu widzenia Partnera nowością były przede wszystkim mini graty oraz bony edukacyjne. Partner, przed udziałem w Korpusie Solidarności, organizował różnego rodzaju akcje społeczne, ale jak zaznaczył, były one oparte o dobrowolne zbiórki.

W przypadku KS, Centrum mogło pozwolić sobie na sfinansowanie niektórych działań, co pozytywnie przełożyło się na ich skalę.

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:

- podniesienie rangi działalności, poprzez firmowanie jej przez Narodowy Instytut Wolności
- wzrost rozpoznawalności Centrum
- dotarcie z ofertą do nowych jednostek zainteresowanych spotkaniami i szkoleniami, z którymi Centrum nie miało wcześniej okazji współpracować; zainteresowanie działaniami udaje się utrzymać, przez co współpraca zacieśnia się (*Zaskoczeniem dla nas było zainteresowanie Korpusem Solidarności, jego wartościami, tym co ma Program do zaoferowania. Zainteresowanie realizatorów wolontariatu w całym województwie i to, że sami wychodzili z taką inicjatywą, że chcieliby szkolenie realizowane w ramach tego Programu*)
- wykorzystanie SOW – zmniejszenie ilości dokumentacji papierowej, ułatwienie komunikacji na linii koordynator-wolontariusze
- rozwój edukacyjny wolontariuszy, dzięki bonom edukacyjnym i mini grantom
- pojawienie się oddolnych inicjatyw dzięki mini grantom (również wśród seniorów)
- poszerzenie zasięgu działań Centrum i zwiększenie liczby wolontariuszy (zarówno zarejestrowanych w biurze, jak i w SOW)
- wzrost kompetencji kadry Centrum, co przekłada się na możliwość prowadzenia ciekawszych, bardziej atrakcyjnych szkoleń i spotkań
- wymiana doświadczeń pomiędzy Partnerami Regionalnymi Korpusu

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty były do nich adekwatne. Jak zaznaczono jednak, rezultaty te mogłyby być wyższe, gdyby Partner miał np. możliwość zaoferowania wyższych stawek zapraszanym ekspertom. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika; nie licząc bonów edukacyjnych, certyfikacji i staży) dotyczyły poradnictwa dla koordynatorów (380 zł/osoba; zamiast 3 zaplanowanych przeprowadzono 5 usług poradnictwa), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów, lokalnych spotkań branżowych i debat wolontariackich (odpowiednio 18,65, 23,05 i 29,79 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM¹²

W ocenie Partnera założone cele zostały zrealizowane w dość dużym stopniu. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to wszystkie w pełni osiągnięto, a większość z nich przekroczyła zakładaną wartość, w tym np.:

- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano 2 spotkania dla 30 osób, ostatecznie zrealizowano 4 spotkania, w których uczestniczyły 74 osoby;

¹² Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28748.

- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 76;
- o działania rozwijające dla wolontariuszy – przewidziano 6 działań dla 60 10 osób łącznie, ostatecznie przeprowadzono 10 działań dla 185 osób;
- o poradnictwo dla wolontariuszy – przewidziano poradnictwo dla 3 osób, ostatecznie objęło 27;
- o szkolenia podstawowe dla koordynatorów – przewidziano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 25;
- o debaty wolontariackie – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 96;
- o poradnictwo dla koordynatorów – przewidziano poradnictwo dla 3 osób, ostatecznie objęło 5;
- o działania rozwijające dla liderów i kierowników – przewidziano udział 21 osób, ostatecznie uczestniczyło 40;
- o lokalne spotkania branżowe – przewidziano udział 15 osób, ostatecznie uczestniczyło 59.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• pozyskanie niepowtarzających się uczestników działań kierowanych do koordynatorów i organizatorów wolontariatu • niechęć do rejestracji w SOW i problem z jego obsługą • konieczność powtarzania konkursów na mini granty i bony edukacyjne
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• zazębianie się dwóch grup docelowych – koordynatorów i organizatorów wolontariatu • niechęć uczestników do przekazywania danych wrażliwych, niepełnoletność uczestników • problemy i awarie SOW • zbyt mała liczba zgłoszeń do konkursów, błędy w zgłoszeniach
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	• docieranie do przedstawicieli organizatorów różnymi kanałami (telefonicznie, on-line) i sukcesywne uzupełnianie ich wiedzy w zakresie objętym szkoleniami • organizacja dodatkowych spotkań poświęconych rejestracji i obsłudze SOW • organizacja dwóch edycji konkursów

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

RCW współpracuje ze szkołami podstawowymi oraz średnimi, a kooperacja ta przebiega sprawnie – jest systematyczna i regularna.

W przypadku organizacji pozarządowych zlokalizowanych w innych częściach województwa, z którymi współpraca została nawiązana w czasie trwania Partnerstwa dla Wolontariatu, kooperacja bywa akcyjna, sporadyczna, ale trwa pomimo dzielącej ich odległości.

Na mniejszą skalę Partner współpracuje z instytucjami (np. jednostki pomocy społecznej), które często nie dostrzegają sposobów, w jakie mogłyby wykorzystać wolontariat, mają inne priorytety, przez co trudno jest wzbudzić w nich zainteresowanie tym tematem. Ich pracownicy są zaabsorbowani innym

zadaniami, przez co ich aktywność w kontaktach i działaniach Partnera, nie jest tak intensywna, jak w przypadku organizacji pozarządowych czy szkół.

Celem współpracy ze szkołami była przede wszystkim profesjonalizacja działań wolontariackich poprzez rozwijanie kompetencji oraz naukę tego, jak pomagać mądrze. Organizacja wspólnych akcji wpływała na wzrost atrakcyjności wolontariatu dla dzieci i młodzieży. Centrum urozmaica ofertę, szkół, dostarcza różnorodne pomysły. Jego pracownicy są otwarci, zaangażowani i pozostają w stałym kontakcie.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona, co uzasadniano odczuwalnym wsparciem ze strony Biura KS: *Opiekun pomagał wyjaśnić, pomagał opracować daną sytuację, wyjść z danego problemu, odpowiedzieć na nurtujące nas kwestie tak, żeby to dobrze zagrało spójnie z tym, jak to miałoby wyglądać z realizacją tego Programu.*

Kontakt, zarówno mailowy, telefoniczny, jak i podczas spotkań face to face, był bez zarzutu. Partner mógł liczyć na pomoc przy sporządzaniu sprawozdań i był na bieżąco informowany w sprawach statusu danej sprawy.

4.5.11. Przypadek 11 – Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	KUJAWSKO-POMORSKA FEDERACJA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
LOKALIZACJA:	województwo: kujawsko-pomorskie powiat: Toruń gmina: Toruń
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	2,5
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2010
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Misją Federacji jest działanie na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i wzmacniania aktywnego obywatelstwa dzięki współpracy organizacji członkowskich. Głównymi celami są m.in. rozwijanie współpracy i standardów aktywności pozarządowej, umacnianie poczucia tożsamości środowiska, rzecznictwo interesów NGO i inne.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	• wspieranie organizacji pozarządowych • rozwój społeczeństwa obywatelskiego • sieciowania i integracji w sektorze pozarządowym • wolontariat
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo kujawsko-pomorskie
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo kujawsko-pomorskie
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	• stworzenie oferty wsparcia wolontariatu, której brakowało w regionie • budowa płaszczyzny kontaktu i aktywności na rzecz wolontariatu • budowanie świadomości na temat działań wolontariackich od postaw – czym jest wolontariat, jak go organizować i koordynować, jak wspierać wolontariuszy, szerzenie wiedzy na temat aspektów prawnych • przekonywanie i wspieranie organizacji w profesjonalizacji działań wolontariackich • oddziaływanie na decyzje podejmowane w lokalnych społecznościach na rzecz wolontariatu • dalsza realizacja celów statutowych Federacji
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2019-2020 oraz 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	

OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone przez Partnera w ramach Korpusu Solidarności postrzegane są jako adekwatne i trafne do potrzeb dostrzeganych przez Federację. Mianowicie, z doświadczeń i obserwacji Partnera wynika, że rośnie liczba formalnie działających wolontariuszy, a organizacje coraz lepiej organizują swój wolontariat. Jak zaznaczono ważnym jest, aby o wolontariacie nie tylko mówić i go promować, ale dawać odbiorcom (organizacjom, wolontariuszom) konkretne narzędzia, które pozwolą im rozwinąć wolontariat.
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Nowością, której Partner doświadcza w Korpusie Solidarności są bony edukacyjne i mini granty, które oceniono jako atrakcyjne narzędzie, uruchamiające oddolne inicjatywy. Czymś nowym było również wyjście z wolontariatem do instytucji (w tym szkół, w przypadku samej Federacji) – dotychczasowe działania prowadzone przez Partnera w tym zakresie, skupiały się raczej na organizacjach pozarządowych.
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
• stworzenie regionalnej sieci organizacji i ludzi, chcących rozwijać wolontariat w regionie • pobudzenie do aktywności liderów lokalnych, z którymi Partner planuje pozostawać w kontakcie również w latach kolejnych: <i>Myśmy niechcący stworzyli całkiem sporą grupę dość mocnych liderów i osób, które są bardzo aktywne (...). Tego nie będzie super dużo, ale w tych kilkunastu miejscowościach, takich mniejszych (...) środowisk (...) okazało się, że są sensowni liderzy, którzy fajne rzeczy robią, dzięki temu, że wsparcie do nich dotarło z zewnątrz, że mieli z kim pogadać, albo jakąś płaszczyznę do kontaktu w ogóle zyskali, i dzięki temu jakoś mocniej się rozkręcili (...). Trochę to jest tak, że musimy ich wziąć pod swój parasol, razem z nimi działać, to jest dla nas zmiana, to jest zobowiązanie na lata.</i> • pobudzenie zainteresowania profesjonalizacją wolontariatu wśród organizacji • dzięki działaniom w ramach Korpusu Partner stał się rozpoznawalny jako swego rodzaju lider wolontariatu w regionie: <i>Aż tak się nie nastawialiśmy na to, że zostaniemy jakimś liderem wolontariatu w regionie, Ale to tak trochę jest. Zasadniczo jesteśmy tym kontaktem - gdy ktoś pyta o wolontariat, to prędzej czy później do nas trafi (gdy pyta w sensie organizacyjnym, nie w sensie wykonania oczywiście). Mamy samorządy, które prowadzą, a jest ich kilka u nas w regionie, tzw. centra organizacji pozarządowych, czyli mają infrastrukturę, która służy temu, aby organizacje rozwijać, ale one mają z nami dość regularny kontakt i zawsze coś w ciągu roku (...) razem dorobimy.</i> • nawiązanie i zacieśnienie współpracy ze szkołami • pogłębienie wiedzy na temat wolontariatu przez pracowników Partnera • poznanie potrzeb innych organizacji i organizacja działań Korpusu tak, aby jak najlepiej w te potrzeby trafić	
EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:	W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty przekroczyły oczekiwania. Przy

stosunkowo niskiej kwocie dotacji, udało się przeprowadzić działania o wysokiej jakości merytorycznej, co stanowiło dla Partnera Regionalnego duże wyzwanie. Federacji zależało jednak, aby każda zainteresowana osoba mogła skorzystać z działań oferowanych w Korpusie.

Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika; nie licząc bonów edukacyjnych, certyfikacji i staży) dotyczyły poradnictwa dla koordynatorów (370,96 zł/osoba; zamiast 3 zaplanowanych przeprowadzono 4 usługi poradnictwa), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów, lokalnych spotkań branżowych i działań rozwijających dla liderów i kierowników (odpowiednio 15,67 i 15,91 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM¹³

W ocenie Partnera założone cele zostały w pełni zrealizowane. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to jednego nie osiągnięto w pełni (szkolenia podstawowe dla koordynatorów – zakładano udział 10 osób, uczestniczyło 9).

Większość wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, w tym np.:

- szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano 2 spotkania dla 30 osób, ostatecznie zrealizowano 3 spotkania, w których uczestniczyło 40 osób;
- akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano 3 akcje oraz 30 uczestników, ostatecznie zrealizowano 4 akcje, w których uczestniczyło 58 osób;
- spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano 2 spotkania dla 30 osób, ostatecznie zrealizowano 3 spotkania, w których uczestniczyło 90 osób;
- poradnictwo dla wolontariuszy – zamiast zaplanowanych 3 usług poradnictwa dla 3 osób, zrealizowano 5 dla 7 osób;
- debaty wolontariackie – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 119;
- działania rozwijające dla liderów i kierowników – przewidziano udział 21 osób, ostatecznie uczestniczyło 150;
- lokalne spotkania branżowe – przewidziano udział 15 osób, ostatecznie uczestniczyło 45.

CO SIĘ NIE UDAŁO?

Federacja, przystępując do Partnerstwa dla Wolontariatu, chciała szerzyć informacje i narzędzia w zakresie profesjonalizacji wolontariatu. W praktyce, zdarzało się, że niektóre organizacje nie były zainteresowane takimi zmianami: *Nasze wyobrażenie i nasze doświadczenia, jak pracować w wolontariacie, niekoniecznie znalazły naśladowców, albo wielu sojuszników w sektorze pozarządowym. Okazało się,*

¹³ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28829.

	<i>w takim działaniu bieżącym, że jednak organizacje wolontariatem są zainteresowane, ale nie mają jakiejś potrzeby rozwijania wolontariatu, nie tylko w sensie nowych osób, ale w sensie merytorycznym, jakościowego wsparcia.</i>
--	---

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• konieczność realizacja określonej, dużej liczby zadań, przy stosunkowo krótkim czasie i małym budżecie • mała przestrzeń dla modyfikacji działań pod kątem potrzeb i zainteresowania ze strony odbiorców, w trakcie wdrażania Programu
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• inflacja • większe niż zakładane zainteresowanie uczestników niektórymi działaniami • odgórnie ustalony podział środków finansowych, wraz ze wskazaniem stawek maksymalnych
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	• uzupełnianie budżetu własnymi środkami (<i>Wysokość budżetu stanowi mniej więcej 70% tego, co jest potrzebne, aby przeprowadzić działania na takim poziomie (...). To jasne, że można okroić, tylko to nie w tym rzecz. Zobowiązani do osiągnięcia pewnych wskaźników, ale też nie chcemy poniżej jakiejś jakości schodzić. Więc to (...) taki patchwork finansowy, że trzeba pozbierać te łaty z różnych miejsc i coś uszyć.</i>)

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Realizując zadania w ramach Partnerstwa dla Wolontariatu, Partner współpracował przede wszystkim z organizacjami działającymi głównie lokalnie - małych miastach (do 40 tysięcy mieszkańców) i terenach wiejskich, w różnorodnych obszarach tematycznych. Choć organizacje cechował różny poziom rozwoju wolontariatu i różne podejście do tej kwestii, to współpraca przebiega sprawnie i była regularna. Dzięki realizacji Korpusu Solidarności w partnerstwie z innymi podmiotami, możliwe było objęcie szerokim wsparciem organizacji i osób, o różnych specjalizacjach.

W ramach współpracy, jaką podejmował Partner z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, podmioty te korzystały m.in. ze szkoleń dla wolontariuszy, bonów edukacyjnych czy możliwości certyfikacji. Celem wspólnych działań było m.in. zdobycie doświadczenia w pozyskiwaniu funduszy, nawiązanie nowych relacji, stworzenie systematycznego wolontariatu w organizacji, promocja wolontariatu historycznego. Dostrzegalnym efektem tych działań jest m.in. dostęp do oferty wsparcia dla wolontariuszy (szkolenia, bony edukacyjne), zdobycie I miejsca w konkursie "Wolontariusz Roku" (2023 r.), zaistnienie w przestrzeni medialnej (budowa i wzmocnienie marki organizacji), wpływanie na świadomość społeczną. Współpraca z Partnerem oceniona została bardzo dobrze (w badaniu SSI) – komunikacja prowadzona jest sprawnie, bez zbędnych formalności, a współpraca oparta na jasnych i zrozumiałych zasadach.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona, co uzasadniano otwartością ze strony Biura KS na uwagi i sugestie Partnerów. Charakter Programu Korpus Solidarności, oparty na

bardzo licznych działaniach w regionach sprawia, że jego wdrażanie nie jest możliwe z poziomu administracji centralnej. Stąd uwzględnia udział Partnerów Regionalny i Lokalnych, którzy *jakieś know-how wnoszą, muszą się tym pochwalić, jakieś kadry muszą wnieść, i to było dość drobiazgowo weryfikowane [na etapie oceny wniosków] i słusznie. Tylko skoro mamy tych partnerów, no to teraz trzeba im trochę zaufać, dać taką przestrzeń do działania.* Założenia programowe dają Partnerom niewielką decyzyjność co do zasadności realizacji konkretnych działań, w konkretnym środowisku. Z tego powodu Partnerowi trudno było przeprowadzić działania tak, aby zadziałały na odbiorców jak spójny, ciągły proces, co w jego ocenie, jest jednym z warunków sukcesu i odpowiedniego oddziaływania. NIW-CRSO, jako podmiot publiczny, działa w ramach przepisów określonych ustaw, pracowników obowiązują procedury wewnętrzne, która momentami nieco spowolniały niektóre przedsięwzięcia i utrudniały Partnerowi planowanie.

4.5.12. Przypadek 12 – Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu w Lublinie

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu
LOKALIZACJA:	województwo: lubelskie powiat: Lublin gmina: Lublin
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	7
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2003
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu istnieje od 2003 r. Jest członkiem Ogólnopolskiej Sieci Centrów Wolontariatu i Regionalnym Centrum Wolontariatu w województwie lubelskim. Prowadzi 8 programów tematycznych, skierowanych do różnych grup osób potrzebujących, w których skupionych jest średnio 250 wolontariuszy oraz biuro pośrednictwa wolontariatu. Misją Stowarzyszenia jest rozwój wolontariatu w województwie lubelskim oraz wsparcie osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Stowarzyszenie prowadzi także działalność kulturalną, edukacyjną i wychowawczą. Działania organizacji skierowane są do wolontariuszy, koordynatorów i organizatorów wolontariatu (pośrednictwo, szkolenia, konsultacje, spotkania rekrutacyjne), jak i do grup ryzyka (osób bezdomnych, uchodźców, byłych więźniów, dzieci chorych i zaniedbanych).
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	edukacja i wychowanie; kultura, sztuka i tradycja; usługi socjalne, pomoc społeczna
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo lubelskie
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Program interwencyjny „Domy Nadziei” - Domy Nadziei to miejsca, w których ludzie wychodzą z kryzysu bezdomności. To nie tylko dach nad głową- osoby, które w nich zamieszkują mają klucze i mogą brać odpowiedzialność zarówno za swoje życie jak i za miejsce, w którym przebywają. To nie są ośrodki, a mieszkania. W domu każdy ma czas na usamodzielnienie, bo program oferuje wsparcie na pół roku. Początkowo pobyt w mieszkaniu jest bezpłatny, potem mieszkańcy, kiedy już podejmą pracę dokładają się do rachunków. Ta minimalna dopłata to przygotowanie do samodzielności, w której uczestnicy programu będą musieli wziąć ciężar swojego utrzymania na własne barki. Jeden Dom zamieszkuje maksymalnie 6

	osób. Zasada jest taka, by pod wspólnym dachem mieszkała mała grupa, a każdy z jej członków mógł poczuć się jak u siebie. Chodzi o budowanie relacji. Doświadczenia Stowarzyszenia pokazują, że metodą małych grup skutecznie można udzielać pomocy potrzebującym. Dzień z życia domowników wygląda bardzo prozaicznie: pobudka, wspólne śniadanie, szybkie sprzątanie po nim i wyjście do pracy. Potem wspólnie przygotowany obiad, odpoczynek, spotkania. Każdy ma swoje obowiązki, które grupa mieszkańców ustala wspólnie, by w mieszkaniu utrzymać porządek.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo lubelskie
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	• wzrost zainteresowania wolontariatem, co bezpośrednio przełoży się na zwiększenie liczby wolontariuszy i efektywność działania organizacji • wzrost kapitału społecznego • zwiększenie liczby wolontariuszy • wzrost popularności wolontariatu • zwiększenie poziomu solidarności międzyludzkiej, w tym zwłaszcza solidarności międzypokoleniowej • promocja długofalowej współpracy z wolontariuszami przez pryzmat korzyści, jakie za sobą niesie, stworzenie oferty wsparcia kierowanej do wolontariuszy • zintegrowanie lokalnej społeczności poprzez wspólne działanie na rzecz ogólnego dobra • profesjonalizacja wolontariatu w regionie
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2019-2020 oraz 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone przez Partnera w ramach Korpusu Solidarności postrzegane są jako adekwatne i trafne do potrzeb dostrzeganych przez Centrum. Zwracano jednak uwagę, że przyszłe działania w większym stopniu powinny uwzględniać propozycje konkretnych działań dla organizacji, przy mniejszej liczbie działań szkoleniowych (<i>Organizacje zwracały uwagę na to, że dużo się uczy w działaniu i (...) oczekiwałabym, żeby w przyszłości było więcej działań takich jak te mini granty, inicjatywy wolontariackie, żebyśmy mogli bardziej pomagać ludziom w organizacji, niż siedzieć w sali szkoleniowej (...).</i>)

	Partner starał się realizować działania tak, aby były one jak najbardziej trafne, poprzedzając je diagnozą potrzeb odbiorców.
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Nowością, której Partner doświadcza w Korpusie Solidarności są bony edukacyjne i mini granty, które oceniono jako atrakcyjne narzędzie, uruchamiające oddolne inicjatywy. Niemniej, zainteresowanie tą formą wsparcia nie było tak duże, jak początkowo zakładano, co było powodowane przede wszystkim brakiem umiejętności przygotowania wniosku (który, w ocenie Partnera, był dość prostym w wypełnieniu formularzem).
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
- wzmocnienie relacji z innymi organizacjami, nie tylko w województwie lubelskim, ale również w całej Polsce - poszerzenie oferty wsparcia dla wolontariuszy (<i>W Lublinie jest duża konkurencja, jeśli chodzi o organizacje realizujące wolontariat, i na przykład mini granty czy bony edukacyjne, były takim czynnikiem przyciągającym ludzi młodych.</i>) - wzrost zainteresowania wolontariatem w organizacji - wzrosła widoczność wolontariuszy poprzez ich pracę, dzięki wyposażeniu ich np. w takie same bluzy lub kurtki, co z punktu widzenia wolontariuszy, przyczynia się również do budowania poczucia przynależności do organizacji - wzrost jakości działań samego Partnera poprzez przykładanie większej wagi do profesjonalizacji wolontariatu (<i>Skoro jesteście tym partnerem i skoro innych edukujemy o standardach, to przede wszystkim te standardy powinniśmy wdrażać u siebie i bardzo mocno tego pilnować.</i>) - nawiązanie współpracy z innymi podmiotami, której celem jest bardziej efektywne wspieranie odbiorców działań Centrum oraz tych podmiotów (<i>Stworzyła się taka sieć nieformalnych kontaktów, że ja nie dzwonię do instytucji, tylko dzwonię do osoby.</i>)	
EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:	W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty były do nich adekwatne. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika; nie licząc bonów edukacyjnych, certyfikacji i staży) dotyczyły projektów lokalnych koalicji wolontariatu oraz szkoleń podstawowych dla koordynatorów (odpowiednio 246,20 i 220,92 zł/osoba), zaś najmniejsze, szkoleń podstawowych dla wolontariuszy oraz debat wolontariackich (odpowiednio 36,22 i 40 zł/osoba).
REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM¹⁴	
W ocenie Partnera założone cele zostały w pełni zrealizowane. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to część z nich przekroczyła zakładaną wartość, w tym np.:	

¹⁴ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28828.

- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 37;
- o działania rozwijające dla wolontariuszy – przewidziano udział 60 osób, ostatecznie uczestniczyło 81;
- o poradnictwo dla wolontariuszy – zamiast zaplanowanych 3 usług poradnictwa dla 3 osób, zrealizowano 6 dla 23 osób;
- o poradnictwo dla koordynatorów – zamiast zaplanowanych 3 usług poradnictwa dla 3 osób, zrealizowano 10 dla 24 osób.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• niechęć do rejestracji w SOW • zapewnienie odpowiedniej frekwencji podczas szkoleń dla organizatorów wolontariatu • realizacja przez samorządy konkurencyjnych wobec Korpusu Solidarności programów
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• deficyt czasu ze strony organizatorów wolontariatu • niechęć uczestników do przekazywania danych wrażliwych, niepełnoletność uczestników • problemy i awarie SOW
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	• organizacja większej liczby spotkań • wsparcie w rekrutacji ze strony zaprzyjaźnionych organizacji

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Poza partnerami, którymi były organizacje trzeciego sektora, Partner Regionalny efektywnie współpracował ze szkołami, urzędami gmin (które na przykład udostępniały sale na realizację różnego rodzaju wydarzeń), bibliotekami, ochotniczymi strażami pożarnymi, kołami gospodyń wiejskich, a więc w dużej mierze podmiotami reprezentującym lokalną społeczność. Współpraca ta zaowocowała powstaniem sieci osób i instytucji, które wspierają się nawzajem w swoich działaniach, merytorycznie bądź poprzez posiadane zasoby (co na przykład umożliwiało poczynienie oszczędności). Celem współpracy było np.: rozwijanie wolontariatu, aktywizacja lokalnej społeczności, podniesienie poziomu bezpieczeństwa lokalnej społeczności, edukacja z zakresu bezpieczeństwa, podnoszenie kompetencji wolontariuszy, budowanie kapitału społecznego i kulturowego. Działania umożliwiły m.in. wzmocnienie poczucia wartości wolontariuszy oraz wpłynęły na zmianę postrzegania ich przez społeczność lokalną. Poprzez działania pod szyldem Korpusu Solidarności, podmioty starają się pokazywać, że warto działać w obszarze sformalizowanego wolontariatu. Dotychczas podjęte działania były alternatywą dla młodych, którzy nie wyjechali w celach edukacyjnych, zostali na wsi i mogliby zwrócić się w kierunku uzależnień. Mają zajęcie, są docenieni, czują odpowiedzialność, mają szansę na rozwijające zajęcia w wolnym czasie, szczególnie jest to ważne wśród osób z rodzin ubogich, zagrożonych wykluczeniem.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona, co uzasadniano otwartością i życzliwością wobec Partnerów, a także odpowiednimi kompetencjami merytorycznymi osób, wyznaczonych do wdrażania Programu z ramienia NIW: *To taka relacja partnerska, w sensie takim, że razem realizujemy ten Program, nie mamy poczucia, że ktoś nas kontroluje (...). To przede wszystkim*

osoby kompetentne, które (...) znają i rozumieją specyfikę trzeciego sektora i starają się połączyć to podejście takie instytucjonalne z tą specyfiką.

4.5.13. Przypadek 13 – Stowarzyszenie POLITES

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Stowarzyszenia POLITES
LOKALIZACJA:	województwo: zachodniopomorskie powiat: Szczecin gmina: Szczecin
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	2
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2002
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Misją Stowarzyszenia jest budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez popularyzowanie idei wolontariatu, edukację pozaformalną oraz stwarzanie warunków do uczestnictwa w życiu publicznym. Organizacja prowadzi biuro pośrednictwa wolontariatu, skierowane do osób zainteresowanych aktywnością na rzecz innych. W jego ramach prowadzone są warsztaty samorozwojowe, kursy i spotkania pozwalające lepiej poznać siebie oraz zdobyć nową wiedzę i umiejętności. Ponadto, realizuje programy na rzecz zwiększania aktywności mieszkańców regionu.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	edukacja i wychowanie; działalność międzynarodowa
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo zachodniopomorskie
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Stowarzyszenie POLITES jest współorganizatorem Zachodniopomorskiego Forum Wolontariatu. W roku 2023 odbyła się siódma edycja. ZFW to przestrzeń dialogu, dzielenia się doświadczeniami, mówienia o zrealizowanych akcjach i działaniach, to też przestrzeń inspiracji i doskonalenia umiejętności w zakresie działalności społecznej w lokalnym środowisku. Program pn. „Starszy Brat Starsza Siostra” jest skierowany do dzieci, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności z rodzin niepełnych. Pomoc może im okazać dorosły wolontariusz lub wolontariuszka (czyli "starszy brat" lub "starsza siostra"), który co najmniej przez rok będzie się opiekował młodszym od siebie dzieckiem, wspierał je w nauce, spędzał z nim wolny czas, podnosił jego samoocenę. Dobór dzieci i wolontariuszy lub wolontariuszek odbywa się z akceptacją rodziny. Spotkania z dzieckiem odbywają się co najmniej przez 2 godziny raz w tygodniu. Wolontariusze w Programie SBSS działają na zasadach

	mentoringu – dają dzieciom wsparcie, służą dobrym przykładem i spędzają regularnie czas wolny. Działania pn. „Od podwórka do Bałtyku – zielone akcje z Grupą TOM”. To akcje ekologiczne i działania edukacyjne realizowane wspólnie z wolontariuszami z regionu w trosce o naszą planetę. Akcja realizowana jest od kilku lat, angażując do wspólnych działań na rzecz środowiska, dbania o naturę, podejmujemy temat gospodarowania odpadami i edukacji ekologicznej. Zielone akcje z grupą TOM obejmują szereg działań, jak m.in: akcje sprzątania terenów zielonych, International Kayak Eco Patrol, warsztaty o tematyce ekologicznej, warsztaty o klimacie, warsztaty o recyklingu i zero waste, tworzenie zielonych miejsc.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo zachodniopomorskie
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	• organizowanie i promowanie wolontariatu, w tym dotarcie do mniejszych miejscowości • przygotowanie wolontariuszy do wejścia w organizację oraz przygotowanie organizacji do pracy z wolontariuszami • budowanie społeczeństwa obywatelskiego i odpowiedzialności społecznej – edukacja i zwiększanie świadomości, że poprzez wolontariat i aktywności społeczne, niezależnie od wieku, mają wpływ na otaczający ich świat
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2019-2020 oraz 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone przez Partnera w ramach Korpusu Solidarności postrzegane są jako adekwatne i trafne, niemniej zaznaczono, że sztywne ramy i odgórnie ustalone dla wszystkich regionów działania, zadziałały na niekorzyść: <i>Po to się robi projekt, żeby (...) rzeczywiście dać ludziom to, czego potrzebują. I tym organizacjom, z którymi współpracujemy. On się może zmieniać w czasie. Tu brakowało elastyczności. (...) program był tak pomyślany, że wszystkie regiony musiały zrobić to samo. Może bym oceniła [trafność] wyżej, gdybyśmy sami mogli wybierać, dopasowywać, czego zrobić więcej, bo jest większa potrzeba, a czego mniej. (...) mam worek, w którym są działania i mogę nimi te potrzeby, które są w moim regionie, zrealizować (...).</i> Powyższe sprawia, że

	nie powinno się oceniać pracy Partnerów na podstawie liczb – wskaźników, które są dla każdego Partnera takie same, niezależnie od różniących się okoliczności, w których wdraża Program.
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Część działań realizowanych w ramach Korpusu Solidarności, była dla Partnera nowym doświadczeniem. Mowa tu o: • stażach dla koordynatorów • debatach • wyjściu z inicjatywą i akcjami do otoczenia wolontariatu (spotkania z liderami, spotkania branżowe) <i>Mogliśmy sobie pozwolić na to, żeby więcej robić, na przykład pojechać w region i zrobić szkolenie dla koordynatorów, a nie, że tylko do Szczecina, gdzie nie każdy mógł dojechać.</i> • mini granty dla wolontariuszy • konkurs dla koordynatorów • system obsługi wolontariatu
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
	• wzrost rozpoznawalności Stowarzyszenia i większe zainteresowanie jego ofertą ze strony innych organizacji • wzrost rozpoznawalności samego Korpusu Solidarności, co bardzo ułatwia Partnerowi realizację zadań, ponieważ cieszą się one większym zainteresowaniem • poszerzenie oferty Stowarzyszenia wobec stanu sprzed udziału w Korpusie Solidarności • wejście Partnera w otoczenie owocuje dostrzeżeniem wielu nowych i ciekawych organizacji oraz ich akcji • nawiązanie nowych relacji • intensyfikacji działań w szkołach • przykład rezultatu wieloletnich prac: <i>W tym roku wolontariuszka z naszego regionu (...) dostała wyróżnienie na gali w Warszawie. Widać, że dopiero teraz, te działania prowadzone od 2019 roku, procentują.</i>
EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:	W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty były do nich adekwatne. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika; nie licząc bonów edukacyjnych, certyfikacji i staży) dotyczyły poradnictwa dla organizatorów wolontariatu (350 zł/osoba), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (5,47 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM¹⁵

W ocenie Partnera założone cele zostały w zrealizowane w dość dużym stopniu. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to kilku nie osiągnięto w pełni:

- o działania rozwijające dla wolontariuszy – przewidziano 6 działań dla 10 osób, ostatecznie zrealizowano 5 działań, w których uczestniczyły 43 osoby;
- o staże rozwojowe dla koordynatorów – zrealizowano 4 staże z 5 zaplanowanych;
- o działania rozwijające dla koordynatorów – przewidziano udział 40 osób, ostatecznie uczestniczyło 37;
- o działania rozwijające dla liderów i kierowników – przewidziano 3 działania dla 21 osób, ostatecznie zrealizowano 2 działania, w których uczestniczyło 18 osób;
- o bony edukacyjne – przyznano 6 z 7 zaplanowanych bonów;
- o certyfikacja organizacji – przyznano 2 z założonych 3 certyfikatów.

Wiele wskaźników przekroczyło zakładaną wartość, w tym np.:

- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano 2 spotkania dla 30 osób, ostatecznie zrealizowano 3 spotkania, w których uczestniczyło 35 osób;
- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano 2 spotkania dla 30 osób, ostatecznie zrealizowano 4 spotkania, w których uczestniczyło 98 osób;
- o poradnictwo dla wolontariuszy – zamiast zaplanowanych 3 usług poradnictwa dla 3 osób, zrealizowano 4 dla 4 osób;
- o poradnictwo dla koordynatorów – zamiast zaplanowanych 3 usług poradnictwa dla 3 osób, zrealizowano 4 dla 4 osób;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano 3 akcje oraz 30 uczestników, ostatecznie zrealizowano 5 akcji, w których uczestniczyły 43 osoby;
- o projekty lokalnych koalicji – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 36.

CO SIĘ NIE UDAŁO?

Powodem niezrealizowania niektórych działań było małe zainteresowanie odbiorców. Na przykład, w odniesieniu do działań rozwijających dla wolontariuszy, z uwagi na brak chętnych, zorganizowano jedno więcej szkolenie podstawowe oraz dwie więcej akcje społeczne.

Co do bonów edukacyjnych, w bieżącym roku Partner ograniczył możliwość przeznaczenia środków w ramach bonów tylko do działań edukacyjnych (kursy, szkolenia itp.), podczas gdy w ubiegłym roku możliwy był również zakup pomocy naukowych/sprzętu do rozwijania aktywności wolontariackiej. To mogło spowodować zmniejszone zainteresowanie konkursem.

W przypadku staży rozwojowych, problemem jest stale mała dyspozycyjność osób (które to często pełnią funkcję koordynatora w czasie wolnym od regularnej pracy zawodowej), które mogłyby te staże odbyć.

¹⁵ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 37348.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• uzyskanie wymaganej minimalnej frekwencji dla niektórych działań • konieczność trzymania się określonej listy działań do realizacji, wspólnej dla wszystkich Partnerów • niechęć uczestników do rejestracji w SOW
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• mała dyspozycyjność osób (które to często pełnią funkcję koordynatora w czasie wolnym od regularnej pracy zawodowej), które mogłyby odbyć staż • wiek uczestników (uczniów), uniemożliwiający rejestrację w SOW • nieumiejętność obsługi komputera/Internetu (np. przez seniorów)
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	• organizacja działań takich jak staże, w sposób możliwie dostosowany do dyspozycyjności koordynatorów • organizacja dodatkowych spotkań • wsparcie w rejestracji, szkolenia z obsługi SOW

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Partner Regionalny efektywnie współpracował m.in. ze szkołami, bibliotekami czy innymi organizacjami pozarządowymi. Celem współprac było m.in. wzmacnianie organizacji pozarządowych (zarówno w zakresie ogólnym, jak i rozwoju wolontariatu), wpływanie na świadomość społeczności lokalnej, przekazywanie know-how (wsparcie i doradztwo). Umożliwiło to wymianę doświadczeń, zacieśnianie więzi, dotarcie do nowych grup odbiorców, rozwój merytoryczny. Poza tym wpłynęło na poziom motywacji oraz poczucia sprawczości i zadowolenia z podejmowanych działań. Różnorodne wsparcie zapewniło wypełnienie luk i deficytów w organizacji. Współpraca przełożyła się na lepsze funkcjonowanie wolontariuszy - wzmocniło się poczucie wartości wolontariuszy, zwiększyły motywacja i zaangażowanie (np. dzięki otrzymaniu mini grantów).

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z pracownikami Biura Korpusu Solidarności została dobrze oceniona, co uzasadniano otwartością na wspólne poszukiwanie rozwiązań sytuacji problemowych.

Natomiast w przypadku współpracy z NIW-CRSO, jako Instytucją Zarządzającą Programem, Partner wskazał na potrzebę uelastycznienia zasad dotyczących rozliczania działań Partnerów na podstawie liczby zrealizowanych działań oraz uzyskiwanej frekwencji. Podkreślano, że ocena ilościowa może nie uwzględniać czynników i okoliczności, które w znacznym stopniu warunkują sukces wdrażania Korpus Solidarności na danym obszarze. Nie zawsze uwzględnia inne, niezamierzone pozytywne efekty i nie odzwierciedla rzeczywistego zaangażowania Partnera w powierzone mu zadania.

4.5.14. Przypadek 14 – Fundacja OKNO NA WSCHÓD

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Fundacja OKNO NA WSCHÓD
LOKALIZACJA:	województwo: podlaskie powiat: Białystok gmina: Białystok
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	8
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2008
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Fundacja prowadzi działania na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego woj. podlaskiego. Jednym z głównych obszarów działań organizacji jest współpraca z przedstawicielami lokalnych NGO, grupami nieformalnymi oraz budowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz promocja działalności wolontariackiej na rzecz lokalnych społeczności.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	Wsparcie cudzoziemców, wzmacnianie obszarów wiejskich (w tym współpraca z organizacjami pozarządowymi, takimi jak Koła Gospodyń Wiejskich), promocja wolontariatu, sieciowanie, aktywizacja zawodowa.
ZAKRES TERYTORIALNY:	Wojewódzki (woj. podlaskie), a także międzynarodowy (wsparcie uchodźców z Ukrainy)
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Fundacja była nagradzana m.in. przez Marszałka Województwa podlaskiego oraz Wojewodę podlaskiego. Za działania prowadzone na rzecz wolontariatu nagradzani byli koordynatorzy wolontariatu przy Fundacji, zaś za aktywność wolontariacką wolontariusze, w tym w ramach Korpusu Solidarności. Wiele lat działalności zostało docenione przez różnego rodzaju instytucje wskazując Fundację jako „Miejsce przyjazne Wolontariuszom” (nadany przez Korpus Solidarności”) oraz uzyskując certyfikat „Znak Wysokiej Jakości Organizacji” przyznawany przez Federację Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok. Fundacja prowadzi Centrum Wsparcia Cudzoziemców oraz realizuje autorski program wsparcia kół gospodyń wiejskich z obszaru woj. podlaskiego „KGWPodlaskie”.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	miasto Białystok oraz powiaty: białostocki, moniecki, hajnowski i sokółski
CEL DZIAŁAŃ I CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO ICH PODJĘCIA:	ukazanie korzyści i odnalezienie możliwości swojego rozwoju poprzez aktywność jako wolontariusz,

	• zmiana nastawienia koordynatorów zarządzających wolontariatem na postrzeganie koordynacji wolontariatu jako przyjemnej formy zarządzania zespołem wolontariuszy oraz wzmacnianie pozycji koordynatorów wolontariatu poprzez ich szkolenie oraz wsparcie merytoryczne, • wzrost zaangażowania przedstawicieli KGW, przedstawicieli branży kulturalnej oraz sportowej, w pracę z wolontariuszami oraz przygotowanie ich do lokalnego wdrażania wolontariatu, jak również promowania idei Korpusu Solidarności, • wzrost zaangażowania przedstawicieli lokalnych placówek w wolontariat pracowniczy i na rzecz osób w ciężkiej sytuacji życiowej oraz przygotowanie ich do lokalnego wdrażania wolontariatu, jak również promowania idei Korpusu Solidarności, • poszerzania dotychczasowej działalności – nawiązanie współpracy z kolejnymi organizacjami i wolontariuszami. Na terenie Białegostoku brakowało lokalnego centrum, które zajmowałoby się promowaniem wolontariatu, a potencjał cudzoziemców mieszkających w Białymstoku i okolicach nie był wykorzystany. Ponadto, Partner Lokalny był motywowany do podjęcia działań przez Partnera Regionalnego.
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Zakres działań oraz ich najważniejsze założenia zostały z góry określone w regulaminie konkursu. Nie do końca adekwatnym jest rozdzielenie otoczenia i koordynatorów, ponieważ obie te grupy zazębiają się, a działania do nich kierowane są różne, np. gdy koordynatorem wolontariatu jest (lub przygotowuje się do tego) pracownik szkoły, podczas gdy sama szkoła jako podmiot, kwalifikuje się jako „otoczenie” wolontariatu. Wymóg realizacji działań związanych ze szkolnym wolontariatem, podczas gdy organizacja nie prowadzi wielu takich działań – wówczas postuluje się większą swobodę w doborze działań, np. poprzez zmniejszenie liczby jednego rodzaju działań, na rzecz zwiększenia liczby innych (jak w tym wypadku – zmniejszenie liczby działań w szkołach, na rzecz większej liczby szkoleń podstawowych). Tak, aby dostawać te działania do

	specyfiki Partnera oraz lokalnych potrzeb, celem zwiększenia efektywności tych działań.
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Przed przystąpieniem do Korpusu Solidarności Fundacja nie prowadziła poradnictwa. Pewną nowością były również działania z zakresu budowania koalicji wolontariatu. Jedno i drugie wymagało wyjścia poza obszar dotychczasowej działalności. Podobnie było w przypadku szkoleń kierowanych do koordynatorów: <i>Dużym wyzwaniem było to, że my z roli organizacji, która ma wolontariuszy, w miarę usystematyzowany schemat funkcjonowania (...), stajemy się nagle taką organizacją, że to my wychodzimy troszeczkę przed szereg i będziemy zachęcać innych. To nam dużo dało, bo dużo nauczyliśmy się od innych, ale musieliśmy się przełamać, żeby kogoś innego uczyć tego, co my już przeszliśmy.</i> Jak zadeklarował przedstawiciel jednego ze stowarzyszeń współpracujących z Fundacją w ramach Korpusu Solidarności, wspólnie podjęte działania (dotyczące wsparcia uchodźców) były nową sferą dla stowarzyszenia. Podmiot nie podejmował ich wcześniej ze względu na niewystarczające zasoby i konieczność rozwoju kompetencji i poszerzenia wiedzy w tym zakresie.
NAJWIĘKSZE WYZWANIA:	• zbudowanie środowiska lokalnego, w którym Fundacja pełniłaby rolę zaufanego Partnera wspierającego lokalne organizacje, • stosunkowo niski budżet do liczby zaplanowanych działań, z uwagi na co Fundacja musiała posłkować się pomocą pracowników przydzielonych do innych projektów prowadzonych przez Fundację, • wyczerpująca się pula osób (po trzech latach pełnienia roli Partnera), które czują się na siłach szkolić innych w zakresie wolontariatu (wyzwanie na lata kolejne).
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
Wśród efektów zamierzonych można wskazać: • wykorzystanie mediów społecznościowych celem ułatwienia organizacjom dotarcia do wolontariuszy, • utworzenie bazy organizacji, która z jednej strony umożliwia skierowanie wolontariusza do konkretnego podmiotu, a z drugiej, stanowi bazę organizacji świadczących określony formy wsparcia (np. jeśli do Fundacji zgłasza się cudzoziemiec potrzebujących wsparcia żywnościowego, a takowego Fundacja OKNO NA WSCHÓD nie świadczy, to jest w stanie wskazać osobie potrzebującej miejsce, do które może się udać),	

- podniesienie wiedzy na temat wolontariatu wśród osób nim zainteresowanych (bez wsparcia z KS takie szkolenia nie odbyłyby się),
- wzrost kompetencji wśród samych pracowników Fundacji.

Z punktu widzenia jednego z podmiotów współpracujących, udało się osiągnąć efekty w postaci rozwoju wolontariatu oraz wzrostu wiedzy i kompetencji, w tym zakresie aspektów prawnych związanych z wolontariatem.

Niezamierzonym efektem było wzmocnienie motywacji osób, które od wielu lat aktywnie działają na rzecz innych osób, poświęcając im prywatny czas i środki. Stało się tak dzięki organizacji wydarzeń takich jak gale czy konkursy, które były pierwszą formą docenienia pracy tych osób, a która to dotąd pozostawała niezauważona: *To dla wielu osób było pierwszą formą docenienia wolontariuszy, mimo dwudziestu, dwudziestu paru lat zaangażowania w wolontariat. I to było takie dla nas zaskoczenie, i tak pozytywne (...). Osoby, które tyle lat są zaangażowane, wreszcie ktoś ich docenił, zauważył. To daje takiego nowego kopniaka do działania.*

Znalezienie stałej pracy przez cudzoziemców, którzy angażowani byli przez Fundację do udziału w szkoleniach oraz w charakterze wolontariuszy – zdobyte doświadczenie umożliwiło im podjęcie zatrudnienia w innej organizacji.

Z punktu widzenia jednego z podmiotów współpracujących, niezamierzonym efektem było dotarcie do większej liczby darczyńców i wolontariuszy.

Najważniejsze zmiany w samej organizacji związane są ze wzrostem świadomości pracowników organizacji i osób, które z nią współpracują odnośnie tego, czym jest wolontariat, oraz jak ważną rolę pełnią wolontariusze (*Gdyby nie ten Program, to wolontariat nie pełniłby tak istotnej roli w organizacji, a dzięki temu, że jesteśmy tym lokalnym partnerem, to dalej tę ścieżkę naszą budujemy w tym zakresie, nie możemy jej tak sobie odpuścić i skupić się tylko na cudzoziemcach czy tylko na obszarach wiejskich, wolontariat dalej staramy się wzmacniać i identyfikować z nim.*)

Udział w Korpusie Solidarności to również lepsze przygotowanie pracowników do realizacji projektów w ramach innych programów NIW (np. Wsparcie Organizacji Wolontariatu w NGO)

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:	Partnerowi udało się zrealizować wszystkie założenia projektowe, niemniej było to możliwe ze względu na możliwość uniknięcia niektórych kosztów (np. wynajmu sali, rezygnacja z kosztów zwrotu dojazdu dla uczestników), na co wpływ miały wcześniejsze doświadczenia i współpracy (<i>Gdybyśmy mieli takie działania realizować od zera, to faktycznie byłoby to dla nas trudne</i>). Szczególnie kłopotliwe były niewielkie możliwości finansowania ekspertów realizujących szkolenia specjalistyczne, biorąc pod uwagę rosnące koszty (inflacja; projekt został przygotowany i budżetowany w roku 2020). Stawka przewidziana limitem regulaminowym nie odpowiadała aktualnym stawkom rynkowym.
-----------------------------	---

Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły szkoleń podstawowych dla koordynatorów (185 zł/osoba), zaś najmniejsze, debat wolontariackich (1,55 zł/osoba). Wszyscy uczestnicy debaty wzięli udział nieodpłatnie, zaś moderator za 50% proponowanej stawki. Stosunkowo dużą efektywność kosztową pokazały spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności: 8,42 zł/osoba.

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM:¹⁶

Założone cele zostały zrealizowane w dość dużym stopniu, natomiast biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to nie osiągnięto w pełni dwóch:

- o wizyta studyjna – zakładano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 8;
- o działania rozwijające dla koordynatorów – zakładano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 28.

Dziewięć wskaźników przekroczyło zakładaną wartość:

- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (SKS) – zakładano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 57;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano 2 akcje, zrealizowano 3;
- o promocja Korpusu Solidarności skierowana do wolontariuszy – przewidziano 4 informacje w mediach, ostatecznie było ich 12;
- o debaty wolontariackie – zakładano udział 15 osób, ostatecznie uczestniczyło 97;
- o działania rozwijające dla liderów i kierowników
- o szkolenia dla nauczycieli dotyczące organizacji i prowadzenia SKS – zakładano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 21;
- o lokalne spotkania branżowe – zakładano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 13;
- o promocja Korpusu Solidarności skierowana do koordynatorów wolontariatu – przewidziano 4 informacje w mediach, ostatecznie było ich 12;
- o projekty lokalnych koalicji wolontariatu – zakładano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 35.

Jak zadeklarował przedstawiciel jednego ze stowarzyszeń współpracujących z Fundacją w ramach Korpusu Solidarności, celem nawiązania współpracy było:

- o przedstawienie form prawnych wolontariuszom
- o przeprowadzenie szkoleń motywacyjnych,
- o chęć pozyskania wiedzy w zakresie podejmowania, działań na rzecz wolontariatu.

Cele te udało się w pełni zrealizować.

CO SIĘ NIE UDAŁO?

- Nie udało się zbudować centrum, które w założeniu miałoby być łącznikiem pomiędzy organizacjami a wolontariuszami. Pomimo zgłoszenia się kilkunastu organizacji poszukujących wolontariuszy, w dalszym

¹⁶ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28747.

	ciągu nie udaje się zebrać odpowiedniej liczby wolontariuszy, żeby zaspokoić potrzeby. • Nie udało się utworzyć i rozwinąć mediów społecznościowych o określonych zasięgach, co wynika m.in. z niechęci niektórych organizacji do dzielenia się treściami, w tym informacjami nt. działań podejmowanych we współpracy z Partnerem Lokalnym.
--	--

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• konieczność zaangażowania do obsługi Partnerstwa i realizacji zadań własnych zasobów Fundacji • wymóg rejestracji w Systemie Obsługi Wolontariuszy, w tym osób, które przyszły na pierwsze szkolenie i dopiero poznają to zagadnienie, • niewielka liczba chętnych do udziału w konkursach na koordynatora i wolontariusza roku, • brak udziału w szkoleniach osób, które potwierdziły swoje uczestnictwo
-------------------	--

ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• stosunkowo mały budżet, • niechęć do podejmowania zobowiązań w zakresie aktywności wolontariackiej, • niechęć wobec działań formalizujących wolontariat • błędy i awarie SOW • nieumiejętność dokonania rejestracji w SOW, np. wśród seniorów • mało atrakcyjne gratyfikacje wynikające z Karty Wolontariusza • czynnik ludzki
-------------------	--

PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	• wsparcie w rejestracji, szkolenia z obsługi SOW • korzystanie z własnych zasobów, celem uzyskania oszczędności
--------------------------	---

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Przedstawiciele Fundacji liczyli nie stworzenie szerszej siatki współpracy, lecz jak wynika z ich doświadczeń w Partnerstwie dla Wolontariatu, wiele organizacji woli działać samodzielnie i nie chce angażować we wspólne inicjatywy.

Współpraca prowadzona jest m.in. z Centrum Aktywności Społecznej w Białymstoku, Miastem Białystok i Federacją Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok. Współpraca z kołami gospodyń wiejskich owocowała m.in. zmianą statutów, pod kątem realizacji działań wolontariackich i poszerzaniem wiedzy, np. z zakresu ubiegania się o środki finansowe w konkursach ogłaszanych przez samorządy. To również współpraca przy promocji i rozwijaniu portalu kgwpodlaskie.pl.

Jeden z podmiotów uczestniczących w działaniach Partnera, został poproszony o ocenę tej współpracy. Jego zdaniem, działania prowadzone były w sposób profesjonalny i w dobrej atmosferze. Fundacja posiada bogate doświadczenie w pracy z wolontariuszami, co sprzyja zachęcaniu do ich do wspólnej pracy. Kontakt z Fundacją przebiega bez zarzutu.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z NIW-CRSO przebiegała sprawnie, czego zasługą był wskazany opiekun z ramienia NIW, który odznaczał się wysokim poziomem komunikatywności i kompetencji. Bez większych trudności Partner otrzymywał potrzebne informacje i wsparcie. O pomoc zwracano się np. pod koniec roku, gdy zaistniała potrzeba przesunięcia środków finansowych, które Partnerowi udało się zaoszczędzić.

4.5.15. Przypadek 15 – Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych
LOKALIZACJA:	województwo: lubuskie powiat: Zielona Góra gmina: Zielona Góra
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	1
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	1996
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Misją Związku jest efektywne wspieranie oddolnych inicjatyw lokalnych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych poprzez wzajemne wspieranie i reprezentowanie organizacji socjalnych województwa lubuskiego. ZLOP zrzesza 203 stowarzyszenia i fundacje z województwa lubuskiego. Cele działania ZLOP to m.in.: tworzenie płaszczyzny współpracy i integracja działalności organizacji pozarządowych na rzecz zwiększenia ich skuteczności działania dla rozwoju społeczeństwa, pomoc organizacjom pozarządowym w rozwiązywaniu problemów związanych z ich statutową działalnością, podnoszenie rangi organizacji pozarządowych w polityce społecznej, ekonomicznej i kulturalnej państwa. ZLOP realizuje swoje cele m.in. poprzez: doradztwo, wymianę doświadczeń pomiędzy organizacjami, merytoryczne i metodyczne wspieranie ich działalności, w tym organizowanie konferencji, seminariów i szkoleń.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	usługi socjalne, pomoc społeczna; rynek pracy
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo lubuskie
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	„Lubuskie Inicjatywy Młodzieżowe” – projekt, który miał zaktywizować grupy młodzieżowe, samorządy szkolne, studenckie do współpracy z liderami, opiekunami, a także tworzyć warunki sprzyjające kooperacji międzypokoleniowej, a także promować postawy i aktywność obywatelską wśród młodych mieszkańców województwa lubuskiego. Celem projektu było budowanie tożsamości i spójności regionu poprzez inicjowanie, wspieranie i promowanie inicjatyw młodych mieszkańców województwa lubuskiego, wzmacnianie zaufania i więzi między samorządem a młodymi obywatelami (kapitału społecznego), zdolności do współpracy w najbliższym otoczeniu dla osiągnięcia wspólnych celów, czy wzmacniania zbieżnych wartości.

	Konkurs polegał na przyznaniu mikrodotacji, realizowany był na podstawie regrantingu – przekazania dotacji otrzymanej przez organizację pozarządową tzw. operatora projektu innym organizacjom pozarządowym w postaci mikrodotacji. Projekt ZLOP realizował w partnerstwie z Urzędem Marszałkowskim województwa lubuskiego.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo lubuskie
CEL DZIAŁAŃ I CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO ICH PODJĘCIA:	• potrzeba kontynuowania działań w zakresie tworzenia koalicji dla rozwoju wolontariatu w środowisku lokalnym • zwiększenie efektywności działań wolontariackich • rozwój każdego wolontariusza, tak aby odkrywali i rozwijali praktyczne umiejętności, aby mogli stawać się liderami w swojej lokalnej społeczności, aby dzielili się swoim doświadczeniem i umiejętnościami z innymi • wykorzystanie potencjału społecznego przez polepszenie koordynacji wolontariatu • łączyć osoby chętne do działań z potrzebującymi • odpowiednie przygotowywanie kandydatów na wolontariuszy i wspieranie ich w późniejszych działaniach • wsparcie merytoryczne organizatorów wolontariatu • brak regionalnych ośrodków wspierających organizacje pozarządowe • duże zapotrzebowanie w regionie na działalność wspierającą w zakresie organizacji wolontariatu
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Zakres działań oraz ich najważniejsze założenia określone w regulaminie konkursu ocenione zostały jako adekwatne, przy czym zawrócono uwagę na zbędne rozdzielanie grup: otoczenia i koordynatorów, ponieważ obie zazębiają się one, a działania do nich kierowane są różne. W ocenie Partnera, takie rozdzielnie powinno następować w zależności od sytuacji instytucji i innych podmiotów, do których kierowane jest konkretne wsparcie (czyli w zależności od ich indywidualnych potrzeb). Samo zapotrzebowanie na działania objęte Korpusem Solidarności, są w regionie dostrzegalne.
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	O ile zakres działań do przeprowadzenia w ramach Partnerstwa dla Wolontariatu mniej więcej pokrywał się

z dotychczasową działalnością Partnera, o tyle działania te nie były dotąd tak usystematyzowane.

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:

- wzrost świadomości w regionie (w tym wśród samorządów) na temat idei wolontariatu oraz samego ZLOP jako Partnera Korpusu Solidarności, do którego można zgłosić się po wsparcie w zakresie organizacji działań wolontariackich
- popularyzacja i rozwój wolontariatu w szkołach na terenie kilku powiatów
- docenienie wolontariuszy oraz ich pracy, np. poprzez organizację Międzynarodowego Dnia Wolontariatu (uroczyste wręczenie nominacji regionalnej, okolicznościowe statuetki i nagrody rzeczowe zostały wręczone 5 grudnia 2022 roku w trakcie uroczystości z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza w Zaborze, zorganizowanej przez Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych wspólnie z Powiatową Radą Działalności Pożytku Publicznego w Zielonej Górze, Radą Gminy w Zaborze i Wójtem Gminy Zabór)
- powołanie w jednym z samorządów, pełnomocnika burmistrza ds. wolontariatu
- wzrost znaczenia wolontariatu w samym Związku: *Położyliśmy większy nacisk na rozwój wolontariatu (...). Nabral na sile i znaczeniu (...) w naszej działalności.*
- Rozpoczęto prace nad utworzeniem jednostki pełniącej rolę centrum wolontariatu: *Nawiązałem kontakty z Partnerem Regionalnym z Poznania. Podjąłem rozmowy w Urzędzie Marszałkowskim, żeby stworzyć takie Lubuskie Centrum Wolontariatu.*
- zyskanie partnera dla Korpusu Solidarności – placówkę muzealną, z której oferty mogą korzystać bezpłatnie (pierwsza taka placówka na terenie województwa)
- upowszechnienie wolontariatu w każdym powiecie województwa lubuskiego
- nawiązanie dobrej współpracy z mediami (np. Gazeta Lubuska, Radio Zachód)
- nawiązanie współpracy z domami pomocy społecznej w zakresie organizacji i rozwijania wolontariatu w tych placówkach

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty przekroczyły oczekiwania. Podejmowano działania w celu wygospodarowania dodatkowych środków finansowych (np. w ramach jednego procenta dla organizacji) oraz ograniczono zbędne wydatki, np. angażując przedstawicieli władz samorządowych do współorganizowania spotkań. Zaoszczędzone środki pozwoliły np. na zakup nagrody z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika; nie licząc bonów edukacyjnych, certyfikacji i staży) dotyczyły poradnictwo dla wolontariuszy (402,79 zł/osoba), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (32,57 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM:¹⁷

W ocenie Partnera założone cele zostały w zrealizowane w pełni. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to wszystkie osiągnięto w pełni, a część przekroczyła zakładaną wartość, w tym np.:

- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 35;
- o poradnictwo dla koordynatorów – zamiast zaplanowanych 3 osób, zrealizowano poradnictwo dla 10 osób;
- o działania rozwijające dla liderów i kierowników – przewidziano działania dla 21 osób, ostatecznie uczestniczyło 29;
- o poradnictwo dla organizatorów wolontariatu – zamiast zaplanowanych 3 osób, zrealizowano poradnictwo dla 8 osób;
- o szkolenia dla nauczycieli dotyczące organizacji i prowadzenia Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyły 23;
- o projekty lokalnych koalicji – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 30.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• organizacja spotkań z organizatorami wolontariatu w szkołach • problemy z rejestracją w SOW • koordynator działań w Partnerstwie w strukturach Partnera – z jednej strony niska dotacja ogranicza możliwość zatrudnienia koordynatora, natomiast z drugiej, brakuje osób o odpowiednich kwalifikacjach
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• nieumiejętność obsługi komputera/Internetu (np. przez seniorów) • ograniczone środki finansowe
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	• samodzielna realizacja zadań przez Partnera, na zasadzie wolontariatu

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Wśród instytucji, osób i podmiotów, z którymi Partner współpracował na rzecz działań w ramach Korpusu Solidarności, można wskazać: przedstawicieli władz samorządowych (Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski, starości, burmistrzowie, wójtowie), jednostki działające na rzecz seniorów (np. kluby seniora, domy pomocy społecznej). W odniesieniu do domów pomocy społecznej to w trzech przypadkach doszło do utworzenia stowarzyszeń wspierających te placówki.

Podejmowano próby nawiązania współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, natomiast na moment realizacji wywiadu nie udało się podjąć takiej współpracy.

Nawiązano natomiast współpracę z Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Zaborze, która polega na promocji i wsparciu ZOZ realizowanego przez jednostkę projektu o nazwie „Poradnia Pozytywka” (głównym celem projektu jest wzrost dostępu do wielospecjalistycznej, skoordynowanej opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin lub opiekunów, na terenie Miasta Zielona Góra i Powiatu Zielonogórskiego).

Współpraca podejmowana przez Partnera z lokalnymi centrami wolontariatu czy stowarzyszeniami miała na celu m.in. aktywizację społeczności lokalnej, rozszerzenie zasięgu terytorialnego działań,

¹⁷ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28831.

nawiązywanie, poznawanie innych, regionalnych i krajowych organizacji. Dzięki niej wzrosły kompetencje wolontariuszy i koordynatorów, a organizacje miały dostęp do wsparcia merytorycznego.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z pracownikami Biura Korpusu Solidarności została bardzo dobrze oceniona – Partner zawsze mógł liczyć na wsparcie opiekuna. Zauważono, że ze względu na brak koordynatora dedykowanego Partnerstwu w Związku, Partner nie przekazywał IZ tylu informacji na temat organizowanych wydarzeń, ile powinien (*za mało chwaliliśmy się, za mało wysyłaliśmy informacji do Warszawy*).

4.5.16. Przypadek 16 – Fundacja Katolicka Inicjatywa BERIT

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Fundacja Katolicka Inicjatywa Berit
LOKALIZACJA:	województwo: dolnośląskie powiat: wałbrzyski gmina: Głuszycza
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	2
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2008
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Fundacja Katolicka Inicjatywa Berit powstała, aby realizować podstawowe cele statutowe, jakimi są: propagowanie odpowiednich wartości z zakresu kultury, sztuki, wsparcia społecznego oraz szeroko rozumiana pomoc drugiej osobie. Cele Fundacji to: działania na rzecz rozwoju kultury i sztuki wśród dzieci, młodzieży i dorosłych; propagowanie działalności naukowo-dydaktycznej, a w szczególności wychowanie młodzieży w duchu wartości chrześcijańskich oraz humanistycznych ideałów demokracji, wolności, równości i sprawiedliwości społecznej, wyrównywanie szans dla dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	edukacja i wychowanie, ekologia
ZAKRES TERYTORIALNY:	powiat wałbrzyski
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Sudeckie Forum Inicjatyw - wydarzenie organizowane w Głuszycy w celu wymiany poglądów, doświadczeń, działań, a przede wszystkim propozycji współpracy w obszarze wiary, kultury i ekonomii województwa dolnośląskiego. Motywem przewodnim spotkania jest hasło: Wiara - Kultura - Ekonomia. W trakcie pięciu dni trwania Sudeckiego Forum Inicjatyw spotkają się przedstawiciele organizacji pozarządowych, samorządowcy, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, młodzież. Celem wydarzenia jest kreowanie rzeczywistości społeczną w różnych obszarach - religijnym, kulturalnym i ekonomicznym. Uczestnicy tego pięciodniowego wydarzenia mogą uczestniczyć m.in. w panelach dyskusyjnych i wydarzeniach kulturalnych.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	powiaty: świdnicki, dzierżoniowski, wałbrzyski, kłodzki, ząbkowicki
CEL DZIAŁAŃ I CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO ICH PODJĘCIA:	• pokazanie wartości wolontariatu w każdej jego postaci i zachęcanie do działań na rzecz innych

	• rozwój postaw obywatelskich • umożliwienie wolontariuszom systematycznych działań • stworzenie jakościowej oferty dla wolontariuszy i osób chcących zaangażować się w wolontariat, w tym umożliwienie rozwoju osobistego • wzmocnienie działań Fundacji i wyjście z nimi poza Głuszycę • zmiana postrzegania wolontariatu (<i>Chcemy przekonać, że działania wolontariackie, czy też działania na rzecz wolontariatu, nie są tylko i wyłącznie poświęceniem się i daniem z siebie wszystkiego, nie oczekując nic w zamian. To jest też coś, z czym bardzo mocno chciałabym powalczyć, takim stereotypem.</i>) • duże rozproszenie działań wolontariackich w regionie, szczególnie powiązanych z katolicyzmem
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone przez Partnera w ramach Korpusu Solidarności postrzegane są jako nie do końca adekwatne i trafne, ze względu na to, że wskazane są ogólnie, i nie uwzględniają potrzeb lokalnych. Potrzeby te zmieniają się w czasie, a działania można uznać za trafne wtedy, gdy na bieżąco na te potrzeby odpowiadają, a w ich doborze uczestniczą odbiorcy: <i>nie zawsze jesteśmy w stanie przewidzieć wszystkie potrzeby i zareagować na nie, (...) nasze działania można też zrobić w inny sposób. (...) zawsze można coś poprawić. (...) uważam, że nie jesteśmy w stanie jeszcze dotrzeć do wszystkich instytucji, z którymi możemy współpracować. Dlatego uważam, że te działania jeszcze wymagają doprecyzowania z całą grupą, ze środowiskiem.</i>
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Partner dotąd nie promował tak intensywnie swojej działalności. Korpus Solidarności jest połączony niejako z budową wizerunku Partnera i jego rozpoznawalności w środowisku lokalnym. Organizacja wolontariatu została bardziej usystematyzowana, a oferta dla wolontariuszy wzbogacona.
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
	• uzyskanie poczucia bezpieczeństwa i zabezpieczenia finansowego zaplanowanych działań, co przekłada się na większą skalę i regularność tych działań

- większa rozpoznawalność Fundacji, budowa pozycji lokalnego lidera w zakresie organizacji wolontariatu
- wzmocnienie Fundacji jako koordynatora wolontariatu, wzrost kompetencji interpersonalnych, wzrost motywacji
- zwiększenie liczby wolontariuszy współpracujących z Fundacją, większa ciągłość działań wolontariackich, profesjonalizacja tych działań
- wkładane od początku Partnerstwa zaangażowanie Fundacji, obecnie owocuje intensywniejszym kontaktem ze strony współpracujących osób i organizacji – regularnie prowadzone są rozmowy na temat tego, co można zrobić wspólnie w przyszłości, jak rozwiązać dany problem, jak odpowiedzieć na bieżące potrzeby
- zintensyfikowanie współpracy ze szkołami
- nawiązanie kontaktu z nowymi organizacjami
- większa kreatywność i inicjatywa ze strony wolontariuszy
- rozszerzenie oferty dla organizacji i osób zgłaszających chęć współpracy lub potrzebę wsparcia
- wzrost jakości prowadzonych przez Fundację działań
- organizacja pierwszego Forum Organizacji Katolickich (konferencje i panel dyskusyjny, rozdanie nagród w konkursie na najlepszą inicjatywę na rzecz pożytku publicznego)

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty były do nich adekwatne. Realizacja działań w ramach przyjętego budżetu była możliwa dzięki wykorzystaniu zasobów innych instytucji (np. bezpłatne użyczenie sali) oraz zaangażowaniu się ekspertów po niższych niż rynkowe stawkach. Zwrócono uwagę, że aby zmienić postrzeganie wolontariatu, należy inwestować w ten obszar odpowiedniej wysokości środki (aby wolontariat przestał kojarzyć z tym, co darmowe, a jeśli darmowe, to zapewne niskiej jakości i robione „po kosztach”).

Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły działań rozwijających dla koordynatorów (178,13 zł/osoba) oraz działań rozwijających dla liderów i kierowników (142,11 zł/osoba), zaś najmniejsze, lokalnych spotkań branżowych (41,67 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM:¹⁸

W ocenie Partnera założone cele zostały zrealizowane w dość dużym stopniu. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, tylko jednego nie osiągnięto w pełni (spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – zakładano udział 30 osób, a uczestniczyło 29). Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, w tym np.:

- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 26;

¹⁸ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28775.

- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 30;
- o działania rozwijające dla liderów i kierowników – przewidziano działania dla 14 osób, ostatecznie uczestniczyło 19.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• zmieniające się potrzeby odbiorców • wzrost kosztów, w tym stawek eksperckich • zmniejszenie aktywności wolontariackiej w czasie pandemii • ograniczona liczba organizacji, chętnych do podejmowania współpracy • niechęć ze strony dyrekcji niektórych szkół • niechęć do rejestracji w SOW • małe zainteresowanie szkoleniami o określonej tematyce
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• konieczność zaplanowania działań na 3 lata z góry • zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne, np. pandemia • inflacja • mała aktywność społeczna w czasie pandemii • specyfika Partnera – organizacja katolicka, co powoduje postrzeganie jej przez niektórych w określony sposób (<i>Czasami musimy sami budować sobie to środowisko naszych partnerów (...) nie zawsze kościół idzie w parze z polityką samorządów (...). Nie zamykamy się absolutnie na nikogo, ponieważ wolontariat jest dla każdego, niezależnie od wyznania, opcji politycznej i innych kwestii światopoglądowych</i>) • niechęć do przekazywania danych osobowych • wykluczenie cyfrowe
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	• sukcesywne odbudowywanie grupy wolontariuszy po pandemii • szukanie oszczędności np. poprzez korzystanie z zasobów innych instytucji • zmiana tematyki szkoleń

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Funkcja Partnera Lokalnego wymaga budowania środowiska ludzi i organizacji, chcących wspólnie i dobrowolnie angażować się w działania na rzecz innych. Jak już zaznaczono, z uwagi na kojarzenie Fundacji z określonym światopoglądem i wartościami, budowa koalicji bywa trudna, jednak nie niemożliwa. Z uwagi na powyższe, Partnerowi najłatwiej jest nawiązywać współpracę ze środowiskiem organizacji katolickich, co również przynosi określone, pozytywne efekty: *Siostry [organizacja katolicka] prowadzą dom pomocy społecznej, gdzie nasi wolontariusze mogą przyjść i ten czas zagospodarować. Faktycznie są to organizacje, które mają podobne wartości co my, więc jest nam*

łatwiej dotrzeć do takich grup. Ale uważam, że nie są do końca zaopiekowani, a my możemy wnieść w ich działania dużo wartościowych rzeczy. Te wartości to np. zwiększenie świadomości na temat wolontariatu długoterminowego, czy organizowanie wolontariatu wielopokoleniowego (zaangażowano różne grupy wiekowe, oprócz młodych zaangażowali się też dorośli i seniorzy). Jak podkreślił jeden z uczestników badania SSI, współpraca z Fundacją BERIT to dla nich duży przełom, ponieważ wcześniej nie wiedzieli jak podejść do kwestii wolontariatu – jak go organizować, jak wspierać wolontariuszy.

Dobrze układa się współpraca Partnera z organizacjami lokalnymi, fundacjami, stowarzyszeniami czy kołami gospodyń wiejskich. Polega ona m.in. na edukacji, przekazywaniu *know-how*, pomocy w identyfikacji grup odbiorców, do których można dotrzeć poprzez wolontariat. Wśród wspólnych działań można wymienić chociażby piknik charytatywny na terenie parafii, szkolenia dla seniorów z zakresu wolontariatu, aktywizacja seniorów (zapobieganie ich wykluczeniu).

W toku wywiadu wskazano, że Partner Lokalny czuje niedosyt w zakresie współpracy z Partnerem Regionalnym, która w jego ocenie byłaby wartościowa, chociażby ze względu na możliwość podejmowania wspólnych działań promocyjnych na rzecz Korpusu Solidarności, czy docierania do kolejnych organizacji i odbiorców.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona, co uzasadniano dużą elastycznością ze strony Biura KS, wysokimi kompetencjami jego pracowników, rzetelnością i otwartością (*Jestem bardzo pozytywnie zaskoczona jakością tej obsługi ze strony Korpusu Solidarności i opiekunów.*). Ustanie cyklicznych spotkań uznano za stratę (*Te spotkania dużo wnosiły, rozwiązywały nasze wątpliwości, nie trzeba było indywidualnie dopytywać opiekunów*).

Za pomocne Partner uznaje wszelkie spotkania, fora, szkolenia, które dają możliwość wymiany doświadczeń, poglądów, czy też zainspirowania się podczas wizyt studyjnych.

4.5.17. Przypadek 17 – Regionalne Centrum Wolontariatu w Słupsku

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Regionalne Centrum Wolontariatu w Słupsku
LOKALIZACJA:	województwo: pomorskie powiat: Słupsk gmina: Słupsk
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	3
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	1997
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Upowszechnianie wolontariatu i aktywności obywatelskiej na rzecz organizacji, instytucji i osób oraz kompleksowe wspomaganie osób zainteresowanych taką aktywnością.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	upowszechnianie wolontariatu
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo pomorskie
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Miasto Słupsk/Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku wraz z Regionalnym Centrum Wolontariatu w Słupsku realizował projekt „Sprężyna” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Celem projektu była zwiększona liczba trwałych miejsc świadczenia usług społecznych. Ostatecznymi odbiorcami wsparcia są osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny, w tym przede wszystkim: seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi, dzieci i młodzież, opiekunowie osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i ich opiekunowie, kandydaci oraz osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	powiat słupski i okoliczne gminy, miasto Słupsk, powiat chojnicki oraz w ościenne gminy i sołectwa wiejskie w woj. pomorskim
CEL DZIAŁAŃ I CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO ICH PODJĘCIA:	• popularyzowanie idei wolontariatu długoterminowego • inspirowanie kolejnych osób do zaangażowania się w wolontariat, szczególnie w szkołach i mniejszych miejscowościach • promocja długofalowej współpracy z seniorami-wolontariuszami • zintegrowanie lokalnej społeczności

	• popularyzacja wolontariatu i stworzenie przestrzeni pozwalającej obywatelom na aktywne uczestnictwo w życiu publicznym • sieciowanie koordynatorów wolontariatu • wymiana doświadczeń z innymi organizacjami • rozwój osobisty wolontariuszy: <i>Żeby miał satysfakcję z tego, że jest tym wolontariuszem, że robi coś fajnego, że wolontariat daje mu możliwość rozwijania siebie, zdobywania jakichś nowych umiejętności, a jednocześnie, przede wszystkim właściwie, to robi coś dla dobra wspólnego. Czy to jest dla grupy rówieśniczej, czy to dla otoczenia swojego najbliższego, czy dla środowiska.</i>
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2022-2024
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone przez Partnera w ramach Korpusu Solidarności postrzegane są jako nie do końca adekwatne i trafne, ze względu na to, że rodzaj i liczba założonych działań, w praktyce nie odpowiadała potrzebom ich odbiorców. Niektórych działań było za mało (nie pozwoliły na wyczerpanie tematu, uczestnicy i sam Partner czuli niedosyt), inne natomiast nie sprawdziły się na poziomie lokalnym (nie cieszyły się zainteresowaniem). W ocenie Partnera bardziej skuteczne są działania mniej rozproszone, nienastawione na zaangażowanie określonej liczby osób w różnorodne działania, a raczej praca z wybraną grupą: <i>Przygotowujemy grupę wolontariuszy i mamy spotkanie promujące, mamy szkolenie wstępne, mamy szkolenie rozwijające i potem taki sam ciąg z koordynatorem. Zaczęliśmy to robić od drugiego roku i efektywność tego była zdecydowanie większa niż jeden tu, jeden tu, jeden tu.</i>
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Działania w ramach Korpusu, skierowane do seniorów, nieco różniły się od tych, które dotąd podejmował Partner. Mianowicie, do tej pory seniorzy byli raczej odbiorcami działań, natomiast działania programowe nakierowane były na wzrost aktywności tej grupy. Partner nie prowadził wcześniej certyfikacji, nie angażował w swoje działania innych koordynatorów czy organizatorów wolontariatu. Nowością była także organizacja staży.

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:

- wymiana doświadczeń z innymi organizacjami
- pobudzenie określonych grup wolontariuszy – seniorów, kół gospodyń wiejskich, i zmiana sposobu postrzegania wolontariatu przez te grupy (już nie wyłącznie jako świadczenie usług o charakterze opiekuńczym, pomocowym, ale wolontariat również jako forma zagospodarowania czasu wolnego, dzielenia się z innymi swoją pasją i zainteresowaniami)
- powstanie Rady Seniorów
- wymiana wolontariuszy pomiędzy instytucjami – organizatorami wolontariatu
- intensyfikacja działań na obszarach wiejskich (*W tych małych miejscowości, po pierwsze jest mało ofert pracy, mieszkańcy nie mają takich możliwości konsumowania pracy w innych organizacjach. Nie mogą zdobywać takiego doświadczenia jak w mieście, bo ich ogranicza odległość i brak organizacji, które chciałyby współpracować z wolontariuszami. W ramach Korpusu zdecydowaliśmy, że będziemy wspierać ten wolontariat wiejski, żeby pokazać im, że oni są wolontariuszami, czasami nie wiedzą o tym.*)
- zwiększenie liczby lokalnych, oddolnych inicjatyw, szczególnie na obszarach wiejskich, w tym tworzenie się niewielkich grup wśród społeczności zainteresowanych wolontariatem i chcących poszerzać wiedzę w tym temacie
- zwiększenie motywacji samego Partnera do rozwijania i popularyzacji lokalnego wolontariatu, przekazywania wiedzy

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty przekroczyły oczekiwania. Sporadycznie zdarzało się, że Partner dokładał środków finansowych z własnych zasobów. W innych przypadkach włączał w organizację np. akcji, lokalne podmioty, w tym samorząd, Policję czy Straż Pożarną. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły działań rozwijających dla liderów i kierowników (560,83 zł/osoba) oraz poradnictwa dla wolontariuszy (468,06 zł/osoba), zaś najmniejsze, projektów lokalnych koalicji (22,55 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM:¹⁹

W ocenie Partnera założone cele zostały zrealizowane w pełni. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, tylko jednego nie osiągnięto w pełni (działania rozwijające dla koordynatorów – zakładano udział 30 osób, a uczestniczyło 25). Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, w tym np.:

- szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyły 62;
- akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyły 52;
- debaty wolontariackie – przewidziano udział 15 osób, ostatecznie uczestniczyły 34;

¹⁹ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 47615-2.

- o projekty lokalnych koalicji wolontariatu – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 107.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• za małą ilość materiałów promocyjnych, którymi są zainteresowani uczestnicy • niechęć do rejestracji w SOW • uzyskanie odpowiedniej frekwencji podczas niektórych działań szkoleniowych/informacyjnych
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• mały budżet • brak zachęt do rejestracji w SOW • organizacja na terenie Słupska podobnych, konkurencyjnych działań kierowanych np. do nauczycieli, w tym samym czasie
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	• włączanie w działania Partnera lokalnych organizacji • poszukiwanie dodatkowych środków na zakup materiałów promocyjnych (np. koszulek), w tym przesuwanie środków w ramach Partnerstwa

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Partner Lokalny podejmował współpracę ze szkołami, lokalnymi organizacjami, takimi jak koła gospodyń wiejskich, świetlice środowiskowe.

Współpraca ze szkołami przynosiła efekty w postaci rozwój wolontariatu lokalnego i większego zaangażowania wolontariuszy, a także zwiększenia ich samoświadomości. Uczestniczyli w szkoleniach, organizowali akcje, takie jak np. czytanie książek dzieciom – pacjentom lokalnego oddziału pediatrii, gry uliczne, ubiegali się o mini granty. Co roku określone są priorytety, wobec których planuje się adekwatne działania.

Warto wspomnieć o Stowarzyszeniu Pasjonatów Sportów Elektronicznych – jest to organizacja stworzona z wcześniej istniejącej grupy nieformalnej, która współpracowała z Partnerem Lokalnym w zakresie wsparcia działań wolontariackich. Z uwagi na chęć poszerzenia wiedzy i zdobywania doświadczenia, grupa zaangażowała się w takie działania jak: spotkania promocyjne KS dla wolontariuszy, szkolenia podstawowe dla wolontariuszy, działania rozwijające i poradnictwo dla wolontariuszy, spotkania branżowe i rozwijające dla organizatorów, lokalne spotkania dla wolontariatu oraz organizacja koalicji. Efektem jest rozwój w zakresie organizacji wolontariatu, wzrost rozpoznawalności w lokalnym środowisku, uzyskanie dużego doświadczenia i wiedzy w zakresie wolontariatu, co w dalszej kolejności przełoży się na znaczny rozwój organizacji. Współpraca z RCW oceniana jest jako sprawna i elastyczna.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniana, co uzasadniano bezproblemowym kontaktem z opiekunem oraz elastycznym podejściem do przesunięć w budżecie.

4.5.18. Przypadek 18 – Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych ERAZMUS

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych ERAZMUS
LOKALIZACJA:	województwo: małopolskie powiat: Nowy Sącz gmina: Nowy Sącz
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	0
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	1998
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Najważniejszymi celami statutowymi są działania na rzecz lokalnej społeczności. Z uwagi na szerokie spektrum działania ERAZMUS, koncertował się głównie na projektach i kampaniach edukacyjnych. Organizował również wydarzenia kulturalne oraz zawody sportowe. Głównym założeniem od początku jego istnienia była działalność związana ze wspieraniem dzieci i młodzieży, ich twórczym rozwojem oraz wzmocnieniem cech kreatywności i przedsiębiorczości.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	Projekty o charakterze społecznym, skierowane do społeczności lokalnej, przy skoncentrowaniu na młodzieży. W dużej mierze są to projekty edukacyjne z dziedziny ekologii, sztuki, kultury.
ZAKRES TERYTORIALNY:	Sądeckizna (kraina historyczna w południowej Małopolsce obejmująca Kotlinę Sądecką, część Pogórza Karpackiego i Beskid Sądecki)
PRZYKŁADY NAJWAŻNIEJSZYCH DZIAŁAŃ:	Projekt pt. „Ekologia od kuchni”, współfinansowany ze środków Województwa Małopolskiego. Stowarzyszenie zrealizowało dotąd trzy edycje projektu. Inicjatywa cieszy się dużym zainteresowaniem, a jej ideą jest przybliżenie tematyki ekologii w kontekście odżywiania.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	Miasto Nowy Sącz oraz powiaty: nowosądecki, gorlicki, limanowski, nowotarski
CEL DZIAŁAŃ I CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO ICH PODJĘCIA:	• profesjonalizacja działań skierowanych do organizatorów wolontariatu, koordynatorów oraz podmiotów korzystających z usług wolontariuszy • promocja osób i firm zaangażowanych społecznie • unaocznienie korzyści dla wolontariuszy, koordynatorów oraz organizatorów wolontariatu • pokazanie różnych oblicz wolontariatu, w tym nieoczywistych (np. dobrowolne angażowanie się rodziców uczniów w wydarzenia szkolne), zmiana

	stereotypowego podejścia do wolontariatu i samych wolontariuszy • chęć poczucia sprawczości i podmiotowości w zakresie rozwoju wolontariatu
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone przez Partnera w ramach Korpusu Solidarności postrzegane są jako nie do końca adekwatne i trafne z punktu widzenia ich odbiorców. Podział odbiorców na określone grupy (w praktyce często pokrywające się) i przypisanie im z góry pewnych rodzajów działań, bywał dla nich niezrozumiały. Druga istotna kwestia dotyczy postrzegania przez organizatorów – firm, instytucji – wolontariatu. Z doświadczenia Partnera wynika, że aby sprawnie przeprowadzić np. część szkoleniową, należy rozpocząć od podstaw, tj. budowania świadomości nt. działań wolontariackich, ich znaczenia dla instytucji, które obecnie nie widzą w ogóle możliwości wykorzystania pracy wolontariuszy w realizacji swoich działań, a nawet kojarzy im się to z problemem (obecne osoby na terenie instytucji, którym trzeba wszystko od początku wyjaśnić i dać jakieś zajęcie). Zwrócono uwagę, że takie budowanie świadomości i pokazywanie różnych oblicz wolontariatu to długofalowy proces, a instytucje, chcące organizować w swoich strukturach wolontariat, muszą być do tego przygotowane nie tylko merytorycznie, ale też finansowo: <i>Ktoś profesjonalnie musi tym wolontariatem zarządzać, nie może być tak, że w tej chwili się tym zajmę, ale za pół roku już nie dam rady, bo obowiązki w innej firmie mnie obciążą (...). Niezbędna jest stabilizacja finansowa dla podmiotu prowadzącego wolontariat (...). Musi być też argument, który da paliwo wolontariuszom. Oni mogą robić coś bezpłatnie, ale muszą widzieć efekty tego, a żeby widzieli efekty, potrzebne są tego pieniądze.</i>
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	W ocenie Partnera sama idea kompleksowego ogólnopolskiego programu wspierającego wolontariat jest swego rodzaju innowacją. Organizacje, którym zależy na promowaniu i pokazywaniu wolontariatu wolnego od stereotypów, chcą być jego częścią, poczuć sprawczość i podmiotowość.

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:

- nawiązanie partnerstw m.in. z centrami i domami kultury, instytucjami kultury (muzeum, biblioteki), które otwierają możliwość działań, w którym mogliby realizować się wolontariusze
- wymiana doświadczeń, nawiązywanie nowych kontaktów
- zwiększenie skali działań
- usystematyzowanie współpracy z obecnymi wolontariuszami Stowarzyszenia, diagnoza dalszych potrzeb w tym zakresie (*To nie jest tylko i wyłącznie w ramach tego naszego programu. Ten program uświadomił, że my tych wolontariuszy mieliśmy, mamy i będziemy mieli. To już jest właśnie ta trwała zmiana.*)

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty były do nich adekwatne. Wyrażono przekonanie, że większy budżet pozwoliłby na osiągnięcie jeszcze lepszych efektów, np. poprzez położenie większego nacisku na realne działania wolontariuszy (umożliwienie im realizacji konkretnych, zaplanowanych działań, w oparciu o współpracę z koordynatorem i organizatorem oraz o ustalony budżet): *Oni wtedy rozwijają się w przyspieszonym trybie. Jeżeli mamy poświęcić im naście godzin na to, aby ich przeszkolić, a w ślad za tym niewiele idzie, no to się wszystko wysypuje.*

Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły szkoleń podstawowych dla koordynatorów (214 zł/osoba), zaś najmniejsze, akcji społecznych z udziałem wolontariuszy, promujących KS (18,97 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM:²⁰

W ocenie Partnera założone cele zostały zrealizowane w pełni. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, tylko jednego nie osiągnięto w pełni (projekty lokalnych koalicji wolontariatu – zakładano udział 20 osób, a uczestniczyło 17). Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, w tym np.:

- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano 2 spotkania dla 30 osób, ostatecznie w 5 spotkaniach uczestniczyło 76 osób;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano 2 akcje dla 20 osób, ostatecznie w 4 akcjach uczestniczyło 47 osób;
- o poradnictwo dla wolontariuszy – przewidziano 3 doradztwa, ostatecznie skorzystały z nich 24 osoby;
- o działania rozwijające dla koordynatorów – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyły 44;
- o poradnictwo dla koordynatorów – przewidziano 3 doradztwa, ostatecznie skorzystało z nich 13 osób;

²⁰ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28896.

- o poradnictwo dla organizatorów wolontariatu – przewidziano udział 3 osób, ostatecznie skorzystało 25.

CO SIĘ NIE UDAŁO?

Choć w ocenie Partnera założone cele zostały zrealizowane w pełni, to Stowarzyszenie liczyło na to, że uda się utworzyć siatkę wolontariuszy, którzy będą działać w sposób regularny i systematyczny: *liczyłem na to, że rzeczywiście uda się stworzyć coś na kształt centrum wolontariatu (...), które będzie opierało się nie na tym, że ktoś przyjdzie, podpisze się na liście obecności i będziemy mieć 1500 wolontariuszy, którzy tak naprawdę nie działają, bo raz na jakiś czas pojawiają się na jakiejś akcji, tylko że to będzie grupa dwudziestu, trzydziestu takich stałych partnerów, w sensie osób fizycznych, które są zaangażowane i cieszą się, że mają kolejną rzecz do zrobienia, ale robią to rzeczywiście regularnie, sukcesywnie.*

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:

- niechęć części organizacji pozarządowych do podejmowania wspólnych działań i inicjatyw
- stereotypowe postrzeganie wolontariatu oraz wolontariuszy
- brak zapotrzebowania wśród odbiorców na część działań objętych Korpusem Solidarności
- niechęć do formalizowania działań

ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:

- konkurowanie organizacji pozarządowych o środki finansowe (z różnych źródeł), co wynika z dużych potrzeb i specyfiki NGO (czyli działalności non-profit)
- propozycje programu dotyczące szkolenia wolontariuszy nie odpowiadają ich potrzebom oraz potrzebom organizacji
- osoby i organizacje wolą spotykać się i dyskutować w sposób nieformalny – bez list obecności i fotografowania

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Współprace, które udało się podjąć Partnerowi na ogół przebiegały sprawnie. Napotykaną barierą był, wspominany już, brak świadomości nt. działań wolontariackich i ich znaczenia dla instytucji. Wolontariusze to dla nich obce osoby, które trzeba wpuścić do instytucji, ewentualnie przeszkolić, a to dodatkowa, niechciana praca. Korzyści, które płyną z organizacji wolontariatu, nie są wciąż wystarczająco widoczne.

Stowarzyszenie podjęło działania wraz z jednym ze szkolnych kół wolontariatu, których ogólnym celem były rozwój wolontariatu. Działania te koncentrowały się na: realizacji wolontariatu edukacyjnego (zwiększenie jakości działań), animacji zabaw dziecięcych, utworzeniu klubu gier planszowych, zorganizowania cyklu spotkań gier planszowych koordynowanych przez wolontariuszy, prowadzenia szkoleń z zakresu przedsiębiorczości, wsparcia domu pomocy społecznej (wizyty, organizacja słodkiego

poczęstunku, wręczanie życzeń). Wspomniany klub gier planszowych wiązał się z nawiązaniem współpracy z wydawnictwami gier i wejściem w program z biblioteką pedagogiczną i pozyskaniem gier. Działania te oddziałują pozytywnie na aktywizację młodych osób, na ich rozwój i formy spędzania czasu wolnego. Organizowane wydarzenia cieszą się dużym zainteresowaniem. Współpraca z Partnerem wpłynęła na podwyższenie jakości pracy koła, zwiększenie możliwości i skali realizowanych działań wolontariackich, różnorodność form, zwiększenie zakresu tematycznego.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona, aczkolwiek sporym obciążeniem dla Partnera była konieczność każdorazowych ustaleń w zakresie przesunięć w budżecie (uzyskanie formalnej, pisemnej zgody). Takie sytuacje zdają się być nieuniknione w projektach wieloletnich, natomiast zdaniem Stowarzyszenia warto byłoby rozważyć uproszczenie lub uelastycznienie procedury przesuwania środków.

4.5.19. Przypadek 19 – Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS
LOKALIZACJA:	Województwo: śląskie Powiat: Rybnik Gmina: Rybnik
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	11
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2002
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych jest organizacją pozarządową, która przygotowuje i realizuje projekty z zakresu innowacji społecznych. Kieruje inkubatorami, w których stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie socjalne i aktywni obywatele uczą się działać. Ponadto, realizuje konkursy grantowe i finansowo wspiera najciekawsze inicjatywy w regionie. Organizacja działa na rzecz różnych grup społecznych - pracuje z lokalnymi liderami i grupami defaworyzowanymi, dziećmi, młodzieżą i seniorami. Zespół CRIS tworzą specjaliści – praktycy posiadający doświadczenie w pozyskiwaniu środków unijnych, tworzeniu dokumentów strategicznych dla samorządów, realizowaniu badań i projektów społecznych o wielomilionowych budżetach.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	rozwój lokalny, rynek pracy
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo śląskie, przede wszystkim subregion zachodni województwa; CRIS realizuje też projekty w partnerstwie z organizacjami z całej Polski oraz międzynarodowe
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	W roku 2020 działający przy CRIS Ośrodek Działaj Lokalnie po raz kolejny wsparł inicjatywy grantami w wysokości do 6 000 zł. Konkurs grantowy przeznaczony był dla grup nieformalnych i organizacji pozarządowych oraz instytucji z powiatów raciborskiego i wodzisławskiego oraz gmin Gaszowice, Jejkowice, Łyski, Świerklany. Program „Działaj Lokalnie” powstał w 2000 roku i jest przedsięwzięciem Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności (PAFW). Od początku realizuje go Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce (ARFP). Ośrodki Działaj Lokalnie – którym jest również CRIS – to organizacje, które prowadzą lokalne konkursy grantowe. Za ich pośrednictwem rozdzielają środki przekazane przez PAFW oraz pozyskane od samorządów, przedsiębiorców i osób prywatnych. Zajmują się także

	działalnością szkoleniową, doradztwem i wspierają wolontariat. Ośrodek Działaj Lokalnie działający przy CRIS jest jednym z najstarszych w Polsce – trzecim powstałym w historii Programu. Od sierpnia 2018 roku do końca roku 2023, CRIS pełni rolę Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej Obszaru Rybnickiego. Projekt jest dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Działanie 9.3. Rozwój ekonomii społecznej w regionie, Poddziałanie 9.3.1. Wsparcie sektora ekonomii społecznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020).
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	Subregion Zachodni Województwa Śląskiego, są to powiaty: rybnicki, wodzisławski, raciborski oraz miasta na prawach powiatu Rybnik, Jastrzębie Zdrój i Żory
CEL DZIAŁAŃ I CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO ICH PODJĘCIA:	• zwiększenie liczby organizacji/instytucji podejmujących wolontariat • budowanie pozytywnego wizerunku wolontariuszy i wolontariatu w subregionie • sieciowanie organizacji współpracujących z wolontariuszami • budowa rozpoznawalności CRIS jako centrum wolontariatu, rozwój i umocnienie jednostki • możliwość udziału w kompleksowym programie wspierającym rozwój wolontariatu, wpisującym się w dotychczasową działalność CRIS
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2020 i edycja 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone przez Partnera w ramach Korpusu Solidarności postrzegane są jako nie do końca adekwatne i trafne, ze względu na to, że rodzaj i liczba założonych działań, w praktyce nie odpowiadała potrzebom ich odbiorców. Konieczność przeprowadzenia co roku tych samych działań, dla takiej samej liczby osób, bywa trudna. Jako przykład podano szkolenia dla koordynatorów wolontariatu: <i>Nie wszystkie działania (...) były dostosowane do potrzeb lokalnych (...), np. szkolenia dla koordynatorów (...). Nie jestem w stanie co roku 10 nowych koordynatorów do przeszkolenia wyłapać, bo</i>

	<i>tych osób nie przebywa w takim tempie. Kolejny rok z rzędu mamy (...) problem z frekwencją.</i>
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Przed przystąpienie do Korpusu Solidarności Partner podejmował różne działania z zakresu wolontariatu, natomiast nowością w Programie były: wizyty studyjne w obszarze wolontariatu, mini granty dla wolontariuszy, tworzenie koalicji wolontariatu.
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
	• zwiększenie liczby wolontariuszy współpracujących z Partnerem oraz widoczny wzrost zainteresowania wśród potencjalnych wolontariuszy • powstanie lokalnych centrów wolontariatu (np. w Rydułtowach) • budowanie marki Centrum jako profesjonalnego organizatora wolontariatu w subregionie • coraz większe zainteresowanie ofertą Partnera • rozwój współpracy pomiędzy Partnerem a nowymi podmiotami, w tym współpracy wykraczającej poza wolontariat (<i>Udało nam się współpracę ponawiać w różnych miejscach, z różnymi organizacjami i instytucjami. I to nie była jednorazowa współpraca przy okazji jakiegoś działania, tylko ta współpraca faktycznie jest. I trwa nadal i to naprawdę przynosi bardzo fajne efekty. Już nie tylko i wyłącznie w obszarze Korpusu, w obszarze wolontariatu, tylko ta współpraca zaczyna działać w innych obszarach z daną instytucją czy z organizacją.</i>) • dotarcie do większej liczby odbiorców • organizacja wydarzeń promujących wolontariat w subregionie np. Gala Wolontariatu (w roku 2023 pierwszy raz odbyła się poza Rybnikiem) • wzrost kompetencji pracowników Partnera w zakresie organizacji i koordynacji wolontariatu (dzięki szkoleniom trenerskim w ramach Korpusu Solidarności) • wzrost znaczenia wolontariatu w działalności Partnera
EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:	W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty przekroczyły oczekiwania. Zaznaczono, że biorąc pod uwagę liczbę działań do zrealizowania, szczególnie w obliczu inflacji, założony wcześniej budżet jest dalece niewystarczający. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły poradnictwa: zarówno dla wolontariuszy, koordynatorów, jak i organizatorów wolontariatu (po 239,95 zł/osoba) oraz szkoleń podstawowych dla koordynatorów (222,04 zł/osoba), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (6,07 zł/osoba).
REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM:²¹	
	W ocenie Partnera założone cele zostały w dużym stopniu zrealizowane. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników to trzech nie osiągnięto w pełni:

²¹ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28881.

- o działania rozwijające dla wolontariuszy – zakładano udział 40 osób, a uczestniczyło 37;
- o szkolenia podstawowe dla koordynatorów – zakładano udział 10 osób, a uczestniczyło 8;
- o działania rozwijające dla koordynatorów – zakładano udział 30 osób, a uczestniczyło 27.

Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, w tym np.:

- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 49;
- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – zaplanowano 2 spotkania dla 30 osób, ostatecznie w 5 spotkaniach wzięło udział 79 osób;
- o debaty wolontariackie – przewidziano udział 15 osób, ostatecznie uczestniczyły 63;
- o projekty lokalnych koalicji wolontariatu – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 120.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• konieczność rejestracji uczestników w SOW • uzyskanie odpowiedniej liczby uczestników na szkoleniach dla koordynatorów • ograniczone możliwości przeprowadzenia działań bardziej trafnych z punktu widzenia potrzeb lokalnych • konieczność przeniesienia części działań do przestrzeni wirtualnej
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• liczne początkowe awarie i błędy w SOW • niepełnoletność uczestników • mała dyspozycyjność koordynatorów • konieczność realizacji z góry określonej liczby szkoleń i uzyskania określonej liczby uczestników • brak budżetu na zadania dodatkowe • pandemia
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	• wsparcie w rejestracji, szkolenia z obsługi SOW • zmiana terminów szkoleń, zmiana tematyki tak, aby była bardziej atrakcyjna

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Współprace, które Partner podejmuje z lokalnymi instytucjami przynoszą konkretne efekty. Można wymienić chociażby:

- współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rybniku – wspólnie zorganizowano pierwszą w Rybniku Giełdę Wolontariatu, szkolenia dla różnych grup wolontariackich, które były powiązane albo z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, albo z jednostkami, z którymi OPS współpracował; dzięki tym działaniom udało się m.in. pozyskać nowych wolontariuszy, a współpraca ma charakter ciągły;
- współpraca z Centrum Aktywności Społecznej w Wodzisławiu Śląskim – Centrum jest podmiotem bardzo młodym, więc możliwość współpracy z Partnerem Lokalnym została bardzo chętnie przyjęta; przeprowadzono szkolenia i zorganizowano pierwszą Giełdę Wolontariatu; udało się otworzyć nowe koła wolontariackie w szkołach, a rozpoznawalność Centrum wzrosła.

W ramach działań Korpusu Solidarności Partner zawiązał koalicję wolontariatu z przedstawicielami miejskich instytucji: Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miasta, Centrum Kultury, Ośrodka Sportu i Rekreacji, ale też i organizacji pozarządowych i grup nieformalnych.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona: *Nasza opiekunka (...) jest bardzo otwartą osobą i reaguje na wszystkie nasze potrzeby, maile, telefony. Myślę to też dzięki temu, że mieliśmy okazję poznać się osobiście, bo były spotkania zapoznawcze w Warszawie dla lokalnych partnerów (...). Na pewno jakoś łatwiej później nawiązać współpracę z osobą, którą się wcześniej poznało osobiście.*

Kontakty NIW najczęściej dotyczyły zagadnień formalnych – ponoszenia lub przenoszenia kosztów, podpisywania umów.

4.5.20. Przypadek 20 – Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych
LOKALIZACJA:	województwo: opolskie powiat: Opole gmina: Opole
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	3
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2006
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	OCWIP prowadzi działania mające na celu wspieranie i rozwój trzeciego sektora oraz działań w zakresie aktywności obywatelskiej. Głównym celem jest inicjowanie, prowadzenie i wspieranie działań edukacyjnych w zakresie rozwoju, promocji i wzmacniania idei społeczeństwa obywatelskiego. Celami szczegółowymi są m.in: • wspieranie technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo innych podmiotów, w tym w szczególności organizacji pozarządowych, inicjatyw obywatelskich, ekonomii społecznej • wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych oraz demokracji, tworzenie, rozwijanie i propagowanie standardów działań obywatelskich • promocja i organizacja wolontariatu • działalność charytatywna • działalność badawcza w obszarze trzeciego sektora Misją OCWIP jest wspieranie, poprzez aktywizację, edukację i współpracę społeczności, rozumianych jako grupy zorganizowane, organizacje pozarządowe i aktywne osoby indywidualne, które chcą oddziaływać na środowisko, aby twórczo rozwiązywało swoje problemy.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	edukacja i wychowanie; rozwój lokalny
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo opolski, również wymiar ponadregionalny
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Projekt pt. „Opolski łańcuch kultury” – adresatami są mieszkańcy i mieszkanki województwa opolskiego, w tym osoby przybyłe na teren województwa z Ukrainy w wyniku konfliktu zbrojnego, wolontariusze opolskich instytucji kultury lub też osoby chcące podjąć wolontariat w tych instytucjach, pracownicy opolskich instytucji kultury oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury i wolontariatu.

	Celem projektu jest zwiększenie współpracy instytucji kultury i organizacji pozarządowych z terenu województwa opolskiego. W ramach tego zadania zostanie zaprojektowana i wydrukowana Kulturalna mapa Opola, na której będą zaznaczone działające w stolicy województwa opolskiego instytucje kultury – podmioty, które działają w Opolskiej Koalicji Instytucji Kultury. Projekt „I Opolskie Forum NGO” - grupę docelową stanowią organizacje pozarządowe zarejestrowane na terenie Miasta Opola, wolontariusze, wolontariuszki, przedstawiciele i przedstawicielki JST i wszystkie osoby zainteresowane działalnością w trzecim sektorze Celem projektu jest zwiększenie integracji środowiska opolskich organizacji pozarządowych oraz podniesienie ich wiedzy z zakresu działań organizacji pozarządowych.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo opolskie
CEL DZIAŁAŃ I CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO ICH PODJĘCIA:	• profesjonalizacja i rozwój wolontariatu w opolskich organizacjach • sieciowanie organizacji, inspirowanie się i podejmowanie wspólnych działań • zwiększenie pozytywnego wizerunku wolontariatu, promocja wolontariatu systematycznego • zwiększenie liczby wolontariuszy i wzmocnienie instytucji przyjmujących wolontariuszy, poprzez działania edukacyjne • koordynacja ww. działań tak, aby były synergiczne • zgodność założeń Programu z dotychczasową działalnością Centrum
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2019-2020 oraz 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone przez Partnera w ramach Korpusu Solidarności postrzegane są jako dość adekwatne i trafne, ponieważ stanowią odpowiedź na problemy i potrzeby diagnozowane w obszarze wolontariatu. Niemniej, zwrócono uwagę na kilka elementów, które nie do końca się sprawdziły. Mowa tu przede wszystkim o konieczności rejestracji uczestników w SOW, dla których z jednej strony idea formalizowania wolontariatu nie była zrozumiała, z drugiej zaś, często przeszkodę stanowił wiek: <i>Pracujemy ze środowiskami senioralnymi</i>,

	<i>jeździmy i animujemy wolontariat na wsi, który (...) w głowach tych ludzi to jest po prostu nadal czyn społeczny. Chcemy zrobić im jakieś działania rozwojowe, żeby ich zachęcić do wielu rzeczy, więc oni muszą się załogować do SOW. To są ludzie, którzy się nie załogują. (...) oni nie czują takiej potrzeby (...), nie będą się logować tylko po to, żeby z czegoś skorzystać. Finał jest taki, że ci ludzie nie będą w Korpusie, nie skorzystają z wielu rzeczy. My finalnie robimy z nimi wolontariacko różne inne działania, które spokojnie wpisałyby się w to, co robimy w ramach Korpusu, a nie możemy tego zrobić.</i> W Programie brakuje elastyczności, która umożliwiłaby zaimplementowanie działań Korpusu w konkretnym środowisku, z uwzględnieniem jego specyfiki. Właściwszym byłoby zadziałanie w odwrócony sposób – wypromowanie wolontariatu w danej grupie, zaangażowanie jej w działania poprzez zastosowanie odpowiednio dobranych narzędzi, pobudzenie aktywności, a następnie dopiero zarejestrowanie chętnych, gotowych osób w SOW.
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	W ocenie Partnera sama idea kompleksowego ogólnopolskiego rządowego programu wspierającego wolontariat jest swego rodzaju innowacją. Natomiast konkretnymi, nowymi (i atrakcyjnymi) narzędziami są mini granty i bony edukacyjne dla wolontariuszy.
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
• profesjonalizacja wolontariatu zarówno wśród instytucji, jak i organizacji pozarządowych • nawiązanie współpracy z nowymi podmiotami, podjęcie nowych inicjatyw, które bez udziału w Korpusie najprawdopodobniej nie zadziałyby się • zwiększenie wiedzy z zakresu wolontariatu wśród potencjalnych wolontariuszy • powstanie SOW jako bazy, w której osoba zainteresowana wolontariatem może sprawdzić, do jakiej organizacji się udać • realizacja Opolskiej Koalicji Instytucji Kultury, która wynika z działań Korpusu Solidarności, związanych z projektami lokalnych koalicji wolontariatu • podpisanie porozumień na rzecz organizacji wolontariatu pro zwierzęcego (<i>To jest coś, co będzie miało miejsce po raz pierwszy w województwie – kilka organizacji, które zajmują się wolontariatem pro zwierzęcym, usiądzie i będzie rozmawiała o swoich problemach, trudnościach i będziemy wypracowywać plan rozwoju.</i>) • unaocznienie instytucjom i organizacjom potrzeb związanych z profesjonalizacją wolontariatu • wzrost kompetencji i doświadczenia pracowników Centrum • uwzględnienie wsparcia i współpracy z organizacjami pozarządowymi realizującymi „Rządowy Program Korpusu Solidarności” w programie współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na rok 2023	

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty przekroczyły oczekiwania. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika; nie licząc bonów edukacyjnych, certyfikacji i staży) dotyczyły szkoleń podstawowych dla koordynatorów (280 zł/osoba), projektów lokalnych koalicji wolontariatu (273,19 zł/osoba), działań rozwijających dla koordynatorów (227,86 zł/osoba) oraz poradnictwa dla koordynatorów i organizatorów wolontariatu (po 225 zł/osoba), zaś najmniejsze, akcji społecznych z udziałem wolontariuszy, promujących KS (8,55 zł/osoba) oraz spotkań promocyjnych dla uczniów i szkoleń podstawowych dla wolontariuszy (odpowiednio 11,20 i 14,63 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM:²²

W ocenie Partnera założone cele zostały zrealizowane. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników to sześciu nie osiągnięto w pełni:

- Wolontariusz Roku Korpusu Solidarności – w ramach tego zadania zostało wpłynęło jedno zgłoszenie, które nie spełniło warunków formalnych;
- szkolenia podstawowe dla koordynatorów – zakładano udział 10 osób, a uczestniczyło 8;
- działania rozwijające dla koordynatorów – zakładano udział 40 osób, a uczestniczyły 32;
- szkolenia dla nauczycieli dotyczące organizacji i prowadzenia Szkolnego Korpusu Solidarności – zakładano udział 10 osób, a uczestniczyło 8;
- lokalne spotkania branżowe – zakładano udział 15 osób, a uczestniczyło 14;
- Koordynator roku – regionalne nominacje – 2 ramach tego zadania nie wpłynęło żadne zgłoszenie.

Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, w tym np.:

- szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano udział 40 osób, ostatecznie uczestniczyły 82;
- spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – zaplanowano 2 spotkania dla 30 osób, ostatecznie w 3 spotkaniach wzięło udział 75 osób;
- działania rozwijające dla wolontariuszy – przewidziano udział 60 osób, ostatecznie uczestniczyły 73.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:

- niechęć uczestników i organizacji do rejestracji w SOW, co ogranicza dostęp do wielu działań Korpusu
- brak elastyczności w doborze narzędzi w pracy z konkretną grupą
- realizacja wskaźników związanych z konkursami na wolontariusza i koordynatora roku

²² Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28799.

	• dotarcie i rekrutacja uczestników działań kierowanych do kierowników, liderów, organizatorów i otoczenia wolontariatu
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• niechęć do formalizowania wolontariatu, brak zachęt do rejestracji w SOW • brak zgody na rejestrację w SOW ze strony instytucji, z której ramienia działa koordynator • brak zgłoszeń do konkursów, w województwie organizowane są podobne konkursy z nagrodami pieniężnymi, niewymagające rejestracji w SOW • zazębianie się grup docelowych, małe środowisko
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	Pomoc w rejestracji w SOW, zachęcanie, tłumaczenie celu i wynikających z rejestracji korzyści.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Barierą dla podejmowania współpracy był wspomniany już wymóg rejestracji w SOW. Część organizacji, które od wielu lat działają w obszarze wolontariatu w określony sposób, nie była gotowa na zmiany w postaci sformalizowania i usystematyzowania tych działań.

Podejmując współpracę Partner stara się uzyskiwać efekt synergii – tam, gdzie to możliwe, łączyć działania Korpusu z innymi tak, aby dały jak najlepszy efekt i jak najlepiej odpowiedziały na potrzeby odbiorcy.

Wśród dotychczasowych współprac można wymienić:

- współpracę z Muzeum Wsi Opolskiej, której celem było wsparcie merytoryczne w zakresie organizacji wolontariatu, oraz pozyskanie wolontariuszy; efektem współpracy jest rozwój kadry poprzez uczestnictwo w szkoleniach, uzyskanie certyfikacji, nawiązanie partnerstwa z innymi instytucjami kultury w mieście, z opolskim trzecim sektorem oraz stworzenie platformy do wymiany doświadczeń (*Zaczęliśmy od zera z wolontariatem, mam wrażenie, że prowadzimy dobry wolontariat i podążamy za oczekiwaniami.*);
- współpraca z jednym ze stowarzyszeń działających w obszarze ekologii, której celem było dotarcie do większej liczby odbiorców i pozyskanie wolontariuszy; warsztaty i spotkania przyczyniły się do realizacji tego celu integracji środowiska (wolontariuszy pro zwierzęcych); stowarzyszenie prowadziło wcześniej wolontariat, lecz nie był on zorganizowany i sformalizowany.

Współpraca z Partnerem oceniana jest bardzo dobrze – podkreśla się stały, sprawny kontakt, duże wsparcie merytoryczne oraz zaangażowanie.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona, co uzasadniano dużą elastycznością ze strony Biura KS oraz sprawnym przepływem informacji. Pozytywnie odniesiono się do uwzględnienia przez IZ uwag zgłaszanych przez Partnerów, co do miesięcznej liczby godzin wymaganej do zaraportowania przez wolontariuszy.

4.5.21. Przypadek 21 – Fundacja W ROZWOJU

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Fundacja "W rozwoju"
LOKALIZACJA:	województwo: opolskie powiat: Opole gmina: Opole
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	0
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2016
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	• działania wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, w tym działania budujące rozwój kapitału społecznego i społeczeństwa obywatelskiego • wspomaganie kształcenia i psychoedukacja dzieci, młodzieży, studentów, dorosłych. • działalność na rzecz seniorów: prowadzenie działań edukacyjnych, prowadzenie grup pomocy sąsiedzkiej, organizacja imprez i zajęć rekreacyjno-sportowych • doskonalenie i wspieranie działalności liderów młodzieżowych, grup samopomocy, a także budowanie wzajemnego zaufania w społeczności lokalnej • psychologiczne i doradcze wsparcie dla rodzin, a zwłaszcza rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej • działania wspomagające rozwój organizacji pozarządowych w tym promocja i organizacja wolontariatu • przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym • upowszechnienie i rozwój kultury oraz promocja wydarzeń kulturalnych. Formy, w jakich działa Fundacja to m.in.: psychoedukacja, różne formy terapii i psychoterapii grupowej i indywidualnej, wszelkie formy doradztwa, w tym doradztwo zawodowe, psychologiczne, prawne, pedagogiczne, realizacja projektów międzypokoleniowych, rozwój, terapia i psychoterapia przez sztukę, angażowanie wolontariuszy do działań na rzecz beneficjentów i projektów realizowanych przez Fundację, współpraca z organizacjami, instytucjami i przedsiębiorstwami, w tym również wspieranie ośrodków, poradni, placówek kulturalnych, oświatowych, metodycznych i innych.

DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:

ZAKRES TEMATYCZNY:	edukacja i wychowanie, rozwój lokalny, kultura, sztuka i tradycja
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo opolskie
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Projekt „Senior w rozwoju, czyli przygotowanie do starości”, jest realizowany na Opolszczyźnie i odpowiada na problemy związane z niską integracją wewnątrzpokoleniową seniorów oraz ich niską aktywnością społeczną, a także z negatywnym wizerunkiem osób starszych i starzenia się. Celem projektu jest zwiększenie uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym, budowanie pozytywnego wizerunku starości oraz rozwijanie kompetencji społecznych (wiedzy, umiejętności, postaw) wobec starości u osób w każdym wieku. Zrealizowane są m.in. webinary, „planer seniora”, działania międzypokoleniowe będące przygotowaniem do starości: szkolenie dla seniorów oraz ich inicjatywy na rzecz wzmacniania trwałych relacji międzypokoleniowych. Projekt obejmuje również działania wolontariackie na rzecz społeczności lokalnej oraz warsztaty. Projekt dofinansowany jest ze środków rządowego programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025.

DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:

ZAKRES TERYTORIALNY:	powiat opolski wraz z miastem Opole
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	• zwiększenie liczby wolontariuszy współpracujących z Fundacją i jej partnerami, którzy w sposób systematyczny i długoterminowy angażują się w działania obywatelskie • stworzenie oferty różnych form wolontariatu dla seniorów i młodzieży • wyposażenie koordynatorów wolontariatu w wiedzę i umiejętności potrzebne do współpracy z wolontariuszami oraz stworzenie sieci wzajemnego wsparcia • pokazanie, że wolontariat długoterminowy jest działaniem, które przynosi korzyści zarówno wolontariuszowi (wzrost wiedzy, umiejętności, poczucia dumy i bycia potrzebnym), ale buduje społeczeństwo obywatelskie, w którym ludzie mogą na siebie liczyć i sobie ufać • chęć bycia częścią ogólnopolskiego, kompleksowego programu wspierającego wolontariat, chęć poczucia sprawczości i podmiotowości

OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone przez Partnera w ramach Korpusu Solidarności postrzegane są jako adekwatne i trafne – oferują szeroki wachlarz różnorodnych działań, które umożliwiają nawiązywanie kontaktów z innymi organizacjami. Jedyne uwagi odnosiły się do grupy nauczycieli, która okazała się stosunkowo trudna do zaangażowania – osoby te często postrzegają pracę nad rozwojem wolontariatu szkolnego jako kolejny, nie zawsze pożądany obowiązek. W związku z tym, w przyszłości warto byłoby zastanowić się nad przemodelowaniem wsparcia kierowanego do nauczycieli tak, aby odpowiadało ich rzeczywistym potrzebom i możliwościom.
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Fundacja, przed udziałem w Korpusie Solidarności, nie współpracowała z nauczycielami. Pewną nowością był również podział odbiorców wsparcia na 4 różne grupy – wolontariuszy, koordynatorów, liderów i kierowników oraz organizatorów.
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
• rozszerzenie sieci kontaktów o kolejne osoby i organizacje, chętnych do włączenia się w działania Fundacji • nabycie doświadczenia i nowych kompetencji przez pracowników Fundacji, wiedzy merytorycznej z zakresu organizacji wolontariatu, aspektów prawnych, zarządzania pracą wolontariuszy itd.; profesjonalizacja działań wolontariackich • wzrost motywacji i nabycie kompetencji pozwalających na zaoferowania wsparcia innym organizacjom • wzrost rozpoznawalności i prestiżu Fundacji, jako Partnera Lokalnego Korpusu Solidarności • rozszerzenie zakresu działań • nabycie umiejętności dostosowywania działań do konkretnych grup odbiorców – wolontariuszy, koordynatorów, liderów i kierowników oraz organizatorów • wykorzystywanie SOW jako narzędzia ułatwiającego zarządzanie dokumentacją	
EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:	W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty były do nich adekwatne. Zaznaczano jednak, że realizacja wszystkich działań wymagała ogromnego, nieprzewidzianego na takim poziomie, nakładu sił i pracy. Zdarzało się, że Partner korzystał ze swoich zasobów finansowych. Budżet został przygotowany kilka lat wcześniej, nie uwzględniono w nim niektórych wydatków, które wówczas nie wydawały się niezbędne (np. konieczność opłacenia dojazdów do bardziej odległych części regionu).

Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły poradnictwa – dla wolontariuszy, koordynatorów oraz organizatorów wolontariatu (390 zł/osoba), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (25,16 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM²³

Założone cele zostały w pełni zrealizowane, a biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to czterech nie osiągnięto w pełni:

- szkolenia podstawowe dla koordynatorów – przewidziano udział 10 osób, uczestniczyło 9;
- działania rozwijające dla koordynatorów – przewidziano udział 30 osób, uczestniczyło 37;
- szkolenia dla nauczycieli dotyczące organizacji i prowadzenia Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano udział 10 osób, uczestniczyło 8;
- lokalne spotkania branżowe – przewidziano udział 10 osób, uczestniczyło 8.

Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, np.:

- szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano 2 szkolenia dla 20 osób, ostatecznie w 3 szkoleniach uczestniczyło 31;
- akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 20 osób, uczestniczyło 31;
- działania rozwijające dla wolontariuszy – przewidziano udział 40 osób, uczestniczyło 73.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• rekrutacja nauczycieli • rozdzielenie grup docelowych – koordynatorów i organizatorów wolontariatu • dotarcie i rekrutacja organizatorów wolontariatu • niechęć do rejestracji w SOW • konieczność uzupełniania budżetu własnymi środkami finansowymi
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• nauczyciele nie chcą brać udział w szkoleniach po godzinach pracy, nie widzą takiej potrzeby, nie mają motywacji do poświęcania czasu wolnego • osoby zainteresowane szkoleniami zapisują się na nie, potwierdzają udział, a następnie nie pojawiają się, nie uprzedzając o tym • „zazębianie się” dwóch grup docelowych – koordynatorów i organizatorów wolontariatu • brak zachęty do rejestracji w SOW • niechęć do formalizowania swojego udziału w wydarzeniach • mały budżet

²³ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28814-2.

PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:

- angażowanie do pomocy w dotarciu i rekrutacji znajome osoby i organizacje
- poszukiwanie oszczędności poprzez współpracę z innymi organizacjami (które np. oferowały bezpłatne wsparcie)

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Fundacja podejmowała współpracy z takimi podmiotami jak hospicjum, kluby seniora i inne grupy zrzeszające seniorów, jednostki pomocy społecznej. Wspólnym działaniom towarzyszyła intensywna promocja Korpusu Solidarności oraz korzyści, jakie daje wolontariat. Jak zaznaczono, nawet tam, gdzie początkowo podchodzono do tego tematu z rezerwą, determinacja Partnera przynosiła rezultaty: *Promocja, ale i mocna determinacja, nawet gdy byłam na spotkaniu z (...) i wiedziałam, że to nie jest miejsce na organizatora wolontariatu, więc trochę nieproszona o tym mówiłam (...), ale to przyniosło rezultaty, bo ostatecznie pani poprowadziła dla nas szkolenie z motywacji, dla koordynatorów.*

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona, co uzasadniano wysokimi kompetencjami i życzliwością ze strony opiekuna, a także szybkim i sprawnym przepływem informacji. Za bardzo cenne uznano cykliczne spotkania w siedzibie NIW, które dawały Partnerowi poczucie wspólnoty z innymi Partnerami, motywację do jak najlepszego zrealizowania zadań.

4.5.22. Przypadek 22 – Stowarzyszenie Rozwoju Produktu Lokalnego WIATRAKI MAZUR

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Stowarzyszenie „WIATRAKI MAZUR”
LOKALIZACJA:	województwo: warmińsko-mazurskie powiat: ełcki gmina: Ełk
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	2
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2011
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Działania Stowarzyszenia koncentrują się na: • edukacji dorosłych, w tym: seniorów, przedstawicieli JST, NGO z obszaru powiatu ełckiego i oleckiego oraz współpracy z aktywnymi mieszkańcami, w szczególności z osobami, które przyjechały na Mazury z innych regionów Polski i aktywnie rozwijają swoje wioski, • edukacji młodzieży, • promocji działań turystycznych i produktów lokalnych. Prowadzi również działania przyczyniające się do budowania więzi społecznych, poszanowania tradycji i wzmacniania tożsamości lokalnej.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	edukacja i wychowanie; rozwój lokalny
ZAKRES TERYTORIALNY:	Mazury, w szczególności Ełk i jego okolice
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Od 2018 roku Stowarzyszenie prowadzi zajęcia w szkołach zmierzające do rozwijania kompetencji społecznych przez wolontariat. W 2020 roku wystartował projekt „Aktywne Szkolne Kluby Wolontariatu”, w ramach którego w pięciu szkołach wiejskich powiatu ełckiego i gminie Świątajno rozwijane są Szkolne Kluby Wolontariatu w oparciu o pomysły młodzieży. W ten sposób skupia się jeszcze mocniej na propagowaniu wolontariatu i „odczarowaniu go”, poprzez pokazanie, że to nie tylko bezinteresowna pomoc, ale przede wszystkim sposób na obopólne korzyści. Zachęca młodzież i dorosłych do rozwijania i szukania nowych pasji poprzez działania wolontariackie. Głównym celem działań jest, aby to przyszli i obecni wolontariusze samodzielnie wymyślali oraz realizowali akcje i czyny społeczne. W ten sposób młodzież uczy się kompetencji społecznych takich jak: współdziałanie w grupie, komunikatywność,

	odpowiedzialność i współpraca z otoczeniem. Stowarzyszenie wykorzystuje grywalizację, aby zachęcać młodzież do organizowania akcji na jak największą skalę. Nagrody w grywalizacji służą również nauczaniu się współpracy i komunikacji, bo uczniowie muszą wspólnie skosztować nagrody.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	powiaty: etcki, olecki, piski
CEL DZIAŁAŃ I CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO ICH PODJĘCIA:	• wparcie lokalnych podmiotów w zakresie organizacji wolontariatu • szerzenie wiedzy na temat idei wolontariatu – czym rzeczywiście jest i jakie formy może przybierać • chęć kontynuacji i zwiększenia skali działań, które Stowarzyszenie dotąd prowadziło wśród młodzieży • chęć rozszerzenia dotychczasowych działań, wyjście z nimi poza grupę wolontariuszy – do koordynatorów i osób kierujących pracą instytucji, otoczenia wolontariatu
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2021-2023 oraz edycja 2022-2024
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone w ramach Korpusu Solidarności Partner ocenił jako dość adekwatne i trafne zaznaczając, że konstrukcja Programu nieco ograniczała jego elastyczność – widząc potrzeby odbiorców, artykułowane przez nich już w trakcie wdrażania działań Korpusu, Partner nie zawsze był w stanie na nie odpowiedzieć, z dwóch względów. Po pierwsze, przede wszystkim musiał zrealizować działania wskazane w dokumentacji konkursu oraz odpowiadające im wskaźniki. Po drugie, stosunkowo mały budżet nie dawał wielu możliwości zorganizowania np. szkoleń, w mniej standardowej, atrakcyjnej formie: <i>Gdybyśmy zaplanowali na przykład szkolenia wyjazdowe, z wizytą studyjną, czyli jedziemy, uczymy się, podpatrujemy u innych, to miałabym więcej chętnych niż teraz. Być może te wskaźniki narzucały (...) schematyczne myślenie o szkoleniu. Może powinna być więcej rzeczy przewidzieć wyjazdowych, aczkolwiek (...) nie wystarczałoby środków na to. (...) one [środki] nie pozwalają zrobić czegoś w inny sposób niż standardowy, a ludzie mają dość szkoleń (...).</i>
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Na bazie doświadczeń Korpusu Solidarności Partner zaczął przykładać większą wagę do działań związanych z uświadamianiem i promocją wolontariatu, jako

działalności związanej z konkretnymi wartościami. Dotyczy to w szczególności działań skierowanych do młodzieży: *My do Korpusu wnosimy nasze doświadczenia, ale tak samo bierzemy z Korpusu różne rozwiązania i je upowszechniamy i wykorzystujemy w innych programach. Widzimy na przykład, że rozmowa o wartościach wolontariatu jest niezwykle ważna. Jak wcześniej, przed Korpusem, tego nie robiliśmy, tak teraz to robimy, bo uważamy, że to jest też ważny element pracy z młodzieżą – mówienie im o tym, dlaczego zaufanie i odpowiedzialność są tak ważne w wolontariacie.*

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:

- zacieśnienie współpracy pomiędzy Stowarzyszeniem a trzema Partnerami Lokalnymi, co zaowocowało organizacją wspólnych wydarzeń, takich jak debaty, które to, ze względu na rozproszenie terytorialne Partnerów oraz ich własne sieci kontaktów, pozwalają dotrzeć do większego grona odbiorców
- inną wspólną inicjatywą Partnerów jest wydarzenie pn. Poligon Wolontariatu, który umożliwia m.in. integrację wolontariuszy i koordynatorów, z różnych części kraju
- wzrost kompetencji pracowników Stowarzyszenia (m.in. dzięki odbyciu szkoleń trenerskich)
- organizacja wolontariatu w miejskim ośrodku pomocy społecznej – powstanie nieformalnej grupy seniorów, które we współpracy z MOPS, wspiera podopiecznych ośrodka (osoby te pełnią np. dyżury telefoniczne) – Korpus Solidarności umożliwił Partnerowi wsparcie tej grupy, np. poprzez szkolenia
- zacieśnienie lokalnej współpracy, koalicji, co z kolei dało możliwość szybkiego zareagowania na bieżące potrzeby, wynikające z zewnętrznych, nieprzewidzianych okoliczności (np. możliwość zakupu materiałów do uszycia maseczek, środków do dezynfekcji szybciej, niż samorząd jest w stanie uruchomić środki na taki cel)
- wzrost rozpoznawalności Stowarzyszenia jako organizatora wolontariatu

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły poradnictwa dla koordynatorów (200 zł/osoba), projektów lokalnych koalicji wolontariatu (273,19 zł/osoba), działań rozwijających dla koordynatorów (227,86 zł/osoba) oraz poradnictwa dla wolontariuszy (150 zł/osoba), zaś najmniejsze, działań rozwijających dla koordynatorów (1,90 zł/osoba) oraz debat wolontariackich (7,93 zł/osoba). Odnosnie do stosunkowo małych kosztów działań rozwijających dla koordynatorów należy wskazać, że w okresie styczeń-grudzień 2021 roku były to 3 działania: Poligon Wolontariatu dla koordynatorów, debata on-line z

udziałem Partnerów Lokalnych Korpusu, oraz plenerowy warsztat rozwijający.

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM:²⁴

W ocenie Partnera założone cele zostały zrealizowane w dość dużym stopniu. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to dwóch nie osiągnięto w pełni:

- o szkolenia podstawowe dla koordynatorów – zakładano udział 10 osób, a uczestniczyło 8;
- o działania rozwijające dla liderów i kierowników – pomimo wielu prób i indywidualnych rozmów oraz zaproszeń kierowanych do szefów i szefowych organizacji i placówek publicznych z Ełku, nie udało się zorganizować żadnego warsztatu; prawdopodobnym powodem jest brak zainteresowania tym konkretnym rodzajem wsparcia.

Część wskaźników przekroczyła zakładaną wartość, w tym np.:

- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyły 22;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyły 31;
- o debaty wolontariackie – przewidziano udział 15 osób, ostatecznie uczestniczyły 353;
- o działania rozwijające dla koordynatorów – zakładano udział 30 osób, a uczestniczyło 1 231;
- o lokalne spotkania branżowe – zakładano udział 20 osób, a uczestniczyło 25.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• organizacji szkoleń dla organizatorów wolontariatu • zaangażowanie zespołu również w inne projekty/programy • niechęć do rejestracji w SOW • kumulacja działań do realizacji w stosunkowo krótkim czasie
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• mała dyspozycyjność przedstawicieli instytucji – organizatorów, oraz brak zainteresowania ze strony tej grupy tą konkretną ofertą wsparcia • niechęć ze strony niektórych podmiotów do podejmowania wspólnych działań, odbieranie wsparcia jako ingerencji w sposób działania podmiotu • budżet niepozwalający na sfinansowanie pracy zespołu • obawa przed przekazywaniem danych wrażliwych, brak adresów mailowych (szczególnie w przypadku seniorów) • duże zaangażowanie Stowarzyszenia w pomoc organizacjom ukraińskim, spowodowało mniejsze skupienie na działalności w ramach Korpusu

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Partner podejmuje liczne lokalne współpracy, np. z ełckim Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej (wsparcie **wolontariackie**, szkoleniowe), Biblioteką-Centrum Informacji Kultury Gminy Stare Juchy

²⁴ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28897.

(wsparcie, **wolontariackie**, szkoleniowe, wspólna inicjatywa polegają na wsparciu seniorów przez młodzież), Instytutem Edukacji Ekologicznej w Ełku, lokalnymi media (promocja działań Partnera), Ełckim Centrum Rewitalizacji Społecznej „Stajnia”, Federacją Organizacji Socjalnych FOS-a z Olsztyna, czy Biurem Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie.

Takie jednostki jak Fundacja Wolontariacki Ośrodek Wsparcia czy Ośrodek Kultury w Miłkach, Partner wspierał w zakresie rekrutacji koordynatorów i wolontariusz, pogłębienia wiedzy na temat wolontariatu (jak przyciągnąć młodzież i seniorów, jak prowadzić wolontariat, jak sporządzać umowy wolontariacie, ubezpieczenie itd.). Efektami działań, poza tymi zamierzonymi, było nawiązanie bardzo bliskiej relacji, wzbudzenie aktywności, zaangażowania i zainteresowania wolontariatem wśród społeczności. Poza szkoleniami wspólnie organizowano akcje społeczne (np. sprzątanie świata w kajakach), wydarzenia okolicznościowe, akcje promocyjne wolontariatu i Korpusu Solidarności. Stworzono m.in. wystawę o wartościach związanych z wolontariatem, przybliżenie tematu wolontariatu pozwoliło na rozpowszechnienie działań wolontariackich w gminie Miłki

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została dobrze oceniona, kontakt z opiekunem jest sprawny i rzeczowy. Stowarzyszenie jest Partnerem Korpusu już od kilku lat, w związku z czym nie ma obecnie wielu problematycznych kwestii, z którymi musiałoby zwracać się do opiekuna. Na początku współpracy (rok 2020) Partner zwracał się do NIW m.in. w sprawie formalnego uwiarygodnienia jego działań (np. w formie oficjalnego listu lub pisma), przekazywania materiałów promocyjnych, przesunięć w budżecie. Wraz z innymi Partnerami postulował zmiany w Programie. W roku 2022 NIW zaprezentował opracowanie eksperckie – vademecum pt. „Wolontariat w szkole zgodnie z prawem”, w którego tworzenie Stowarzyszenie było mocno zaangażowane.

4.5.23. Przypadek 23 – Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji POMOST

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji „POMOST”
LOKALIZACJA:	województwo: lubuskie powiat: świebodziński gmina: Świebodzin
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	23
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2006
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Misją organizacji są działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wsparcie młodzieży. Ważnym celem jest współpraca z NGO i instytucjami działającymi na terenie kraju i zagranicą, rozwój świadomości obywatelskiej i działanie na rzecz wszechstronnego rozwoju społeczności lokalnej. Stowarzyszenie pomaga osobom niepełnosprawnym i bezrobotnym, chce zapewnić im życie bez barier. Wspiera edukację dzieci, młodzieży i dorosłych, przeciwdziała wykluczeniu społecznemu we wszelkiej postaci, wspiera wolontariat młodzieżowy. Działalność Stowarzyszenia ma zasięg krajowy, ale skoncentrowana jest w województwie lubuskim. POMOST realizuje też projekty współpracy ponadnarodowej z partnerami z Łotwy, Białorusi, Ukrainy, Niemiec, Rumuni, Szwecji, Francji, Izraela, Włoch, Turcji, Cypru.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	edukacja i wychowanie, rozwój lokalny, usługi socjalne, pomoc społeczna
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo lubuskie, ale również działania ponadregionalne i międzynarodowe
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Stowarzyszenie realizuje projekt finansowany ze środków własnych pod nazwą „Dzienny Dom Pobytu Homini w Świebodzinie”. Celem tego przedsięwzięcia, rozpoczętego dnia 1.09.2021 roku, jest ułatwienie dostępu do usług społecznych osobom niesamodzielnym poprzez świadczenie usług opiekuńczych. Idea Dziennego Domu Pobytu w Świebodzinie oparta jest na koncepcji niezależnego życia osób niesamodzielnych lub niepełnosprawnych oraz na zapewnieniu im możliwości aktywnego życia. W ramach działalności Domu Dziennego Pobytu świadczone są takie usługi jak: dowozy podopiecznych bussem z zapewnioną opieką, usługi opiekuńcze od 7.00-15.00, zajęcia aktywizujące, ćwiczenia rehabilitacyjne.

	Stowarzyszenie realizowało zadanie pn. „Międzypokoleniowe Centrum Edukacyjne w Świebodzinie ” w ramach programu pn. „Międzypokoleniowe Centra Edukacyjne – wsparcie integracji międzypokoleniowej” ustanowionego przez Ministra Edukacji i Nauki. Celem projektu był wzrost solidarności międzypokoleniowej wśród 70 uczestników projektu w tym 40 seniorów i 30 osób młodych. Został on zrealizowany poprzez wspólne działania edukacyjne wykorzystujące potencjał obu grup wiekowych, w tym podnoszące poziom kompetencji komunikacyjnych IT seniorów oraz przybliżające ich bogate doświadczenie życiowe młodszemu pokoleniu.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	powiaty: świebodziński i międzyrzecki
CEL DZIAŁAŃ I CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO ICH PODJĘCIA:	• uwiarygodnienie i wzmocnienie wizerunku i działań Stowarzyszenia, działającego w stosunkowo małym ośrodku miejskim o ograniczonych zasobach • rozwój wolontariatu i kompetencji wolontariackich • rozwój kompetencji społecznych wśród młodzieży i dorosłych • szerzenie wiedzy o bezpiecznym wolontariacie
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2022-2024
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone w ramach Korpusu Solidarności Partner ocenił jako adekwatne i trafne z punktu widzenia potrzeb ich odbiorców. Zwrócono uwagę, że w ramach Programu podjęto działania skierowane na podnoszenie kompetencji społecznych, czego dotąd brakowało, a co spotyka się z entuzjazmem ze strony wolontariuszy. Podobnie w przypadku koordynatorów, którzy dotąd nie mieli okazji uczestniczyć w szkoleniach poświęconych np. sposobom motywowania wolontariuszy. Te i podobne tematy, spotkały się z ich zainteresowaniem. Trafne i potrzebne są również wszelkie działania mające na celu tworzenie lokalnych koalicji, szczególnie na terenie, gdzie zasoby są niewielkie, a zatem warto działać razem.
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Partner dotąd nie działał intensywnie w zakresie organizacji spotkań branżowych, jego działania były raczej ukierunkowane na rozwój własnej organizacji. W ramach Korpusu ma okazję wspierać inne podmioty, aktywizować organizatorów wolontariatu i zacieśniać

współprace (np. ze szkołami czy uczelniami), co ma przełożyć się na budowę potencjału lokalnego. Działania Partnera są promowane przez samorząd, co niejako zwiększa ich rangę.

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:

- wzmocnienie organizacji, wypromowanie jej działań
- wzrost wiarygodności działań Stowarzyszenia, poprzez bycie Partnerem Lokalnym w Programie
- wzrost kompetencji pracowników Stowarzyszenia
- poprawa w zakresie koordynacji i organizacji wolontariatu w samym Stowarzyszeniu, wzrost znaczenia wolontariatu i intensywniejsza jego promocja (*Gdyby nie Program, nie promowalibyśmy tak szeroko wolontariatu.*)
- łączenie potencjału lokalnych osób i organizacji we wspólny potencjał lokalny
- otrzymanie Znak Jakości Ekonomii Społecznej

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty przekroczyły oczekiwania. Stowarzyszenie dysponuje własnymi zasobami w postaci wysoko wykwalifikowanej kadry, przez co nie było konieczności angażowania osób z zewnątrz organizacji. Dysponuje też własnymi lokalami (w tym pracownią komputerową) i wysokiej klasy sprzętem, co umożliwiło realizację atrakcyjnych i jakościowych działań, bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły poradnictwa dla koordynatorów (1000 zł/osoba), poradnictwa dla wolontariuszy (467,72 zł/osoba) oraz działań rozwijających dla wolontariuszy (450 zł/osoba), zaś najmniejsze, debat wolontariackich (13,33 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM:²⁵

W ocenie Partnera założone cele zostały w pełni zrealizowane. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to pięć przekroczyło zakładaną wartość:

- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 30;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyły 24;
- o działania rozwijające dla wolontariuszy – zakładano 4 działania, przeprowadzono 8;
- o poradnictwo dla wolontariuszy – zakładano udzielić porad 3 osobom, a skorzystało 10;
- o działania rozwijające dla liderów i kierowników – przewidziano udział 14 osób, ostatecznie uczestniczyło 28.

²⁵ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 47707.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	niechęć uczestników do rejestracji w SOW
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• nieufność i niechęć do przekazywania danych osobowych (szczególnie widoczne w przypadku młodzieży ukraińskiej) • w przypadku wolontariuszy seniorów, brak adresów e-mail
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	organizacja zajęć komputerowych dla seniorów

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Partner od lat współpracuje z lokalnymi organizacjami i instytucjami. Np. dzięki współpracy z grupą wolontariuszy – studentami Uniwersytetu w Zielonej Górze, promocja Korpusu ma miejsce również na uczelni. Jako przykłady innych współprac można wskazać np.:

- współpracę z Cechem Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości – celem było wsparcie działań cechu, wsparcie i integracja młodzieży ukraińskiej; wspólnie zorganizowano szkolenia, wyjazdy i spotkania integracyjne, obozy letnie dla młodzieży ukraińskiej, wycieczki po Świebodzinie. Ich efektem było m.in. stworzenie środowiska sprzyjającego interakcji, nawiązywaniu nowych kontaktów, nawiązanie nowej współpracy z Kościołem.
- współpracę z Fundacją Instel – celem było m.in. rozszerzenie i uzupełnienie dotychczasowej działalności wolontariackiej, wsparcie działań na rzecz domu pomocy dziennej, działalność na rzecz szeroko pojętego wyrównywania szans edukacyjnych; wspólnie zorganizowano akcję tworzenia paczek z żywnością na święta, koncerty, imprezy kulturalne, wyjazdy do domu rehabilitacyjnego na zabiegi.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została dobrze oceniona, co uzasadniano otwartością ze strony Biura KS, chęcią pomocy w przypadku pojawienia się jakichś wątpliwości, np. podczas sporządzania sprawozdania.

4.5.24. Przypadek 24 – Fundacja Jagniątków

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Fundacja "Jagniątków"
LOKALIZACJA:	województwo: dolnośląskie powiat: Jelenia Góra gmina: Jelenia Góra
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	3
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2004
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Misją Fundacji jest rozwiązywanie problemów społecznych przez pobudzanie lokalnej aktywności obywatelskiej i angażowanie ludzi w działania na rzecz dobra wspólnego i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, w tym tworzenie grup samopomocowych, organizacji pozarządowych, wspieranie wolontariatu. Główny obszar działalności: działalność wspierająca rozwój społeczności lokalnych, org. pozarządowych i wolontariatu. Od 2011 wspomaga lokalne NGO w zakresie: indywidualnego doradztwa, szkoleń i warsztatów z zakresu aspektów formalno-prawnych powstawania NGO, pisanie wniosków o dofinansowanie, kojarzenie NGO z wolontariuszami, działania animacyjne, organizowanie Targów NGO, Gali Wolontariatu, Tygodnia Aktywności Obywatelskiej, Akcja Latarnik.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	rozwój lokalny, rynek pracy
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo dolnośląskie, głównie powiat Jelenia Góra
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Projekt pt. „Aktywnym być i młodo żyć” jest odpowiedzią na potrzeby seniorów zarówno Polskich, jak i Ukraińskich. W ramach zadania przewidziano integrację środowisk senioralnych oraz ścieżkę edukacyjną dla osób powyżej 60 roku życia, w tym: • Polsko-ukraińskie spotkania senioralne- cykl spotkań w konwencji "kawiarenki senioralnej" moderowanej przez animatora, podczas których realizowane są spotkania tematyczne • przeprowadzenie pikników senioralnych- wydarzeń realizowanych w plenerze, przygotowanych przez seniorów i zorganizowanych dla seniorów • senior w sieci – zajęcia prowadzone w celu przybliżenia cyfrowego świata seniorom, pokazanie korzyści płynących z korzystania z komputera i Internetu, przełamanie strachu, przed nowoczesnymi technologiami, zachęcenie seniorów

	do dalszego rozwoju umiejętności posługiwania się komputerem • pasje seniora – warsztaty o różnej tematyce dostosowanej do potrzeb uczestników projektu • edukacja kulturalna seniora- cykliczne wyjęcia do kina i teatru na produkcje przybliżające polską i ukraińską kulturę
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo dolnośląskie
CEL DZIAŁAŃ I CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO ICH PODJĘCIA:	• zachęcanie ludzi do pracy społecznej na rzecz innych, wzrost poczucia solidarności • zmiana stereotypowego postrzegania wolontariatu, jako pracy wyłącznie w hospicjach czy domach dziecka • zwiększenie liczby wolontariuszy oraz liczby różnorodnych placówek korzystających z pracy wolontariackiej • utrzymanie pozycji Fundacji jako organizacji wspierającej wolontariat i usystematyzowanie jej działań • potrzeba wsparcia organizacji chcących rozwijać wolontariat w swoich strukturach: <i>Zgłaszają się do nas aktywne osoby, które chcą działać na rzecz lokalnej społeczności, pomagać potrzebującym, ale nie wiedzą jak to zrobić. Osoby te początkowo są pełne energii do działania, nie otrzymując systemowego wsparcia, zniechęcają się do wolontariatu. Organizacje i instytucje mają problem z dotarciem do wolontariuszy, nie potrafią utrzymać ich zapału, nie wiedzą, jak motywować wolontariuszy, nie mają koordynatorów wolontariatu, szybko dochodzi więc do rozstania. Większość małych organizacji pozarządowych (a głównie z takimi mamy do czynienia na obszarze naszej działalności) opiera swoje funkcjonowanie na społecznej pracy swoich członków, bardzo często potrzebują długofalowego wsparcia ze strony wolontariuszy, ale nie są sami w stanie sprostać profesjonalnej opiece w postaci szkoleń, zapewnienia materiałów, motywowania do długofalowej pracy społecznej.</i>
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2022-2024 oraz edycja 2020

OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:

OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:

Działania prowadzone w ramach Korpusu Solidarności Partner ocenił jako dość adekwatne i trafne, zwracając jednak uwagę na konieczność realizacji tych samych wskaźników, w tym samym wymiarze, przez Partnerów zlokalizowanych w różnych częściach Polski. Z uwagi na różną specyfikę regionów, podejście to nie jest do końca właściwe, ponieważ nie uwzględnia warunków, w jakich wdrażane są działania, ani lokalnych potrzeb: *Wiem, że jesteśmy narzędziem realizacji wskaźników. Natomiast uważam, że większość tych wskaźników nie jest odzwierciedleniem rzeczywistych potrzeb, bo proszę zauważyć, że wskaźnik dla województwa mazowieckiego (...), czy w jakimś dużym mieście, jest identyczny jak wskaźnik dla małej miejscowości na południu Polski.*

EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:

- zintegrowanie współpracy lokalnych podmiotów – zarówno organizacji pozarządowych, jak i instytucji publicznych, szkół
- pozyskanie nowych partnerów do współpracy (*Partnerzy, którzy z nami do tej pory nie współpracowali, którzy dowiadawali się o nas z Warszawy. Czyli ktoś szukał nowych przyjaciół, trafił na Korpus, dzwonił do biura w Warszawie, a biuro w Warszawie wysyłało im informacje.*)
- włączenie się we współpracę sektora edukacji – uczelni i szkół, których studenci i uczniowie chcą podejmować działania na rzecz lokalnej społeczności (efekt większej rozpoznawalności Fundacji)
- wzrost rozpoznawalności Fundacji jako podmiotu profesjonalnie zajmującego się wolontariatem, do którego mogą zgłosić się organizacje i instytucje, chcące rozwijać wolontariat u siebie

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty były do nich adekwatne. Zwrócono uwagę, że wynagrodzenie pracowników Fundacji, przypisanych do Korpusu Solidarności, było finansowane także z innych źródeł niż Program. W toku wdrażania działań zdarzało się, że wcześniej określone środki na konkretne zadanie okazywały się za niskie, a innym razem, za wysokie (przez co w niektórych przypadkach osiągnano wyższe, a w innych niższe niż zakładano, wskaźniki).

Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły działań rozwijających dla koordynatorów (476,67 zł/osoba), poradnictwa dla koordynatorów oraz poradnictwa dla liderów i kierowników (po 360 zł/osoba), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów – wolontariuszy SKS (36,80 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM:²⁶

W ocenie Partnera założone cele zostały w pełni zrealizowane. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to część z nich nie osiągnęła wartości docelowych:

- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 25;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 18;
- o działania rozwijające dla wolontariuszy – przewidziano udział 40 osób, ostatecznie uczestniczyło 35;
- o szkolenia podstawowe dla koordynatorów – przewidziano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 9;
- o działania rozwijające dla koordynatorów – przewidziano 3 działania dla 30 osób, zrealizowano 2 działania, w których udział wzięło 12 osób;
- o działania rozwijające dla liderów i kierowników – przewidziano udział 14 osób, ostatecznie uczestniczyło 12;
- o szkolenia dla nauczycieli dotyczące organizacji i prowadzenia Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 8;
- o projekty lokalnych koalicji wolontariatu – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 18.

Niektóre wskaźniki przekroczyły zakładaną wartość, w tym:

- o poradnictwo dla wolontariuszy – zakładano udzielić 3 porad 3 osobom, ostatecznie z 5 porad skorzystało 5 wolontariuszy;
- o debaty wolontariackie – przewidziano udział 15 osób, ostatecznie uczestniczyło 25.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• rok 2020 był niesprzyjający budowie systemu wolontariatu długoterminowego, organizacje były wówczas mocno pochłonięte realizacją innych zadań, wynikających z bieżących potrzeb • problemy z kojarzeniem wolontariuszy, koordynacji i organizacji poprzez SOW • rozgraniczenie odbiorców wsparcia według przyjętych założeń, w szczególności koordynatorów, kierowników, organizatorów • organizacja spotkań i szkoleń grupowych z udziałem organizatorów wolontariatu
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• pandemia • błędy w SOW • mało zachęt dla wolontariuszy do rejestracji w SOW • mało rozbudowane struktury w organizacjach i instytucjach

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Partner podejmuje rozmaite współpracy (organizacje, uczelnie), które przynoszą obopólne korzyści. Współpraca rozpoczyna się od zdiagnozowania potrzeb danej organizacji. Jako przykład można

²⁶ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 47681.

wskazać Stowarzyszenie Zgorzeleckie Amazonki. Podmiot otrzymał nie tylko wsparcie szkoleniowe, merytoryczne i techniczne, ale także w zakresie konsultacji z onko-psychologiem. Efektem wspólnych działań było uporządkowanie kwestii wolontariatu – zdiagnozowano luki i wsparto w jego efektywnej i skutecznej organizacji.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona, co uzasadniano otwartością ze strony Biura KS, chęcią pomocy w przypadku pojawienia się jakichś wątpliwości. Partner widziałby większy udział NIW w ogólnopolskiej promocji Programu oraz wolontariatu w ogóle.

4.5.25. Przypadek 25 – Fundacja Bieszczadzka

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Fundacja Bieszczadzka
LOKALIZACJA:	województwo: podkarpackie powiat: bieszczadzki gmina: Ustrzyki Dolne
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	3
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2003
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Misją Fundacji Bieszczadzkiej jest integracja i wspieranie działań NGO, JST i lokalnych przedsiębiorców na rzecz zrównoważonego rozwoju Bieszczadów, a także wspieranie rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacja ludności. Rozwiązuje problemy gospodarcze, społeczne i ekologiczne oraz wspiera wykorzystywanie zasobów naturalnych i kulturowych do rozwoju turystycznego, podniesienia jakości życia mieszkańców i stworzenia spójnego programu zrównoważonego rozwoju.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	sport, turystyka, rekreacja, hobby; rozwój lokalny; kultura, sztuka i tradycja
ZAKRES TERYTORIALNY:	Działalność Fundacji Bieszczadzkiej skupia się głównie na terenie 12 gmin bieszczadzkich w czterech powiatach: Przemyskim, Bieszczadzkim, Leskim, Sanockim, ale na również na terenach pogranicza polsko-ukraińsko-słowackiego.
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Zielony Rower–Greenway Karpaty Wschodnie: projekt polegał na stworzeniu i rozwoju międzynarodowego rowerowego szlaku dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego i wykreowaniu markowego produktu turystycznego opartego na idei „Greenway”. Szlak umożliwia poznanie wspaniałego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego tego obszaru, zarówno jego mieszkańcom, jak i turystom. Dzięki zaangażowaniu lokalnych społeczności, „Zielony Rower” to znacznie więcej, niż tylko szlak rowerowy – stanowi inspirację dla wszystkich, którym leży na sercu zachowanie piękna przyrody w Bieszczadach i różnorodności kulturowej.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	Województwo podkarpackie
CEL DZIAŁAŃ I CZYNNIKI MOTYWUJĄCE DO ICH PODJĘCIA:	Kontynuacja i rozwinięcie dotychczasowych działań Fundacji

	• popularyzacja wolontariatu długoterminowego w regionie • usystematyzowanie działań wolontariackich w regionie • kreowanie pozytywnego wizerunku wolontariuszy oraz ich działań • integrowanie lokalnej społeczności poprzez wspólne działania na rzecz dobra ogólnego
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone w ramach Korpusu Solidarności Partner ocenił jako adekwatne i trafne. W pierwszym roku Partnerstwa Fundacja działała przede wszystkim w najbliższym środowisku po to, by z czasem rozszerzać zakres terytorialny działalności. Katalog działań w ramach Korpusu jest szeroki i zakłada dotarcie do różnorodnych grup odbiorców.
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Z punktu widzenia dotychczasowych działań Partnera, nowością było wsparcie w postaci bonów edukacyjnych, które pozwoliły wolontariuszom podjąć inicjatywę i rozwijać się w preferowanym przez nich kierunku.
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
• wzrost rozpoznawalności Fundacji • rozszerzenie działalności na powiaty, w których Partner dotąd nie działał, co owocuje nawiązaniem nowych, trwałych relacji, pomocnych przy realizacji kolejnych inicjatyw i akcji • szkolenia pozwoliły na wzrost świadomości koordynatorów wolontariatu, co do ich roli • wzrost świadomości na temat pracy wolontariuszy oraz jej znaczenia: <i>W Bieszczadach gro organizacji pracuje na zasadzie wolontariatu. I dzięki temu projektowi, pokazaliśmy środowiskom rolę wolontariuszy. Rolę ludzi, którzy pracują w tych organizacjach. (...) uświadomienie roli wolontariuszy w ich otoczeniu wolontariuszy (...), w lokalnych społecznościach. Pokazywanie wolontariatu i takie trochę odczarowanie, że nikt tam nie idzie z przymusu, tylko idzie, bo chce. A samym wolontariuszom pokazanie, że mogą mieć też korzyści.</i> • wzrost kompetencji pracowników Fundacji oraz poszerzenie doświadczenia w zakresie realizacji projektów wieloletnich, które są i będą wykorzystywane podczas pracy Fundacji • nawiązanie nowych kontaktów i relacji • umocnienie dotychczasowych partnerstw: <i>To bardzo nas zbliżyło jako partnerów, więc teraz przystępując do jakiegoś kolejnego dużego projektu, idziemy w tej konfiguracji właśnie. (...) znaliśmy się, ale ten projekt na pewno utrwalił te kontakty i przede wszystkim świadomość, że partner to jest partner, na którego można liczyć.</i> • poszerzenie oferty wsparcia • wymiana doświadczeń z innymi Partnerami Korpusu • docenienie pracy koordynatorów i wolontariuszy, co pozytywnie wpływa na ich energię i motywację do dalszej pracy	

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:	W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty były do nich adekwatne. Przy większych środkach finansowych, możliwe byłoby przeprowadzenie większej liczby tych działań, które cieszyły się większym niż zakładano zainteresowaniem (np. bony edukacyjne, wizyty studyjne). Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika; nie licząc bonów edukacyjnych, mini grantów, konkursów, certyfikacji) dotyczyły staży rozwojowych dla koordynatorów (540 zł/osoba), zaś najmniejsze, projektów lokalnych koalicji dla wolontariatu (25,97 zł/osoba). Warto zaznaczyć, że bezkosztowo zrealizowano debaty wolontariackie (formuła on-line), a zaoszczędzone środki przeznaczono na wizytę studyjną dla koordynatorów.
REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM:²⁷	
W ocenie Partnera założone cele zostały w pełni zrealizowane. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to dwa z nich nie osiągnęły wartości docelowych:	
- o organizacja Konkursu na Mini granty dla wolontariuszy – przewidziano 16 mini grantów, udzielono 15; - o szkolenia podstawowe dla koordynatorów – przewidziano udział 10 osób, ostatecznie uczestniczyło 7.	
Niektóre wskaźniki przekroczyły zakładaną wartość, w tym:	
- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyły 44; - o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 51; - o działania rozwijające dla wolontariuszy – przewidziano udział 60 osób, ostatecznie uczestniczyło 95; - o poradnictwo dla organizatorów wolontariatu – przewidziano 3 poradnictwa dla 3 osób, ostatecznie z 5 poradnictw skorzystało 5 osób; - o projekty lokalnych koalicji wolontariatu – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 231.	
NAPOTKANE TRUDNOŚCI:	
RODZAJ TRUDNOŚCI:	• lokalizacja Partnera – oddalenie od dużych ośrodków miejskich, północny wschód Polski • niechęć uczestników do rejestracji w SOW • frekwencja na szkoleniach podstawowych dla koordynatorów
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• brak środków finansowych na przejazdy z odleglejszych lokalizacji

²⁷ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 36920.

	• błędy w SOW • mało zachęt dla wolontariuszy do rejestracji w SOW • mała dyspozycyjność koordynatorów
PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE:	przygotowanie kilku krótszych modułów szkoleń on-line dla koordynatorów

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Partner podejmuje współpracę m.in. ze szkołami (podstawowymi i średnimi), organizacjami pozarządowymi, drużynami harcerskimi, klubami seniora, instytucjami kultury. Pozostaje w dobrych relacjach z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego, z którym wspólnie organizuje konkursy: Wolontariusz Roku oraz Koordynator Wolontariatu w ramach Korpusu Solidarności (co podnosi rangę wydarzenia i jeszcze bardziej docenia osoby wyróżnione w konkursach).

Jako przykład współpracy z trzecim sektorem można wskazać kooperację z Fundacją Lucky Ski, która to zaowocowała zwiększeniem liczby wolontariuszy, rozszerzeniem katalogu działań na rzecz lokalnej społeczności, aktywizacją dzieci i młodzieży. Fundacja Bieszczadzka zapewniła dostęp do wsparcia merytorycznego i technicznego, materialnego, a także doradztwa. Wolontariusze mogli kształcić się w ramach szkoleń oraz skorzystać z bonów.

Partner Regionalny współpracuje również z Jarosławskim Stowarzyszeniem Oświaty i Promocji Zdrowia – Podkarpacka Sieć Przedszkoli i Szkół promujących Zdrowie. Fundacja udziela wsparcia merytorycznego koordynatorom i wolontariuszom oraz rozwija wolontariat długoterminowy. Stowarzyszenie polega na diagnozie przygotowanej przez Partnera (*Pokazaliśmy jasno o co nam konkretnie chodzi, jakie obszary chcemy rozwijać, a Fundacja zaproponowała konkretne działania*).

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona. Kontakt z opiekunem jest częsty i efektywny. Z punktu widzenia Partnera istotne jest, że przedstawicielstwo NIW bywa obecne na ważnych wydarzeniach organizowanych przez Fundację (pomimo znacznej odległości), co uwiarygadnia jej działania.

4.5.26. Przypadek 26 – Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych
LOKALIZACJA:	województwo: wielkopolskie powiat: Poznań gmina: Poznań
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	1
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	1998
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Wielkopolska Rada Koordynacyjna jest największym związkiem organizacji w Wielkopolsce. Jej misją jest pobudzanie i wspieranie społecznej aktywności, Działa na rzecz wzmocnienia NGO, lokalnych liderów, działaczy społecznych, wolontariuszy, uruchamiania nowych społecznych inicjatyw, rozwoju i współpracy między organizacjami, wzmocnienia postaw obywatelskich, budowania kultury dialogu pomiędzy organizacjami a administracją różnego szczebla. Kluczowi beneficjenci to m.in. istniejące organizacje pozarządowe, wolontariusze, osoby chcące założyć organizację, samorządy. Rada świadczy m.in. usługi poradnictwa dla organizacji pozarządowych, osób chcących założyć podmiot o charakterze społecznym. Działa na rzecz sieciowania organizacji z terenu Wielkopolski, animacji aktywności społecznej i rozwoju wolontariatu.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	rozwój lokalny; usługi socjalne i pomoc społeczna; edukacja i wychowanie
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo wielkopolskie
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Od 2012 roku federacja WRK prowadzi Regionalne Centrum Wolontariatu w Poznaniu i koordynuje pracę 20 Lokalnych Centrów Wolontariatu w Wielkopolsce.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:	
ZAKRES TERYTORIALNY:	województwo wielkopolskie
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	• dalszy rozwój wolontariatu w regionie i w Polsce • wdrażanie rozwiązań gwarantujących długofalowe wsparcie i rozwój wolontariatu długoterminowego • zwiększenie liczby osób zajmujących się wolontariatem w swoich organizacjach • wspieranie instytucji organizujących wolontariat

	• podnoszenie rangi aktywności wolontariackiej, wzbudzanie zainteresowania wolontariatem i zachęcanie obywateli do zaangażowania się w taką działalność • wymiana doświadczeń z innymi organizacjami z Polski • tworzenie bazy wolontariuszy • promocja działań prowadzonych przez Partnera
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursów Regionalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2021-2023
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone w ramach Korpusu Solidarności Partner ocenił jako adekwatne. Wskazano tu na trafność działań w kontekście usystematyzowania i formalizowania działań wolontariackich. Trafnym narzędziem, z punktu widzenia organizacji koordynującej wolontariat, jest SOW, który usprawnia zarządzanie pracą wolontariuszy, a także niejako wymusza na samych wolontariuszach systematyczność, np. w zakresie uzupełniania godzin. SOW ma też inną zaletę: <i>Mamy pokazane jaka jest aktywność, w jakich miesiącach, mamy rankingi odnośnie szkolnych klubów wolontariusza (...). Możemy pokazać władzom, że wolontariat jest ważny (...). Fajnie móc statystycznie pokazać, ile na rzecz miasta i społeczności lokalnej nasi wolontariusze, chociażby z lokalnego centrum wolontariatów, przepracowali na rzecz małej społeczności. To na pewno otwiera oczy.</i>
INNOWACYJNOŚĆ DZIAŁAŃ:	Nowością w stosunku dotychczas prowadzonych działań było włączenie w nie otoczenia wolontariatu (dotąd Partner skupiał się raczej na wolontariuszach i koordynatorach). WRK w większym stopniu skupiła się na tworzeniu koalicji wolontariatu i wymianie doświadczeń. Nowymi działaniami była także debaty, które z czasem stały się dobrą praktyką.
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
• poszerzenie oferty wsparcia o szkolenia rozwijające, warsztaty, wizyty studyjne • unaocznienie potrzeb regionalnych instytucji i organizacji (<i>Korpus Solidarności pokazał, na ile jesteśmy potrzebni innym organizacjom (...), na ile jeszcze organizacje potrzebują wsparcia, chociażby w zakresie porozumień w wolontariacie, motywowania wolontariuszy.</i>) • intensyfikacja działań w Internecie, poszerzenie wiedzy w zakresie skutecznej promocji on-line • wzrost rozpoznawalności • wzrost liczby organizacji ubiegających się o certyfikat Miejsca Przyjaznego Wolontariuszom • wzrost świadomości na temat możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych	

- zaktywizowanie młodych organizacji, które coraz częściej wychodzą ze swoimi działaniami do społeczności i zachęcają ją do aktywności i zaangażowania w prowadzone akcje
- wzrost kompetencji i doświadczenia pracowników Partnera
- koordynatorzy wolontariatu częściej i chętniej zgłaszają się o pomoc i doradztwo w bardziej specyficznych kwestiach np. praca z osobami z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi; poszukują bardziej specjalistycznych szkoleń, zgłaszają się z konkretnymi pomysłami i oczekiwaniami
- sformalizowanie działań wolontariackich

EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:

W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty były do nich adekwatne. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika; nie licząc bonów edukacyjnych) dotyczyły poradnictwa dla koordynatorów (966,67 zł/osoba), zaś najmniejsze, spotkań promocyjnych dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (26 zł/osoba) i szkoleń podstawowych dla wolontariuszy (67,93 zł/osoba).

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM²⁸

W ocenie Partnera założone cele zostały w pełni zrealizowane. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to niektóre przekroczyły zakładaną wartość:

- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyły 33;
- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 51;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 51;
- o debaty wolontariackie – przewidziano udział 30 osób, ostatecznie uczestniczyło 37;
- o działania rozwijające dla koordynatorów – przewidziano udział 40 osób, ostatecznie uczestniczyły 43.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:

- początkowe trudności w rozgraniczeniu grup odbiorców: koordynatorów, organizacji i otoczenia
- niechęć uczestników i trudności w rejestracji w SOW

ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:

- konieczność uzyskania formalnej zgody rodzica w przypadku osób niepełnoletnich
- nieskuteczne zachęta w postaci Karty Wolontariusza

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Partner podejmował współpracę z placówkami oświatowymi, organizacjami zrzeszającymi seniorów, organizacjami sportowymi, instytucjami kultury (prowadzono np. szkolenia z zakresu wolontariatu w kulturze). Jako przykład można wskazać współpracę ze Stowarzyszeniem Przyszłość Kotlina, której celem była integracja społeczności lokalnej, wsparcie merytoryczne w zakresie budowania zespołu.,

²⁸ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 28842.

sporządzania wniosków aplikacyjnych, przygotowywania projektów. Stowarzyszenie brało udział m.in. w szkoleniach i wizycie studyjnej. Dla podmiotu były to nowe aktywności, których wcześniej nie podejmowano ze względu na brak zasobów finansowych i merytorycznych.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona. Kontakt z opiekunem był bardzo sprawny, a problemy szybko rozwiązywane. Zgłaszane problemy dotyczyły przede wszystkim kwestii technicznych (np. rejestracji w SOW).

4.5.27. Przypadek 27 – Fundacja Bona Fide - W Dobrej Wierze

CZĘŚĆ METRYCZKOWA:	
NAZWA PODMIOTU:	Fundacja Bona Fide – W Dobrej Wierze
LOKALIZACJA:	województwo: mazowieckie powiat: Warszawa gmina: Warszawa
LICZBA PRACOWNIKÓW W PRZELICZENIU NA ETATY:	0
ROK ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI:	2022
GŁÓWNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI:	Fundacja BONA FIDE w Dobrej Wierze działa w obszarach pomocy społecznej, edukacji i wychowania, ekologii i kultury. Do głównych założeń misji Fundacji należą m.in. promowanie i organizowanie działalności charytatywnej i wolontariatu, pomoc rodzinom i wsparcie w procesie wychowawczo-edukacyjnym dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie wykluczeniu i marginalizacji społecznej, działalność na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży w tym aktywnego wypoczynku dzieci i młodzieży, działalność w zakresie wspierania nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, pomoc i wyrównanie szans dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej i życiowej, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, działalność na rzecz integracji, reintegracji i aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją, aktywizacja seniorów, edukacja ekologiczna, wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych.
DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZED UDZIAŁEM W PROGRAMIE:	
ZAKRES TEMATYCZNY:	kultura, sztuka i tradycja; usługi socjalne i pomoc społeczna; edukacja i wychowanie
ZAKRES TERYTORIALNY:	przede wszystkim powiaty: otwocki, legionowski, wołomiński, miasto Warszawa
PRZYKŁADY DZIAŁAŃ:	Akcja „IRYS” - celem akcji jest zwrócenie uwagi społeczeństwa na los osób chorych na Alzheimera i ich rodzin zmagających się z ciężką chorobą swoich bliskich. Szczególne znaczenie ma wymiar edukacyjny. Akcja jest skierowana do młodego pokolenia dla uświadomienia ludzi młodych na potrzeby osób chorych, starszych i niepełnosprawnych. Akcja „IRYS” prowadzona jest dwuetapowo: pierwszy etap to spotkanie informacyjno-szkoleniowe, zakup cebulek kwiatów Irys i wspólne sadzenie w dowolnie ustalonym terminie.

DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA W RAMACH PROGRAMU:

ZAKRES TERYTORIALNY:	powiaty: miasto Warszawa, legionowski, otwocki, wołomiński
CEL DZIAŁAŃ I MOTYWY ICH PODJĘCIA:	• możliwość długoterminowej zorganizowanej promocji idei i rozwoju wolontariatu • możliwość wypracowania i wdrożenia nowych ciekawych form zachęcających do systematycznego oraz długoterminowego angażowania się obywateli w wolontariat, w tym osób w wieku 50+ • rozwój nowych Szkolnych Kół Wolontariatu • pozyskanie nowych partnerów Karty Wolontariusza • nawiązanie i powstanie nowych lokalnych koalicji branżowych, które podejmą wspólne działania na rzecz społeczności lokalnych • wypracowanie nowych form pomocy dla osób najbardziej potrzebujących • chęć pokazania wolontariatu jako drogi wychowania młodego pokolenia • naturalne rozwinięcie dotychczasowych działań Fundacji
OPIS DZIAŁAŃ:	Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla Wolontariatu – edycja 2022-2024
OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH PROGRAMU:	
OCENA ADEKWATNOŚCI PODJĘTYCH DZIAŁAŃ:	Działania prowadzone w ramach Korpusu Solidarności Partner ocenił się jako adekwatne, co uzasadnia dużym zapotrzebowaniem m.in. na szkolenia podstawowe i inne działania skierowane do młodzieży, w każdym powiecie objętych jego działalnością.
EFEKTY ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ, ZMIANY W ORGANIZACJI:	
• poszerzenie działalności wolontariackiej • wzrost wiedzy wolontariuszy • wzrost rozpoznawalności Fundacji jako Partnera Korpusu Solidarności • aktywizacja społeczności poprzez wspólne działania na rzecz wspólnego dobra oraz innych, poprzez działania integracyjne (w tym ogromne zainteresowanie akcją sadzenia irysów) • podpisane długoterminowych porozumień z organizacjami pozarządowymi, kołem gospodyń wiejskich • nawiązanie nowych kontaktów, wzrost liczby organizacji współpracujących	
EFEKTY A PONIESIONE KOSZTY:	W ocenie Partnera, biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty były do nich adekwatne. Analizując poniesione koszty względem efektów (jako efekty rozumiemy osiągniętą wartość wybranych wskaźników) widzimy, że największe koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) dotyczyły poradnictwa dla koordynatorów (340 zł/osoba), zaś

najmniejsze, akcji społecznych z udziałem wolontariuszy, promujących KS (7,10 zł/osoba) oraz działań rozwijających dla koordynatorów (16,22 zł/osoba). Warto zaznaczyć, że bezkosztowo zrealizowano debatę wolontariacką – odbyła się w Warszawie w Zespole Szkół Nr 73 z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza.

REALIZACJA CELÓW POD KĄTEM WSKAŹNIKOWYM²⁹

W ocenie Partnera założone cele zostały w pełni zrealizowane. Biorąc pod uwagę realizację wskaźników, to niektóre przekroczyły zakładaną wartość, w tym:

- o szkolenia podstawowe dla wolontariuszy – przewidziano 2 szkolenia dla 20 osób, ostatecznie przeprowadzono 7 szkoleń, w których uczestniczyło 107 osób;
- o spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności – przewidziano 2 spotkania i udział 30 osób, ostatecznie w 4 spotkaniach uczestniczyło 118 osób;
- o akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS – przewidziano 2 akcje i udział 20 osób, ostatecznie zorganizowano 4 akcje, a uczestniczyło w nich 407 osób;
- o działania rozwijające dla wolontariuszy – przewidziano udział 40 osób, ostatecznie uczestniczyło 160;
- o szkolenia podstawowe dla koordynatorów – przewidziano 1 szkolenie dla 10 osób, ostatecznie przeprowadzono 3 szkolenia, w których uczestniczyło 30 osób;
- o działania rozwijające dla koordynatorów – przewidziano 3 spotkania i udział 30 osób, ostatecznie w 7 spotkaniach uczestniczyło 148 osób;
- o projekty lokalnych koalicji wolontariatu – przewidziano udział 20 osób, ostatecznie uczestniczyło 56.

NAPOTKANE TRUDNOŚCI:

RODZAJ TRUDNOŚCI:	• niechęć uczestników do rejestracji w SOW • konieczność zmiany terminów zaplanowanych działań • brak finansowania dla stanowiska koordynatora • mała intensywność współpracy z Partnerem Regionalnym • stosunkowo słaba rozpoznawalność Korpusu Solidarności na obszarze działań Partnera
ŹRÓDŁO TRUDNOŚCI:	• niechęć do formalizowania wolontariatu i figurowania w oficjalnych bazach/rejestrach • konieczność zaplanowania działań z dużym wyprzedzeniem, Zdarzenia losowe np. choroby • stosunkowo mały budżet, w tym niewielki budżet na promocję

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI I PODMIOTAMI:

Partner podejmuje współpracy ze szkołami (podstawowymi oraz średnimi), a niektóre z nich wprost nazywa przedłużeniem działań Fundacji, ze względu na intensywność współpracy (*To jest fantastyczna współpraca, to są po prostu moje prawe ręki (...), to jest jak mikro fundacja Bona Fide.*). W szkołach działają koordynatorzy, z którymi Fundacja pracuje w zasadzie cały rok, a sami koordynatorzy

²⁹ Na podstawie wniosku i sprawozdania nr 47851.

odznaczają się dużą samodzielnością i inicjatywą. Przykładem jest Zespół Szkół im. Prezydenta Ignacego Mościckiego w Zielonce. Wspólnie podjęto takie działania jak: przygotowanie kartek świątecznych i zbiórka na rzecz osób potrzebujących, uczestnictwo w szkoleniach, przygotowanie książki z irysami (promowanie wolontariatu wśród przedszkolaków), przekazywanie kalendarzy adwentowych dla dzieci z domu samotnej matki ufundowanych przez Bona Fide. Część tych działań jest wyłącznie efektem współpracy z Partnerem Lokalnym.

Współpraca podejmowana jest również z klubami seniora (warsztaty zajęciowe, zajęcia promujące Korpus Solidarności), gminnymi ośrodkami kultury (warsztaty i zajęcia o Korpusie Solidarności i samym wolontariacie, skierowane do osób w wieku 50+; prelekcje), kołami gospodyń wiejskich, domami pomocy społecznej, przedszkolami, bibliotekami, samorządem (Urząd Miasta Radzymin, Urząd Miasta Zielonka, Starostwo Powiatowe w Otwocku). Ten ostatni wspiera Fundację m.in. finansowo oraz udostępnia publiczną infrastrukturę dla realizacji wydarzeń Partnera.

Jak zaznaczył podczas badania SSI przedstawiciel jednego z podmiotów współpracujących z Partnerem, podejmowane działania są adekwatne do potrzeb społeczności lokalnej, a wolontariusze docierają z pomocą do osób jej potrzebujących.

OCENA WSPÓŁPRACY Z NIW-CRSO:

Współpraca z Instytucją Zarządzającą została bardzo dobrze oceniona: *Opiekun to osoba bardzo sympatyczna, pomocna i bardzo wspierająca (...). Jest bardzo dobra komunikacja, dobry przepływ informacji (...). Honorowym patronatem została objęta akcja „Irys” w tym roku, więc byliśmy bardzo szczęśliwi.*

4.6. Wkład „Partnerstwa dla Wolontariatu” w dotychczas osiągnięte efekty Programu

Jedną z kluczowych części niniejszego raportu jest analiza działań Partnerów podjętych w myśl realizacji zdefiniowanych w Programie czterech celów operacyjnych skoncentrowanych na wspieraniu wolontariuszy, koordynatorów wolontariatu, organizatorów wolontariatu oraz otoczenia wolontariatu. Należy zauważyć, że w ramach każdego z nich określono cel szczegółowy wraz z zaprojektowanymi działaniami, których wdrożenie miało stanowić wypełnienie wskazanych celów operacyjnych.

Pierwszy z nich zakładał wzrost liczby wolontariuszy angażujących się w sposób trwały w działania wolontariatu systematycznego. Natomiast celem szczegółowym było poszerzenie zakresu tematycznego i ułatwienie dostępu do oferty wsparcia dla wolontariuszy, pozwalającej świadomie i odpowiedzialnie podjąć lub rozwinąć aktywność wolontariacką.

Z analizy zgromadzonego materiału empirycznego wynika, że cel ten realizowano za pośrednictwem różnych działań. Do najczęściej wymienianych przez Partnerów aktywności należały inicjatywy, które umożliwiały wymianę doświadczeń i nawiązywanie współpracy pomiędzy wolontariuszami za pośrednictwem organizowanych spotkań, warsztatów, debat, konferencji etc.

To rozwija to środowisko, buduje się, nawiązuje się relacje – nasze z różnymi podmiotami, wolontariuszami, ale też nawiązują się relacje pomiędzy samymi organizacjami, które biorą udział w tych działaniach, pomiędzy wolontariuszami, koordynatorami.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Ponadto, starano się angażować w realizację założonych działań podmioty o różnym profilu działalności w celu integracji różnych środowisk i wymianie różnorodnych doświadczeń.

Kolejnymi, fundamentalnym działaniem było to, skupiające się na diagnozowaniu i uzupełnieniu deficytów w obszarze kompetencji wolontariuszy. Kompetencje te były związane z podejmowanymi aktywnościami oraz z „byciem w organizacji” i rozwijaniem podmiotu od wewnątrz:

(...) z jednej strony, żeby mieć takie kompetencje, które są potrzebne w jakiejś pracy, jak kursy pierwszej pomocy czy medycznej, ale z drugiej strony też takie, które mają rozszerzać wolontariat, czyli włączania się w rozwój organizacji, w życie organizacji (...) Myśmy mocno postawili na to, żeby wolontariusze byli tymi, którzy rozwijają organizację. W organizacjach jest nieustający deficyt umiejętności w zakresie pozyskiwania środków, umiejętności promocyjnych, umiejętności sprawozdawczych, w zakresie organizacji różnych wydarzeń. Staraliśmy się i staramy się też tych rzeczy uczyć.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Należy zauważyć, że wsparcie wolontariuszy w ocenie kluczowych kompetencji i wyznaczeniu przyszłych kierunków działań pozwalających na ich samorozwój i podtrzymywanie systematycznego zaangażowania w działalność wolontariacką, starano się osiągnąć również poprzez regularne spotkania, na których skupiano się na określeniu przyszłych działań uzupełniających kompetencje wolontariuszy.

Zdaniem Partnerów ważną rolę w ułatwianiu dostępu do oferty wsparcia dla wolontariuszy odegrały działania promocyjne pozwalające podjąć lub rozwinąć działalność wolontariacką. Partnerzy posługiwali się w tym celu najczęściej masowymi środkami przekazu (np. lokalnymi stacjami radiowymi), mediami

społecznościowymi (Facebook, Instagram), stronami www, a także korzystali z materiałów drukowanych (plakaty, ulotki).

To oczywiście promocja, informacja regularna na naszym Facebooku. Informacje o tym, że odbędą się szkolenia, informacje o tym, że jest możliwość uzyskania migrantów, że jest poradnictwo. Mamy zaprzyjaźnione media lokalne, dzięki którym informacje o działalności (...) pojawiały się na naszą prośbę, bo nie zawsze są na to finanse (...)

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Kolejnym, centralnym wyzwaniem było zapewnienie dostępu do zróżnicowanego katalogu ofert pracy. Partnerzy starali się wskazywać miejsca (instytucje, placówki), gdzie wolontariusze mogli podjąć pracę. Ważnym działaniem skierowanym do wolontariuszy była także organizacja konkursów („Wolontariusz roku”) wzmacniających ich poczucie wartości i celowości prowadzonych działań. Wielu Partnerów wskazywało, że owe konkursy stały się ważnym czynnikiem wpływającym na zaangażowanie się w sposób trwały w wolontariat systematyczny. Trudno jest jednak ilościowo wskazać, jak zmieniła się liczba wolontariuszy długoterminowych.

Omawiany cel starano się również realizować poprzez zapewnienie warunków do podejmowania autorskich inicjatyw społecznych i realizacji projektów wolontariackich, w tym umożliwienie wolontariuszom pozyskiwania środków na takie działania. Z rozmów z Partnerami wynika, że są otwarci na podejmowanie różnych aktywności przez wolontariuszy, których wspierano. Przykładem tego typu działania może być akcja pn. „Hejt, pomagajmy zatrzymać” – debata zainicjowana i zorganizowana przez młodzież szkolną przy wsparciu organizacji pozarządowej.

Partnerzy kładli nacisk również na zwiększanie dostępności oferty wsparcia dla wolontariuszy poprzez zamieszczanie informacji o możliwości doradztwa i poradnictwa na stronach www oraz w mediach społecznościowych.

Do innych narzędzi zaimplementowanych i wykorzystywanych w ramach Programu należą Karta Wolontariusza oraz bony edukacyjne. Te drugie cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród wolontariuszy, bowiem podkreślano, że wsparcie finansowe dało wolontariuszom poczucie sprawczości i samorealizacji. Niestety, w przypadku Karty Wolontariusza pojawiło się kilka kontrowersji, gdyż wskazywano na niską atrakcyjność tego rozwiązania ze względu na małe możliwości praktycznego wykorzystania (niechęć różnych instytucji do uwzględniania zniżek/rabatów na podstawie Karty Wolontariusza).

W myśl integracji różnych środowisk, Partnerzy organizowali w ramach np. jednego województwa wydarzenia dla wolontariuszy skupionych w różnych organizacjach. Do tego typu akcji należy m.in. poligon wolontariatu:

Z czterema Partnerami Lokalnymi dogadaliśmy się i raz w roku spotykaliśmy się i wspólnie przeprowadzaliśmy jakąś akcję dla naszych wolontariuszy.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

W ramach drugiego celu operacyjnego, który zakładał wzrost skuteczności działania koordynatorów wolontariatu u organizatorów współpracujących z wolontariuszami oraz zwiększenie liczby podmiotów podejmujących systematyczną współpracę z wolontariuszami, skoncentrowano się na działaniach skierowanych do koordynatorów wolontariatu. Partnerzy mieli zaprojektować i wdrożyć adresowany do

koordynatorów wolontariatu modelowy system wsparcia w zakresie organizacji i zarządzania wolontariatem.

Przeprowadzone rozmowy z Partnerami dowodzą, że podjęto szereg działań skierowanych do koordynatorów wolontariatu.. Wszyscy Partnerzy zaplanowali i przeprowadzili szkolenia podstawowe dla koordynatorów mające na celu podniesienie ich kompetencji z zakresu organizacji i koordynacji wolontariatu. Ponadto, ofertę urozmaicano warsztatami rozwijającymi różne kompetencje i kwalifikacje związane ze specyfiką podejmowanych działań wolontariackich. Wśród wspomnianych tematów pojawiały się m.in. techniki/sposoby motywowania wolontariuszy, zarządzanie sobą w czasie czy skuteczna komunikacja. Do innych wymienianych narzędzi zaliczono m.in. wizyty studyjne, które pozwoliły koordynatorom skonfrontować własne doświadczenia ze sposobami funkcjonowania innych, zewnętrznych organizacji, a także wzbogacić wiedzę o dobre praktyki i nawiązać nowe kontakty. Kolejnymi aktywnościami zaplanowanymi dla koordynatorów wskazywanymi przez Partnerów były staże rozwojowe i doradztwo. Inną ciekawą formą wsparcia zaproponowaną przez jednego Partnera był tzw. *peer learning* (nauka poprzez wymianę wiedzy) dla koordynatorów, opierający się na indywidualnej relacji trenera z koordynatorem. Proces polegał na wspólnej pracy, której rytm wyznaczały kolejne spotkania, a jego uczestnicy uczyli się od siebie nawzajem. Koordynatorzy zdobywali nowe doświadczenia, które niejednokrotnie przyczyniały się do zmiany postrzegania własnej roli i jej znaczenia w pracy wolontariackiej, pogłębienia wiedzy, a także co istotne służyły podtrzymaniu ich motywacji do dalszych działań. Warto nadmienić, że ważnym aspektem wsparcia koordynatorów było skupienie się również na ich pozytywnym wzmocnieniu poprzez pokazywanie wartości i celowości ich roli. W tym kontekście ważną rolę odegrał konkurs na „Koordynatora roku”, stanowiący istotne wyróżnienie i docenienie podejmowanej pracy koordynatora.

Działaliśmy na poziomie budowania świadomości roli, którą oni pełnią, przez (...) dawanie im możliwości wypowiadania się np. w debatach (...). Zapraszaliśmy ich do udziału w gali wolontariatu, (...) animowaliśmy (...), dawaliśmy narzędzia w postaci możliwości przeprowadzenia przez nas szkoleń w ich placówkach. To było coś, co na pewno ich wzmacniało. To też wzajemne spotkania koordynatorów, które odbywały się czy to na szkoleniach, czy na poziomie wizyt studyjnych, które organizowaliśmy. (...) promowaliśmy ich poprzez ich udział w różnego rodzaju debatach czy spotkaniach, na których oni opowiadali o swoich organizacjach.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Realizacja Programu wiązała się również z wypełnieniem trzeciego celu operacyjnego skupiającego się na *zwiększeniu liczby organizatorów wolontariatu podejmujących systematyczną współpracę z wolontariuszami i wzmocnienie ich zdolności organizacyjnych w zakresie zarządzania Wolontariatem*. W ramach tego celu szczególną uwagę zwrócono na *podniesienie roli, pozycji i kompetencji organizatorów wolontariatu w zakresie funkcjonowania wolontariatu w środowisku lokalnym*.

Partnerów zapytano o działania jakie podejmowali w kwestii oddziaływania na wzrost skuteczności organizatorów wolontariatu. Z badań wynika, że najczęściej skupiano się na prowadzeniu szkoleń, doradztwa, indywidualnych spotkań z przedstawicielami poszczególnych jednostek i instytucji, a także zapewnieniu organizatorom wolontariatu warunków umożliwiających współpracę z wolontariuszami. Ponadto, starano się uzupełniać im wiedzę dotyczącą kwestii formalno-prawnych organizacji wolontariatu. Współpracowano z jednostkami, które dopiero rozpoczynały współpracę z wolontariuszami oraz z takimi, w których wolontariat już istniał, lecz wymagał ugruntowania i wzmocnienia. Należy zauważyć, że Partnerzy dostosowywali wsparcie do potrzeb konkretnych instytucji:

Byli też nowi, którzy chcieli dopiero rozpocząć przygodę z wolontariatem, ale nie wiedzieli, jak to ugryźć. Poznali, jak to tak naprawdę ma funkcjonować, kto powinien być odpowiedzialny w danej jednostce, jak ma się tym koordynować, na jakiej zasadzie współpraca ma się układać z wolontariuszem. I już widzimy z perspektywy czasu, (...), że to się kręci, że to działa, (...), zaczął realizować swoje działania koordynator, mają wolontariuszy, realizują mini-granty, zgłaszają się do nas po poradnictwo, ta współpraca nie jest regularna (...), ale coś się toczy, coś się kręci.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Ważną częścią wsparcia było stworzenie platformy do wymiany doświadczeń wśród organizatorów wolontariatu, np. poprzez tworzenie lokalnych kolacji wolontariatu, dzięki którym organizatorzy mają okazję do zacieśniania więzi, współpracy i doskonalenia procesów profesjonalizacji wolontariatu.

Warto wspomnieć także o procesie certyfikacji „Miejsce Przyjazne Wolontariuszom”, która wzmocniła wiele organizacji oraz stała się kluczowym czynnikiem zachęcającym do podtrzymywania zaangażowania w wolontariat długoterminowy, a także zapewniała poczucie prestiżu. Ponadto, z badań wynika, że otrzymane oznaczenie „Miejsce Przyjazne Wolontariuszom” zwiększało rozpoznawalność i widoczność danej organizacji.

Opinie Partnerów dotyczące pozytywnych rezultatów wdrażanych rozwiązań skierowanych do organizatorów wolontariatu były podzielone. Część rozmówców podkreślała wzrost liczby organizatorów podejmujących systematyczną współpracę z wolontariuszami, otwarcie się na zewnętrzne zasoby ludzkie, implementację wolontariatu i jego konsekwentne wdrażanie oraz rozwijanie. Z drugiej strony wielu Partnerów miało trudność w realizacji działań kierowanych do organizatorów wolontariatu. Zwracano uwagę na brak zainteresowania szkoleniami przez organizatorów ze względu na ich ograniczenia czasowe, niską świadomość na temat roli i znaczenia wolontariatu w organizacji:

Oddziaływaliśmy głównie poprzez szkolenia, spotkania. (...) chcemy kształtować i zmieniać pewną świadomość, natomiast w przypadku organizatorów było w naszym przypadku (...), było to najtrudniejsze. Myślę, że na to po prostu trzeba czasu (...).

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Ostatnim obszarem działań, w ramach którego sformułowano czwarty cel operacyjny jest popularyzacja wolontariatu. Zakładał on *pozytywną zmianę postrzegania wolontariatu i wzrost świadomości otoczenia w zakresie zasad organizowania wolontariatu i włączania się obywateli w działania ochotnicze*. Cel ten zamierzono osiągnąć poprzez *zwiększenie liczby i różnorodności form działań promocyjnych oraz wizerunkowych w zakresie popularyzowania wolontariatu*.

Zgromadzony materiał empiryczny wskazuje na wielość aktywności służących realizacji wspomnianego celu. Warto nadmienić, że wszyscy Partnerzy dostrzegają pozytywną zmianę postrzegania oraz rozumienia znaczenia i roli wolontariatu w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego wśród lokalnego otoczenia.

Pośród akcentowanych działań wyróżnić należy kampanie informacyjne dotyczące Korpusu Solidarności, które prowadzono zarówno stacjonarnie (na spotkaniach, debatach, warsztatach, szkoleniach) jak i online na mediach społecznościowych (Facebook, Instagram) oraz na stronach www poszczególnych Partnerów. Ważną platformą popularyzacji wolontariatu były spotkania lokalnych koalicji wolontariatu oraz realizacja modelowych projektów wolontariackich angażujących społeczność lokalną w działania ochotnicze. Za przykład posłużyć może przeprowadzenie gry miejskiej we współpracy z animatorem wolontariatu, do której zaangażowano społeczność lokalną i wolontariuszy.

Starano się również popularyzować Korpus Solidarności za pośrednictwem lokalnych stacji radiowych i gazet, poprzez regularne ukazywanie się artykułów lub wywiadów. Do innych form zaliczyć można także udostępnianie filmów z różnych akcji dla wolontariuszy.

Warto podkreślić, że Partnerzy wykorzystywali każdą okazję do zaprezentowania idei wolontariatu i działań podejmowanych w ramach Korpusu Solidarności, np. przy okazji lokalnych wydarzeń kulturalnych i sportowych dystrybuowano materiały promocyjne dotyczące Korpusu Solidarności. A zatem włączano aspekt popularyzacji wolontariatu do innych inicjatyw, które podejmowano poza realizacją Programu, także m.in. poprzez organizację dedykowanych forów wolontariatu:

Na każdym forum czy każdym szkoleniu, które robimy (...) mówimy o wolontariacie. Z innych środków zupełnie organizuję co roku takie dwudniowe forum wolontariatu, które jest głównie dedykowane dla szkół, ale wtedy też przedstawiam ofertę z Korpusu Solidarności.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Z wypowiedzi rozmówców wynika również, że istotną platformą wzmacniającą rozpoznawalność wolontariatu są organizowane konkursy na wolontariusza i koordynatora roku oraz – bardzo mocno podkreślana – Gala Wolontariatu jako wydarzenie o dużym znaczeniu dla osób zaangażowanych w pracę wolontariacką, ale także pełniące ważną rolę w podnoszeniu świadomości społeczności lokalnej:

Poprzez edukację i informowanie społeczeństwa na ten temat, że są osoby, które tak naprawdę niewiele różnią się od nich samych, które mogą poświęcać swój czas, które godzą wolontariat z życiem rodzinnym, z życiem zawodowym, ze szkołą.

Źródło: wywiady pogłębione, Partnerzy Lokalni i Regionalni

Działania Partnerów w ramach realizacji założeń Programu zdecydowanie przyczyniły się do wzmocnienia wspólnot lokalnych, umocnienia postaw obywatelskich w społeczeństwie, popularyzacji wolontariatu systematycznego, stworzenia partnerskich relacji i atmosfery współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi oraz stworzenia wielu wspólnych platform do wymiany doświadczeń i inspiracji dla organizatorów wolontariatu.

4.7. Realizacja Partnerstwa dla Wolontariatu w ujęciu wskaźnikowym

4.7.1. Partnerzy Lokalni

W poniższej tabeli przedstawiono zsumowane wartości wskaźników, które wykazywane były w sprawozdaniach Partnerów Lokalnych. Uwzględniono również poniesione koszty.

Spośród wydarzeń, najliczniej zorganizowano działania rozwijające dla wolontariuszy – odbyło się 151 wydarzeń, w których udział wzięły łącznie 1 434 osoby. Pod względem liczby uczestników, największą frekwencję zgromadziły debaty wolontariackie oraz działania rozwijające dla koordynatorów (odpowiednio 2 333 oraz 2 142 osoby).

Tabela 3. Partnerzy Lokalni- wskaźniki

Wskaźnik	Osiągnięte wartości/poniesione koszty
lokalne spotkania promujące Korpus Solidarności (KS) - liczba wydarzeń	25
lokalne spotkania promujące Korpus Solidarności (KS) - liczba uczestników	287

Wskaźnik	Osiągnięte wartości/poniesione koszty
lokalne spotkania promujące Korpus Solidarności (KS) - koszt poniesiony	6 484,31 zł
szkolenia podstawowe dla wolontariuszy - liczba wydarzeń	96
szkolenia podstawowe dla wolontariuszy - liczba uczestników	872
szkolenia podstawowe dla wolontariuszy - koszt poniesiony	60 586,39 zł
spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (SKS) - liczba wydarzeń	107
spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (SKS) - liczba uczestników	1 305
spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (SKS) - koszt poniesiony	44 409,92 zł
akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS - liczba wydarzeń	96
akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS - liczba uczestników	1 511
akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS - koszt poniesiony	98 677,43 zł
działania rozwijające dla wolontariuszy - liczba wydarzeń	151
działania rozwijające dla wolontariuszy - liczba uczestników	1 434
działania rozwijające dla wolontariuszy - koszt poniesiony	108 617,29 zł
promocja Korpusu Solidarności skierowana do wolontariuszy	140
promocja Korpusu Solidarności skierowana do wolontariuszy - koszt poniesiony	43 567,48 zł
poradnictwo dla Wolontariuszy - liczba wydarzeń	87
poradnictwo dla Wolontariuszy - liczba uczestników	173
poradnictwo dla Wolontariuszy - koszt poniesiony	31 661,25 zł
lokalne spotkania z wolontariatem - liczba wydarzeń (tylko 2019-2020)	12
lokalne spotkania z wolontariatem - liczba uczestników (tylko 2019-2020)	69
lokalne spotkania z wolontariatem - koszt poniesiony (tylko 2019-2020)	8 261,29 zł
szkolenia podstawowe dla koordynatorów - liczba wydarzeń	49
szkolenia podstawowe dla koordynatorów - liczba uczestników	345
szkolenia podstawowe dla koordynatorów - koszt poniesiony	50 934,37 zł
debaty wolontarickie - liczba wydarzeń	43
debaty wolontarickie - liczba uczestników	2 333
debaty wolontarickie - koszt poniesiony	53 918,14 zł
działania rozwijające dla koordynatorów - liczba wydarzeń	124
działania rozwijające dla koordynatorów - liczba uczestników	2 142
działania rozwijające dla koordynatorów - koszt poniesiony	106 536,02 zł
poradnictwo dla koordynatorów - liczba wydarzeń	74
poradnictwo dla koordynatorów - liczba uczestników	135
poradnictwo dla koordynatorów - koszt poniesiony	40 779,85 zł
działania rozwijające dla liderów i kierowników - liczba wydarzeń	79
działania rozwijające dla liderów i kierowników - liczba uczestników	570
działania rozwijające dla liderów i kierowników - koszt poniesiony	59 480,54 zł
poradnictwo dla organizatorów wolontariatu - liczba wydarzeń	72
poradnictwo dla organizatorów wolontariatu - liczba uczestników	149
poradnictwo dla organizatorów wolontariatu - koszt poniesiony	30 749,83 zł
szkolenia dla nauczycieli SKS - liczba wydarzeń	63

Wskaźnik	Osiągnięte wartości/poniesione koszty
szkolenia dla nauczycieli SKS - liczba uczestników	347
szkolenia dla nauczycieli SKS - koszt poniesiony	35 982,03 zł
lokalne spotkania branżowe - liczba wydarzeń	67
lokalne spotkania branżowe - liczba uczestników	369
lokalne spotkania branżowe - koszt poniesiony	31 253,87 zł
promocja Korpusu Solidarności skierowana do koordynatorów wolontariatu	249
promocja Korpusu Solidarności skierowana do koordynatorów wolontariatu koszt poniesiony	33 331,82 zł
spotkania lokalnych koalicji wolontariatu - liczba wydarzeń	81
spotkania lokalnych koalicji wolontariatu - koszt poniesiony	23 507,18 zł
projekty lokalnych koalicji wolontariatu - liczba wydarzeń	76
projekty lokalnych koalicji wolontariatu - liczba uczestników	989
projekty lokalnych koalicji wolontariatu - koszt poniesiony	94 464,42 zł
działania skierowane na pozyskiwanie lokalnych ambasadorów Korpusu Solidarności oraz lokalnych partnerów Karty Wolontariusza	20
działania skierowane na pozyskiwanie lokalnych ambasadorów Korpusu Solidarności oraz lokalnych partnerów Karty Wolontariusza - koszt poniesiony	9 000,00 zł
koszty związane z koordynacją, promocją, koszty administracyjne, koszty przejazdów personelu oraz uczestników projektu	438 173,17 zł
suma oszczędności	33 833,60 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Partnerów

łącznie poniesione koszty (nie licząc kosztów związanych z koordynacją, promocją, kosztów administracyjnych, kosztów przejazdów personelu oraz uczestników projektu) wyniosły 1 002 953,26 zł.

4.7.2. Partnerzy Regionalni

W poniższej tabeli przedstawiono zsumowane wartości wskaźników, które wykazywane były w sprawozdaniach Partnerów Regionalnych. Uwzględniono również poniesione koszty.

Spośród wydarzeń, najliczniej zorganizowano konkursy na mini granty – odbyło się ich 131, a skorzystało łącznie 1 479 osób. Na drugim miejscu można wskazać konkursy na bony edukacyjne (116), a na trzecim, poradnictwo dla wolontariuszy (112 wydarzeń, z których skorzystało w sumie 129 osób).

Pod względem liczby uczestników, największą frekwencję zgromadziły akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS (1 432 osoby).

Tabela 4. Partnerzy Regionalni- wskaźniki

Wskaźnik	Osiągnięte wartości/poniesione koszty
szkolenia podstawowe dla wolontariuszy - liczba wydarzeń	39
szkolenia podstawowe dla wolontariuszy - liczba uczestników	604
szkolenia podstawowe dla wolontariuszy - koszt poniesiony	25 856,97 zł
spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (SKS) - liczba wydarzeń	42
spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (SKS) - liczba uczestników	825

Wskaźnik	Osiągnięte wartości/poniesione koszty
spotkania promocyjne dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (SKS) - koszt poniesiony	21 022,49 zł
akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS - liczba wydarzeń	53
akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS - liczba uczestników	1 432
akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS - koszt poniesiony	80 816,98 zł
działania rozwijające dla wolontariuszy - liczba wydarzeń	99
działania rozwijające dla wolontariuszy - liczba uczestników	1 289
działania rozwijające dla wolontariuszy - koszt poniesiony	107 394,43 zł
poradnictwo dla Wolontariuszy - liczba wydarzeń	112
poradnictwo dla Wolontariuszy - liczba uczestników	129
poradnictwo dla Wolontariuszy - koszt poniesiony	19 707,37 zł
Wolontariusz Roku	39
Wolontariusz Roku - koszt poniesiony	12 949,49 zł
organizacja konkursu na mini granty – liczba konkursów	131
organizacja konkursu na mini granty – liczba uczestników	1 497
organizacja konkursu na mini granty - koszt poniesiony	184 914,56 zł
organizacja konkursu na bony edukacyjne	116
organizacja konkursu na bony edukacyjne - koszt poniesiony	152 443,71 zł
szkolenia podstawowe dla koordynatorów - liczba wydarzeń	18
szkolenia podstawowe dla koordynatorów - liczba uczestników	209
szkolenia podstawowe dla koordynatorów - koszt poniesiony	32 137,33 zł
debaty wolontarickie - liczba wydarzeń	32
debaty wolontarickie - liczba uczestników	1 048
debaty wolontarickie - koszt poniesiony	57 822,84 zł
staże rozwojowe dla koordynatorów	77
staże rozwojowe dla koordynatorów - koszt poniesiony	45 806,00 zł
działania rozwijające dla koordynatorów - liczba wydarzeń	65
działania rozwijające dla koordynatorów - liczba uczestników	638
działania rozwijające dla koordynatorów - koszt poniesiony	87 819,87 zł
poradnictwo dla koordynatorów - liczba wydarzeń	89
poradnictwo dla koordynatorów - liczba uczestników	97
poradnictwo dla koordynatorów - koszt poniesiony	23 118,64 zł
Koordynator Roku	31
Koordynator Roku - koszt poniesiony	19 128,27 zł
działania rozwijające dla liderów i kierowników - liczba wydarzeń	50
działania rozwijające dla liderów i kierowników - liczba uczestników	531
działania rozwijające dla liderów i kierowników - koszt poniesiony	34 543,77 zł
poradnictwo dla organizatorów wolontariatu - liczba wydarzeń	81
poradnictwo dla organizatorów wolontariatu - liczba uczestników	73
poradnictwo dla organizatorów wolontariatu - koszt poniesiony	17 547,70 zł
szkolenia dla nauczycieli SKS - liczba wydarzeń	33
szkolenia dla nauczycieli SKS - liczba uczestników	242
szkolenia dla nauczycieli SKS - koszt poniesiony	20 744,57 zł

Wskaźnik	Osiągnięte wartości/poniesione koszty
lokalne spotkania branżowe - liczba wydarzeń	34
lokalne spotkania branżowe - liczba uczestników	363
lokalne spotkania branżowe - koszt poniesiony	18 468,03 zł
standaryzacja - certyfikacja	48
standaryzacja - certyfikacja - koszt poniesiony	22 393,89 zł
spotkania lokalnych koalicji wolontariatu - liczba wydarzeń	62
spotkania lokalnych koalicji wolontariatu - koszt poniesiony	25 163,30 zł
projekty lokalnych koalicji wolontariatu - liczba wydarzeń	33
projekty lokalnych koalicji wolontariatu - liczba uczestników	749
projekty lokalnych koalicji wolontariatu - koszt poniesiony	74 840,29 zł
koszty związane z koordynacją, promocją, koszty administracyjne, koszty przejazdów personelu oraz uczestników projektu	638 681,44 zł
suma oszczędności	36 617,33 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Partnerów

łącznie poniesione koszty (nie licząc kosztów związanych z koordynacją, promocją, kosztów administracyjnych, kosztów przejazdów personelu oraz uczestników projektu) wyniosły 1 084 640,50 zł.

4.8. Potrzeby w zakresie wsparcia organizacji w obszarze organizacji i koordynacji wolontariatu

Analizując zebrany materiał jakościowy można wskazać dalsze potrzeby organizacji w zakresie organizacji i koordynacji wolontariatu. Niektóre z nich mogą być zaspokojone poprzez Program Korpus Solidarności, inne natomiast, wymagają zmian systemowych, niezależnych od KS oraz instytucji, która nim zarządza, lub podjęcia odpowiednich działań przez same organizacje.

uzyskanie stabilności finansowej dla dwóch etatowych stanowisk: osoby odpowiedzialnej za prace biurowo-administracyjne, oraz drugiej, pełniącej funkcję koordynatora/menedżera działającego w terenie, współpracującego z wolontariuszami i dbającego o ich utrzymanie (zwracano uwagę, że dla wielu osób praca w organizacjach również odbywa się na zasadach wolontariatu, co często oznacza, że w sytuacji znalezienia pełnoetatowej płatnej pracy, osoba ta rezygnuje lub mocno ogranicza swoją aktywność w ramach organizacji)	— działania własne organizacji: pozyskiwanie finansowania z innych źródeł, prowadzenie działalności odpłatnej
większe zasoby eksperckie (np. trenerzy, psychologowie)	— działania własne organizacji: pozyskiwanie finansowania z innych źródeł, prowadzenie działalności odpłatnej, budowanie zasobów ludzkich opartych o współpracę z innymi podmiotami, organizacjami, instytucjami, osobami

wzmocnienie kompetencji pracowników/ współpracowników	— szkolenia w ramach Korpusu Solidarności — działania własne organizacji: doszkalanie pracowników w ramach dostępnych form (w tym bezpłatnych), budowanie zasobów ludzkich opartych o współpracę z innymi podmiotami, organizacjami, instytucjami, osobami
większe środki finansowe na promocję działań Partnera oraz jego samego, zarówno w ramach Korpusu Solidarności, jak i poza nim, co w efekcie ma zwiększyć rozpoznawalność organizacji, a tym samym stworzyć szansę na dotarcie do szerokiego grona odbiorców – zarówno tych, którzy chcą pomagać, jak i tych, którzy tej pomocy potrzebują	— większe środki na promocję w ramach Korpusu Solidarności — działania własne organizacji: intensyfikacji działalności w sieci, nawiązywania i kontynuacja dobrej współpracy z lokalnymi mediami, uczestnictwo w akcjach i wydarzeniach promujących wolontariat
środki finansowe na zabezpieczenie potrzeb wolontariuszy – z jednej strony zakup gadżetów (np. smycze, notesy, koszulki), z drugiej środków trwałych, które ułatwią pracę (np. laptop, aparat)	— większe środki na promocję w ramach Korpusu Solidarności — działania własne organizacji: pozyskiwanie finansowania z innych źródeł, prowadzenie działalności odpłatnej
dalsze poszerzanie bazy kontaktów (organizacji), szczególnie działających lokalnie (aby uniknąć ograniczeń i kosztów związanych z dojazdami wolontariuszy do organizacji/instytucji, które chciałyby skorzystać z ich pomocy, ale są zlokalizowane w większej odległości)	— działania w ramach Korpusu Solidarności – tworzenie koalicji i wspólnych projektów, budowa rozpoznawalności Partnera — działania własne organizacji: intensyfikacja działalności w sieci, nawiązywania i kontynuacja dobrej współpracy z lokalnymi mediami, uczestnictwo w akcjach i wydarzeniach promujących wolontariat (w celu wzrostu rozpoznawalności), budowa sieci kontaktów
wdrażanie strategii rozwoju wolontariatu w organizacjach – jak docierać i pozyskiwać wolontariuszy, co im oferować, jak ich utrzymać, integrować z pozostałymi pracownikami organizacji	— szkolenia w ramach Korpusu Solidarności — działania systemowe – uruchomienie wsparcia systemowego dla organizacji chcących rozpocząć działalność wolontariacką (należy zaznaczyć, że KS częściowo daje taką możliwość)
środki na promocję idei wolontariatu, np. w postaci spotkań, szkoleń i warsztatów, podczas których to doświadczony wolontariusz opowiadałby o swojej pracy i wszystkim co z nią związane	— działania prowadzone przez Partnerów w ramach Korpusu Solidarności — działania własne organizacji: organizacja wskazanych wydarzeń
rozwój wolontariatu w obszarach, w którym dostrzegane są luki, np. ochrona zwierząt (wsparcie	— działania w ramach Korpusu Solidarności – tworzenie koalicji i wspólnych projektów

schronisk i ich wolontariuszy, grup interwencyjnych), integracja międzypokoleniowa	— działania własne organizacji: budowa sieci kontaktów
umożliwienie wolontariuszom realizacji ich własnych, oddolnych inicjatyw, wykorzystanie ich pomysłów i potencjału	— zwiększenie środków na mini granty i bony edukacyjne w ramach Korpusu Solidarności — działania systemowe – uruchomienie wsparcia systemowego dla wolontariuszy, grup nieformalnych, które chciałyby pozyskać środki na własne inicjatywy
wspieranie wolontariuszy poprzez szkolenia specjalistyczne (szczególnie tych, którzy pracują w trudnych warunkach), a także realizację działań mających na celu podtrzymanie motywacji i wzmacnianie poczucia identyfikacji z organizacją – budowania w nich poczucia, że są jej ważną częścią	— szkolenia w ramach Korpusu Solidarności — działania w ramach Korpusu Solidarności – wydarzenia skoncentrowane na docenieniu i nagrodzeniu działań wolontariuszy — działania własne organizacji: organizacja szkoleń dla wolontariuszy, według potrzeb
zintensyfikowanie działań animacyjnych i integracyjnych, włączających w działania wolontariackie osoby, które dopiero zaczynają przygodę z wolontariatem (szkolenie na dalszym etapie)	— działania w ramach Korpusu Solidarności – tworzenie koalicji i wspólnych projektów — działania własne organizacji: budowa sieci kontaktów, stała współpraca, inicjowanie wspólnych akcji i wydarzeń
wsparcie merytoryczne organizacji (Partnerów) w zakresie współpracy z wolontariuszami z innych krajów – jak ich pozyskiwać, jak taką współpracę formalizować i utrzymywać	— działania w ramach Korpusu Solidarności – tworzenie koalicji i wspólnych projektów — działania własne organizacji: budowa sieci kontaktów, nawiązanie współpracy z osobami i organizacjami, mającymi doświadczenie we wskazanym zakresie; wymiana wiedzy, doświadczeń
kontynuacja działań polegających na organizacji lokalnego wolontariatu <i>Jeśli chodzi o budowanie systemu wsparcia wolontariatu na poziomie lokalnym, to ja dostrzegam zasadność i konieczność kontynuowania działań (...). Nie osiągnęliśmy poziomu, który pozwalałby na to, żeby to funkcjonowanie wolontariatu było swoistym samograjem na poziomie naszej społeczności lokalnej. Korpus ma partnerów lokalnych, to on powinien z tymi partnerami współpracować nie w perspektywie trzech lat, tylko zdecydowanie dłuższej, bo to jest zbudowanie pewnego systemu. Nie zaprzestania tego procesu, gdzieś tam pociągnięcia go dalej.</i>	— działania w ramach Korpusu Solidarności – tworzenie koalicji i wspólnych projektów — działania własne organizacji: budowa sieci kontaktów, stała współpraca, inicjowanie wspólnych akcji i wydarzeń

5. Syntetyczna odpowiedź na pytania badawcze

Pytanie badawcze: Jaki był poziom zaangażowania Regionalnych i Lokalnych Partnerów w realizację zadań?

Odpowiedź: Nie jest możliwe dokonanie ogólnej oceny poziomu zaangażowania poszczególnych Partnerów Lokalnych i Regionalnych, we wdrażanie założeń Programu. Partnerzy różnią się między sobą, zarówno dostępnymi własnymi zasobami, doświadczeniem, jak i uwarunkowaniami, w jakich realizują swoje zadania. Poziomu zaangażowania nie można ocenić także poprzez analizę osiągniętych wskaźników, bowiem poziom ich osiągnięcia (w tym poniżej lub powyżej zakładanych wartości) często determinowały uwarunkowania zewnętrzne, wobec Partnera niezależne. Można jednak wskazać czynniki, które wpływały na poziom zaangażowania Partnerów, zarówno pozytywnie, jak i negatywnie.

Pytanie badawcze: Jakie zmiany zaszły w działalności Partnerów w zakresie realizacji funkcji usługowej i rzecznictwa interesów społeczności lokalnych?

Odpowiedź: Uczestnictwo w Programie pozwoliło poszerzyć ofertę działań skierowanych do lokalnych organizacji pozarządowych oraz budować sieci współpracy usprawniające realizację przedsięwzięć o charakterze usługowym. Tym sposobem zainicjowano z udziałem Partnerów przedsięwzięcia m.in. w zakresie podtrzymywania tożsamości kulturowej, zmian w przestrzeni (tworzenie miejsc związanych z historią i różnorodnością miejsca), pobudzenia aktywności społeczności lokalnej, poznawanie lokalnej historii i kultury przez mieszkańców do członków społeczności lokalnych, jak również pomocy materialnej i merytorycznej dla animatorów wolontariatu (np. w szkołach). Trwały charakter ich rezultatów i bezpośrednie oddziaływanie na społeczność lokalną pozwalają stwierdzić, że funkcja usługowa była rozwijana.

Ze względu na zróżnicowanie środowisk lokalnych, w których Partnerzy realizują swoje działania w ramach Programu oraz nieujęcie w badaniu końcowych odbiorców tych działań, trudno jednak ocenić poziom rzecznictwa interesów społeczności lokalnych (to, czy i w jakim wymiarze działania Partnerów odpowiadają na potrzeby członków społeczności lokalnych). Należy jednak wskazać, że Partnerzy intensywnie rozwijają – dzięki wsparciu środkami Programu – współpracę z kluczowymi dla życia społeczności lokalnych instytucjami tj. szkoły, urzędy gmin, biblioteki, ochotnicze straże pożarne, koła gospodyń wiejskich. Są to podmioty reprezentujące lokalną społeczność, a więc zasadne wydaje się stwierdzenie, że poprawnie identyfikują i odpowiadają swymi działaniami na problemy społeczności lokalnych. **Pytanie badawcze:** Jakie czynniki wpływały na poziom zaangażowania Partnerów w realizację zadań?

Odpowiedź: Wśród czynników wpływających pozytywnie na poziom zaangażowania Partnerów można wskazać: zgodność założeń i celów Korpusu Solidarności z celami i obszarem dotychczasowej działalności Partnera, rozpoznawalność organizacji, zasoby niematerialne Partnera, stabilizację finansową (którą dawał udział w KS). Wśród czynników wpływających negatywnie na poziom zaangażowania Partnerów można wskazać: małą elastyczność w zakresie działań do realizacji w ramach Partnerstwa, taki sam zestaw działań dla wszystkich lokalizacji, niską dotację, dużą liczbę działań.

Pytanie badawcze: Czy wystąpiły problemy/trudności w realizacji zadań Partnerów? Jeżeli tak to jakie? Jakie środki zaradcze należało podjąć w celu zminimalizowania skutków wystąpienia problemów?

Odpowiedź: Problemy, na które napotykali poszczególni Partnerzy, w dużym stopniu powtarzały się. Można wśród nich wskazać: niechęć uczestników do rejestracji w SOW, problemy z uzyskaniem minimalnej frekwencji w ramach poszczególnych działań (np. szkoleń), czy zazębianie się grup odbiorców – koordynatorów, liderów, kierowników, organizatorów. Sposoby na zminimalizowanie tych problemów to np.: zwiększenie zachęt i benefitów wynikających z rejestracji w SOW, rozważenie połączenia grup docelowych działań Partnerów, lub, w uzasadnionych przypadkach, umożliwienie Partnerom łączenie grup. Sami Partnerzy wskazywali, że dobrym rozwiązaniem byłoby, aby we wniosku o dotację, wnioskodawca sam musiał określić lokalne/regionalne potrzeby, oraz z dostępnych form wsparcia w ramach KS wybrać i uzasadnić te, które będą najskuteczniejsze.

Pytanie badawcze: Jak Partnerzy oceniają poszczególne zadania, które realizowali w ramach KS pod kątem ich racjonalności i adekwatności w rozwijaniu wolontariatu i dostosowania do potencjału organizacji?

Odpowiedź: Trafności podjętych działań wobec rzeczywistych potrzeb oraz ich wpływ na rozwój wolontariatu (w skali 5-stopniowej) Partnerzy ocenili średnio na 4. Niższe oceny uzasadniano koniecznością realizacji z góry określonego zestawu działań (w również w wymiarze ilościowym), które nie zawsze odpowiadały lokalnemu/regionalnemu zapotrzebowaniu. Nieco niżej, na 3,9, Partnerzy ocenili działania pod względem możliwości ich realizacji. Natomiast 21 na 34 przebadanych respondentów było zdania, że koszty finansowe, które poniesiono, są (były) adekwatne do uzyskanych rezultatów. 10 uznało, że biorąc pod uwagę poniesione koszty, to uzyskane rezultaty przekroczyły oczekiwania, natomiast pozostali (trzech Partnerów) było zdania, że koszty które poniesiono, są (były) zbyt wysokie wobec uzyskanych rezultatów.

Pytanie badawcze: W jakim stopniu zadania związane z Partnerstwem dla Wolontariatu są kompatybilne i/lub synergiczne z innymi działaniami w ramach Korpusu Solidarności (np. Karta Wolontariusza, SOW, miejsc przyjazne wolontariuszom)?

Odpowiedź: Każdemu z działań podejmowanych przez Partnerów można przypisać przynajmniej jedno działanie wskazane w założeniach Programu. Część działań podejmowanych w ramach Partnerstwa dla Wolontariatu zmierza ku realizacji tych samych celów, co wskazuje na zwiększoną możliwość synergicznego oddziaływania na odbiorców. Działania promujące wolontariat (jeden z celów Programu), prowadzone są niezależnie od tego w ramach którego obszaru zostały przewidziane.

Pytanie badawcze: W jakim stopniu potrzebne i skuteczne było wsparcie Biura KS udzielane Partnerom w realizacji ich zadań?

Odpowiedź: Partnerzy dość zgodnie stwierdzili, że wsparcie udzielane im przez Biuro KS było skuteczne – sprawny kontakt i szybki przepływ informacji umożliwiały otrzymanie potrzebnych informacji i rozwiązywanie problemu. Wsparcie Biura było potrzebne przede wszystkim na dwóch etapach: na początku wdrażania, oraz gdy wybuchła pandemia COVID-19 i Partnerzy starali się na bieżąco reagować na wyniki z tego potrzeby.

Pytanie badawcze: W jaki sposób zasoby Instytucji Zarządzającej Programem wpłynęły na skuteczność zarządzania oraz osiągnięte efekty?

Odpowiedź: Przyjęty sposób zarządzania Programem Korpus Solidarności jest korzystny dla wszystkich jego uczestników – struktura zarządcza jest mało rozbudowana, komunikacja przebiega sprawnie i szybko, a podział obowiązków jest czytelny. Partnerzy Regionalni i Lokalni w zdecydowanej większości są usatysfakcjonowani sposobem komunikacji z Instytucją Zarządzającą, podkreślając duże znaczenie

spotkań bezpośrednich. Należy jednak zaznaczyć, że zasoby kadrowe (ilościowe) Biura KS, wraz z postępem wdrażania Programu, stają się niewystarczające.

Pytanie badawcze: Jakie konkretnie działania podjęli Partnerzy w ramach Regionalnych/Lokalnych Planów Rozwoju Wolontariatu? Na ile działania te były zróżnicowane? Z czego wynikało podjęcie takich, a nie innych działań?

Odpowiedź: Partnerzy byli zobligowani do realizacji z góry określonego zestawu działań, w tym liczby działań i konkretnej frekwencji. Na tyle, na ile było to możliwe, modyfikowali je z uwzględnieniem potrzeb lokalnych/regionalnych – tam, gdzie zapotrzebowanie było większe, w działaniach brało udział więcej uczestników (zdarzało się, że Partnerzy uzupełniali działania własnymi środkami finansowymi), a tam, gdzie napotymano trudność z uzyskaniem minimalnej frekwencji, działania były powtarzane. Zdarzało się, że działania nie odbyły się.

Pytanie badawcze: Jaka jest charakterystyka organizacji pełniących rolę Regionalnych i Lokalnych Partnerów? Jakie cechy znacząco pozytywnie wpłynęły na dotychczasowy sposób wdrażania działań programowych oraz ich skuteczność? Jaki obszar (terytorialny) objęły ich działania prowadzone w ramach KS?

Odpowiedź: Na moment realizacji badania w Programie uczestniczyło 37 Partnerów – 16 Regionalnych (po jednym na każde z województw) oraz 21 Lokalnych. Badani³⁰ Partnerzy najliczniej reprezentowali województwo dolnośląskie (4 organizacje). Wśród Partnerów znajdują się zarówno organizacje działające dłużej niż 20 lat, jak i organizacje młodsze. Ich wielkość również jest różna – niektóre nie zatrudniają pracowników etatowych, a inne mają ich nawet kilkudziesięciu. Niektóre z nich, przed przystąpieniem do Korpusu, nie prowadziły intensywnych działań wolontariackich, które to stanowiły raczej działalność dodatkową. Wśród Partnerów są jednak i organizacje, które rozwijają wolontariat od początku swojego istnienia. Bardziej szczegółowa charakterystyka została zaprezentowana w ramach 27 studiów przypadku.

Pytanie badawcze: Czy i w jakim stopniu cele Partnerstwa dla Wolontariatu zostały osiągnięte? Czy założone produkty i rezultaty Partnerstwa zostały wypracowane?

Odpowiedź: Partnerzy w zdecydowanej większości oceniali, że cele Partnerstwa zostały zrealizowane – **całkowicie lub w dużym stopniu**. Ewentualny niedosyt bywał powodowany np. tym, że spodziewali się większego zainteresowania konkretnymi działaniami. Z punktu widzenia wskaźników można stwierdzić, że najwyższą wartość wskaźnika (w przypadku Partnerów Lokalnych) osiągnięto w odniesieniu do działań rozwijających dla wolontariuszy – odbyło się 151 wydarzeń, w których udział wzięły łącznie 1 434 osoby. Pod względem liczby uczestników, największą frekwencję zgromadziły debaty wolontariackie oraz działania rozwijające dla koordynatorów (odpowiednio 2 333 oraz 2 142 osoby). Najwyższą wartość wskaźnika (w przypadku Partnerów Regionalnych) osiągnięto w odniesieniu do konkursów na mini granty – odbyło się ich 131, a skorzystało łącznie 1 479 osób. Pod względem liczby uczestników, największą frekwencję zgromadziły akcje społeczne z udziałem wolontariuszy, promujące KS (1 432 osoby).

Pytanie badawcze: Jakie były efekty udziału w „Partnerstwie dla Wolontariatu” dla organizacji partnerskich?

³⁰ Dotyczy badania CAWI.

Odpowiedź: W przypadku każdego Partnera Korpusu Solidarności, podjęte działania przyniosły określone efekty. Efekty zamierzone dotyczą przede wszystkim nawiązania nowych kontaktów i współprac, w tym z podmiotami, z którym Partnerzy dotąd nie mieli styczności, a także rozwoju wolontariatu i jego profesjonalizacji. Wzrosła rozpoznawalność Partnerów jako lokalnych/regionalnych liderów wolontariatu (w części przypadków to efekt niezamierzony). Partnerom udaje się również zapełnić lukę w zakresie podstawowej wiedzy na temat wolontariatu, wśród wolontariuszy i koordynatorów, a także pobudzać aktywność społeczności lokalnej. Dostrzegają wzrost zainteresowania wolontariatem wśród młodzieży szkolnej, a w niektórych przypadkach doszło do zacieśnienia i sformalizowania współpracy ze szkołami (podpisanie porozumień). W kontekście szkół warto także wspomnieć o dotarciu do niewielkich szkół na obszarach wiejskich i zaznajomienie ich z ideą wolontariatu. Wśród efektów niezamierzonych można wskazać np. rozwój działalności humanitarnej Partnera, nawiązanie relacji z Partnerami z innych województw, co zadziało motywująco i inspirująco, powołanie do życia nowych lokalnych centrów wolontariatu. Niezamierzonym efektem jest również wzmocnienie motywacji osób, które od wielu lat aktywnie działają na rzecz innych osób, poświęcając im prywatny czas i środki. Stało się tak dzięki organizacji wydarzeń takich jak gale czy konkursy, które były pierwszą formą docenienia pracy tych osób, a która to dotąd pozostawała niezauważona

Pytanie badawcze: Jaki był wkład Partnerstwa dla Wolontariatu w dotychczas osiągnięte efekty Programu Korpus Solidarności?

Odpowiedź: Wkład Partnerstwa dla Wolontariatu w dotychczas osiągnięte efekty Programu Korpus Solidarności można rozpatrywać dwójako – pod względem jakościowym oraz ilościowym. Pod względem jakościowym, Partnerstwo z całą pewnością wpłynęło na wzrost zainteresowania wolontariatem oraz usystematyzowanie dotychczasowych działań wolontariackich – zarówno u samego Partnera, jak i organizacji i instytucji, z którymi nawiązał współpracę. Wzrosła skuteczność działań koordynatorów wolontariatu, którzy to mieli okazję wziąć udział w szkoleniach oraz działaniach rozwijających. Liczne działania i akcje o charakterze informacyjnym i promocyjnym ukazały różne oblicza wolontariatu oraz korzyści płynące z takiej aktywności. Instytucje zainteresowane wolontariatem, dowiedziały się jak skutecznie i sprawnie wdrażać go w swoich strukturach, a sami wolontariusze otrzymali możliwość przejścia szkoleń oraz zrealizowania własnych inicjatyw. Pod względem ilościowym można wymienić chociażby 1 476 przeszkolonych wolontariuszy, 554 przeszkolonych koordynatorów wolontariatu, 149 akcji społecznych z udziałem wolontariuszy, promujących KS.

Pytanie badawcze: W jakim stopniu zrealizowany zakładany budżet Programu i jaki jest stosunek poniesionych kosztów do zidentyfikowanych uzyskanych efektów?

Odpowiedź: Realizacja osiągniętych wskaźników kosztowała łącznie 3 164 448,37 zł. Kwota ta uwzględnia koszt osiągnięcia wskaźników oraz koszty związane z koordynacją, promocją, koszty administracyjne, koszty przejazdów personelu oraz uczestników projektów. W przypadku Partnerów Lokalnych najmniejsze koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) poniesiono przy organizacji lokalnych spotkań promujących Korpus Solidarności (22,59 zł/osoba) oraz debat wolontariackich (23,11 zł/osoba). Największe natomiast, w odniesieniu do poradnictwa dla koordynatorów (302,07 zł/osoba) oraz poradnictwa dla organizatorów wolontariatu (206,37 zł/osoba). W przypadku Partnerów Regionalnych najmniejsze koszty (w przeliczeniu na jednego uczestnika) poniesiono przy organizacji spotkań promocyjnych dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności (25,48 zł/osoba) oraz szkoleń podstawowych dla wolontariuszy (42,81 zł/osoba). Największe natomiast, w odniesieniu do poradnictwa

dla organizatorów wolontariatu (240,28 zł/osoba) oraz poradnictwa dla koordynatorów wolontariatu (238,34 zł/osoba).

Pytanie badawcze: Czy, a jeżeli tak to w jakim stopniu, w organizacjach zaszły pod wpływem udziału w KS zmiany w obszarze organizacji/koordynacji wolontariatu?

Odpowiedź: W przypadku każdego Partnera Korpusu Solidarności, podjęte działania przyniosły określone zmiany w samej organizacji. Jako przykład można wskazać: zwiększenie roli wolontariatu w działaniach organizacji, rozwój kadry (wzrost kompetencji i doświadczenia), wykorzystanie SOW jako narzędzia, które pozwala ograniczyć dokumentację papierową, nawiązanie nowych kontaktów, poszerzenie oferty wsparcia dla wolontariuszy, organizacji i osób zgłaszających chęć współpracy lub potrzebę wsparcia, zintensyfikowanie współpracy ze szkołami oraz działań na obszarach wiejskich.

Pytanie badawcze: Wobec których zmian, które zaszły w organizacjach można stwierdzić, że okazały się trwałe i dlaczego? Wobec których nie jest to możliwe?

Odpowiedź: Partnerzy zdecydowanie deklarują trwałość zmian, które zaszły w ich organizacjach. W wielu przypadkach planują kontynuować nawiązane w współpracy oraz rozwijać wolontariat. Za trwałą zmianę uznawane jest przede wszystkim pobudzenie lokalnych zasobów i utworzenie lokalnych partnerstw (sieci) współdziałania. Pozwoli to podejmować nowe inicjatywy z wykorzystaniem wolontariuszy w przyszłości (np. na niwie kulturalnej) – uprawdopodobnia to transfer wiedzy i zwiększenie stopnia profesjonalizacji w zarządzaniu wolontariatem. Za względnie nietrwałe uznawane są te, które są pozostają zależne od podtrzymywania finansowania zewnętrznego (np. wynagrodzenie koordynatora). Istotne jest więc zatrzymanie kadry, która dzięki udziałowi w Korpusie Solidarności podniosła swoje kompetencje oraz zapewnienie stałego źródła finansowania jej pracy.

Pytanie badawcze: Jakie są dalsze potrzeby w zakresie wsparcia organizacji partnerskich w obszarze organizacji/koordynacji wolontariatu?

Odpowiedź: Badani Partnerzy formułowali szereg dalszych potrzeb, których zaspokojenie w dużej mierze zależy od dostępnych środków finansowych (np. uzyskanie stabilności finansowej dla dwóch etatowych stanowisk: osoby odpowiedzialnej za prace biurowo-administracyjne, oraz drugiej, pełniącej funkcję koordynatora/menadżera działającego w terenie). Część potrzeb może być zaspokojona zarówno poprzez możliwości jakie daje Korpus Solidarności, jak i poprzez samodzielne działania Partnerów (np. wzmocnienie kompetencji pracowników/współpracowników, rozwój wolontariatu w obszarach, w którym dostrzegane są luki, wspieranie wolontariuszy poprzez szkolenia specjalistyczne, zintensyfikowanie działań animacyjnych i integracyjnych). Dostrzegalną bolączką organizacji jest brak stabilności finansowania.

Pytanie badawcze: Na ile działania podejmowane przez Partnerów w ramach KS były uzupełnieniem lub rozwinięciem ich dotychczasowych działań, a na ile udział w Programie pobudził do podjęcia nowych, innowacyjnych inicjatyw?

Odpowiedź: W większości przypadków działania podejmowane w ramach Partnerstwa były naturalną kontynuacją lub rozszerzeniem dotychczasowej działalności Partnera. Wśród działań innowacyjnych, można natomiast wskazać przede wszystkim dwa: umożliwienie wolontariuszom realizacji własnych inicjatyw poprzez konkursy na mini granty i bony edukacyjne, oraz wejście w rolę lidera lokalnego/regionalnego, który wychodzi ze swoją ofertą niejako na zewnątrz. Chodzi głównie o to, że dotąd Partnerzy skupiali się na rozwijaniu wolontariatu we własnych strukturach. W ramach Korpusu

Solidarności musieli natomiast wesprzeć inne organizacje, a także zaangażować w działania programowe otoczenie wolontariatu.

6. Kluczowe wnioski z badania

Przeprowadzone badanie miało przede wszystkim charakter jakościowy. Co za tym idzie, respondenci mogli swobodnie opowiedzieć o swoich doświadczeniach, niejednokrotnie wykraczając poza zagadnienia objęte niniejszym badaniem. W związku z tym, poniżej przedstawiono dwie grupy wniosków – wnioski wynikające z analizy materiału pod kątem sformułowanych pytań badawczych, oraz wnioski dodatkowe, będące wynikiem analizy całości pozyskanego materiału jakościowego.

Wnioski powiązane z zagadnieniami badawczymi:

1. Przyjęty sposób zarządzania Programem Korpus Solidarności jest korzystny dla wszystkich jego uczestników – struktura zarządcza jest mało rozbudowana, komunikacja przebiega sprawnie i szybko, a podział obowiązków jest czytelny. Partnerzy Regionalni i Lokalni w zdecydowanej większości są usatysfakcjonowani sposobem komunikacji z Instytucją Zarządzającą, podkreślając duże znaczenie spotkań bezpośrednich.
2. Zasoby kadrowe (ilościowe) Biura KS, wraz z postępowaniem wdrażania Programu, stają się niewystarczające. Każdy z pracowników pełni rolę opiekuna dla kilku Partnerów i odpowiada za ich pełną obsługę. Zadań będzie przybywać – nie tylko tych wynikających z Partnerstwa dla Wolontariatu, czy Korpusu Solidarności w ogóle, ale również pozostałych programów NIW. Już na obecnym etapie system pracy nie pozwala skupić się na rozwijaniu samego Programu Korpus Solidarności w takim stopniu, w jakim byłoby to możliwe przy oddelegowaniu przynajmniej części zadań związanych z Partnerstwem, do dedykowanej Partnerstwu komórki. W przypadku dużej liczby Partnerów, praca opiekunów staje się coraz bardziej wymagająca i czasochłonna. Może to prowadzić do problemów takich jak opóźnienia w wydawaniu decyzji czy obniżenie poziomu obsługi Partnerów.
3. Główną motywacją Partnerów do przystąpienia do Korpusu Solidarności była zgodność jego założeń z celami i misją organizacji. Aspekt finansowy schodził na dalszy plan, niemniej Partnerzy często zaznaczali, że udział w Korpusie dał im poczucie stabilności i pewność, że w perspektywie kolejnych 2-3 lat zachowają ciągłość działalności i mają na to środki. Zresztą analizując dalsze potrzeby Partnerów w zakresie organizacji wolontariatu w ich jednostkach widać wyraźnie, że wszystkie te potrzeby sprowadzają się do braku stabilności finansowania.
4. Zakres działań możliwych do sfinansowania w ramach Korpusu Solidarności – Partnerstwa dla Wolontariatu, był szeroki, ale nie zawsze adekwatny co lokalnych/regionalnych potrzeb. Zapisy Programu (konkursu) nie dawały Partnerom oczekiwanej elastyczności w dostosowywaniu działań do bieżących potrzeb (np. gdy pula chętnych kandydatów na dane szkolenie wyczerpała się, Partnerzy musieli dalej prowadzić rekrutację, aby spełnić minimum wskaźnikowe). Z jednej strony Partnerzy zostali wyłonieni jako podmioty, które dzięki swojemu doświadczeniu i kompetencjom są w stanie sprawnie i efektywnie działać na rzecz rozwoju wolontariatu, natomiast z drugiej, pełnili rolę „wykonawcy zlecenia”.
5. Odgórnie ustalony zakres działań nie uwzględnia okoliczności i obiektywnych czynników wynikających ze specyfiki regionalnej lub lokalnej. Poszczególne obszary różnią się między sobą, chociażby zasobami (np. liczba aktywnych organizacji, liczba ludności, stopień profesjonalizacji wolontariatu), na bazie których kształtują się różne potrzeby.
6. Istotnym problemem jest częściowe pokrywanie się dwóch grup docelowych Programu – koordynatorów i organizatorów wolontariatu. Biorąc pod uwagę obecny stan rozwoju wolontariatu w instytucjach, charakteryzujący się mało rozbudowaną strukturą, zaproponowany w Programie

podział na konkretne grupy odbiorców, nie zawsze jest adekwatny. Takie rozróżnienie powinno następować w zależności od sytuacji instytucji i innych podmiotów, do których kierowane jest konkretne wsparcie, czyli w zależności od ich indywidualnych potrzeb.

7. Dość dużą barierą dla wdrażania Programu (szczególnie w kontekście wskaźników) był System Obsługi Wolontariuszy. Początkowe liczne błędy w systemie zniechęcały do jego użytkowania. Drugą kwestią jest ogólna niechęć do przekazywania swoich danych, podejmowania zobowiązania, czy formalizowania swoich działań wolontariackich, co postrzegane było jako zbędne. Konsekwencją jest np. funkcjonowanie grupy osób, które nie figurują w SOW, a udzielają się wolontariacko w sposób systematyczny.
8. Program wzmocnił młode, dopiero rozwijające się organizacje, oraz te działające w społecznościach wiejskich. Działania w ramach Korpusu Solidarności pozwoliły im bardzo się rozwinąć oraz pracować nad zmianą postrzegania wolontariatu w społeczności lokalnej – znaczenia i roli wolontariatu (pokazują, że jest on ważny i można go implementować w różnych sferach).
9. Program umożliwia rozwój środowiska wolontariackiego, oddziałuje na lokalne społeczności, stwarza warunki sprzyjające tworzeniu sieci. Jednak jak pokazała analiza zebranego materiału badawczego, nie zawsze warunki lokalne/regionalne sprzyjają efektywnym i skutecznym działaniom, pomimo dużego zaangażowania Partnera.
10. Korzyścią płynącą z wdrażania Programu jest wzmocnienie współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, nawiązanie nowych, trwałych relacji, wzmocnienie atmosfery współpracy. W przeprowadzonych wywiadach nie wybrzmiała współpraca pomiędzy trzecim sektorem a biznesem. Głównymi aktorami tych relacji są (poza Partnerami) organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, samorządy i ich jednostki organizacyjne (przede wszystkim szkoły i jednostki pomocy społecznej). Istotną kwestią jest dalsze stwarzanie pola do współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, a działającym na ich obszarze trzecim sektorem.
11. Samym Partnerom Program umożliwił przede wszystkim większą profesjonalizację i usystematyzowanie działań własnych, poszerzenie oferty dla wolontariuszy i organizacji, wzrost rozpoznawalności w lokalnym/regionalnym środowisku. W przypadku części Partnerów wzrosła się waga działań wolontariackich względem stanu sprzed przystąpienia do Korpusu.
12. Program pokazuje, że wolontariat nie jest zarezerwowany tylko dla młodych. Liczne działania angażujące seniorów pokazały, że grupa ta ma duży potencjał i jest bardzo aktywna, co z uwagi na negatywne trendy demograficzne prowadzące do starzenia się społeczeństwa, jest aspektem bardzo pozytywnym. Działania unaocznily również, że wolontariat może być, niezależnie od wieku wolontariusza, atrakcyjną alternatywą dla wykorzystania czasu wolnego.
13. Realizacja osiągniętych wskaźników kosztowała łącznie 3 164 448,37 zł, a najmniej kosztownymi działaniami (biorąc pod uwagę liczbę ich uczestników) są: organizacja lokalnych spotkań promujących Korpus Solidarności, organizacja debat wolontariackich (w przypadku Partnerów Lokalnych), organizacji spotkań promocyjnych dla uczniów – wolontariuszy Szkolnego Korpusu Solidarności, szkolenia podstawowe dla wolontariuszy (w przypadku Partnerów Regionalnych). Najbardziej kosztownymi są natomiast: poradnictwo dla koordynatorów wolontariatu oraz poradnictwo dla organizatorów wolontariatu (zarówno w przypadku Partnerów Lokalnych, jak i Regionalnych).

Wnioski ogólne, wykraczające poza zagadnienia badawcze:

14. Wiele działań, do których realizacji zobligowani byli Partnerzy, miało charakter promocyjno-informacyjny. Partnerzy, jako podmioty będące najbliższe środowiska dostrzegali, że część odbiorców w zdecydowanie większym stopniu oczekuje zaangażowania w konkretne działania i inicjatywy (w myśl, aby mniej rozmawiać i dyskutować, a więcej działać).
15. Również w myśl, aby mniej rozmawiać i dyskutować, a więcej działać, należy wskazać, że wartościowymi działaniami są bony edukacyjne i min granty, które pobudzają oddolne inicjatywy, dają wolontariuszom poczucie sprawczości i odpowiedzialności.
16. Partnerzy mają różne możliwości pozyskania bezpłatnego wsparcia działań podejmowanych w ramach Partnerstwa dla Wolontariatu. Mianowicie, Partnerzy z większych ośrodków miejskich, w których widoczna jest koncentracja specjalistów, podmiotów i instytucji, mają większy dostęp do osób i podmiotów, które mogłyby udzielić im wsparcia merytorycznego, rzeczowego czy organizacyjnego. W większych ośrodkach liczniej funkcjonują organizacje pozarządowe oraz instytucje publiczne. Dotyczy to także firm i przedsiębiorstw, które mogłyby sponsorować działania Partnera. Partnerzy z ośrodków mniejszych muszą polegać na mniejszych zasobach lokalnych.
17. Istotnym elementem wolontariatu systematycznego jest docenianie wolontariuszy oraz koordynatorów, i budowania w nich poczucia przynależności do pewnej wspólnoty lub organizacji. Narzędziem promującym systematyczną aktywność wolontariacką jest Karta Wolontariusza. W praktyce liczba miejsc i placówek, w której wolontariusz mógłby z niej skorzystać, jest bardzo ograniczona, a w efekcie, nie stanowi zachęty. Zwracano jednak uwagę, że Korpus oferuje bardzo ważne i potrzebne działania, takie jak gale i konkursy, podczas których wolontariusze i koordynatorzy mogą poczuć się zauważeni i docenieni.
18. Warunkiem udanej współpracy pomiędzy Partnerem a innymi podmiotami – instytucjami, organizatorami i otoczeniem wolontariatu, jest uświadomienie tym instytucjom tego, w jaki sposób praca wolontariuszy może istotnie pozytywnie wpływać na ich funkcjonowanie i jakość ich usług. Zrozumienie istoty wolontariatu jest tu kluczowe.
19. Powyższe wiąże się ze stereotypowym podejściem do wolontariatu, które często prowadzi do postrzeganiem wolontariatu jako aktu miłosierdzia, przez co umiejscawia go wyłącznie w obszarach wsparcia opiekuńczego lub pomocowego. Stereotypowe postrzeganie wolontariatu może mieć zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki. Z jednej strony, może motywować ludzi do podejmowania działań na rzecz innych i wzmacniać poczucie solidarności społecznej. Z drugiej strony, może prowadzić do mylnego przekonania, że w sferach takich jak np. kultura, sport, nie ma miejsca na wolontariat albo, że działania wolontaryjne, skoro bezpłatne, to są niskiej jakości. Zdaniem Partnerów należy pracować nad zmianą tego wizerunku – pokazywać, że jest to forma aktywności społecznej, która może przynosić wiele korzyści zarówno wolontariuszom, jak i osobom, którym pomagają. Wolontariat może być formą rozwoju osobistego, zdobywania nowych umiejętności i kompetencji, a także budowania relacji społecznych. Należy promować wolontariat jako formę aktywności społecznej, która jest dostępna dla wszystkich.
20. Z punktu widzenia ugruntowania i wzmocnienia działań Partnerów istotne jest zaangażowanie Instytucji Zarządzającej, której obecność na wydarzeniach organizowanych przez Partnerów, uwiarygadnia go i zwiększa rangę tych wydarzeń.
21. Partnerzy zwracają uwagę na potrzebę zwiększenia budżetu na promocję – zarówno w kontekście zwiększenia widoczności Programu w skali ogólnopolskiej (działania podejmowane na poziomie

centralnym), jak i zwiększenia możliwości zakupu materiałów promocyjnych - bluz, t-shirtów, smyczy i podobnych, drobnych gadżetów.

22. Ewentualne korzyści finansowe nie były dla Partnerów motywacją do udziału w Korpusie. Niemniej wielokrotnie podkreślano, że działania udało im się realizować z sukcesem przede wszystkim dzięki dobrej organizacji, angażowaniu zasobów własnych lub zasobów podmiotów współpracujących, czy własnej pracy wolontaryjnej. Wysokość dotacji była bowiem bardzo niska, w stosunku do liczby zaplanowanych działań. Większe dotacje nie tylko zwiększyłyby możliwości Partnerów, ale także wpisałyby się w próby zmiany postrzegania wolontariatu, jako działań bezpłatnych, a więc robionych jak najmniejszymi nakładami.